

శ్రీ రామకర్ణామృతము

శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము

శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము
శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము
శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము

శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము
శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము

శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము
శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము

శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము
శ్రీ రామకర్ణామృతము శ్రీ రామకర్ణామృతము

ప్రకాశనము :
రామా అండ్ కో.,

పల్లిచర్ల - ఏలూరు.

ప్రకాశనము : సుందరము - రామకర్ణామృతము.

శ్రీ రస్తు

రామకర్ణామృతము

శ్రీ చేకూరి - సిద్ధకవి కృతపద్యములతోను,

బ్రహ్మశ్రీ

పండిత, పురాణం-సూర్యనారాయణతీర్థులచే వ్రాయఁబడిన

సమకూర్పఁబడినది.

ఇది

శ్రీ తీర్థులవారిచే సంస్కరిం

పరిశోధింపఁబడినది.

ఈ కూర్పు

ప్రకాశకులు :

రామా అండ్ కో.,

పల్లిపర్లు - ఏలూరు.

286, ఎస్ ప్ల నేడు,

మదరాసు.

పీఠిక.

మహాద్భామృతము—అనుపేరను బ్రసిద్ధమయిన యీగుండ్కృతగ్రంథమును రచించియించియున్నాఁగో తెలిసికొనుట కిం దాధారము లేదు. దీనిని సములుగా విభజించి ప్రతిశ్లోకమునకును తెలుఁగునఁ బద్యములు వ్రాసిన వి ప్రతియాశ్వాసము కుదను “శివసామ్యుండగు సాదిశంకరులు మహామృతం, బవనికా సంస్కృత మేర్పరించె” నని వ్రాసియున్నాఁడు. ఆ వినిగూర్చియు నిగ్రంథమున నేవిషయమును తెలియరావచ్చును. ఇతఁడు వాయుసాఁటికి యీశ్రీరామకర్ణామృతము లోకములో వ్యాపకమయి నప్పటి కున్నమాతృక నడుగుంచి ప్రతిశ్లోకమునకును దనకత్తి ననుసరి పద్యములు వ్రాసిన ట్టగపడుచున్నది. అసిద్ధకవి యిది అదిశంకరులు వ్రాసియున్నాఁడేకాని యందులకుఁ దగినయాధారము లతని విన్నూచించియుండలేదు. దీని సాదిశంకరులు రచించియుండలే దన్నుంగ ను నేకనిదర్శనము నిగ్రంథములోనే దొరకుచున్నవి—అవి యే కనఁగా.

అశుకుఁడు రచించిన శ్రీకృష్ణకర్ణామృతములోని “రామోనామ బభూవేత్ మిందు కి వ యాశ్వాసములో ౧౦౩ వ శ్లోకముగాఁ జేర్చబడి యుంజెయు ౪ వ యాశ్వాసములోని “నగ్రస్తస్తమసా” అనెడి ౨౨ వ వారణాసి భర్తృమూర్తికృతమయిన “సాహిత్యరత్నాకరము” అనెడి యలంకారగ్రంథములోనిది. ఈరెండుప్రమాణములచేతను ఇది శ్రీశంకరాచార్యుల మతేదని స్పష్టమగుచున్నది. శ్రీ. శ. పూర్వ మవతరించిన శ్రీశంకరాచార్యుల తమ తర్వాతివారి గ్రంథములలోని పైరెండుశ్లోకములను తమగ్రంథము చేర్చఁగలుగుదురే? ఎవ రేమి చెప్పినను సరియే కాని శ్రీశంకరులవారి నెఱింగినవారుమాత్ర మిది శ్రీవారికవిత్వము గా దని యనకమానరు.

యేయు ౧ వ యాశ్వాసములోని ౧౬-౨౯-౩౫-౪౦-౭౨ శ్లోకములు సన సంహితలోని రామస్తవరాజములో నున్నవి. ౩ వ యాశ్వాసములోని ౧౧౨-౧౧౩-౧౧౪ శ్లోకములును, ౪ వ యాశ్వాసములోని ౧౦౧ ము ౧౦౨ వాక్యమును గల్గిన శ్లోకములును అధ్యాత్మరామాయణములోనున్నవి. ౩ వ యాశ్వాసములోని ౨౫ అంశగల ౨ శ్లో. “భగవం” అను ౨౨ అంశ గలదియు,

౪ వ యోక్యాగ్రములోని ౪౬ వ శ్లోకము శ్రీమద్రామాయనరచితమయిన శ్రీరామరహస్యోత్తములోనున్నది. ౩ వ యోక్యాగ్రములోని ౧౦౬ వ శ్లోకము శ్రీమద్రామాయనము యోధాకాండములోనిది. ౪ వ యోక్యాగ్రములోని ౬౨ మొదలుకొని ౭౩ వ శ్లో. వఱకును, గల రామప్రాతస్మృతశ్లోకములను, ౫౨ వది మొదలు ౬౩ వఱకునుగల శ్లోకములను వెలువేలుకవులచే రచింపఁబడినదిగాఁ జెరిగిపోనవచ్చును. ఇదిగాక యింకను శివశ్లోకము విశయగ్రంథములలోని వని వదువఁగాఁ జెలియవచ్చు చున్నది. ఏమియునను ఈగ్రంథముంతయు శ్రీయాదిశంకరులు రచించినది గావున్న మోతెఱంగిననుఁజెప్పనను ఒక్కరిచే రచింపఁబడినదియోత్రము గా దని చెప్పిచూపఁబడిన ప్రమాణములవలనఁ జెలియఁదగును.

ఏమయినను, ఈగ్రంథము శ్రీకృష్ణకల్లామృతము రచింపఁబడినవిషయములే శ్రీరామభక్తుఁ డయిన యొకవి తాను కొన్నిశ్లోకములు రచించియుఁ గొన్నింటిని ఇతరులగ్రంథములనుండి గ్రహించియు నీగ్రంథమును సమకూర్చియున్నాఁడనుట శివభమయినసంశయమును లేదు. ఇది శ్రీరామభక్తుల శాంతిని సంతోషమును గలిగించుగ్రంథ మనకతప్పదు. తిని నిదివఱలోఁ గొందఱు మాదిరించియున్నారు. పృథ్వికమేతద్గ్రంథప్రకాశకులగు మ. రా. శ్రీ, ఏ కల్లకాశెట్టిగారు సంస్కృతశ్లోకములకుఁ బాఠ్యమును పాఠియిమ్మని నన్నుఁగోరుటచే యథామతి పాఠియిచ్చిరి. వెనుకటియద్రామములలోని తత్వల నెన్నింటినో దిద్దియున్నాఁడను. ఇంకను గొన్నియుండవచ్చును. శుద్ధమైనప్రత్యంతరము లభింపనికారణమున నది దిద్దఁబాలనినాలోపమును మన్నింపవలెఁదగుచున్నాను. ఇదివఱలో ముద్రితమయిన పుస్తకములకన్న నిది యెన్నఁరెట్లు మిన్న యని వదువరు లెఱుంగఁగల రని విన్నవించుచున్నాను.

సీ. నిలమేఘమ్ముపైని వసించుమించు నా పామాంకమున నీత వఱలుచుండ
భరతశత్రుఁగ్నులు పార్శ్వమ్ములను నిల్చి వింజామరలు పూని వివరుచుండ
చరమభాగమున లక్ష్మణుఁడు తా శ్వేతాతపత్రమ్ము నిమ్ముగాఁ బట్టుచుండ
తత్త్వమ్ము వించు నుత్తముఁడునాయుగుతుండు బత్రితోఁ పాదమ్ము లొత్తుచుండ
తే. నెడుటఁ గూర్చున్నకవీశిత మొదలుగల్లు, పార లందఱు సంబరపడఁగ కాంత
రసము వర్షించుచున్న శ్రీరామచంద్ర! ప్రితి మావృతు లంగీకరింపుము!

1-2-29 }
చెన్నపట్టణము }

భగవద్భాగవతవిధేయుఁడు
పురాణం మూర్త్యనారాయణతీర్థులు.

శ్రీరామచంద్రవరప్రహ్లాదే నమః.

శ్రీ రామకర్ణామృతము.

—❖❖❖—

మంగళశ్లోకములు.

శ్లో. మంగళం భగవాన్ విష్ణుర్మంగళం మధునూదనః
మంగళం పుండరీకాక్షో మంగళం గరుడధ్వజః.

కా. శ్రీరామున్ భవనాభిరాము భునగాఽశివాప్రథాముం బరం
ధాముం బావననాముః బాలితమునీంద్రస్తాము నీలాంబుడ
శ్యామున్ సన్నతసోము భాసుకులదుఃస్థాంభోధిసోమున్ మహా-
ద్దామప్రాభవదైత్యభీము నతనుఃప్రామున్ మదిం గొల్చెదన్.

—❖❖❖—

శ్లో. మంగళం శోసలేంద్రాయ మహానీయగుణాబ్ధయే,
చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళమ్.
వేదవేదాంతవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే,
పుంసాం మోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయ మంగళమ్.

౧

చ. ప్రకటితశోసలేంద్రునకు † భవ్యగుణాబ్ధిః † చక్రవర్తిపు-
త్రకునకు సార్వభౌమునకు † రామునకున్ నిగమాంతవేదికిన్
సకమలమేఘవర్ణునకు † సర్వజగజ్జనమోహనస్వరూ-
పకునకుఁ బుణ్యశ్లోక్తికిఁ గృపానిధి శిష్యుడు భద్ర మయ్యెడున్.

తా. ఉత్తర కోసులదేశములకుఁ బ్రభువును, పూరింపఁచగిన గుణములకుఁ గుఱుద్రుఁడును, దశరథచక్రవర్తిమూదఁడును, కర్వభూమండలమునకును ఈశ్వరఁడును, వేదవేదాంతములచేఁ బరియఁదగినవాఁడును, మేఘమునలె నల్లనై నశరీరముకలవాఁడును, పృథువులకుఁగలయుతము మోహమును గలిగించు దూషముగలవాఁడును, పవిత్రమయిన ర్తిగలవాఁడును అగురామునకుఁ శుభము.

శ్లో. విశ్వామిత్రాంతరంగాయ మిథిలానగరీవతే,

భాగ్యానాం పరిసాకాయ భవ్యయాసాయ మంగళమ్.

విత్పభక్తాయ సతతం భ్రాతృభి స్సహ సీతయా,

సందితాఖిలలోకాయ రామచంద్రాయ మంగళమ్.

చ. ప్రకటవిదేశభాగ్యపరిసాకునకుఁ ముదితాంతరంగకా

శికునకుఁ విత్పభక్తునకుఁ † శీలిః భూమినుతానుమిత్రపు

త్రకనసీతప్రకాశునకుఁ † బ్రస్తుతసాధుజనైకభవ్యమూ

ర్తిః రఘురామచంద్రున కశిరస్సుటపాణిః భద్ర మయ్యెడున్.

తా. విశ్వామిత్రున కంతరంగస్వయామ్రుఁడును, మిథిలానగరప్రభువైన అనకుని యబ్బువైముల పరిసాక స్వయామ్రుఁడును, మంచి దూషముగలవాఁడును, విత్పభక్తుఁడును, ఎవ్వడును సోదరులతోను, సీతతోను గూడియుండి యెల్లలోకములను ఆనందింపఁజేయువాఁడును అగు రామచంద్రునకు శుభము.

శ్లో. త్యక్తసాశీతవాసాయ చిత్రకూటవిహారిణే,

సేవ్యాయ సర్వయమివాం ధీరోదాత్రాయ మంగళమ్.

సామిత్రిణా చ జానత్యా చాపబాణాసిధారిణే,

సంసేవ్యాయ సదా భక్త్యా సానుజాయాఽస్తు మంగళమ్.

ఉ. హరి కయోధ్యసౌఖ్యపరిహారిః సంచితచిత్రకూటసం

చారి కుదారిః వినుతసంయమిః శరచాపభారిః

త్యారమణీజలత్కణసమన్వితమూర్తిః భవ్యరీతిః

శ్రీరఘురామచంద్రునకుఁ † సేవక సేవధిః శుభం బగున్.

తా. అయోధ్యావాసము విడిచినవాఁడును, చిత్రకూటమున విహరించినవాఁడును, మనులందఱును సేవింపఁదగినవాఁడును, ధీరోదాత్రవాఁడును, భక్తుర్యాణములను, కత్తిని ధరించువాఁడును, ఎవ్వడును జాననీలత్కణులచే భక్తిభార్యకముగా సేవింపఁదగినవాఁడును సోదరులతోఁ గూడియుండువాఁడును అగు రామునకు శుభము.

శ్లో. దండకారణ్యవాసాయ ఖండితామరకత్రవే,

గృధ్రరాజాయ భక్తాయ ముత్తిదాయాఽస్తు మంగళమ్.

సాదరం శబరీద త్తఫలమూలాభిలాషితే,

సాలభ్యపరిపూర్ణాయ సత్త్వోద్రిక్తాయ మంగళమ్.

౪

మ. అరివిధ్యంసిః దండకావనవిహారామోదిగ్ గృధ్రశే
ఖరనిశ్రేయసదాయీగ్ శబరిసాశాంతార్పితారణ్యమా
ధురిశోభ్యత్సలభో క్షణం బ్రవిలసద్దోస్సానిగ్ శారిః
స్వరసాలభ్యగుణప్రపూర్ణునకు నానాభద్రముల్ చేకులున్.

తా. దండకారణ్యములో నివసించువాఁడును, దేవవిరోధులను రాక్షసులను
చంపినవాఁడును, భక్తుఁడగు జటాయువునకు మోక్షమిచ్చినవాఁడును, అదిరతూర్వక
ముగ శబరియిచ్చిన భలమూలాదులం దభిలాషగలవాఁడును, భక్తిగుణభంధును, అం
తటను నిండినవాఁడును, సత్త్వగుణప్రధానుఁడును అగు రామునకు శుభము.

శ్లో. మానూమత్సమవేతాయ హరిశాఖీష్టదాయినే,

వాలిప్రమథనాయాఽస్తు మహాధీరాయ మంగళమ్.

శ్రీమతే రఘువీరాయ సేతుల్లంఘితసింధవే,

జితరాక్షసరాజాయ రణధీరాయ మంగళమ్.

౫

ఉ. పాలితవాయునూనునకు ధక్తకపిప్రవరేష్టదాయీగ్
వాలివిదారిగ్ ధృతిః పారిధిసేతునిబంధనక్రియా
శాలిః వీరరామునకుః జండవరాక్రమవంత్రికగతని
ర్జూలనశేఖిగ్ నృపతిఃముఖ్యలలామునకుగ్ శుభం బగున్.

తా. అంజనేయునితోఁ గలిసికొన్నవాఁడును, శ్రోతలరాజయిన గుగ్రివుని
యిష్టమును సమకూర్చినవాఁడును, వాలిని మిథించినవాఁడును, మహాధీరుఁడును,
శ్రీమంతుఁడును, సేతుమార్గమున సముద్రమును దాటినవాఁడును, రావణుని చంపిన
వాఁడును, రణరంగమునందు ధైర్యముగలవాఁడును, శ్రీమంతుఁడును అగు రామునకు
శుభము.

శ్లో. అసాద్య సగరిం దివ్యా మఖిషీక్తాయ నీలయా,

రాజాధిరాజరాజాయ రామభద్రాయ మంగళమ్.

విభిషణకృతే పీత్యా విశ్వాభీష్టప్రదాయినే,

జానకీప్రణనాథాయ సదా రామాయ మంగళమ్.

౬

మ. ప్రకటాయోధ్యత్రురి ధరాతనయితోఁ ప్తాపించి రాజాధినా
యకనంస్తుత్యధరాభిషేకము నిజం పై యున్నలోకాధినా

భోరుమామిత్ర పీర్షకరుఁ ఁ బుణ్యచరిత్ర జగత్పవిత్ర కృం
గారగుణాభిరాముఁ ద్రిజగత్ప్రభు నంత్రు మృదంతరంబునన్.

తా. శ్రమంత్రములను రఘువంశములోఁ బుట్టివహించును, దళరథుని మహా
రుఁడును, ఏప్రమాణమునకును విషయముగానివాఁడును, నీతకు పెనిమిటియను, గయు
వంశమునకు రత్నపీఠమువంటివాఁడును, సూక్ష్మాక్షులు చేతులుగలవాఁడును, తా
మరఁజేయవంటి పెద్దకన్నులుగలవాఁడును, రాక్షసులను భంజివహించును అగు రాము
నకు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం బలవైరినీలచికురం స్తేరాసనం శ్యామలం
కర్ణాంతాయతలోచనం సురవరం తారుణ్యపాభోనిధిమ్,
శోణాంభోరుమాపాదవల్లవయుగం త్విదీతనూజాయుతం
రాజత్కండలగండభాగయుగళం రామం సదాహం భజే. 3

మ. వారినిలాలకు సుస్థితానను ఘనశిశ్యామాంగు దవలు నుం
దరకర్ణాంతవిలోచనుఁ రఘువరుఁ ఁ ధాత్రీతనూజాధిపుఁ
గరుణాంభోనిధి రత్నకుండలలసద్గండగ్ధలుఁ నవ్యభా.
సురతామ్రాంబుజవల్లవాంప్రేయగునుశ్లోకుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఇంద్రసింహులవంటి కాటుగలవాఁడును, విద్య గయుగలవాఁడును,
వల్లనివాఁడును, చేతులవలకును వ్యాపించిన కన్నులుగలవాఁడును, దేవతలలో శ్రీ
ష్ఠుఁడును, దయాసముద్రుఁడును, ఎట్టుదామరలవంటిపాదయుగలవాఁడును, నీతతోఁ
గూడినవాఁడును, కుండలములచేఁ బ్రకాశించుచెక్కులుగలవాఁడును అగు శ్రీరాముని
సదా సేవించుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామం జగదేకవీర మమలం సీతామనోరంజనం
కౌసల్యావరనందనం రఘువతిం తామల స్థవంశోద్భవమ్,
లోకానా మభిరామమంగళకరవ్యాపారపారాయణం
పందేహం జనఘోరపాపనికరభయంసం విభుం రాఘవమ్. 4

తా. శ్రీరాముఁ జగదేకవీరు నమలుఁ ఁ సీతామనోరంజనుఁ
గారుణ్యకరుఁ గౌసల్యవరసుతాంగచ్ఛాబ్ధిచంద్రోదయుఁ
ఘోరాఘోరుతమిస్త్రకంజనఘః గాత్రత స్థావరయుఁ రాఘవుఁ
కు లోకపవిత్ర రామవిభు నుశ్లోకుఁ మిది గాల్చెదన్

తా. లోకములలో ఏకవిరుడును, నిర్మలుడును, నీతమనసును రంజింపఁ జేయువాఁడును, కాసుల్యముచేయును, రఘువంశప్రభువును, కావత్ ధ్వ వంశమునఁ బుట్టినవాఁడును, లోకముల కిష్టమయిన మంగళములను గలిగించు వ్యాపారమునం దాసక్తిగలవాఁడును, భక్తులఘోరపాపములను పోఁగొట్టువాఁడును, సర్వవ్యాపకఁ డును అగు రామునిఁ ననుసక్తింపించుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామం జగదీశ్వరం జనకజాబానిం జనానందనం
జంతూనాం జనకం జనార్దనిహరణం లోకేశ్వరం కాశ్వరమే,
జాబాల్యాదిమునీశ్వరైః పరివృతం జాబ్యల్యమానం సదా
జంఘాలం జమదగ్నిసూరుహరణం జాతాసుకంఠం భజే. ౫

తా. శ్రీరాముఁ జగదీశ్వరుఁ జనకపుత్రినాథు మౌనింద్రునం
ఘరూఢావృతు నజ్జనార్దనిహరు జంఘాలుఁ బరిభావకృ
ద్మూరీప్రాభవభార్గవుఁ నకలజంఠుప్రాణరక్షుఁ నుప
ర్వారాధ్యుఁ రఘువర్యుఁ కాశ్వతుజనాఘ్నోదుఁ భజంతుఁ మదిన్.

తా. జగదీశ్వరుఁడును, నీతాపతియు, జనుల నానందపఱచువాఁడును, సర్వ భూతములకును తండ్రీయును, జనులవాధలను తొలఁగించువాఁడును, లోకవాసులకుఁ డును, కాశ్వకుఁడును, జాబాలి మొదలైన మునులచేఁ జాట్టువాఁడొనఁపడువాఁడు ను, మిగులఁ బ్రకౌశించువాఁడును, అతిదీగముగలవాఁడును, పరకురాముని లేజును నురించినవాఁడును, దయాళుఁడును అగు శ్రీరాముని నేరింతును.

శ్లో. శ్రీరామా రఘునాయకో రఘువరో రాజీవసేత్రాంచితో
రాజేంద్రో రఘువుంగవో రఘుకులోత్తంసో రఘూణాం పతిః,
రామా రాక్షసనాశకోఽమితబలో రాజేందువిమ్బాననో
రాజత్కింకిణీకంకణాంకితకరో రామ స్సదా పాతు నః. ౬

తా. రాజీవాదులపత్రసేత్ర విలసత్ప్రాణేందులింబాననుఁ
రాజేంద్రుఁ రఘువుంగవుఁ రఘుకులుఁ రాత్రించరానిఁ మహా
తేజః రాఘవు నద్రమేయబలసంఘీర్తుఁ రఘూత్తంసునిఁ
రాజత్కింకిణీకంకణాంకితకరుఁ రామస్త్రుఘఁ గొల్చెదన్.

తా. రఘువంశవాసులకుఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, రామరక్షితులనంటి కన్నులుగలవాఁడును, రాజేంద్రుఁడును, రఘువుంగవుఁడును, రఘుకులమునకు శిరో భూషణమువంటివాఁడును, రఘువంశమువారికిఁ బ్రభువును, రాక్షసులను నశింపఁజేసిన

వాఁడును, అపరిమితమయిన బలముగలవాఁడును, భుష్నుచుచందుమానువంటి యొక
ముగలవాఁడును, ప్రకృతిచుచుండు చిలుగంటలుగల కంకణములచే సంశితమయిన
చేతులుగలవాఁడును అగురాముఁడు మమ్మును పాలించుచుండునుగాక!

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర కరుణాకర రాఘవేంద్ర
రాజేంద్రచంద్ర రఘువంశసముద్రచంద్ర,
సుగ్రీవనేత్రయంగళోత్పలపూర్ణచంద్ర
సీతామనగకుముదచంద్ర సమో నమస్తే.

2

చ. మనుకులవార్ధిప్రాగుదితమానితపూర్ణిమచంద్రు నర్వస
జ్జననుతల్లిరిసాంద్ర మహిజానయనోత్పలపూర్ణచంద్రు శో
భనగుణ రామచంద్రుని విభాకరజాతీయుగాబ్జచంద్రు న
న్దునినుతు రాఘవేంద్ర భవమోచనుఁ గారుణికుఁ భజించెదన్.

తా. కరుణాకరా! రాఘవేంద్రా! రాజేంద్రచంద్రా! రఘువంశసముద్రచం-
ద్రా! సుగ్రీవుని కన్నులనెడి కలువలకుఁ బుష్పమచందురుఁడా! నీతమనస్సునెడి కలువ.
తూపునకుఁ జంద్రునివంటివాడవగు శ్రీరామచంద్రా! నీకు నమస్కారము.

శ్లో. శ్రీరామం కరుణాకరం గుణనిధిం సీతాపతిం కాశ్వతం
పారావారగభీర ముబ్బనయనం ప్రావృష్టనశ్యామలమ్,
వీరశ్రేష్ఠ మనామయం విజయినం విశ్వప్రకాశాత్తకం
ఘోరాదిప్రకరాధిదప్రహరణం శోదండరామం భజే.

౩

తా. వీరశ్రేష్ఠ సనామయఁ జయకరుఁ + విశ్వప్రకాశాత్తకఁ
పారావారగభీరుఁ గంజనయనుఁ + ప్రావృష్టనశ్యామలుఁ
ఘోరారిందము కాశ్వతుఁ రఘువరుఁ + శోదండరామగురుఁ
శ్రీరాముఁ గరుణాకరుఁ గుణనిధిఁ + సీతేకుఁ ప్రార్థించెదన్.

తా. దయకు గనియు, గుణములకు నిధియు, సీతాపతియు, కాశ్వతుఁడును, .
సముద్రమువలె గంభీరుఁడును, తామరపతలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, వర్షకాల
పేళుమువలె నల్లనివాఁడును, వీరులలో శ్రేష్ఠుఁడును, జన్మాదిరోగములేనివాఁడును, .
జయకారియు, ప్రపంచమును ప్రకృతివఁజేయు స్వరూపముగలవాఁడును, భయంకరు-
లయిన శత్రువులసమూహమునకు మనోహ్యుధిని గలిగించు నాయుధములుగల వాఁ
డును, శోదండరాముఁడును అగుశ్రీరాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రేతి సలక్షణేతి నీలోత్పలశ్యామలశోమలేతి,
అశ్రోకయుక్తా న్నధునైవ జహన్వీసీతాపతీరాఘవ రాఘవేతి.

ఉ. శ్రీరఘురామ రాఘవ విశిష్టవచిత్రచరిత్ర సత్య బృ
దారకనాథసింహముఖాను సుమిత్రసుతానుయు క్త ధా
శ్రీరమణీసుతాధిప సుశీలసవందితపాదపద్మ కృం
గారనిధి యటంచుఁ గలకళాల మొనఁగ రసేనా! స్మరింపుమా.

తా. శ్రీరామచంద్రా అనియు, లక్ష్మణసహితా అనియు, వల్లఁగలవలె న
ల్లఁగ మత్తనైన శరీరముగలవాఁడా అనియు, సీతాపతి, రాఘవాఁడా అనియు,
నానాపీఠ్యుఁడనియు ఇవ్వఁజే మొఱవెట్టుచుండునని యనుఁగాక!

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర రమతామనోమే రమాంగవామేవివహాంవిరామే,
జితారిరామే ప్రణకారిరామే గుణాభిరామే భువనైకరామే. ౧౦
చ. వరసుగుణాభిరాముఁడు ప్రళయచమనోహరుఁ జాపదాటవీ
స్ఫురదసలుండు వైరిజనప్రణ్వలప్రణయండు శత్రుబం
ధురవిభవావహుండు భువనోద్ధర్పలుఁ చిద్ధిమతాభిరాముఁడౌ
వారి రఘురాముడైవతమునం దసితంబు రమింపు చిత్తమా.

తా. నామక స్పృహను, లక్ష్మీస్వయావయవసిత యుజమభాగమునఁ గలవాఁ
డును, లోకముల అపదలను తొలఁగించువాఁడును, శత్రువను తాటకను జయించిన
వాఁడును, శత్రుప్రీతిచే నమస్కరింపఁబడినవాఁడును, గుణాభిరాముఁడును, లోక
మును రమింపఁజేయువాఁడును అగు శ్రీరామనియందే రమించుచుండునుగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర రఘుపుంగవ రాజవర్మ
రాజేంద్రరాజ సురనాయక రాఘవేక,
రాజాధిరాజ రఘునందన రామభద్ర
దాసోఽస్మహం చ భవత కృరగాగతోఽస్మి. ౧౧

య. ధరణీనాథశరస్సుర న్నకుటరత్నద్యోతసీరాజతా
కరపాదాంబుదుహద్వయుఁ నకలలోకస్వామి రామప్రభా
నరసుఁ రాఘవు డేవదేవు నిబుధః ప్రవర్జ్యదాహఁ బగా
త్పరురాజేంద్రరఘూద్వహుఁడలఁచితః ప్రానుండనై యుండెదన్.

తా. శ్రీరామచంద్రా రఘుపుంగవా! రాజవర్మా! రాజేంద్రా! రాజ! సుర
నాయకా! రాఘవా! భువన! రాజాధిరాజా! రఘునందనా! రామభద్రా! నేను.
నీకు దాసుఁడ నయితిని; నిన్నును శరణు పొందితిని.

శ్లో. శ్రీరామం సర్వసీమహా మమముఖం దూర్వాంకురక్యామలం
విద్యుతోత్థితనిభప్రభాంబరధరం వీరాసేనాధిష్ఠితమ్.

వామాంకోపదిసంస్థితా లాజవళా మూలింగ్య తా శ్వాక్షానా
తత్త్వం చామరచాణినా మునిగ్గణాన్మాజ్ఞానయంతరిభవే. ౧౨

కా. వామాంకస్థనతి ప్రవేష్టమున భావం బొప్ప నంశ్లేషుండై
తా మాసింద్రుల కొక్కమా స్తమునఁ ద తత్త్వం బేర్పడక బల్పుశ్రీ
రాము సారసుతత నేత్ర కున విరాభాన్యననాధిష్టితుఁ
శ్వామాంగుఁ దపసియచేలుని రఘుసన్యామి బ్రశంసించెదన్.

తా. తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, నిర్మలఁడును, వార్యాంకురముల
వలె నల్లనివాఁడును, కొట్టికొలఁది మెఱపులలోఁ గలిగాఁ బ్రకాశించు వస్త్రములను
ధరించువాఁడును, విరాసనమునఁ గూర్చున్న వఁడును, ఎడమతోడపైని గూర్చున్న
అవీత పెడమకాళ్ళువలెఁ గాఁగిరించుకొని మడిచెలితో ఘనీకృతలవఁ దత్త్వము
మనఁజేరించువాఁడును అని శ్రీరాముని నేరించుచుండెదను.

శ్లో. శ్రీరామ స్సకలేశ్వరో మమ పితా మాలాచ సీతా మమ
భ్రాతా బ్రహ్మసఖా ప్రభంజనమతః పత్నీ విరక్తిః ప్రియా,
విశ్వామిత్రవిభీషణాదివశినో మిత్రాణి జోధ స్సత్
భక్తిశ్రీహరిసంగతా రతిసుఖం వైకుంఠ మస్తత్పదమ్. ౧౩

కా. రామస్వామియే తంద్రీ తల్లి యలగోత్రాచార సుగ్రీవ వి
శ్వామిత్రాఖ్యవిభీషణాదులు పితృభో నకౌఢ పుత్రుండు న
ద్యామూరత్నము కాంతి మిత్రుఁడు జగత్పాగ్లాత్తజాం దయ్యత
నేమాన క్తి సుఖంబు మత్సదనమై పంపొందు వైకుంఠమున్.

తా. అంతటికిని ప్రభువయిన శ్రీరాముఁడు నాకుఁ దండ్రీ, సీత నాకుఁ దల్లి.
బ్రహ్మగణుండగు అంజనేయుఁడు నాకు పోదరుఁడు. విరక్తి నాకుఁ బ్రియురాలు.
విశ్వామిత్రుఁడు విభీషణుఁడు మొదలయిన జలేంద్రియములు నాకు మిత్రులు. బ్రహ్మ
జ్ఞానము నా కొడుకు. శ్రీహరియగు రామునియందు సక్తవయిన భక్తియే నాకు రతి
సుఖము. వైకుంఠమే నా పొందఁదగిన స్థానము.

శ్లో. శ్రీరామామలపుణ్డరీకనయన శ్రీరామ సీతావతే
గోవిందామయ్యత నందనందన ముకుందామంద చామోదర,
విష్ణో రాఘవ వాసుదేవ సృహరే దేవాఘమాజామణి
సంసారార్ణవకర్ణధారక మారే కృష్ణాయ తుభ్యం నమః. ౧౪

కా. శ్రీరాగ్రేసర నందనందన వారి పోదేవాఘమాజామణి
ఘోరాఘాఘమారా ముకుంద సృహరీ గోవింద శ్రీకృష్ణ నం

సారాంభోనిధికర్ణధార కమలాక్షా శౌరి దామోదరా
శ్రీరామామృత జానకీరమణ నిగ్రా + సేవితృ నిష్టా ప్రియన్.

తా. శ్రీరామా! నిర్భూ! శృంభరీకామ! శ్రీరామా! సీతాపతి! గోవిందా!
అమృతా! నందనందనా! ముకుందా! అనందస్వరూపా! దామోదరా! నిష్టా! రా
ఘనా! రామదేవా! నృసింహ! దేవభామణీ! సంసారసముద్రనావికా! హరీ! భక్తల
పాపమలఁ దొలఁగించునీకు నమస్కారము.

శ్లో. రామం లక్ష్మణపూర్వజం రఘువరం సీతాపతిం నుందరం
కాకుత్స్థం కరూణాకరం గుణనిధిం విప్ర ప్రియం ధార్మికమ్,
రాజత్కండలమండితాననరుచిం రాత్రించరధ్వంసినం
శంపాకోటిసమానకాంతివిలసత్పాయామృగఘ్నం భజే. ౧౫

మ. ధరణీజాధిపతిగ్రా లసద్గుణః బరంభాముగ్రా బ్రహ్మానాత్మ్యనుం
దరుః గాకుత్స్థుని ధార్మికరఘువరుగ్రా + దైత్యాది విప్ర ప్రియగ్రా
గురుచంచత్కమనీయశంబరహరః ధ్వారాస్త్ర సత్కండలా
భరణగ్రా రాముని లక్ష్మణగ్రహః గృహః + భ్రాతృష్టాః గీర్తించెదన్.

తా. అక్షణుని కన్నయు, రఘువరుఁడును, సీతాపతియు, నుందరుఁడును,
కకుత్స్థుని కంఠమునఁ బుట్టినవాఁడును, దయాభరియు, గుణనిధియు, హృద్యుని ప్రి
యఁడును, భర్మాత్మఁడును, ప్రకాశించుకుండలములచే నలంకరింపఁబడినముఖకాంతి
గలవాఁడును, రాక్షసభాగవంతుఁడును, కోట్లకోలఁది మెఱుఁగులతో సమానమునకాంతి
చేఁ బ్రకాశించుమాంశులేని చందనవాఁడును అయినరాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. రామం రత్నకరీటకుండలధరం శేయూరహారాన్వితం
సీతాలంకృతవామభాగ ముత్తులం సింహాసనస్థం ప్రభుమ్,
సుగ్రీవాదిసమస్తవానరవరై స్సంసేవ్యమానం నచా
విశ్వామిత్రవరాళరాదిమునిభి స్సంస్తూయిమానం భజే. ౧౬

చ. ప్రితిసుత వామభాగమునఁ + శేరి వసంప వసిష్ఠకాళికా
ద్యుతతులు ప్రస్తుతిన రవిజాదవలీముఖు లెల్లఁ గొల్వఁగాఁ
బ్రతనకరీటకుండలవిభాసితనుందరధన్యమూర్తి యై
వితతమృగేంద్ర పీఠమున + వేడుక నొప్పడురాము నెన్నదన్.

తా. రత్నములతోడి కరీటమును కుండలములను ధరించినవాఁడును, వాహన
పురులతోను ముత్యాలహారములతోను గూడినవాఁడును, సీతచేత నలంకరింపఁబడిన
యెడమభాగముగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, సింహాసనమునం దున్నవాఁడును,

ప్రభువును, సుగ్రీవుఁడునుదలయినయెల్లవానరశ్రేష్ఠులచేతను పెల్లప్పుడును చక్కఁగా నేర్పించుచుండువాఁడును, విశ్వామిత్రుఁడు పరాశరాదులు మొదలైన మనులచే లెప్పుగా ప్రోతము చేయఁబడుచుండువాఁడును అగురాముని నేర్పించెదను.

శ్లో. రామ స్సీతాసమేతో నివసతు హృదయే సానుజం రామ మితే
రామేణ ఓణపాప శ్రీవిధమపి కృతం కర్మ రామాయ దద్యామ్,
రామా దన్యం నజానే నహి కిమపి మహారామనామ్న స్సమానం
రామే పశ్యామి విశ్వం భవనమనుదినం పాహి మాంరామచంద్ర.

ఈ. రాముఁడు ప్రోచు సంతతము + రాము నులింతును రాముచేత మ
త్కామితముల ఫలింతు నిరంతరమును రామున శేను మొక్కదా
రామున శక్కు డెవ్వఁ డింక + రామునిపాదము నెంత రాముపైఁ
త్రేమ చెలంగు మద్భదయుఁడీతి వసింపుము రామ వేఁడెదన్. ౧౭

తా. రాముఁడు సీతాసమేతుడై సాహృదయులున వసింపుఁగాక! సోదరస
హేతుఁడయినరాముని క్షుతించెదను. రామునిచేక్షింపఁజేయఁబడినపాపములుగలవాఁడ
నయితిని. మఱియు వాక్కు శరీరములచేతను చేయఁబడిన మూఁడువిధములయిన
కర్మములను రామునికొఱ కర్పించెదను. రామునికంటె నితరుని శే నెఱుంగను. గొప్ప
దన రామవామనునకు నమముయిన దిండియు లేదు. సమస్తప్రపంచమును రాముని
యందుఁ జూచుచున్నాను. రామచంద్రా! నన్నెల్ల పుడుష రక్షింపుము.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘుపతిం దేవారిదర్శనవహం
లోకానాం హితకారిణం గుణనిధిం కాయణ్యపుష్కోదయమ్,
ముక్తాదిద్రుమరత్నకోభితనుం శౌందర్యహస్తాంబుజం
కానల్యాతనయం భవామి సతతం శ్రీజానకీనాయకమ్. ౧౮

చ. మరకతముఖ్యరత్నసుషమాన్వితవిగ్రహుఁ కానలేయు దు
ర్భరదనుజప్రహారు చఘుఁరాజశిఖామణి జానకీమనో
హరుఁ ద్రిజగద్ధితుఁ శమదమాద్యసమానగుణాకరఁ నురే
శ్వరసుతు రామచంద్ర బుధవత్సలు ధార్మికు నాశ్రయించెదన్.

తా. రాజ శిఖామణియు, రఘుపతియు, రాక్షసులగర్వ మడఁచినవాఁడును,
లోకములకు మేలుచేయువాఁడును, గుణనిధియును, దయాపుణ్యములయభివృద్ధిగలవాఁ
డును, ముత్యములు, పగడములు, రత్నములు అనునీనిచే బ్రకాశింపఁజేయఁబడిన శరీర
ము గలవాఁడును, చక్కనిహస్త పద్మములు గలవాఁడును, కానల్య మహారుఁడును,
లక్ష్మీస్వరూపయగుసీతకు నాయకుఁడును అగురాముని శే నెపుడును నేర్పించును.

శ్లో. రామం వీరాసనస్థం హృదయగతకరోదంచిత్రజ్ఞానముద్రం
జాను న్నాన క్తచాస్త్రం ఓతివరతనయాభూషితం వామధాగే,

మహానే వ్యాపారంతం భవనమతయుతం మానసే మానసతంతం
సుగ్రీవే సేవమానే భృతశరధనుమా దక్షిణే లక్ష్మణేన. ౧౩

మ. శరణాపాన్వితం జై నలక్ష్మణుడు నాశ్రయపుత్రి పార్వత్యులై
కర ముప్పా రవింజను గొల్వంగను వ్యాభ్యానంబు సామిరికి
వరమహానివాసి యై తెలుపునశ్రవణ్ణా నువీరానన
స్థిరు హృత్సంస్థితహాధముద్రకరు సంస్థిస్థోరువరోష్ణజ్వల
త్కరవత్కుర ధమురామచంద్రు మనసా శ కాంక్ష నివోకింతుమా.

తా. వీరానమనఁ గూర్చున్నవాఁడును, హృదయమనం దుంపఁబడిన చేత
సౌమ్యమున్న జ్ఞానముద్రగలవాఁడును, ఎడమమాఁకొలిపి నెడుతుచేతి నుంచినవాఁడు
ను, ఎడమపై పున నీతచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, మహానికీరముపై నుండి,
అంజనేయుడుదేశించి తత్త్వము నుపదేశించువాఁడును, తన్ను నేనించు నుగ్రీవునివిష
యమున మనసులో గౌరవించుచున్నవాఁడును, ధనుర్వాణధరుఁడైనాన లక్ష్మణుని
చేఁ గుడిపై పున నేనింపఁబడువాఁడును అగురాముని నేనించెదను.

శ్లో. రామం సామిత్రిమిత్రం రఘువతి మమలం రామచంద్రం రమేశం
రమ్యం శ్రీరామవేశం శుభలలితముఖం శుద్ధనర్త్యం సువీరమ్,
సీతాసౌందర్యపాత్రం సురమునివిసుతం నీరదేందీవరాధం
పందే వందారుపాలం రజనిచరహారం రమ్యోదండపాణిమ్ ౨౦

తా. రాముఁ గ సత్యసరాక్రముఁ వరసుమిత్రాపుత్రమిత్రుఁ రఘు
స్వామిఁ భూమినుతాధిపాధుని ముదఁ నస్త్రస్త్రాఁ బరేశుఁ బరం
ధాముఁ రాఘవు రామచంద్రుని సుధాధామానసుఁ వారిడ
కాముఁ జై త్యవిరాముఁ గార్త్యకధరుఁశ్రద్ధాః గీర్తించెదన్.

తా. లక్ష్మణునిఁ స్నేహితుఁడును, రఘువంశ సౌమికుఁడును, నిర్మలండును,
లక్ష్మీస్వరూపయగు సీతవఁ డెనిమిదియు, చక్కనివాఁడును, క్రిమింతులగు రఘువం
శపురాశాలకుఁ బ్రభువును, కుర్మప్రవసుంబు నుండరమయిన ముఖముగలవాఁడును, శుద్ధ
నర్త్యప్రధానుఁడును, మంచినీరుఁడును, సీతచక్కదనమునవఁ బాత్రుఁడును, సుర
లదే మునులచే న్నుతంపఁబడువాఁడును, సేఘయవంటిగలువలవంటి కాంఠిగలవాఁడు
ను, నమగ్గురించువారిని రక్షించువాఁడును, రాక్షససంహారకుఁడును, చక్కనివింటి
చేఁ గ్రడించువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రునిఁ వందనములు చేయుచుండును.

శ్లో. రామం చందనశీతలం ధీతిసుతాహృన్తోహకం శ్రీకరం
చైదేహీనయనారవిందమహారం సంపూర్ణచంద్రాననమ్,

రాజానం కరుణానమితనయనం సీతామనస్సృందనం
 సీతాదర్పణచారుగండలలితం వందే సదా రాఘవమ్ ౨౧
 మ. సరశ్చందనశీతలుగ భుభకరుగఁ బైదేహీహృన్మోహుగ
 ధరణీజాననకంబకంబహితృ సీతామానససస్యందనుగ
 కరుణానందులలోచనుగ మిథిలరాశిట్కన్యామణీదర్పణ
 స్ఫురదత్యున్నతగండభాగు తఘువంశీశుగ రాము నేనించెదన్.

తా. మంచుగండమువలెఁ బల్లనివాఁడును, సీతామనోహరవాఁడును, భక్తుల
 పై శ్రవ్య మిచ్చువాఁడును, సీతకనుదమ్ములకు నూర్యనివంటివాఁడును, పున్నమచంద్రు
 డనివంటి మొగడుగలవాఁడును, ప్రకారంబువఁడును, దయానూదకములయిన కన్యలు
 గలవాఁడును, సీత మనోరథస్వరూపుఁడును, అద్దమువలె నిగనిగలాడుసీతచెక్కుల
 యందుఁ బ్రతిభవించువాఁడును, అనురాఘవరాముని నెప్పుడును నమస్కరింతును.

శ్లో. రామం శ్యామాభిరామం రవిశశినయనం శోటిసూర్యప్రకాశం
 దివ్యం దివ్యాస్త్రపాణిం శరముఖశరధిం చారుకోదండచాన్తమ్,
 కాలా కాలాగ్నిరుద్రం రివుభుజహానం విఘ్నవిచ్ఛేదదక్షమ్
 భీమం భీమాట్టహాసం సకలభయహరం రామచంద్రం భజేఽహమ్.
 మ. శరచాపాజ్జ్వలహస్త శత్రుకులనిస్తారుగ సహస్రాంశుశో
 టిరమాభ్రాజతు వార్ధిశోషణునిఁ శోటిరాధ్యుజంబార్కభా
 స్ఫురదక్షిద్వయు విఘ్నసంహరు ఘనశ్యామాంగు భీమాట్టహా
 సరసాద్దీపితృ సాధ్వసావహు రఘుశస్వామిగ భజంతృగ మదిన్.

తా. పల్లనివాఁడును, మనోహరుఁడును, నూర్యచంద్రులు శేత్రములుగా గల
 వాఁడును, శోట్లకోలఁది నూర్యుల తెలుఁగువంటి తెలుఁగుగల వాఁడును, దివ్య
 మూర్తియు, దివ్యాస్త్రములు హస్తమునఁ గలవాఁడును, సముద్రుని రాజాగ్రము
 నకుఁ దెచ్చినవాఁడును, చక్కని విల్లు వట్టినవాఁడును, కాలస్వరూపుఁడును, కాలా
 గ్నిరుద్రస్వరూపుఁడును, శత్రువంశములను వంశముల (బెడుక్కను) దహించువాఁడును,
 భక్తులవిఘ్నములను ఛేదించు తెటిఁగిన వాఁడును, శత్రుభయంకరుఁడును, భయమును
 గలిగించు నట్టహాసము చేయువాఁడును, ఎల్లభయములను హరించువాఁడును అను
 శ్రీరామచంద్రుని నేమించుచుండును.

శ్లో. రామచంద్ర చరితాకథామృతం, లక్ష్మణగ్రజ గుణానుకీర్తనమ్,
 రాఘవేశ తవ పాదసేవనం, సంభవంతు మమ జన్మజన్మని. ౨౩
 తి. రామ భవత్కథామృతము శరమృతఁ శోలఁగ నామకీర్తనం
 ప్రేమ నొనర్ప నీదుగుణశీలలు సం స్మరణంబు నేయ మే

ధామతి నీమహావనపదద్యయసేవ యొనర్చునట్లుగా

మామకజన్మజన్మములఁ మానక సత్కృత నిమ్ము వేడెదన్.

తా. రామచంద్రా! నాకుఁ బ్రతిజన్మమునందును నీచరిత్రకు సంబంధించిన-
అమృతమువంటివికభ వినుచుండుటయు, అట్టివాగ్రహ! నీగుణములను గొనియాడు
చుంటయు, రాధుడే! నీపాదములను నేదించుచుంటయు సంభవించుచుండుగాక!

శ్లో. రామో మత్కులదైవతం సకరుణం రామం భజే సాదరం

రామేనాభలభ్యోరపావనిహతీ రామాయ తస్మై నమః,

రామా న్నాస్తి జగత్త్రయైకలనులభో రామస్య దాసోఽస్యహం

రామే వ్రీతి రతీన మే కులగురో! శ్రీరామ! రక్షస్వ మామ్. ౨౪

ఉ. రాముఁ డభీష్టదైవతముఁ రాముని భావనఁ జేయుచుండు శ్రీ

రామునిచేత మద్దురితఁరాను లడంగును రామభర్తృ

శ్రేయ సమస్కరింతు రఘువీరునికంటె బయండు లేడు శ్రీ

రామున శ్రీను దానుఁడనుఁ రామునియందున భక్తి నా కగున్.

తా. రాముఁడు మావంశమునకుఁ జేపుఁడు. దయాళుఁడయినరాముని సాదర
ముగ నేదించెదను. రామునిచే భయంకరములయిన నాయొల్ల పాపములను తొలఁగిం
పఁబడును. పరబ్రహ్మస్వరూపుఁడయినరామునికొఱకు నమస్కరింతును. ముల్లోకము
లను రాముని కంటె గుఱఁకుఁడు లేడు. నేను రామునకు దానుఁడను. రామునియకు
ను నా శాంతయుఁ బ్రీతి గలదు. మాకులగురువ వగురామా! నన్ను రక్షింపుము.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర తవ కీర్తినురద్రుమస్య

తారాగణ స్సమనసః ఫల మిందులించమ్,

మూలం ఫణాఫణిగతం గగనంచ మధ్యం

కాభా దిశో భవనమండల మాలవాలమ్.

౨౫

ఉ. రామునికీర్తి కల్పకముఁ రమ్యనుమంబులు తారకల్ సుధా

ధాముఁడు తత్ఫలంబు విదిశితం బగుకాఖలు దిగ్వితానముల్

భూమియొప్రోది భోగివతిఁమూలము మధ్యము పుష్కరం బగు

రాము నుతింప నేరికె డరంబు కరం బతిభక్తిఁ గొల్పెదన్.

తా. శ్రీరామచంద్రా! నీకీర్తి యెడెడి కల్పవృక్షమునకుఁ జాక్కలే పూవులు.
చంద్రులంబులు ఫలము, అనంతండు మాఁకటివేయ. ఆకాశము మధ్యభాగము.
దిక్కులు కొమ్ములు. భూలోకము పాదము.

శ్లో. వైదేహీం ముదితోఽభిజాతపులకాం గాఢం సమాలింగయా

వామేన స్తనచూడుకం పులకితం వామం కరేణ స్పృశన్,

తత్త్వం దక్షిణాపాతినా కలితయా చిన్నదయా బోధయా
రామా మారుతినేవిత స్సరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే ౨౬

కా. సీతా మోదము నొంద వాసుకరసంశ్లేషంబు గావింపుచు
వీరిగ దత్తుచ మంటి దక్షిణపుఁబాఁజిగ దత్త్వముఁబెల్పుచు
వాతోత్పన్నునిసేవ గైకొనుచు సాసందంబునగ లోకవి
ఖ్యాతిగ బంచముఖాసనముఁ దగురాశిమాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. సామ్రాజ్యసింహాసనమందుఁ గూర్చుండి యెడనుతోడపయిని ఎడలు
పులకరించుచుండఁగాఁ గూర్చుండియున్న సీతను సంతోషించుచు పెడనువాహువుచే
గాఢముగఁ గాఁగించుకొనుచు, ఎడనుచేతితోఁ బులకరించినయామెవామస్తనాగ్ర
మును స్పృశించుచు, టడిచేతితోఁ గూర్చుబడిన జ్ఞానముద్రచేఁ దత్త్వమును బోధిం
చుచు, అంతయునిచే నేవించుటచున్న రాముఁడు నన్ను స్మరించుచుండుఁగాక!
శ్లో. వామాంకస్థితజానకిం పరిలసత్కీడందడదండం కరే

చక్రం చోర్ధ్వకరేణ వాహుయుగళే శంఖం శరం దక్షిణే,
విభ్రాణం జలజాతపత్రనయనం భద్రాద్రిమూర్ధ్ని స్థితం
శీయారాదివిభూషితం రఘుపతిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౨౭

మ. శరవాహుజ్వరభాంగముల్ శర దతుఁఁఁక్కుప్రాప్త మై యుండ ను
స్థిరవామాంకమునందు సీత నియతిగ * నేవించ భద్రాద్రిపై
నిర పై నట్టిసరోజనేత్రుఁ బరు యోగింద్రేంద్రనంస్తుత్య భా
సుర శీయారవిభూషణుగ దలఁచెడగ * శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. ఎడనుతోడపయిఁ గూర్చున్న సీతను, ప్రకాశించు ధనుర్బంధమును, ఎడను
పై పునసుండుఁగిందిచేతను, మీఁదిచేతను చక్రమును, టడిపై పునసుండు మీఁదిచేతను
శంఖమును, గ్రిందిచేతను బాణమును పట్టుకొని, భద్రగిరిశిఖరముపై నున్న వాఁడును,
తాడురలవంటికన్నులుగలవాఁడును, భుజి ద్రులు మొదలగు నగలచే నలంకరింపఁబడిన
వాఁడును, రఘువంశపాలకుఁడును, నల్లనివాఁడునునగు రాముని నేవించెదను.

శ్లో. వామే భూమిసుతా పురస్తు హనుమా న్నశ్చా త్సమిత్రాసుర
శృత్రుఘ్నా భరతశ్చ పార్శ్వదళయో ర్వాయాదిగోతేష్వపి,
సుగ్రీవశ్చ విభీషణశ్చ యువరాట్ తారాసుతో జాంబవా
మధ్యే నిలసరోజగోమలరుచిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౨౮
మ. తనవామాంకమునందు సీత చెలువొందగ వెన్న సొదిత్రి పా
వనియుగ ముంగల శత్రుఘ్నాభరతుల్ పార్శ్వంబులగ భానునం

దననీలాంగదముఖ్యులన్య మగుదిక్ శిష్టానంబులం దుండఁగా
భుననీలాంగుఁ దదంతరస్థితు మదిఁ గాంక్షింతు రామప్రభున్.

తా. ఎడమవయపున నీతయు, ఎదుట నాంబానీయుఁడును, తెనుక లక్ష్మణుఁ
డును, భరతశత్రుఘ్నులు సార్వభౌమములయందును, వాయుమాలమొదలగు నాలుగు
మూలలదళములయందు, సుగ్రీవుఁడు, విభీషణుఁడు, యువరాజు తారకాదురు అగు
నంగదుఁడును, బాంబవంతుఁడును నేవించుచుండఁగా అక్షుడళపద్మమధ్యమనఁ
గూర్చుండియున్నవాఁడును, నల్లఁగలవవలె మృదువయిన శరీరకాంతిగలిగి నల్లని
వాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. పైదేహీనహితం సురద్రుమతలే హైమే మహామంటపే
మధ్యేభ్రుష్పక మానస మణిమయే వీరాననే సంస్థితమ్,
అగ్రే వాచయతి ప్రభంజనమతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం
వ్యాఖ్యాంతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ౨౯
౧౦. భాసురకల్పమూలమున శి భర్తృగృహంబునఁ బుష్పకాంతరే
పాసితనూర్నరత్నమయశివంచముఖాననమందు ముఖ్యవీ
రాననుఁ డై సతీనహితం శి డై పరతత్త్వము సోదరాన్నితం
డై సరస న్నరుత్సృతసశిమర్చితం డై నవిభుఁ భజించెదన్.

తా. కల్పవృక్షమునీడను కొప్పబంగదమంటపమున, పుష్పకముమధ్యను, మణి
మయముయినపీటపయిని వీరాననమనేసికొని కూర్చున్నవాఁడును, ఎదుటను గూర్చుం
డి, అంబానీయుఁడు చదుపుచుండఁ బరతత్త్వమును మునులకుఁ బ్రకటించుచున్న
వాఁడును, భరతాదులచేఁ జాట్టువాఱుకొనఁబడినవాఁడును నల్లనివాఁడును అగురా
ముని నేవించుచుందును.

శ్లో. పైదేహీం పరిరభ్య చాతపులకాం లజ్జావతీం సుస్థితాం
కాంచీనూపురహారకంకణలసత్కర్ణావతంసోజ్జ్వలామ్,
కస్తూరీకుససారచర్చితకుచాం చంద్రాననాం శ్యామలం
కండర్పాధికసుందరం రఘువతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౩౦
చ. దరహాసితాననఁ పులకితఁ భునసారమృగీమదాగరు
మృరదనులేపనఁ గనకశిఖామణిభూషితః బూర్ణచంద్రుం
దరవదనఁ విదేహునిసుతఁ మది రంజలఁ జేయునట్టికం
భరసమవర్ణు నంగజశశితప్రతిమానుని రాము నెన్నెదన్.

తా. పడలుపులకరించినదియు, సిగ్గుగలదియు, చిలునగపుగలదియు, మొల
నూలు, అందలు, హారములు, కంకణములు, ప్రకాశించుకర్ణ భూషణములు మొదలగు

నగలచే బ్రతాశించుచున్నదియు, సునములయందుఁ గన్పూరికదూరమిశ్రిత మయిన చందనపుఁబూత గలదియు, చంద్రునివంటి టెంగముగలదియు అగునీతను కాగి లించుకొనియున్నవాఁడును, మన్మథునికంటెను ఎక్కువచక్కనివాఁడును, రఘు వంశపాలకుఁడును, చామనచాయవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. పైదేహీరమణం విభీషణవిభుం విష్ణుస్వరూపం హరిం
విశ్వోత్పత్తివివత్తిపోషణకరం విద్యాధరై రర్చితమ్,
పైరిధ్వంసకరం విరించిజనకం విశ్వాత్పకం వ్యావకం
వ్యాసాంగీరసనారదాదివిమతం పంచామహీ రాఘవమ్. ౩౧

చ. జనకసుతాధినాథు రివృత్తైత్రు సురార్చిత సర్వలోకసం
జననవినాశకారణః బ్రహ్మచరీత్రు విభీషణవనుః
ననకనందనాద్యఖలశనన్తునినన్తుతు విష్ణురూపుని
వనరుహసూతితండ్రి రఘుశివర్యు హరిః కరణంబు వేదెదన.

తా. నీతను సంసారపఞ్చాయువాఁడును, విభీషణునికీ రాజ్య మిచ్చినవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, భక్తులతాపత్రయమును హరించువాఁడును, ప్రపంచమునుత్పత్తి స్థితిసంహారములు చేయువాఁడును, విద్యాధరులచేఁ బూజింపఁబడువాఁడును, శత్రు పులను ధ్వంసముచేయువాఁడును, బ్రహ్మను గన్నవాఁడును, ప్రపంచస్వరూపుఁ ఁడును, వ్యావకుఁడును, వ్యాకులు, ఆంగీరసుఁడు, నారదుఁడు టెండలగుహరిచే న్నులింపఁబడువాఁడును అగు రాఘవరామనిగూర్చి నమస్కరించుచుండుము.

శ్లో. పైదేహస్య పురే వివాహసమయే కల్యాణవేద్యంతరే
సామూదే విమలేందురత్నఖచితే పీతే వసంతౌ శుభే,
శృణ్వంతో నిగమాస్తతత్త్వవిదుషా మాశీర్షిర స్సాదరం
పాయాస్తాం సువధూవరా రఘువతి శ్రీహసన్తే చానిశమ్. ౩౨

చ. పరిణయవేళ పైధిలస్యశాలగృహంతరరత్నవేదిక
సురుచిరవేదవిద్విబుధశీసూక్తులు విందు నమించితంబుగాఁ
బరఁగు వధూవరత్వమున శిఖానిలి భూవరసేవ్యులైనయా
ధరణీసుతారఘూద్వహులుచారమతి మముఃఖ్యైతు రెవ్వఁడున్.

తా. మిథిలానగరమున, పెండ్లివేళను, పరిమళించుచున్న పెండ్లి చరితమీదను నిర్మలచంద్రకాంతమణిఖచితమయిన పెండ్లి పీటపైని గూర్చుండి, ఉపనిషత్తులతత్త్వ ముసేతీరిన పండితుల-ఆశీర్వాదవాక్యములను సాదరముగ వినుచున్నవారును, ఆదర్శ వంతులును అగుశ్రీసీతాదేవియు, శ్రీరాముఁడును నుచారమీందురుగాక!

శ్లో. అనితకమలభాసా భానయంతం త్రిలోకీం
 జశరభకులదీపం దైవతాంభోజభానుమ్,
 దినకరకులబాలం దివ్యకోదండపాణిం
 కనకభద్రతరత్నాలంకృతం రామ మిహే.

33

మ. ఘననీలాంబుజకాంతిదేహు భువనైశ్చకభాగితృణ దేవతా
 వనజాతాంబుజమిత్రు భానుకులభాగస్యత్కిరీసాంద్రృణ శరా
 సన బాణోజ్జ్వలమాస్తు రత్నవిలసత్సేవర్ణసమ్భాషణృణ
 మునిసంస్తుత్యచరిత్రృ చాశరథి రాముణ్ గొల్తు నెల్లప్పుడున్.

తా. నల్లఁగలవవంటియొడలికాంతిచే ముల్లోకములను ప్రకాశింపఁజేయు
 చున్నవాఁడును, జశరఘనవంశమునకు దీపమువంటివాఁడును, దేవతలెఱది పచ్చ
 మొలకు కూర్మొడును, సూర్యవంశపువాఁడును, దివ్యధనువును ధరించినవాఁడును,
 రత్నభద్రతమొలయన బంగారునగలచే నలంకృతుఁడును అగురాముని స్తుతింతును.

శ్లో. నుస్మిగ్ధం నీలకేశం స్ఫుటమధురముఖం నుండరఘ్రిలలాటం
 దీప్తాతం చారునాసాపుట మమలమణిశ్రేణికాదంతపక్షిమ్,
 వింభోన్దం కంబుకంఠం కశినతరమహారస్క మాజానుబాహుం
 ముష్టిగ్రాహ్యవలగ్నం వృథుజఘన ముచారోరుజంఘాంఘ్రిమిహే.

ఉ. చారువికాలనేత్ర విలసన్తధురానను నీలకేశు శృం
 గారలలాటు దీప్తకరుఁ శంబుగళుఁ రమణీయనాసికుఁ
 క్రూరభుజాంతరఁ సరసకుండరడుఁ దనుమధ్యనుండరఁ
 సారససైకతాంఘ్రివిలసన్జఘనుఁ రఘురాముఁ గొల్చెదన్. 34

తా. ఇంద్రులమణివలె నిగనిగలాడుమొగులవాఁడును, నల్లనిబొట్టుగలవాఁ
 ఁడును, స్ఫుటముగ మధురముగ నుండుమొగుగలవాఁడును, చక్కనిచోమలు నుడు
 ఁ గలవాఁడును, పెద్దకన్నలు గలవాఁడును, సొగసుయన ముక్కుపుటములు గల
 వాఁడును, వజ్రాలవయనవంటి దంతములవంత్రిగలవాఁడును, దొండవండువంటి పెదవి
 గలవాఁడును, కంఠమువంటి కంఠముగలవాఁడును, మిగులఁ కశినమై వికాలమయిన
 తోమ్యుగలవాఁడును, తూఁకాళ్ళను ముట్టు చేతులుగలవాఁడును, పిడికింటఁ బట్టఁ
 దగిన నడుముగలవాఁడును, విస్తరించిన నీలుఁడులు గలవాఁడును, ఉచారములయిన
 తోడలు, పిక్కలు, పాదములు గలవాఁడును అగురాముని స్తోత్రముజేయుచుండును.

శ్లో. వందామహే మహేశానచండకోదండఖండనమ్,
 జానకీహృదయానందచందనం రఘునందనమ్.

3

చ. జలనిధివేష్టితాఖిలరతసాభృదహీంద్రవిభాషణాదితో
జ్వలహరచాపఖండనవిశాలభుజాబలశాలిణిః దయా
జలధిః భూమిజాహృదయతసారసహేలిః శీలికా మహా
బలతనయాద్భుతాంఘ్రివవతపద్మనకుః శరణం వానర్చ్యదన్.

తా. ఎవ్వరును ఎత్తఁజాలనియీశ్వరునిదొడ్డనింటిని విడిచినవాఁడును, నీత
మనసున కానందము గలిగింపఁ జందనమువంటివాఁడును, రఘువంశము వానందింపఁ
జేయువాఁడును అగురామునకు వందనములు చేయుచుండుము.

శ్లో. జానాతి రామ! తవ నామరుచిం మహేశో
జానాతి గౌతమసుతీ చరణప్రభావమ్,
జానాతి దోర్బలవరాక్రమ మిశచాప్
జానా త్యమోఘుపటుబాణగతిం వయోధి.

౩౬.

ఉ. తారకనామమంత్రరుచి త దక్షసుతారమణం డెఱుంగు నీ
పావనపాదపంకజప్రభావ మహాల్య యెఱుంగు మిక్కిలి
జేవరదోర్బలంబు శివతేవునిచాప మెఱుంగు నీదుమే
ధావిభవంబు గల్లుశరతాటి సముద్రుఁ డెఱుంగు రాఘవా.

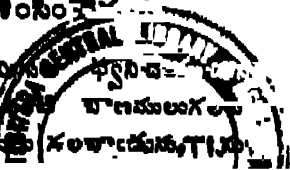
తా. రామ! నీనామమరుచి యీశ్వరుఁడను, నీపాదప్రభావమును అహల్య
యు, నీపాదబలవరాక్రమముల నీశ్వరభక్తుఁడును, అమోఘమును సమర్థము నయిన
నీబాణగతిని సముద్రుఁడును ఎఱుంగుదురు.

శ్లో. దివ్యస్యందనమధ్యగం రణరణచ్ఛాపాన్వితం భీషణం
కాలాగ్నిప్రతిమానబాణకలితం ఘోరాస్త్రతూణీద్వయమ్,
సుగ్రీవాంగదరావణానుజమరుత్పుత్రాదిసంసేవితం
రామం రాక్షసవీరతోటిహరణం రక్షాంబుజాత్మం భజే.

౩౭

తా. సారస్యందనమధ్యగుఁ రణరణచ్ఛాపాన్వితం రాఘవుఁ
ఘోరాగ్నిప్రతిమానబాణకలితం త సూరాస్త్రతూణీద్వయం
సూరాత్తోద్భవరావణానుజమరుత్పుత్సాదినసంసేవితం
వీరుఁ రక్షసరోజనేత్ర హతవిద్యేషం బ్రశంసిం

తా. దివ్యరథమమధ్యను గూర్చున్నవాఁడును, దివ్యనిధి
భక్తువులవాఁడును, శత్రుభయంకరుఁడును, ప్రళయాగ్నిప్రతి
మాణములంకరు
డును, భయంకరములయిన ఆస్త్రములతోడియమ్మలపాదా
శలవాఁడును.

పుడు, అంగదుడు, విభీషణుడు, అంజనేయుడు యెడలగువారిచే నేనింపఁబడ
వాఁడును, శోటకొలఁదిరాక్షసవీరలను సంహరించినవాఁడును, ఎఱ్ఱచామరశ్రీమః
వంటికప్పులుగలవాఁడును అగురాముని నేనించుచుండును.

శ్లో. బ్రహ్మచార్యమరసిద్ధజన్మభవనం యన్నాభివంశీరుహం
శ్రీనిర్వాణనిశేతనం యదుదరం లోతైకకయ్యాగృహమ్,
యద్వక్ష్యః కమలావిలాసభవనం యన్నామమంత్రం సతాం
వాసాగార మఖండమంగళనిధిః పాయా త్స నో రాఘవః. ౩౮

ఈ. ఎవ్వనినాభివద్దము రఃపీఠా విధిముఖ్యులజన్మకారణం
బెవ్వనివత్తు మిందిరకు + నిం వగునట్టివిలాసమందిరం
బెవ్వఁడు ముక్తికి నడన + మెవ్వఁ డశేషజగద్విధాయకుం
డెవ్వనినామ మెంతయు ముగిసెవ్వరు లారఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. ఎవనినాభివద్దము బ్రహ్మదిదేశతలలకును సిద్ధులకును పుట్టినిల్లా, లక్ష్మీకిగుఱు
మందిరమయిన యెవనియువరము ప్రళయవళ నెల్లలోకములకును శయనగృహమో,
ఎవ్వనివత్తులము లక్ష్మీ విలాసగృహమో, ఎవనినామమంత్రము సత్పురుషులవా
గుఱ్ఱవమో, అనంతములైన మంగళములకు నిధానమయిన ఆరాముఁడు మమ్మును
పాలించు చుండునుగాక.

శ్లో. శృంగారం క్షితిసందినివిహారణే వీరం ధనుర్భంజనే
కారుణ్యం బలిభోజనేఽద్యుతరసం సింధా గిరిస్థాపనే,
హాస్యం కూర్పణఖాముఖే భయవహే బీభత్స మన్యాముఖే
రాద్రం రావణమర్దనే మునిజనే శాంతం వపుః పాతు నః. ౩౯

మ. ధరణీపుత్రి మునీంద్ర శంకరధనుర్ + వైత్యాది లంకాపురి
శ్వర వైరోచన రావణానుబలక + సాధారణప్రాధిచే
వరశృంగారము శాంత వీర భయ బీభత్సాద్యుత్సృంబులక
గరుడా హాస్యరసంబు లుప్పతిలురాక్షాత్రంబు భావించెదన్.

తా. క్షితితో నిహించునపుడు శృంగారరసప్రధానమును, శిథిలివిల్లు విఱుచు
నపుడు వీరరసప్రధానమును, కాకానుయినివయమునఁ గరుణరసప్రధానమును,
నమ్రుద్రములతోఁ గొండలు నేయించి నేతువు గట్టునపు డద్యుతరసప్రధానమును,
యప్పనాకలెఱుఁడున హాస్యరసప్రధానమును, భయంకరమయినయితర స్త్రీలమంఖ
మున బీభత్సరసప్రధానమును, రావణగుంపోరమున రాక్షరసప్రధానమును, ముని
సంఘమునివయమున శాంతరసప్రధానమును అగురామునిశరీరము మమ్ముఁబాలించెడిని.

శ్లో. మూతా రామో మత్పితా రామచంద్రో
భ్రాతా రామో మత్సఖా రామవేళా,
సర్వస్వం మే రామచంద్రో దయాళు
ర్నాస్యం దైవం నైవ జానే స జానే.

౪౦

ఉ. రాముడై తండ్రి మజ్జనని + రాముడై భ్రాతయు రామచంద్రుడై
రాముడై మిత్రుడు స్థురుడు + రాముడై సర్వధనంబు రాముడై
రాముడై సత్కృపాకరుడు + రామునితో సరి యన్యదై వముగా
వేమిటు లేదు లే దనుచు + వేడ్క భజించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

తా. రాముడు నాతల్లి, రామచంద్రుడు నాతండ్రి, రాముడు నాసోదరుడు, రాముడు నామిత్రుడు, దయాళువగురామచంద్రుడే నాసర్వస్వము. ఆయన కంటె నితరచై వమును నే నెఱుంగనేయెఱుంగను.

శ్లో. మూలే కల్పద్రుమస్యాఽఖిలమణివిలసద్దత్నసింహాసనస్థం
కోదండనాఽఽశుశేనోల్లసితశరయుగేనాఽర్చితం లక్ష్మణేన,
వామాంకస్యస్తనీతం భరతధృతమహామాత్రికచ్ఛత్రకాంతం
శత్రుఘ్నోచామరాభ్యాం సువిలసితకరే రామచంద్రంభజేఽహమ్.

చ. సురతరుమూలమందు మణిశోభితపీఠిని నీతతో వసిం

ప రహి సుమిత్రపుత్రకుడు + మూర్ధణచాపము లంది యాయుఁగా
భరతుడు వుండరికము శుభస్థితిఁ చాల్చుగ శత్రుఘ్నాది చా
మరములు వీవఁ జెన్నగుసమస్తజగత్ప్రభు రాము నెన్నెదన్.

తా. కల్పవృక్షమునంద రత్నములచేతఁ బ్రకాశించుచున్న రత్నసింహాసనము నఁ గూర్చున్నవాఁడును, ఖిలర్యామలచేఁ బ్రకాశించుచేతులగల లక్ష్మణునిచేతను పూజితుఁడును, ఎడమతొడపైని నీతను గూర్చుండఁజెట్టుకొన్నవాఁడును, భరతుడు పట్టిన గొప్పముత్యాలగుడుగుచే మనోహరుఁడును, శత్రుఘ్నుడు రెండుచేతుల విం జామరలు పూని కొల్చుండఁ నొప్పువాఁడునునగు రాముని భజించెదను.

శ్లో. వామే కోదండదండం నిజకరకమలే దక్షిణే బాణ మేకం

వశ్చాద్భాగే చ నిత్యం దధత ముఖిమతం చాపహారిరభారమ్,
వామేఽవామే లసద్భ్యాం సహమిలితతనం జానకీలక్ష్మణాభ్యాం
రామం శ్యామం భజేఽహం ప్రణతజనమనఃభేదవిచ్ఛేదదక్షమమ్.

చ. ఇగుగడలందు లక్ష్మణమహిమతలుం జెలువొందఁ దూణముగా

శరము శరాసనంబు వరుసగా జరమాంగకరంబులందు వి

స్ఫురతః దనర్ప భక్తజనశ్రవణవిబద్ధరుః జై నరామభూ
వహుః జగద్గురుండు భగవంతుః దనంతుఃడు నన్నుఁబ్రోవుతన్.

తా. ఎడమచుం న తనహస్తవద్భయన భసుర్దంపమును, మడిచేర నొకభరము
ను, వెనుకను నిత్యమును ఇష్టమయిన భసుగ్గును, అమృతలసాదులను ధరించుచున్న
వాఁడును, ఎడమమడివయపులను ప్రకాశించుచున్న నీతాలమ్మలులతోఁ గూడియుండు
శరీరముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, నమస్కరించువారినునమ్ములకుఁ గలుగుకష్ట
ములను దొలఁగింప శేష్యుగలవాఁడును అగురాముని నేరించుచుండును.

శ్లో. అంభోధరశ్యామల మంబుజాక్షం
ధనుర్ధరం బద్ధజటాకలాపమ్,
పార్శ్వద్వయే లక్ష్మణమైథిలీభ్యాం
నిశేవ్యమాణం ప్రణమామి రామమ్.

౪౩

మ. శరదశ్యామలగాత్రుఁ బార్శ్వయుగళశస్థానావనీజానుజా
గురుతామ్రాంశుజటాకలాపు విలసతోద్దండహస్తా బరా
త్పరుఁ బంశేరువాపత్రనేత్రుఁ గరుణాపాత్రుఁ బుధస్తాత్రు భే
దరసన్నిత్రు సురారిజైత్రు రఘువంశస్వామిఁ గీర్తించెదన్.

తా. మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును, భసు
ర్దంపమును, హస్తఃబద్ధజటాకలాపముగలవాఁడును, ఇరుప్రక్కలను నీతాలమ్మలు
చే నేరింపఁబడువాఁడును అగురామునిగూర్చి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. కోదండదీప్తాగురు ముప్రమేయం సలక్షణం చాశరథిం దయాళుమ్,
అజానుబాహుం జగదేశవీర మనాథనాథం రఘునాథ మీదే,
మ. గురుకాయణ్యవయోనిధాను విలసతోద్దండదీప్తాగురుఁ
వరకల్యాణగుణాకరఁ శుభకరఁ శైవేహీనంయుక్తు చా
శరథిఁ లక్ష్మణనేత్ర్య నా ర్తజనరత్నాదక్షదీప్తాకరుఁ
బరు నాజానుకరుఁ జగద్గురు వారిఁ భక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. కోదండదీప్తాగురుఁడును, అప్రమేయఁడును, లక్ష్యణసహితుఁడును, దశ
రథునికుమారుఁడును, దయాళుఁడును, అజానుబాహుఁడును, జగత్తులలో శేషుడు
డును, దిక్కులేనివారి శాఘుఁడును అగురఘువంశశాఘుని రాముని నుతించెదను.

శ్లో. కర్పూరాంగవిలేపనం రఘువనం రాజీవనేత్రం ప్రభుం
కస్తూరీనికరాకృతిం ఖరదృతిప్రధ్వంసినం శ్రీ వారిమ్,

కందర్పాయుధతోఽనుందరతనుం కామారిసేవ్యం గురుం
తాంతాకామద మప్రమేయ మమలం సీతాసమేతం భజే. ౪౫

మ. ఘనకర్పూరవిలేపనా రఘువరుః † గామారిసేవ్యః ఘనా
ఘనగాత్రః సరసీజనేత్ర ఖరరః † యశికాలు రాముః సనా
తనుః గండర్వశతో త్రమాకృతిని గాంతాకామదుః శ్రీహరిః
జనకత్పూరమగ్రాత్ జాననసరోజితాతార్కు భావిం చెదగ్.

తా. కర్పూరముతోఁ దిండిననమును మేనః బుసినొన్నవాఁడును, తామరల
పంటి కన్నులుగలవాఁడును, నిగ్రహానుగ్రహసమర్థుఁడును, కన్దూరిపప్పుపంటి యాకా
రముగలవాఁడును, ఖరామరచైత్ర్యమును ధ్వంసముచేసినవాఁడును, శ్రీహరియు, తోట్ల
తొలఁచిదున్నకులకంటెను చక్కనికరీరముగలవాఁడును, శివునిచే నేమింపఁబడువాఁ
డును, లోకగురుండును, స్త్రీలకుఁ గామమును గలిగించువాఁడును, అప్రమేయుఁ
డును, నిర్మలుఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును అగురఘురాముని నేమింతును.

శ్లో. నీలాబ్జబృందసదృశం పరిపూర్ణ దేహం

దిక్పాలకాదిసురసేవితపాదపద్మమ్,

సీతాంబరం కనకకుండలశోభితాంగం

సీతాపతిం రఘుపతిం సతతం భజామి.

౪౬

మ. మృగనాభీనిభకుండరాంగు భవసశ్చిత్త్ర బచిత్త్ర లస
న్నిగమాంతార్థవిచారచర్య నుతపాణినాథుః వీతాంబరః
దిగధీశానముఖామరావసుని ధాశ్రీపుత్రికాధీశ్వరః
భగవంతు స్సః సమీకుండలాభరణ సంభావితౌ నశ్రాంతమున్.

తా. నల్లనిమేఘములతో సమానుఁడును, పరిపూర్ణ మయిన దేహముగలవాఁ
డును, దిక్పాలులు మొదలయినదేవతలచే నేమింపఁబడు పాదపద్మములు గలవాఁడును,
వచ్చనివస్త్రము గలవాఁడును, బంగారుకుండలములచే శోభిల్లునంగములుగలవాఁడు
ను, సీతాపతియు నగురఘుపతిని రాముని సదా భజించుచుండును.

శ్లో. భర్త బ్రహ్మచేంద్రముఖ్యదివిజప్రాచత్కిరీటాగ్రసం

సర్గానేకమణిప్రభాకరసహస్రాభం వదాంభోరుహే,

దుర్గానంతతసంస్తుతాంఘ్రికములం దుర్వారోదంశినం

గంగావిన్ఘటమౌహినీమానసహరం కల్యాణరామం భజే. ౪౭

౪౭

తా. భర్తాంభోజభవేంద్రముఖ్యదివిజప్రాచత్కిరీటాగ్రసం
సర్గానేకమణిప్రభాకరసమంతచత్పాదపంజరము

దుర్గానంతరసన్నతాంఘ్రియగర్భాః † దోషాపహర్తా మూనిరా
ద్వర్ధవస్తుతం శంభుమానసపదాః † వైకుంఠః ప్రార్థించెదన్.

తా. తన పాదపద్మమలయందు, శివుఁడు బ్రహ్మయింద్రుఁడు మొదలయిన
దేవతలయొప్పునునగిరిటమలకొనభసంబంధముగల మణులచేతను నేలకొలఁచినూర్వల
ప్రకాశమవంటిప్రకాశము గలవాఁడును, దుర్గాదేవిచే సదా కొనియాడఁబడుపాద
పద్మములు గలవాఁడును, శత్రులకు దుర్వారమయిన భనువుగలవాఁడును, గంగా
భయముననును హరించినవాఁడును అగు కల్యాణరాముని నేదించెదను.

శ్లో. అగ్రే ప్రాంజలి మాంజనేయ మనిశం వీరం చ తారానుతం
పార్శ్వే పశ్చిముఖానుజం పరిసరే సుగ్రీవ మగ్రాననే,
వశ్చ ల్లక్ష్మణ మంతిశే జనకజాం మధ్యే స్థితం రాఘవం
చింతామాలికయా లిఖంతి సుధియ శ్చిత్రేషు పీఠాంబరమ్. ౪౪
చ. వననజాఁ దంగదుం దెమటఁ † ప్రాంజలు లై వినుతింపఁ జెంగటఁ
రవిసుతరావణానుజాలు † రంజల పెన్న నుమిత్రనూనుఁ జా
యవనితనూజ చేరువను † హర్ష మెసంగఁగ సింహాపీఠి రు
క్మవనజకర్ణికా నెలయుఁమాధవుఁ జిత్రములొఁ దలంచెదన్.

తా. ఎదుటను చేతులు జోడించియున్న యాంబరేయుని, ప్రక్కను వీరుఁ
డైనయంగదుని, సమీపమున విధిముఖుని, అగ్రానమున సుగ్రీవుని, వెనుకను లక్ష్మ
ణుని, సమీపమున సీతను, మధ్యను పీఠాంబరుఁడైయున్నరాముని పండితులు తమ
చిత్రఫలకములయందు ధ్యానమునునంచెనొ వ్రాయుచుందురు.

శ్లో. శి.రాంభోనిధిమధ్యవర్తిని సితే ద్వీపే నువర్ణాచలే
రత్నోల్లాసితకల్పభూరుహతలే జాంబూనదే మంటపే,
తేజోభ్రాజితవేదిశే నురచిరే మాణిక్యసింహాసనే
హేమాంభోరుహకర్ణికోపరితలే వీరానసస్థం భజే. ౪౫

మ. తెలిపివిగ్ గనకాద్రి దుగ్ధనిధి సుదీప్తామరానోకమా
స్థలజాంబూనదమంటపంబున విభాగస్వచ్ఛేదికారంజితో
జ్వలసింహాసనజాతయావమయకంఠజాతస్ఫురత్కర్ణికా
స్థలి వీరానసయుక్తుఁడైన రఘువంశకన్వామిఁ గీర్తించెదన్.

తా. పాలసంద్రముమధ్యమున్న శ్వేతద్వీపమున బంగారుకొండపైని రత్నముల
చేఁ బ్రకాశించు కల్పవృక్షముండను, బంగారుమండపమున, తేజముచే వెలుంగు
చుండు వేదికపైని చక్కనిరత్నసింహాసనమునందు బంగారుపద్మమునందలి కర్ణికపైని
వీరానసము నేకికొని హర్షుండురాముని నేదించుచుండెదను.

శ్లో. దోర్దండేన చ కుండలీకృతమహోదండచంపాశ్చ
ద్దుర్వారై రవిరోటితుల్యనిశితై ర్భ్రష్టాదిదేవస్తుతైః,
సుగ్రీవాదినః ప్రవాసరవరా నాజ్ఞావయంతం గిరా
దైత్యా తాడయ తాడయేత్యనువదం శ్రీరామచంద్రం భజే.
మ. కరదండంబునఁ గుండలీకృతమహోదండాననోన్ముక్తభా
స్వరరోటిప్రకటప్రభానిశితదుఃస్వారంబు లై వద్దజా
మరసంస్తుత్యములై నబాణములచే యుద్ధింపుచు వేగ వా
నరసంఘంబులతోడ దైత్యవసులఁ యుద్ధింపు ముద్ధింపుఁ డం
చు రయం బొప్పంగఁ దెల్పురామవసుధేశుం డిచ్చునిష్టార్థముల.

తా. దోర్దండమునఁ దిహియింపఁబడిన దండములును, బ్రహ్మముదలగుదేవతలచే స్తు
తించఁబడునవియు, తనబాహుదండముచేతను కుండలాకారముగాఁ జేయఁబడినగొప్ప
ధనుస్సునుండి వెలువడునవియు, వారింపరానివియునగు తీవ్రబాణములచేతను రాక్షసు
లను జంపుచున్నవాఁడును, మాటిమాటికిని కొట్టుఁడు కొట్టుఁడని సుగ్రీవాదివాన
రుల నాజ్ఞాపించుచున్నవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేరించుచుండెదను.

శ్లో. భూకంఠం జనయ న్నభో విదళయ న్నంభోనిధిం త్రోభయఁ
దైతేయాంశ్చ విమర్దయఁ గిరివరాఁ ధిందఁ దిళః పూరయఁ,
దైదేవీ మతిమోదయఁ సకలగీర్వాణాఁ శిరఃకంఠయఁ
కత్యాగో రఘురామహస్తవిలసతోదండచండధ్వనిః. ౧౬౧

ఉ. రామునిచాపమార్పిశుభఁరావమునఁ దల లూపు దేవతా
స్తోమము దైత్యులార్తిఁ గని యోలుదు రట్లులు మ్రోయు మైథిలీ
భామిని సంతసించు వడి యబ్ధ లగు వసుధాధరంబులు
భూమి చలించు నంబరము యూరటిలు దిశలెల్ల ఘూర్ణిలున్.

తా. భూమిని గంపించఁజేయుచు, అకౌఠమును బ్రద్ధుఁజేయుచు, సముద్ర
మును కలఁగించుచు, రాక్షసులను మర్దించుచు, కొండలను భేదింపుచు, దిక్కులను
పురించుచు, నీతను సంతోషింపఁజేయుచు, దేవతల నందఱును తలఁపించుచు
రామునిచేతను ప్రకాశించుధనుస్సుయొక్కతీవ్రధ్వని కల్యాణప్రదమై యుండెను.

శ్లో. విమలకమలనేత్రం విస్ఫురన్నిలగాత్రం
తపనకులపవిత్రం చానవధ్వాంతమిత్రమ్,
భువనశుభచరిత్రం భూమిపుత్రీకళత్రం
దశరథవరపుత్రం నామ రామాఖ్యమిత్రమ్.

౫. విజయత్రయేన సురశాస్త్రవజ్రైః బలత్రివత్సరికా
 భక్తసుతాశ్చైత్య జనతానుతిపాత్సరి రాజపుత్ర భా
 సురసుచరిత్ర నిలమఃశిశోభితగాత్ర మహేశమిత్ర భా
 కులసత్పత్నిత్ర గుణశాంధ్ర రఘూద్వహనాశ్రయించెదన్.

గా. నిష్కలములయినపద్మములవంటి శైత్రములంగలవాఁడును, ప్రకాశించునట్లని
 క్రమములవాఁడును, సూర్యకులపవిత్రుఁడును, రాక్షసులెడివీరకటికి మూర్ఖుఁడును,
 శిశువులకు గర్భముచ గలిగించుచరిత్రగలవాఁడును, సీత భార్యగాఁగలవాఁడును,
 సురసుచరిత్రుఁడును అగురాముఁడనుశేరుగలమిత్రుని ననుస్మరించెదను.

౬. జనక జానకీ సాక్షా జ్ఞనకో రఘుంసదనః,
 లక్ష్మణో మిత్ర మస్తాకం శో విచారః కుతో భయమ్,
 జానకో రామచంద్రో మే జననీ జనకార్తజా,
 సామత్ప్రేముఖా స్సర్వే హరయో మమ బాంధవాః. ౫౩
 ౭. జనకము రామచంద్రుఁ డగు శి జానకీ తల్లి నుమిత్రనూతి మా
 భయము మిత్రుఁ డంగదమహాబలపుత్రవిభీషణార్కనం
 కలములు లాత్త బాంధవజనంబులు గాన విచారముకా భయం
 బులు గలుచుంబు దీనతయఁ శిబిందు నె మామకమానసంబునన్.

గా. ౬౩ సాక్షాత్తు రల్లి. రాముఁడు తండ్రి. అత్తులుఁడు స్నేహితుఁడు.
 ౭౩ జనక జానకీ భయ మెంచుటకు? రామచంద్రుఁడు సావ జనకుఁడు,
 సామత్ప్రే. సామత్ప్రేమలగువానద అందఱును సావ బంధుగులు.

౮. జనక వికడమంత్రం జానకీప్రాణమంత్రం
 విబుధవినుతిమంత్రం విశ్వవిఖ్యాతమంత్రమ్,
 శత్రుశత్రుమంత్రం చైత్యనంహారమంత్రం
 చరిత్రవిజయంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్. ౫౪
 ౯. కలకలవిత్తివిత్తిము నిశితచరజైత్రము భారుణీనుతా
 భక్తమృత్యువం బలశిధిక్పరిపాలనపాలనంబు నే
 జగజగల్బలంబు భయశివారణవారణసింహాసన్నిభం
 జగజ్జగ మద్విత్తయ ముఖిలార్చివిరామము రామమంత్రమున్.

గా. ౮. జనకవిజయమంత్రమయిన రామరామ యనుమంత్రము లోకులను బవిత్ర
 మృత్యువం. విత్తిప్రాణమయినది, జేరతలచే గొనియాడఁబడునది. ప్రపంచమున
 చరిత్రవిజయమంత్రము చైత్యులను సంహరించుమంత్రము.

శ్లో. సీతాయా దక్షిణే పార్శ్వే లక్ష్మణస్య చ పార్శ్వతః,
తస్య ధ్యే రాఘవం వందే ధనుర్పాణధరం హరిమ్.

శ్లో. చంద్రోదయం మలయచందనచర్చితాంగం
మందారపుష్పబహుశతపాదపద్మమ్,
బ్రహ్మాండ్ర వంశ్య మనిశం మునిబృందసేవ్యం
వందే రవిందనయనం రఘురామచంద్రమ్.

౫౫

చ. సరస విదేశారాజతనుఃసంభవలక్ష్మణయుక్తు దేవతా
తరునుమపూజితాంఘ్రినవతామరసద్వితయుః సరస్వతీ
శ్వరనురవరవ్యమానిజనవందితుః జందనచర్చితుః లస
ద్గుళరచావధారుని రఘూర్షవః రాముని నెంత నెంతయున్.

తా. సీతకుః గుడిప్రక్కను, లక్ష్మణుని కడమప్రక్కను వారిమధ్యను ధను
ర్పాణములను ధరించువాఁడై విష్ణుస్వరూపుఁ డయినరాముని నమస్కరించెదను. చం
ద్రునివంటివాఁడును, మలయచందనముచేఁ బూజించబడిన దేవతామగలవాఁడును, కల్ప
వృక్షపుష్పములచేఁ బూజించబడు పాదపద్మములు గలవాఁడును, బ్రహ్మ, ఇంద్రులచే
నమస్కరించఁదగువాఁడును, ఎల్లవృక్షము మునిగుంఠముచే నేరించఁదగువాఁడును,
పద్మములవంటికన్నులు గలవాఁడును, అగు రఘురామచంద్రుని నమస్కరింతును.

శ్లో. ఇత్యౌతునందనం సుగ్రీవపూజితం
త్రైలోక్యరక్షకం సత్యసంధం సదా,
రాఘవం రఘుపతిం రాజీవలోచనం
రామచంద్రం భజే రాఘవేశం భజే.

౫౬

మ. మనువంశాంబుధిపూర్ణచంద్ర రఘురామస్వామిఁ ద్రైలోక్యపా
లను సుగ్రీవనమర్చితాంఘ్రికములుఁ + లక్ష్మీధరుఁ సత్యసం
ధునిఁ గంజాయితనేత్ర వీరు రఘునాథుఁ రాఘవుఁ రామచం
ద్రుని భక్తాంగణకల్పకంబు మది సంతోషంబునం గొల్పెదన్.

తా. ఇత్యౌతునందనుఁడును, సుగ్రీవపూజితుఁడును, ముల్లోకములను రక్షించు
వాఁడును, గత్యసంధుఁడును, రాఘవుఁడును, రఘుపతియును, రామరలవంటికన్నులు
గలవాఁడును, అగురామచంద్రు నెవ్వఁడును నేరించెదను. రఘువంశవలీని నేరింతును.

శ్లో. బ్రహ్మమృతానందఫలప్రదాయినం
వేదాంతవిజ్ఞాననుగంధపుష్పితమ్,

శ్రీ రామకల్పామృతము

తామ్రాంగాంచితవాచుశాఖనం

రామకల్పద్రుమ మా శ్రయామః.

౫౨

అనీతాంగలనత్కరోరువిటపం ధై భవ్యవేదాంతని
 లనుజ్ఞాననుగంధపుష్పయుత మై ధ్రువమృతానందన
 లదం ధై వరత త్వవిద్యరులకుఁ ధై భావినఁ బ్రాధాన్య మై
 నీలకుఁ శ్రీరఘురామకల్పకము నే ధ్రువాంతముఁ గొల్చెదన్
 తా. బ్రహ్మము, అమృతము, ఆనందము-అనెడిభజము నిచ్చుననియు, నేదాంత
 నెడి వాసనగలవూలు భూచునదియు, నీతయొక్క మంగళకరములయిన యవ
 లలో ఒప్పుచుండెడి వాచుపులనెడి కొమ్మలు గలదియు, నిగు శ్రీరాముఁ
 ల్పవృక్షము నాశ్రయించుచుండుము.

నకనికషభాసా నీతయాఽఽలింగితాంగో

వకువలయదామశ్యామవరాధిరామః,

ధివయతవిద్యున్నందితో మేఘఖండ

మయతు మమ తాపం నర్వదా రామచంద్రః

౫౩

కుతరత ప్రభ ర్నకః షోష్ణ్వల యైన ధరాతనూభవః

సతః గూడి నీలమణిః జాలవిరాజితః ధై తటిల్లతా

రదసితాభ్రమో యనఁగఁ ధ్రువం వహించిన రాఘవుండు మ
 రితనమువృథం బయినఁడు స్తరతాపముఁ బాపి ప్రోవుతన్

తా. ఒరగల్లుపైని గియఁబడినబంగారుగీతనంటికాంతిగల నీతచేతన కాంగిలిం
 దిన యవయవములుగలవాఁడును, అపుడు విజయించిన కలువలదండవలెనే
 దేహకాంతిచే సోమ్యవాఁడు గనుకనే శ్రాతయై విడువనిమెలపుతోనిండిన
 దయన ధ్రువమృతామృతము నాతాపము నెల్లప్పుడును చల్లార్చుచుగాక.

లం కాస్త్రాభ్యాసై రలమనకృదామృతయవశనై

ం తీర్థస్నానై రల మఖిలయాగవ్రతజనైః,

ం యోగాభ్యాసై రలమపి మహాపాతకభియా

దస్తాకం రామ స్తరణమహిమాఽయం విజయతే.

౫౪

లును కాశ్రుపాతములు ధాలును వేదము లభ్యసించుటల్
 లు జపంబులుం దవముఁ ధాలు వ్రతంబులుఁ దీర్థయాత్రలుకా
 య నదోపవాసములు ధ్రువమృతమృతమునం స్తరణంబు గల్గుటన్.

యథా కౌస్తూభాధ్యాయములచేఁ బనిలేదు. పలుమాఱు జేదములవరసముచేఁ
స్సన్నానము లక్కఱలేదు. ఎల్లయజ్ఞములు ప్రతములు మంత్రజపములు
యోగాభ్యాస ముక్కఱలేదు. మహాపాపములభయము మాట లేదు.
౪ రానుస్మరణవలనఁ గలిగిన మహిమ సర్వోత్కర్ష మై యున్నది.
యథోమానసరాజహంస సంసారసంతాపహర యమావగా,
యదైత్యాంతక శాంతరూప శ్రీతారక బ్రహ్మనమానమస్తే.
యావనిజాతమానసమనగః శాసారహంసుః హిత

దైత్యాంతకు శాంతరూపుని బృహత్సంసారసంతాపహూః
భోనిధితారణః రఘవరుః శాశవత్త్రేయః
దారక బ్రహ్మముః దలఁచి నేమింతుః గృహశాంక్షిన్.
నీతమనస్సునెడి మానస సర్వవరమునకు హంసవంటివాఁడవును, సంసార
హంసమందువాఁడవును, ఓర్పుగలవాఁడవును, రాక్షసులపాలిట యముఁడ
స్వకూపుఁడవును, తారకబ్రహ్మమవును నగు శ్రీరామా! నమస్కారము.
వా సాశేతే విమలసరయూతీరపురినే

నీన శ్రీమద్రఘవతివదాజ్ఞే హృది భజగా,

రామ స్వామిః జనకతనయావల్లభ విభో

జీతి శ్రోత స్వామిమమివ నేష్యామి దివసాః.

౩౧

సాశేతపురీమనోజ్ఞసరయూతీహాలంబునః సైకతో

గంబునఁ గూరుచుండి రఘురాట్టాదంబుజాతంబులగా

త్రిభుజ భజయింపుచుఁ వరద యోగీశతేజ ప్రత్యక్ష మై

శింఖం దగు దన్నఘ్రములు నిశ్కంబుఁ నిమేషం బగున్.

అయోధ్యలో నిర్మలమయిన సరయూనది యొడ్డునందలి యిసుకలోఁ

వాఁడనై శ్రీమంతములయిన రాముని పాదపద్మములను హృదయములో

“ఓరామా! స్వామి! నీతావల్లభా! విభూ! ప్రసన్నుఁడ వగుము” అని

ంచు దివసములను నిమగ్నములుగా నే నెప్పుడు గడపెదనో కదా!

వా సాశేతే తరుణతులసీతానవతే

స్త్వస్తం వశ్యన్నవిహతవిశాలార్ధ్వతిలకమ్,

మీ నీతానాథ స్తృతజవతే దానవజయిగా

జీతి శ్రోత స్వామిమమివ నేష్యామి దివసాః.

౩౨

శేతంబున నొక్కవేళఁ దులసీసంతానమధ్యస్థుఁడై

ల్యాణముఖంబునగా దిలకముగా శైల్యాంధునారాము హే

కాకుల్ స్థళ! విజేహాధిపతి! యోశాసల్యపుత్రా! హరి
నీరేణ మ్రొక్కుచినంబులు నిమిష మా ధీ నీరేణవత్తేక్షగా.

తా. అయోధ్యలో నవనవలాడుతుంటి మొక్కలయడవిలోఁ గూర్చున్న న
నై చెదరక విశాలమయిన-దుర్ధృతప్రపంచముగల యోశాసల్యపుత్రా! హరి
సృష్టించువారిని పాలించువాఁడా! రాక్షసులను జయించువాఁడా! ప్రభున్న
వగుము" అని మొఱిచుచు దినములను నియమములుగ నెప్పుడు గడచెదనోకదా

శ్లో. కదా వా సాశేతే మణిఖచితసింహాసనతలే
సమాసీనం రామం జనకతనయాఽఽలింగితతనుమ్,
అయే నీతారామ త్రుటితహరధన్వః రఘువతే
ప్రసీదేతి శ్లోక నిమిషమివ నేష్యామి దివసాః.

మ. తనసాశేతసఖాంతరస్థలి లసత్ప్రత్యోష్ణస్థిలత్పితి భూ
తనయాలింగితుఁ డౌచు నెప్పుడును మోదం బొప్ప నున్నట్టి ర
ముని నోహా శివదావఖండన ! ధరాపుత్రీవతి! ముంగల
గనువట్టఁ దగు దన్నఘ్రస్రములు నిక్కంబుగా నిమేషం బగునీ

తా. అయోధ్యలో రత్నఖచితమయిన సింహాసమునఁ గూర్చున్నవాఁడు!
నీతలేఁ గాఁగిలింపఁబడిన దేహముగలవాఁడును అగు రాముని గూర్చి 'నీతారామ
శివునివిల్లు విడిచినవాఁడా! రఘువతి! ప్రభున్నఁడ వగుము" అని మొఱిచు
నెప్పుడు దినములను నియమములుగాఁ గడచెదనోకదా!

శ్లో. మాన్తే మాన్తే కాఖరాం రత్నవేది
వేద్యాం వేద్యాం కిన్నరీబృందగీతమ్,
గీతగీతే మంజులాలాపగోష్ఠీ

గోష్ఠ్యాం గోష్ఠ్యాం త్వత్కథా రామచంద్ర!

21

మ. పాలు వగుమార్గమార్గములభూజములందలిరత్నవేదికా
స్థలములఁ గిన్నరీతతులు ధీ తానలయాన్వితగానవైఖరిగా
నలలిత మైనగోష్ఠీయెడ ధీ నన్నుతిఁ జేతురు రామచంద్ర నీ
విలసిలనర్కథామృతము ధీ వేడ్కను శ్రీరఘుచిత్తవృత్తులై.

తా. రామచంద్రా! ప్రతిమార్గమందును చెట్లక్రిందను రత్నాలవేదికలును,
ప్రతివేదికయందును కిన్నర స్త్రీల పాటలును, ప్రతిపాటయందును మృదువైనయాతా
నములతోడి గోష్ఠీయను, ప్రతిగోష్ఠీయందును నీకథయును వివరించుచుండును.

శ్లో. వృక్షేవృక్షే వీక్షితాః పక్షినంఘా

స్సంఘేసంఘే మంజులమౌషధవాక్యమ్,

వాక్యేవాక్యే మంజులాలాపగోష్ఠీ

గోష్ఠ్యాంగోష్ఠ్యాం త్వత్కథా రామచంద్ర!

౨౫

ఉ. భూరుహాభూరుహంబులను + బొల్పుగ నున్నఖగవ్రజంబు లిం

పారఁగ మంజులోత్కరము + లైననుభాషలయందు వేడ్కఁ బెం

పారినరమ్యగోష్ఠీయెడ + సంచిత మైనభవత్కథానుభా

సారమె కర్ణవర్షముగ + సన్నుతిఁ జేయును రామవేళ్వరా.

తా. రామచంద్రా! ప్రతిచెట్టునఁ బడులగుంపు కనఁబడుచున్నది. ప్రతిగుంపు నందును మృదువై సంఘోషమును గలిగించు వాక్యమును, ప్రతివాక్యమునందును మృదువైన యాలాపములతోడి గోష్ఠీయును, ప్రతిగోష్ఠీయందును నీకథయు వినఁబడును.

శ్లో. శ్వేతపుష్పక మారుహ్య నీతయా సమా రాఘవ!

సుగ్రీవాదిభవదృశై ర్మనోమధ్యే రమన్య మే.

౨౬

మ. నీతవిభ్రాజితపుష్పకంబున ధరాఽనీమందినీపుత్రికా

శ్రితవామాంకుఁడైనై రఘూద్వహ రమాఽచిత్రైశ్చై త్యేకమా

రుతపుత్రాదినమస్తభ క్తజను లాఽయాధీః బ్రవేష్టింతు స

మృతరమ్యాకృతి నై మదీయ మగుచేఁతోవీధిఁ గ్రిడింపవే.

తా. రామా! నీతతోను, సుగ్రీవాదులయిన నీభక్తులతోను గూడఁ జెల్లని పుష్పకమును విమోచయెక్కి నామనస్సనెడి యంతరాళమునఁ గ్రిడింపుము.

శ్లో. దోర్భిః ఖడ్గం త్రిశూలా దమరుమసిధనుశ్చరువాణం కుశారం

శంఖం చక్రంచ ఖేటం హలముసలగదాభిండివాబంచ పాశమ్,

విద్యుద్వహ్నింశ్చ ముష్టిం త్వభయవరకరం చిభ్రితం శుభ్రవర్ణం

వందే రామం త్రినేత్రం సకలరిపుకులం మర్దయంతం వ్రతాపైః.

మ. శరచాపానికుశారముద్గరగదాఽచక్రాంబు భూభిండివా

లరుచిస్సారకృతానుముష్టిహలశూఽలప్రాసభేటాదులఁ

గరసంఘంబులఁ దాల్చి నిర్భయకరాఽఖ్యంబులఁ బ్రకాశింపఁ బాం

దురవర్ణంబుఁ ద్రినేత్రముం గలిగి తోఁగ్తో శత్రులం ద్రుండుశ్రీ

కరుఁడౌ రామున శెల్లకాలము సమఽస్కారంబు లర్పించెదన్.

రా. ఖడ్గమును త్రికూలమును, డమరను, కత్తిని, ధనుర్పాణములను, గండ్ర ప్రిటిని, సంఘమును, చక్రమును, పలకను, నాంగటిని, రోకటిని, గదను, ఖండికమును, పాశమును, కైద్యతాగ్నులను, వీడికిలిని, అభయముద్రను వాహులచే ధారువాడును, తెల్లనికొంతిగలవాడును, మాంచుకన్నులుగలవాడును, తనవ్రతములచేతను గళలశక్తివృత్తలమాంచును మర్దించువాడును అగురాముని నేవించెదఁ (ఘరమాచితాదులయొద్దగమఱుమున రాముఁడు రుద్రరూపమును ధరించినప్పటివర్ణ

శ్లో. దురితతిమిరచంద్రో దుష్టకంజాతచంద్ర

స్సరకువలయచంద్ర స్సూర్యవంశాబ్ధిచంద్రః,

స్వజననివహచంద్ర శ్శత్రురాజీవచంద్రః

ప్రణతకుముదచంద్రః సాతు మాం రామచంద్రః.

౭.

చ. కలుషతమింద్రచంద్రుఁ డరికికంజనుధాంకుఁడు డేవశైరవో

జ్వలకశి సారసాప్తకులవాద్ధిమృగాంకుఁడు సంశ్రితోత్కరో

త్పలవిధుఁ డరికికంజనితశిఖానుఁడు నైజజనైకసేవ్యుఁడు

విలసితవీరుఁ డైనరఘువీరుఁడు సత్కృత నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. పాపములనుచీకటికిఁ జంద్రుఁడును, దుష్టులను పద్మములకుఁ జంద్రుఁడును, దేవతలకుకలువలకుఁ జంద్రుఁడును, సూర్యవంశమును సముద్రమునకుఁ జంద్రుఁడును, తనభక్తసంఘమునకుఁ జంద్రుఁడును, శత్రువులను తామరలకుఁ జంద్రుఁడును నమ్రులను కలువలకుఁ జంద్రుఁడును, అగురామచంద్రుఁడు నన్నురక్షించుఁగాక.

శ్లో. కల్యాణదం కాశికయజ్ఞపాలుం కళానిధిం కాంచనశైలధీరమ్,

కంజాతనేత్రం కరుణాసముద్రం కాకుల్ స్థరామంకలయామిచి

ఉ. చారుకళానిధి వినులసారసవత్ప్రవిశాలనేత్ర బృం

చారకశత్రుజైత్ర శుభదాయకుఁ గాశికయజ్ఞరక్షకుఁ

గారణికాగ్రగణ్యుఁ బరుఁ శి గాంచనభూధరధీరు శూరుని

శ్రీరఘురాముని హృదయశిమింగనుంగొనుచుందుఁబొందుగన్

తా. మంగళప్రదుఁడును, విశ్వామిత్రునియాగమును కాపాడినవాఁడును, విలసనిధియు, బంగరుకొండవలె ధీరుఁడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును దయాగముద్రుఁడును, అగుకవత్ స్థవంశియూడయినరాముని మనసున నేవించెదను.

శ్లో. వాల్మీకిస్మృతిమందరేణ మథిత స్సీతారమాసంభవ

స్సుక్తిపాంగదజాంబవాదివదవ స్సామితిచందోదయః,

వాలోత్పన్నమణి రిద్ధిభవణసుధః పాలస్త్యహాలహల
 శ్రీరామాయణదుగ్ధవార్ధి రమలో భూయూత్ సుఖశ్రేయసే. 20
 కా. ఆవాల్మీకిమనోగిరిప్రముఖితం + బై నీతయే లక్ష్మీ సు
 గ్రీవాదుల్ సురభూరుహదులు దళశ్రీపుండు హాలాహలం
 కావాతాత్తభవుండు రత్నము నుమిత్రాపత్యముం బంధుఁ డా
 దేవారాతిసహోద్భవుండు సుధ యై + దీపించురామాయణం
 బే విఖ్యాతసుధాల్మీ యై యొసఁగు సశ్రీరామాలిలాషార్థముల్.

తా. వాల్మీకిస్మృతియను మందరపర్వతమునే ముఖింపఁబడినదియు, నీతయైనది
 లక్ష్మీయొక్క సంభవముగలదియు, ముగ్ధిభుండు, అంగమండు, జాంబవంతుండు
 యొడలయిన వానరులైనది కల్పవృక్షాదులు గలదియు, అత్యులుండైనది చంద్రుని
 యొడయియు గలదియు, అంజనేయుండను కాస్తుభిముగలదియు, విభీషణుండను
 అమృతము గలదియు, రావణుండను హాలాహలముగలదియు, నిర్మలమయినదియు
 నగురామాయణమును పాలసముద్రము మోవ గుఱుము, శ్రేయము నిచ్చునదియగుత.

శ్లో. రఘునందన ఏవ దైవతం నో రఘువంశోద్భవ ఏవ దైవతం నః,
 భరతాగ్రజ ఏవ దైవతం నో భగవాన్ రాఘవ ఏవ దైవతం నః.
 చ. నరనరేశ్వరుండు రఘునందనుడే పరదైవతంబు శ్రీ
 వరుండు పరేశుఁ డైనరఘునంశ్యుడై మాపరదైవతంబు శ్రీ
 వారి భగవంతుఁ డైనభరతాగ్రజుడే పరదైవతంబు మా
 కరయఁగ రామభూవరుఁ డనివార్షికముం బరదైవతం బగున్.

తా. రఘువంశము నానందింపఁజేయురాముఁడే మాకు దైవము. రఘువంశ
 మునఁ బుట్టినవాండగు రాముఁడే మాకు దైవము. భరతునియన్నయే మాకు దైవ
 ము. భగవంతుండగు రాఘవుఁడే మాకు దైవము.

శ్లో. ఉత్పల్లామలకోమలోత్పలదళశ్యామాయ రామామనః
 కామాయ ప్రకమాయ నిర్మలగుణారామాయ రామాత్మనే,
 ధ్యానారూఢముసింద్రమానసస్సరోహంసాయ సంసారవి
 ధ్వంసాయాద్భుతతేజసే రఘుకులోత్తంసాయ వ్రుంసే నమః. 21
 మ. తరసిలోత్పలకోమలాంగునకుఁ గాంతానస్తనోహరి కం
 చితమాసింద్రమనస్సరోవరలసశ్చేత్తచ్ఛదన్భుర్నిగ
 న్ముతికిఁ నద్దణకాలికిఁ దురితసంతోహతవీరహీన క
 ద్భుతతేజస్కున కామనూమనకు సంతోమంబునక మ్రొక్కిదన్.

తా. వికసించి నిర్మలమై మృదువయినకలవంటివవలె నల్లనివాఁడును, స్త్రీలమనస్సులకు మన్మథుఁడును, కాంతుఁడును, నిర్మలమయినగుణపుష్పమల తుదానవనమును, రామస్వరూపుఁడును, భ్యానముచే నిశ్చలమయిన మునీంద్రులమనగులను యరస్సులయందు హంసయు, సంసారవిధ్వంసకుఁడును, అశ్చర్యకరమైనతేజుఁగలవాఁడును, రఘువల శిరోధూమణము అగుపురుషునకు నమస్కారము.

శ్లో. రాజీవాయతలోచనం రఘువరం నీలోత్పలక్యామలం
మందారాంచితమంటపే నులలితే సావర్ణ్యే వృష్ణే,
అస్థానే నవరత్నరాజఖచితే సింహాసనే సంస్థితం
నీతాలక్ష్మణలోకపాలనహితం వందే మునీంద్రాన్నదమ్. 23

తా. మందారస్థలపీఠురత్నమయినఁబద్మద్యోతనపుష్పకం
బుందుగా నై జనభాశుభాననమునం ఁ దానీనుఁ డై మానిన
దృష్టంచాకాధిపలక్ష్మణాన్నదుఁడు నై ఁ పృథ్వీసుతాయుక్తుఁ డై
కంచేడివరవర్ణుఁ డౌరఘవరుఁ ఁ గంజాత్ము సేవించెదన్.

తా. తామరఁజీవలవలె వికాసమయినకన్నులు గలవాఁడును, నల్లఁగలువవలె నల్లనివాఁడును, కల్పపుష్పముత్రింద నొప్పడుండెడిమండపముపైని మిక్కిలి మనోహరమయిన గునర్ల పుష్పకమండలియాస్థానమున నవరత్నఖచితమయిన సింహాసనమునందుఁ గూర్చున్నవాఁడును, నీతలోను, లక్ష్మణునితోను, ఇంద్రాదులనిలోకపాలనతోను గూడియుండువాఁడును, మునీంద్రులకు స్థానమయినవాఁడునునగు రఘుశ్రేష్ఠుని రాముని నమస్కరింతును.

శ్లో. వల్లిప్రవాళనవపల్లవపాదపద్మం
కంతేయణం జలదనీలసరోరుహాభమ్,
నీమంతిననయినమోహనమూలమంత్రం
రామం నమోమి మునిమానసరాజహంసమ్. 24

చ. కిసలయవిద్రుమారుణతః ఁ గేదవదాంబుజయుగ్మ మానిమా
నససరనీమరాళము ఘృతనప్రతిమానశరీరు మానినీ
విసరవిలోచనాంబురుహావిశ్రుతమోహనమంత్రముఁ మహా
త్మ సరసిజాత్ము భక్తజనతోషకయఁ రఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. పగడపుఁడిఁగలవలెను క్రొంతగుళ్ళవలెను ఎఱ్ఱనైన పాదపద్మములుగలవాఁడును, తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, మేఘముల, నల్లఁగలువలవంటికాంతి

గలవాఁడును, స్త్రీలకన్నులను మోపింపఁజేయుటకు మూలమంత్రమును, మనులమనస్సును మానససరస్సునకు రాజహంసయు నగుశ్రీరాముని ననుష్ఠించుచుండును, శ్లో. అలం వివాదేన న మానుషోఽయం

రామాత్ నా రాక్షసమర్దనాయ,
భుజంగశయ్యాం పరిముచ్య సాక్షా
న్నారాయణో భూతల మాజగామ.

29

చ. కలహ మిఁకల మానవుఁడు † గాఁడు మమీ రఘురామ చంద్రఁ డీ
యిల జనియించె రాక్షసుల † నేపడఁగింప భుజంగతల్పమున్
దొలఁగి జగన్నియింత యగుతోయజనాభుఁడు వృష్టిపాత్రుఁ డై
నలలిత మామహామహిమ † సర్వజగంబులు నన్నుతింపఁగన్.

తా. వివాద మక్కఱలేదు. ఈరాముఁడు మనుష్యుఁడు గాఁడు. రాక్షసులను సంహరించుటకై నారాయణుఁడు తనశిష్యుడైన విడిచిపెట్టి సాక్షాత్తుగా రామ స్వరూపముచేతను భూలోకమునకు వచ్చినాఁడు.

శ్లో. లోకత్రాణానుకారీ దశవదనశిరఃపక్షివిచ్ఛేదకారీ
లంకాలంకారహరీ భృగుతనయమనస్సర్వగర్వాపహరీ,
నీతానీమంతకారీ మణిమయమకుటో దివ్యకోదండధారీ
శ్రీరామః పాపహరీ శమయతు దురితం భూమిభారాపహరీ.

మ. భువనత్రాణ దళాన్యకంఠవిలుతదహ్మార్జితప్రభావాఘ్య దా
నవరాట్పట్టణైభవావహరు సత్సానిక్యకోటిరుభా
ర్గవగర్వాపహరుఁ డనుర్ధరు భరాశీకన్యానుసారిఁ హరిఁ
భువిభారాపహు రాముఁ గొల్తు దురితంఁబుల్ పాప రక్షింపఁగన్.

తా. లోకములను రక్షించుటకై మనుష్యత్వము ననుకరించినవాఁడును, రావణునిపదితలను గోసినవాఁడును, లంకయొక్కయలంకారములను హరించినవాఁడును, పరశురామునినునమ్మునందలి గర్వమునంతను తొలఁగించినవాఁడును, సీతకుఁబాపటసకరించువాఁడును, మణిమయమయిన కిరీటముగలవాఁడును, దివ్యమయిన ధనుస్సునై భరించువాఁడును, భక్తులపాపములను హరించువాఁడును, భూదేవిభారమును తొలఁగించినవాఁడును అగు శ్రీరాముఁడు నాపాపమును శమింపఁజేయునుగాక.

శ్లో. బ్రహ్మదియోగిమునిపూజితసిద్ధమంత్రం
చారిద్ర్యదుఃఖభవరోగవినాశమంత్రమ్,
సంసారసాగరసముత్తరణైకమంత్రం
పంచే మహాభయహరం రఘురామమంత్రమ్.

22

ఉ. సారసగర్భయోగిమునిశిష్యురణీయము దుఃఖరోగసం
హారకముగా దరిద్రకలుశిష్యాపహముగా భయహరకంబు సం
సారవయోధితారకము శిష్యసమర్పణమనోవిహారముగా
శ్రీరఘరామమంత్రముగుఱించి సమస్కరించెదన్.

తా. బ్రహ్మదులచేతను యోగులచేతను మునులచేతను భూజంపఁబడు నిద్రమంత్రమును, దారిద్ర్యదులచిదుఃఖమును జన్మమనెడిరోగమును నశింపఁజేయుమంత్రమును, సంసారగుణద్రవ్యమునండి దాఁటించుటకు ముఖ్యమంత్రమును గొప్పభయములను హరించునదియు నగు రఘరామమంత్రమును సమస్కరించెదను.

శ్లో. శత్రుచ్ఛేదకమంత్రం సరసమువనిషద్వాక్యసంపూజ్యమంత్రం
సంసారోత్తారమంత్రం సముచితసమయే సంగనిర్యాణమంత్రమ్,
సర్వైశ్వర్యైకమంత్రం వ్యసనభుజగనందప్రసంతాణమంత్రం
జిహ్వా! శ్రీరామమంత్రం జపజప సఫలం జన్మసాఫల్యమంత్రమ్.

మ. ఉరుసంసారసము త్తరంబు నిగమాంశితోత్త్యర్చితంబుగా సమ
స్తరిపుధ్వంసము జన్మసాపనముగా శత్రుంగవేదాసము
చ్ఛరితంబుగా వ్యసనాపీదప్రజనరక్షదక్ష మై శర్వజం
బరుదా శ్రీరఘరామమంత్రమును జపింప! భక్తిగీర్తింపుమా.

తా. ఓనానాలుకా! మనజన్మము సుఖమగునట్లు శ్రీరామమంత్రమును ఉచిత
సమయమున సదా జపించుచుండుము. ఆ దెట్టిదా? అనిషద్వర్ణమును ఛేదించుటకుమ
ఖ్యమంత్రము. కరసమయినది. ఉపనిషద్వాక్యములచేఁ బూజింపఁదగినమంత్రము. సం
సారమునుండి తరింపఁజేయుమంత్రము. జేహసంగమును తొలఁగించుమంత్రము. సక
లైశ్వర్యములను గలిగింప ముఖ్యమంత్రము. వ్యసనములను సాములచేఁ గలువఁబడిన
చారిని రక్షించుమంత్రము. జేయల? జన్మమును సుఖముగాఁ జేయుమంత్రము.

శ్లో. ఆకర్ణ మూరూఢధనుర్లుణాధ్యం
బ్రహ్మత్రైకుండికృతరామసేంద్రమ్,
రథాధిరూఢం రణరంగధీరం
రామం భజే రక్షసరోరుహక్షమ్.

25

తా. పాతారాతిరథంబు నెక్కి రణభూభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మత్రైకుంటునగా రావణుగా
లోకశ్రేణి ముతంపఁ ద్రుంచినబుధశ్లోకు సరోపాంబుగా
గాతుల స్థాన్వయదుగ్ధవారినిధిరాశివచ్చుఁ గీర్తించెదన్.

తా. చెవిదాఁగ లాగఁబడిన వారిచేతను ఒప్పువాఁడును, ఇంద్రద్రుంధను ముక్తిని పొందును, యుద్ధరంగమునఁ బండితుఁడును, ఎఱ్ఱదామరలవంటి కష్టులంగలవాఁడును, బ్రహ్మస్ర్రుముచే రావణుని ఖండించినవాఁడును అగురాముని నేమితును.

శ్లో. ఏతా తౌ దశకంఠకంఠకదళీకాంతారకాంతిచ్చిదా

మైదేహీకుచకుంభకుంకుమలగుల్ఫంకారుణాలంకృతౌ,

విశ్వప్రాణనిదానసాధుసవనప్రారంభయూపాభుజౌ

దేయూస్తా మురువిక్రమా రఘుపతే! శ్రీయాంసి భూయాంసి నః.

చ. కలుషనికాచరేంద్రదశకంఠరకంధరకాననచ్చిన్

జ్వలితము లుర్విజోరుకుచఃచర్చితకుంకుమపంకిలాయణం

బులు భవనావనప్రకటఃపూరిమహాద్వగయూవముల్ దినే

ట్కుల! భవదీయపాహువులుః శ్రీరీనగోర్కుల నిచ్చు నిచ్చులున్.

తా. రఘుపతి! రామా! దశకంఠునికంఠములపైది యరఁటితోఁటకాంతిని ఛేదించినవియు, సీతకుచకుంభములయందలి కుంకుమచే నొప్పవంకముచే నెఱ్ఱగా నలంకరింపఁబడునవియు, ప్రపంచరక్షణకుఁ గారణములయిన మంచికార్యములనెడు యజ్ఞమును ప్రారంభించుటకు యూప స్తంభములును, గొప్పపరాక్రమము గలవియు నగు నీమూచేతులు రెండును మావ నెక్కివశ్రేయస్సుల నిచ్చుచుండుఁగాక.

శ్లో. వామాంతోపరిసంస్థితావనినుతా మాము క్తభూషోజ్జ్వలాం

వశ్యంతం పరిపూర్ణచంద్రవదనం భ్రాజత్కిరీటోజ్జ్వలమ్,

అనీనం నవరత్నరాజఖచితే సింహాసనే రాఘవం

సుగ్రీవాంగదలత్పాణిలసుతై రాసేవ్యమానం భజే.

మ. తనవామాంకమునం దలంకరణకీర్తితాదర్శనానక్తుఁడై

ఘనరత్నోజ్జ్వలసత్కిరీటధరు రాకాచంద్రవంపాస్యఁ గాం

చనసింహాసనసంస్థితౌ రవిజవత్పన్యాత్సతత్సౌత్రపా

వనిసామిత్రినునేవితం దగురఘుస్వామి౯ భజంతౌ మిదన్.

తా. అలంకరింపఁబడిననగలచేఁ బ్రకాశించునదియు, ఎడమతోడనైని కూర్చు న్నుదియు నగుసీతను చూచుచున్నవాఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి ముగ్ధముగల వాఁడును, ప్రకాశించుచున్నకీరీటముచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, నవరత్నములు తాఁ పించిన సింహాసనముపైని కూర్చున్నవాఁడును, సుగ్రీవ-అంగద-లత్పాణి-అంజనేయుల చే నేమింపఁబడువాఁడును అగు రాముని నేమిచుచుండును.

శ్లో. జానత్యాః కమలామలాంబలిపుటే యాః పద్మరాగాయితా

న్యస్తా రాఘవమస్తకే తు విలసత్కుండప్రసూనాయితాః,

తా. మునులచేసాష్టవాఁడును, చిలునగభృతోఁ జూచువాఁడును, సెక్కునూ ద్యులప్రకాశముగలవాఁడును, మరకతములులవంటియాకారముగలవాఁడును, అనందస్వరూపుఁడును, ఎడమతోడఁగైని నీతఁగలవాఁడును, తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, పచ్చనివస్త్రమును గట్టుకొనువాఁడును, వాసుదేవజబ్బవాఁడును, మంచినాణములతోడిభనున్నుగలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మధ్యాహ్నమునేక సాహ్చ్యము మనఁ బ్రకాశించువానినిగా నేను నమస్కరించెదను.

శ్లో. భ్యామే రామం సుధాంకుం నతనకలభవారణ్యతావప్రహరం
శ్యామం శాంతంసురేంద్రంసురమునివిసుతం శోటిసూర్యప్రకాశమ్
సీతాసామిత్రిసేవ్యం సురనరసుగమం దివ్యసంహాసనస్థం
సాయాహ్నేరామచంద్రం స్థితరుచిరముఖం సర్వదామే ప్రసన్నమ్.
మ. శ్రీతపాపాటవివహ్ని లక్ష్మణధరిః శ్రీపుత్రికాయుక్తునం
చితచంద్రావను శాంతు దేవమునిసంశసేవ్యుః విసిలాకృతిః
స్థితవక్త్రః రవిశోటిగర్భభుమఃశిశింహాసనాస్థానసం
శ్శీత శ్రీరాము దినాంతమందు మది నేఁ జింతింతు నిష్టాప్తిన్.

తా. నమఃలయినవారిశ్లలును సంసారమనెడియరణ్యమందుఁ గలుగుతాపమును తొలఁగించువాఁడును, చామనచామవాఁడును, శాంతుఁడును, దేవతలకుఁ బ్రభువును, దేవతలచేతను మునులచేతను కొనియాడఁబడువాఁడును, శోటిసూర్యులతో సమాన మయినప్రకాశముగలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణులచే నేవించఁదగువాఁడును, దేవతలకును మనుజులకును గులభుఁడును, దివ్యమయినసంహాసనమునం దుండువాఁడును, చిలునగ భృచే సొగడయిన మొగయుగలవాఁడును, ఎల్లప్పుడును వాకుఁ బ్రసన్నుఁడును అగు రాముఁ డనెడిచంద్రుని సాయంత్రమున భ్యానించుచుందును.

శ్లో. శీయారాంగదకంకణైర్దణిగణైర్వ్యోచమానం నదా
రాశాసార్వణచంద్రశోటిసదృశం ఛత్రేణై రాజితమ్,
హేమస్తంభనసాగ్రహేదశయుతే మధ్యే మహామంటపే
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. ౮౮
మ. పదియాజ్యేలపసిండికంబములచే యాసిల్లుగేహంబునం
దుదయాంచత్పరిపూర్ణచంద్రసదృశుఁ యోగింద్రనంసేవ్యు నం
గదశోటిరవిభూషణుఁ భరతముఖ్యభ్రాతృసంసేవితుఁ
నదయాత్మైకరఘురాము నీరదభునశ్యాముఁ దలంతుమదిన్.

తా. ఎల్లప్పుడును భుజిఁ ద్రులచేతను, ఉంగరములచేతను, కడియములచేతను, మణి మాలలచేతను ప్రకాశించువాఁడును, శోట్లకొలఁదిపున్నుమచందురులతో సమానుఁడును, శ్వేతచ్ఛత్రముచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, పదునాఱువేలబంగారు కంబములుగల గొప్ప

మావిదళనంబు లోకనివహాప్రకటోజ్జ్వలజీవనంబు నా

నవితథ రామనామకమహామధముగా రహిః ద్రాగు చిత్తమా

తా. సంసారమోహమును శమింపజేయునదియు, మునులనునోవృత్తులనుప్రవృత్తింపజేయునదియు, రాక్షసులను నిర్మూలించునదియు, అన్యధామను తప్పక భక్తింపజేయునదియు, భక్తుల కానందమును గలిగించునదియు, ముల్లోకములనుమఖ్యముగాసంతోషింపజేయునదియు, శ్రేయస్సులను లభింపజేయునదియునగు శ్రీరామనామమనెడి యామధమును ఓనామనసా! త్రాగుము.

శ్లో. ధ్యాయే ప్రాతస్సురేశం రవికులలిలకం రంజితానంతలోకం

బాలం బాలారుణాక్షం భవముఖవినుతం భావగమ్యం భవఘ్నమ్,

దీప్యంతం స్వర్గైశ్చైర్వణిగణనికరై ర్దృష్టై ర్బుజ్జ్వలాంగం

కాసల్యాదేహాజాతంమమహృదయగతంచరామదీపతీ స్థితాన్యమ్.

మ. స్థితవక్త్రా గలుషావహుగా నురమునిశ్రేష్ఠస్తుతుగా శంకరా

ద్భితపాదుగా బరుఁ గానలేయు సువనశ్రీతివ్రదుగా భూషణాం

చితు బాలారుణనేత్ర భాస్కరకులుగా శ్రీరామపుత్ర లోకరం

జతునిగా హృత్పరసీరుహాంతరగతుగా నేదింతుఁ బ్రాతంబునన్. ౧౫

తా. దేవతలకుఁ బ్రభువును, సూర్యకులమునకుఁ దిలకప్రాయుండును, ఎల్లలోకములను రంజింపజేయువాఁడును, బాలుఁడును, బాలనూర్జునివంటికన్నులుగలవాఁడును, శివాదులచే నులింపఁబడువాఁడును, మనస్సుచే నొందఁదగినవాఁడును, అన్యమును లేవంజఁజేయువాఁడును, అడుకొనుచుండువాఁడును, బంగారుచే నాదుగఁబడినమణులసమానములుగలనగలచేఁ బ్రకాశించునంగములు గలవాఁడును, కాసల్యమహిమిండును, చిలునగభ్రతోశీ మొగముగలవాఁడును అగురాముని నాహృదయమునందున్నచానినిగాఁ జూడ్చిన ధ్యానించెదను.

శ్లో. మధ్యాహ్నే రామచంద్రం మణిగణలలితం మందహాసావలోకం

మూర్తండానేకభాసం మరకతనికరాశార మానందమూర్తిమ్,

నీలావామాంకసంస్థం సరసిజనయనం వీరవాసో వసానం

వందేహం వాసుదేవంవరశరభసువం మానసేమేవిభాంతమ్ ౧౬

మ. దరహాసేక్షణుఁ దవ్రకాంచనలసశ్రతోజ్జ్వలాకల్పునిగా

శరతోదండకరాంబుజగా మరకతచాఛాయాభిరాముగా విభా

స్వరతోటిద్యుతి జానకీసహితం రాజశ్రేష్ఠ జాంబూనదాం

బరు శ్రీరాముని మధ్యమాహ్నమున సంభావించినేమొక్కదన్.

తా. మణులచేకొప్పవాఁడును, చిలునగవుతోఁ జూచువాఁడును, పెక్కునూ ద్యులప్రకాశముగలవాఁడును, మరకతమణులవంటియాకారముగలవాఁడును, ఆనందస్వరూపుఁడును, ఎడమతోడఁపైని నీతఁగలవాఁడును, తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, పచ్చనివస్త్రమును గట్టుకొనువాఁడును, వాసుదేవకబ్రహ్మచ్యుఁడును, మంచినాణములతోదిగ్గనున్నుగలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మధ్యాహ్నమునేక నాహ్వాదయ మనఁ బ్రకాశించువానినిగా నేను నమస్కరించెదను.

శ్లో. ధ్యాయే రామం సుధాంతుం సతసకలభవారణ్యతాపప్రహరం
శ్యామం శాంతంసురేంద్రంసురమునివిసుతం కోటిసూర్యప్రకాశమ్
సీతాసౌమిత్రిసేవ్యం సురసరసుగమం దివ్యసింహాసనస్థం
సాయాహ్నేరామచంద్రం స్థితరుచిరముఖం సర్వదామే ప్రసన్నమ్.
మ. శ్రితపాపాటవివహ్ని లక్ష్మణధరిః శ్రీపుత్రికాయుక్త సం
చితచంద్రావను శాంతు దేవమునిసంసేవ్యౌ వినిలాకృతిగ
స్థితవక్త్రౌ రవికోటిసర్వభుమశీఃసింహాసనాస్థానసం
స్థితౌ శ్రీరాము దినాంతమందు మది నేఁ జింతింతు నిష్టాప్తికేన్.

తా. నమ్రులయినవారిశిల్లను సంసారమనెడియరణ్యమందుఁ గలుగుతాపమును తొలఁగించువాఁడును, చామనచాయవాఁడును, శాంతుఁడును, దేవతలకుఁ బ్రభువును, దేవతలచేతను మనులచేతను కొనియాడఁబడువాఁడును, కోటిసూర్యులతో సమాన మయినప్రకాశముగలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణులచే నేవించఁదగువాఁడును, దేవతలకును మనుజులకును సులభుఁడును, దివ్యమయినసింహాసనమునం దుండువాఁడును, చిలునగవుచే సొగసున టెుగయుగలవాఁడును, ఎల్లప్పుడును నాకుఁ బ్రసన్నుఁడును అగు రాముఁ డనెడిచంద్రుని సాయంకాలమున ధ్యానించుచుండును.

శ్లో. శేయూరాంగదకంకణైర్వణిగణైర్వైరోచమానం సదా
రాకాపార్వణచంద్రకోటిసదృశం ఛత్రేణ వై రాజితమ్,
హేమస్తంభసహస్రహోదశయుతే మధ్యే మహామంతపే
దేవీకం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. ౮౮
మ. పదియాఁజ్యేలవసిండికంబములచే ఁ భాసిల్లుగోచాంబునం
దుదయాంచత్పరిపూర్ణచంద్రసదృశుఁ ఁ యోగీంద్రసంసేవ్య సం
గదకోటిరవిభూషణుఁ భరతముఖ్యభ్రాతృసంసేవితౌ
సదయాత్ముఁరఘురాము నీరదఘనశ్యాముఁ దలంతుమదిన్.

తా. ఎల్లప్పుడును భుజశీర్షులచేతను, ఉంగరములచేతను, కడియములచేతను, మణి మాలలచేతను ప్రకాశించువాఁడును, కోట్లకొలదిపున్నమచంద్రులతో సమానుఁడును, శ్వేతచ్ఛత్రముచేఁ బ్రకాశించువాఁడును. పదునాఱువేలబంగారు కంబములంగల గొప్ప

మండపమున నడుమను భరతుఁడు మొదలగువారిచే నాట్టువాలుకొనఁబడినవాఁడును,
దేవతలకుఁ బ్రభువును, నల్లనివాఁడును అగురాముని నేమించుచుండును.

శ్లో. విహాయో వోదంద మిమం ముహూర్తం

గృహీణ వానౌ మణిదారువేణుమ్,

మాయూరబర్హం చ నిశోత్తమాంగే

సీతాపతే రాఘవ రామచంద్ర!

౧౯

మ. శరచాపంబులు మాని బర్హమణివంశశంబులే శిరంబందు న
త్కరయుగ్మంబునఁబూనఁగాఁదగుముహూర్తంబు న్రథూత్తంసభా
స్కరవంశాంబుధిపూర్ణచంద్ర నగరశత్రూదక్ష కంఠాక్ష ఘా
వరమాంభిర్భరిపరత్నవిలసత్పాదాబ్జ రామప్రభా!

తా. సీతాపతి! రాఘవా! రామచంద్రా! నీ విముహూర్తమునఁజేరినంతినివిడిచి
మఱుచితే సాగసయిన పిల్లనఁగ్రోవిని, శిరమునంను నెరిపించెమును భరింపుము.

శ్లో. శుద్ధాంతే మాతృమధ్యే దశరథపురత స్సంచరంతం వరం తం
కాంచీదామానువిద్యప్రతిమణివిలసత్కింకిణీకర్పణాంగమ్,
ఫాలే ముక్తాలలామం వదయుగనినదన్నాపురం చారుహాసం
కాలం రామం భజేహం ప్రణతవనమనఃభేదవిచ్ఛేదదక్షమ్ ౧౦

ఉ. అంతిపురంబునఁ దశరథాధిపుముంగల మాతృమధ్యమం
దెంతయు నాట లాడుతటి + హేమమణియుతనూపురంబు లా
క్రాంతనితంబఘంటికలు + రంజిత ముత్యపురావిరేకచే
వింతగఁ జెన్నుమీఱు రఘుశ్రీహఃగుమారు సుదారు నెన్నెదన్.

తా. అంతిపురిలో తల్లులనుధ్యను దశరథునియొడుటను, మొలత్రాటికిఁగూర్చు
బడినప్రతిమణిమధ్యను ప్రకాశించుచున్న చిలుగంటల భస్మిగల యనయవములం గల
వాఁడును, నుడుటను ముత్యాలచేర్చుక్క గలవాఁడును, పాదయులయందు భస్మిచే
యుచున్న యంతలుగలవాఁడును, చక్కనినవ్వుగలవాఁడును, తిరుగుచున్నవాఁ
డును, అందఱకంటెను పయివాఁడును, నమ్మరియినవారి మనస్సులయందలి కష్టము
లను దొలఁగించునేర్పుగలవాఁడును, చాలుఁడును అగురాముని నేమించుచుండును.

శ్లో. సంపూర్ణచంద్రవదనం సరసీరుహక్షం

మాణిక్యకుండలధరం మకుటాభిరామమ్,

చాంపేయగౌరవససం శరచాపహస్తం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం మనసా స్మరామి.

శ్లో. ఇంద్రసిలమునిసన్నిభదేహం వందనీయమనకృన్తునిబృందైః,
లంబమానతులసీవసమాలం చింతయామి సతతం రఘువీరమ్. ౯౦

చ. సుసుచిరపూర్ణచంద్రముఖుఁ ఁ శోభితరత్నశిరిటకుండలా
భరణు సువర్ణచేలుని శుభప్రతు సారసవత్తనైత్తు భా
సురశరచాపహస్తు వరఃసూరివిమాను విసిలగాత్తు సు
స్థిరవనమాలికుఁ రఘువః తిన్నియతి న్నససా! స్మరింపుమా.

తా. పూర్ణచంద్రునివంటి ముఖముగలవాఁడును, తామరలవంటి కన్నులుగల
వాఁడును, మాణిక్యములతోడి కుండలములను ధరించువాఁడును, శిరిటముచే మనోహ
రుఁడును, సంపెంగపూవువలెఁబచ్చనై నవస్త్రముగలవాఁడును, భనుర్వ్యాసములుచేతు
లయందుఁ గలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మనసుచే స్మరించుచుండును. మఱియు,
ఇంద్రసిలములుతో సమానమయిన దేహముగలవాఁడును, మాటిమాటినిమిసింపు
ములచేతను నమస్కరింపఁదగువాఁడును, వ్రేలుచున్నతులసిమాల గలవాఁడును అగు
రఘువీరుని సదా చింతన చేయుచుండును.

శ్లో. రామచంద్ర దయాసాంద్ర రఘువీర వృహత్తమః!
లోచనాభ్యాం కృపాపూరపూర్ణాభ్యాం మాం నిలోకయ. ౯౧

చ. శ్రీరఘురామచంద్ర సుచరిత్ర కృపాకర రాజశేఖరా
సూరిజనస్తుతాంఘ్రియుగఁ సురదరగాత్ర ధరానుతాధిపా
చాయవిలోచనంబులనుఁ సత్కరుణావరిపూర్ణదృష్టిచే
నారయుమయ్య నన్ను నిరఃతాశ్రయఁ డంచుఁ దలంచుకున్నవన్.

తా. దయతోనిండినవాఁడా! రఘువీరా! రాజోత్తమా! రామచంద్రా!
దయారస ప్రవాహముతో నిండారసశిక్షణతో నన్నుఁ బాడుము.

శ్లో. రామేతివర్ణద్వయ మాదరేణ సదా స్మరన్ ముక్తిముపైతిజంతే,
కలా యుగే కల్పమమానసానా మన్యత్రధర్మే భలు నాధికారః.
భక్తప్రియంభక్తసమాధిగమ్యంచంతావారంచంతితరామధేనుమ్,
రసిందుఃకోటిద్యుతిభాస్వరంతంరామంభజేరాఘవరామచంద్రమ్.

చ. సలలితరామనామజపఃసం స్మరణంబుల ముక్తి చేకుఱున్
గలియుగమందు నన్య మిగుఁకర్తములం దతికాంక్ష లేటికిన్
నలినసఖాబ్జకోటిరుచిఁ నప్రజనప్రియు భక్తకల్పకం
విల సుజనవ్యథావహరుఁ నిష్ప్ఫలప్రదు రాము నెన్నదన్. ౯౩

తా. 'రామ' అనురెండవరములను సాదరముగ సదా స్మరించుప్రతిజంతువు
మోక్షమును పొందును. ఈకలియుగమునఁ గలుగింతవృద్ధయులగువారి కింతధర్మముల

నాచరించుట కధికారములేదు. భక్తప్రియుఁడును, చింతలను చూచించువాఁడును, కొరికల నిచ్చుటకుఁ గానుభవపుతంతివాఁడును, కొట్లకొలఁది సూర్యచంద్రులకాంతి వంటి కాంతిలోఁ బ్రకాశించువాఁడును, మునుల నానందింపఁజేయువాఁడును, అగు రఘువంశీయుని రామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో॥ సకలభవసరత్నం సర్వశాస్త్రార్థరత్నం
సమరవిజయరత్నం సచ్చిదానందరత్నమ్,
దశముఖసారరత్నం దానవారాతిరత్నం
రఘుకులనృపరత్నం సాతు మాం రామరత్నమ్. ౯౪

చ. ఇనకులరాజరత్న మనుశ్రేష్ఠరమర్దనరత్నముఁ రణ
వనిజయరత్నము న్నిగమశివర్ణితరత్న మమేయరత్నముఁ
దనుజనినాశరత్నము విశిధాత్మసమర్చితరత్నముఁ జగ
జ్జనసుతరామరత్న మనిశంబు కృపామతి నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సర్వలోకములలో రత్నమును, సకలశాస్త్రార్థములలో సారమును, యుద్ధములలో విజయముగలరత్నమును, సత్త్వ-చిత్త్వ-ఆనందము అనురత్నమును, భావ గుని సంహరించినరత్నమును, రాక్షసులకు శత్రుత్వన రత్నమును, రఘువంశపురాణ రత్నమును, అగురామయౌవదుయినరత్నము నన్ను రక్షించునుగాక.

శ్లో॥ మాతుఃపార్శ్వచరంతం మణిమయశయనేమంబాఘామంచితాంగం
మందంమందం పిబంతం ముకుళితనయనం స్తనన్యమన్యస్తనాగ్రమ్,
అంగుళ్యైః స్పృశంతం నుఖవరవశయా సస్తితాలింగితాంగం
గాఢంగాఢం జనన్యా కలయితృహృదయంమామకంరామబాలమ్.

చ. సరసత రత్నతల్పమున శివస్తనీభూషణభూషితాంగుఁడై
దరహాసితంబునఁ జననిశిస్తన్యముఁ గ్రోలుచు నొక్కతేల నా
దరణఁ గుచాగ్ర మంటి ప్రసూతదంబునఁ గన్నులుమూసి కాఁగిటఁ
బరవశసౌఖ్య మొందుపనిశిబాలుని రామునిఁ గాంతు నెమ్మదిన్.

తా. మణివికారమయినమంచమమీందను తల్లిప్రక్కను ఉన్నవాఁడును, ము సోపారమయిననగలచే నొప్పుచుండెడియవయవములంగలవాఁడును, మూగజువడిన కన్నులుగలవాఁడును, మెలమెల్లఁగా పాలుత్రాగుచున్నవాఁడును, రెండవ స్తనాగ్ర మందు మునిత్రేళ్ళచేఁ బాలునుచున్నవాఁడును. నుఖముచేఁ బిబునుచుచివతల్లిచేఁ జిలువనగట్టతో మిగుల గాఢముగఁ గాఁగిలింపఁబడినయవయవములంగలవాఁడును, అగు బాలఁడయిన రాముని నామనన్ను తలంచుఁగాక.

శ్లో. రామాభిరామంనయనాభిరామం కాదాభిరామంవదనాభిరామమ్,
నర్వాభిరామం చ నదాభిరామం వందే నదాదాశరథిచరామమ్.

ఉ. రాము నదాభిరాము దినశరాజకులాంబుధిసోము జానకీ
రాము సురాధిపము వరశరాజలలానియ విసిలనిరద
శ్యాముః బవిత్రనాము విలశనస్తనీదాము సమర్పితామర
స్తోము గుణాభిరాము సుతశిసోముః చలంచి నమస్కరించెదన్.

తా. స్త్రీల కిష్టఁడును, కన్నుల కింపైనవాఁడును, పలుకులచే మనోహరఁ
డును, ముంగుటచే మనోహరఁడును, అందఁడును ఇష్టఁడును, ఎల్లప్పుడును మనో
హరఁడును, దశరథునిమోహఁడును అగురాముని నదా నమస్కరించెదను.

శ్లో. జయజయ రఘురామ శ్రీముఖాంభోజభానో
జయజయ రఘువీర శ్రీమదంభోజనేత్ర,
జయజయ రఘునాథ శ్రీకరాభ్యర్చితాంభే
జయజయ రఘువర్య శ్రీక కాచ్యణ్యసింధో. ౯౨

చ. జయజయ రామచంద్ర విలశనత్కములాననకంజభాస్కరా
జయజయ రాఘవేంద్ర మునిచంద్రసమర్పితపాదవంకజా
జయజయ జానకీరమణి శ సారసవత్తవికాలలోచనా
జయ రఘువీర దానసుత శ సత్కరుణానరుణాలయామృతా.

తా. లక్ష్మీయాపయనీతముఖపద్మయవన మూర్ధ్వనివంటివాఁడవగు రఘు
రామా! జయమును పొందుము. శ్రీసుంతములయినతామరమొకవంటికన్నులుగల
రఘువీరా! జయమును పొందుము. లక్ష్మీయంకముగు నీతచేతితోఁ బూజింపఁబడు
పాదములుగల రఘునాథా! జయమును పొందుము. లక్ష్మీయాపయనీతవఁ బలివి,
వయాసముద్రుడవును అగురఘువర్యా! జయమును పొందుము జయమును పొందుము.

శ్లో. జయజయ వరశంఖశ్రీగదాచక్రధారిణ
జయజయ నిజదానప్రార్థితార్థప్రదాయిణ,
త్రిభువనగతసర్వప్రాణిభావజ్ఞ విష్ణో!
శరణ ముపగతోఽనం త్వం శరణ్యం వరేణ్యమ్. ౯౩

చ. జయజయ శంఖచక్రవరశకారశ్లగదావిలసత్కరాంబుజా
జయ నిజసేవకేస్సితప్రశస్తదురానజశార్యదాయకా
జయ భువనత్రయప్రచురజటమనోజ్ఞ రమేశ రాఘవః
జయ రఘురామచంద్ర గుణశిసాంద్ర నినుక శరణంబు వేఁచెదన్.

తా. శ్రేష్ఠములయిన శంఖమును, గదను, చక్రమును భరించురామా! ఇంక
మును పొందుము. నీభక్తులచే గోరఁబడునర్థముల నిచ్చురామా! ఇంకమును పొందు
ము. ముల్లోకములయందలి యెల్లప్రాణులస్వాదయముల నెఱిగినవిష్ణూ! శరణ్యుఁడ
వును, శ్రేష్ఠుఁడవును అగునిన్ను నేను శరణు పొందితిని.

శ్లో. వేదవేద్యే పరే వుని జాతే దశరథాత్మజే,

వేదః ప్రాచేతసా దానీత్ సాయాద్రామాయణాత్మనా.

౧౯౯

ఉ. అగమవేద్యుఁడైనవారి యాజితమాఘవుఁడైన జనించుచో
నాగమనంచయుం బుదిత యయ్యెను రామకథాస్వరూపమై
బాగుగ వామలూరుభవభవ్యకవిత్వమునగ బ్రసన్నమై
భాగవతాగ్రగణ్యులకుఁ బ్రవక్తము నై శ్రవణార్హమై తగన్.

తా. వేదములచేతను తెలిసికొఁదగినపరమపురుషుఁడు దశరథునికొడుకయి
పుట్టఁగానే, అవేదము వాల్మీకిచేతను రామాయణస్వరూపమునఁ బ్రత్యక్షమయినది.
(అనఁగా, పరమాత్మయే రాముఁడు, వేదమే రామాయణ మనుట.)

శ్లో. శ్రీరామేత్యేకదా వక్త్రం మనో యస్య ప్రవర్తతే,

వైకుంఠవాసిన స్తస్య కుల మేకోత్తరం శతమ్.

౧౦౦

ఉ. శ్రీరఘువీరుపేరు తనచిత్తమునం దొకవేళ భక్తినిం
చార భజింప నెంచినమహాత్మునియేకశతాన్వయంబు లా
కారుణికాగ్రగణ్యకృపఁ గాంచి వసించు రసంతసంతతా
ధారసముల్లసద్బుధవిఠానవికుంఠపురీవరంబునన్.

తా. ఎవ్వనిమన స్సౌక్యసారి శ్రీరామా! అని చలువటకుఁ బ్రవర్తించునో,
వానిమాటాక్కవలమువారును వైకుంఠవాసు లగుదురు.

శ్లో. రాశబ్దోచ్చారమాత్రేణ ముఖాన్నిర్యాంతి పాతకాః,

పునః ప్రవేశభీత్యా చ మితారస్తు కవాటవత్.

౧౦౧

చ. గరిమ రవర్ణ మెన్నఁగ ముఖంబుననుండి తొలంగు బాసముల్
దిరిగి ప్రవేశభీతిని వదిలిత్వరితంబు మివర్ణ మెన్నఁగాఁ
బరఁగఁ గవాట మా పెఱిఁగి పాష్టజదుల్ కలివేళ రామునం
న్మరణముఁ జేసి పొందుదురు కాశ్యపతమై తగుముక్తిమార్గమునన్.

తా. రా అను అక్షరము నుచ్చరించినంతనే పాపములు నోటనుండి వెడలి
పోవును. అని మరల లోపలఁ బ్రవేశించునోహ యనెడిభయముచేతను మి అను
అక్షరము తలుపువలె నుండును.

శ్లో. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మృషిణా వార్తాకినా నిర్మితం
వేదాంతార్థవికారజై రనుదినం స్తుత్యం నురై రర్చితమ్,
శ్రోతృగా మఘనాశనం సురతరో స్తుల్యం తు ముక్తిప్రదం
యే శృణ్వంతి పశంతి రామచరితం తే యాంతి విష్ణోః పదమ్.

తా. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మగణానేవ్యంబు వార్తాకిచే
నాయాధంబుగ నిర్మితంబు నిగమాంతార్థప్రబోధంబు మం
దారస్థాయము ముక్తిదంబు విబుధస్తవ్యంబు దీనిగా వినుగా
ఘోరాఘాఘహరం బగుగా జనుపవై కుంతంబు ప్రాప్తం బగున్.

తా. శ్రీరామాయణము మొట్టమొదటికావ్యము. వార్తాకియనుముషిచేత నిర్మిం
పఁబడనది. ఉపనిషత్తులయందలియర్థము తెలింగినవారిచేతను ప్రతిదినము స్తోత్రము
చేయఁబడినది. దేవతలచేఁ బూజింపఁబడునది. వినువారిపాపములను నశింపఁజేయునది.
శ్రోతృవృక్షముతో సరియైనది. అది యాయలేనికావ్యము నిచ్చునది. అట్టిరామచరి
తము ఎవరు విందుకో చదువుదుకో వారు వైకుంఠమునుగూర్చి పోవుదురు.

మ. శివతుల్యం దగునాదిశంకరులు ముగః † శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనిగా సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షమోక్షేషః తేహారివం
శవరాట్టిండుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే † శ్రద్ధగా దనింగించి రా
ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొను మాతకల్పంబుగా నత్కృతన్.

మాలిని. విమలశమలమూర్తి † విన్మరస్నీలమూర్తి
శమదమగుణవర్తి † సాధుసంతాపహర్తి
సుమతరసమగాత్రా † సూరిసంస్తోత్రపాత్రా
సమదదనుజత్రా † త్పాతసూజాకళత్రా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరంజేచ్ఛాత్త సన్నతవ
బృదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలస్తాప్తా త్రమాంగోల్లస
స్తుదితాంతఃకరణండు సిద్ధకవి మాతస్యంబు జైనరామావసి
కదమాలాకనచేతఁ జెప్పఁ బ్రథిమాశ్వాసం గీచేస్తాన్

ద్వి తీ యా శ్వా స ము.

—ॐॐॐॐ—

శ్లో. శ్రీరామం జనకశ్రీశ్వరసుతానక్రాంతబుజాతాయణం
శ్రీమద్భానుకులాభికాస్తుభమణిః శ్రీరత్నవక్షుణ్ణలమ్,
శ్రీకః కావ్యమరౌఘరత్నమకుటాలంకారపాదాంబుజం
శ్రీవత్సోజ్జ్వలమింద్రసిలసదృశం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౧

కా. శ్రీమద్భానుకులాభికాస్తుభమణిః శ్రీవత్సపాహంతరూః
సోనూదిగ్రతుభుజ్జ్యోతిమకుటసఃశ్చోభాంఘ్రివద్భూః ధరా
భామావాస్యసరోజమిత్ర విలసత్పాకారిరత్నాంగు శ్రీ
రాముః దారకనాము పానుదిని నాశరాధింతు నశ్రాంతమున్.

తా. జానకిముఖమనెడి పద్మమునకు నూర్యుండును, శ్రీమంతమయిన నూర్యు
వంశమునెడి సముద్రమునకుఁ గాస్తుభమణియును, శ్రీ యనెడిరత్నము వక్షుణునందుఁ
గలవాఁడును, ఈశ్వరుండు మొదలయిన దేవతలరత్నసిరిటయుల శంకారమయిన పాద
పద్మములు గలవాఁడును, శ్రీవత్సమనెడి పుట్టుమచ్చచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఇంద్ర
సిలమణితో సమానుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. శ్రీరంగేశవదాబ్జలగ్నహృదయుః శ్రీశంఖచక్రాన్వితం
శ్రీమర్నిర్జరపాదపన్నుటవశం శ్రీసింహపీఠస్థితమ్,
శ్రీవైకుంఠసూత్రమస్తకలసక్యోగాసనే శాయినం
శ్రీభూమీసుతయా యుతం శ్రీతనిధిం శ్రీరామమూర్తిం భజే. ౨

కా. శ్రీరంగేశవదాబ్జలగ్నహృదయుః శ్రీదేవవృక్షస్థితం
హారోదాయని శంఖచక్రధరుః బంశిచాస్యాననాసీనుశ్చం
గారాకారు వికుంఠధాము నహిరాశ్ట్రట్వాంతశాయీ హరిః
శ్రీరాముః ధరణీసుతాయుతు శ్రీతాత్రిమ్ముం భజంతే న్నదన్.

తా. శ్రీరంగనాథుని పాదపద్మములయందుఁ దగిలినహృదయును గలవాఁడును,
శ్రీకరములయిన శంఖచక్రములచేఁ గూడినవాఁడును, శ్రీమంజులయిన శల్పవృక్ష
ములవలెఁ గోరికలనిచ్చు కుప్పటమయిన పాదములు గలవాఁడును, శోభగల సింహ
సనమునందుఁ గూర్చుండువాఁడును, శ్రీవైకుంఠమునందు నెయ్యితలలుగలయనంతని
ప్రకాశించుశరీరపీఠముపైని శయనించువాఁడును, నీతతోఁ గూడియుండువాఁడును,
అశ్రీతులవంఁ తెన్నిధియు నగుశ్రీరామమూర్తిని నేవించెదను.

శ్లో. ఆనందకంద మనుజాధర మంబునామ్

మాసీతవస్త్ర ముతసీకుసుమోజ్జ్వలాంగమ్,

అత్రాంతవర్ణ మకలంక మమేయ మాద్యం

మర్త్యాకృతిం రఘుపతిం శరణా గతోఽస్మి.

3

మ. అకలంకాత్మ నమేయ నాద్య హరి నిఃకార్యసంధు నర్వామరా

ధికుఁ గంజాము సువర్ణచేలధరు నాఁదిత్రాంతవర్ణాత్మఁ దా

రకనాముగ నవపల్లవాధరు నరుగఁ గ రాముగఁ ఘనశ్యాము నే

వకమంచారు నుదారు ధీరజనతావంద్యుగ మదిం గొల్చెదన్.

తా. ఆనందమునకు మూలమును, ఎఱ్ఱనిపెదవిగలవాఁడును, తామరలవంటి కన్నులు గలవాఁడును, వచ్చనివస్త్రము గలవాఁడును, అవిశుభాభువరఁ బ్రకాశించు దేహము గలవాఁడును, అకారాదిక్షారాంత వర్ణ స్వయాభుఁడును, ఏకలంకములేని వాఁడును, ఇట్టివాఁడని, ఇంతటివాఁడని నిర్ణయింపరానివాఁడును, పెదటివాఁడును, మనుష్యాకారముగలవాఁడును, అగురఘుపతిరాముని శరణుసాందిలిని.

శ్లో. సాశీతే నవరత్నవస్త్రాఖచితే చిత్రధ్వజాలంకృతే

వాసే స్వర్ణమయే దళాష్టలలితే వస్త్రే విమానోత్తమే,

అసీసం భరతాదిసోదరజనై శ్చాఖామృతైః కిన్నరై

ర్దిశ్చాలై ర్ఘ్నిపుంగవై ర్ఘ్నవగై స్సంసేవ్యయానం భజే.

4

మ. తనసాశీతమునగ మనోధ్వజలసఃకృంధంబునగఁ బుష్పకం

బున హేమావృదళాష్టమధ్యమమునగఁ గ భూపుత్రియుగఁ సోదరుల్

మునులుగఁ దిక్పతులుగఁ గవుల్ నృపులునాఁపుల్ కిన్నరుల్ సంతసం

బునఁ గొల్వంజెలువొందురాముఁడలఁతుగఁ గ భూపుత్రికాధీశ్వరున్.

తా. అమాధ్యలో నవరత్నపంక్తులచే నలంకృతమును, చిత్రములై న ధ్వజము లచే నలంకృతమును అగు పేజలో ఉత్తమవిమానమున ఎనిమిదిదళములతో నొప్పి దీపద్యునుండుఁ గూర్చున్నవాఁడై, భరతుండు మొదలయిన తమ్ములచేతను, వానరుల చేతను, కిన్నరులచేతను, ఇంద్రాదులగు దిక్పాలకచేతను, మునివరులచేతను, రాక్షసుల చేతను, నేనింపఁబడుచుండురాముని నేరించెదను.

శ్లో. కందర్పాయుధగోటిగోటిపులితం కాలాంబుదశ్యామలం

కంబుగ్రీవ ముదారకాస్త్రభధరం కర్ణావతంసోత్పలమ్,

కస్తూరీతిలగోజ్జ్వలం స్థితముఖం చిన్మర్తయాలంకృతం

సీతాలక్ష్మణవాయుపుత్రసహితం సింహాననస్థం భజే.

౫

మి. నుమకాణాయుతనుండరుగ్ లలితకఃస్తూరిలలామోజ్జ్వలుగ్
గమలాత్మగ్ ధరణీసుతాయుతు జగత్కాంతుగ్ వారిగ్ గాస్తుభా
ఖ్యమణీయుక్తు శుభాన్యః గంబుగళునిగ్ † గర్భావతంసప్రభా
సి ముకుందు స్మృణీతగుగ్ గొలిచెదగ్ † జన్మద్రికాలంకృతున్.

తా. పదివేలకొట్టకొట్టమన్మథులతో సమానుఁడును, వర్షకాంక్షేభునువలె
నల్లనివాఁడును, శంఖమువంటి కంఠముగలవాఁడును, కాన్తుభాధారియు, నల్లఁగలవ
చెలియకుండుఁ గలవాఁడును, కస్తూరిబొట్టచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిలువగవుతోడి
యెగుముగలవాఁడును, చిన్మద్రాలంకృతుఁడును, సీతాలక్ష్మవాంజనేయ సహితుఁ
డును, సింహాసనముం దున్నవాఁడును అగు రాముని నేవించెదను.

శ్లో. వరాభయం దివ్యరథాంగశంఖం సకాస్తుభం వేష్టితపీతవస్త్రమ్,
శిరీటహారాంగదకుండలాంగం శ్రీవత్సచిర్నాం శిరసా నమామి. ౨

మి. అరిభీతార్ధ్యరిశంఖనందకగదాహస్తా మహాకాస్తుభా
భరణుగ్ రత్నశిరీటకుండలధరుగ్ † స్వర్ణాంబరాడంబరుగ్
వరదుగ్ శ్రీరఘురామభూరమణు శ్రీవత్సాంకు సీతామనో
హరుఁ గారుణ్యవయఃపయోధి మదిలో † సక్రాంతముంగొల్పెదన్.

తా. వరాభయములను, దివ్యములయిన శంఖచక్రములను ధరించినవాఁడును,
కాన్తుభసహితుఁడును, పచ్చనివస్త్రము కట్టుకొన్నవాఁడును, శిరీటము, హారములు,
కుండలులు, కుండలములు శరీరమునఁ గలవాఁడును, శ్రీవత్సము చిన్నెగాఁ గల
వాఁడును అగు రాముని శిరసుచే నమస్కరింతును.

శ్లో. దిగంబరం గింజీమేఖలోజ్జ్వలం లలాటపర్యంతవిలంబితాలకమ్,
స్థలద్వదస్కం కమనీయనూపురద్వయం శిశుంరామమహానమామి.

చ. ఘనమణినూపురద్వయు దిగంబరుఁ గింజీమేఖలోజ్జ్వలుగ్
ఘనునిఁ గలాభిభాషణునిఁ † గమ్రలలాటవిలంబితాలకుగ్
జనులకుఁ దల్లిదండ్రులకు † సంతస మొప్పఁ జెలంగుచాలరా
మునివినుతించిసంతతముఁ మ్రొక్కుచునుండుప్పొదంతరంబునన్. 2

తా. దిగంబరుఁడును, చిలుగంటలుగల మొలత్రాటిచేఁ బ్రకాశించువాఁడును,
నుదుట శ్రేణుచున్నమంగురులు గలవాఁడును, ముద్దుగాఁ బలుకువాఁడును, చక్కని
యంతెలుగలవాఁడును, శిశువును అగురామునిగూర్చి మ్రొక్కుచునుండుప్పొదంతరంబునన్.

శ్లో. మించారమూలే మణిపీఠసంస్థం
సుధాప్లుతం దివ్యవిరాట్స్వరూపమ్.

నలందునాదాంతకళాంతతుర్య

మూర్తిం భజేహం రఘువంశరత్నమ్.

౫

మ. అకలంకామరఘాజసంస్థమణిపీఠాసీనునిగా నాదలిం

దుకళాతీతు విరాట్స్వయాపు భగవంతతుగా సర్వలోకాధినా

యకు సీతేశు సుధాభిషిక్తు మనువంశాఙ్గాధిచింతామణిగా

నకలాత్తుగా రఘురామరత్న మగునాస్తామిమదిగానొల్పెదన్

తా. కల్పవృక్షములందను రత్నపీఠమున నున్నవాఁడును, అమృతముచేఁ దడి
సినవాఁడును, దివ్యవిరాట్స్వయాపుఁడును, విందునాదకళాతీతమైన నాల్గవమూర్తిగల
వాఁడును, రఘువంశమునకు రత్నమువంటివాఁడును అగురాముని నేమింపెదను.

శ్లో. అనర్హ్యమాణిక్యవిరాజమానశ్రీపాదుకాలంకృతశోభనాభ్యామ్,

అశేషబృహ్దారకవద్విరాభ్యాంసమోనమోరామపదాంబుజాభ్యామ్,

ధ్వజాంబుజచ్ఛత్రరథాజ్ఞశంఖ దంభోలిపాశాఙ్కుశమత్స్యచిహ్నమ్,

బ్రహ్మాండ్రదేవాదిరీతిగోటిసంఘృష్టపాదాంబుజయుగ్మమీశ.

చ. అనుమమనూత్నరత్ననిచయప్రచయోజ్జ్వలనవ్యపాదుకా

వనములు వారిజప్రభవశివానవచంద్రదినేంద్రముఖ్యపా

వనమకుటాగ్రశోభితసుశివర్ణమణిసమలంకృతంబులుగా

వనజరథధ్వజాంబుజరథాశహలాంకుశపుండరీకలాం

ఛనములు రామచంద్రపదశినారనములొ మది నిల్పి గొల్పెదన్.

తా. వెలలేనిరత్నములచే నెలలంగుశ్రీపాదుకలచే నలంకరింపఁడి కుభకరములు
ను, ఎల్లదేవతలచే ననుస్మరింపఁబడునవియు నగురామునిపాదారవిందములను నను
స్మరించెదను. ధ్వజము, పద్మము, గొడుగు, చక్రము, శంఖము, వజ్రము, పాశము,
అంకుశము, మత్స్యము అనురథులచే నంకితములై బ్రహ్మ, యింద్రుఁడు, దేవతలు మొద
లైనవారి రీతిముల అంచులరాసిదిగల రామునిపాదారవిందములను స్తుతించెదను.

శ్లో. లలాటదేశోజ్జ్వలబాలభూషణం

నతాండవం వ్యాఘ్రనఖాంకకంధరమ్,

దిగంబరం శోభితబర్హరాలకం

శ్రీబాలరామం శివపా నమామి.

౧౦

చ. ఫాలమునగా లలామమును శ భాసిలఁ దాండవ మాదరింపుచుగా

లిల దిగంబరత్వమును శ లేనగవుగా గళలంబమానకా

ద్వాలనఖంబు ముంగురులతోచులుఁ బర్వ నఖర్వబైఖరిగ
కాలకుఁ జై నటించుమునిపాలనశీలుని రాముఁ గొల్పెదన్.

తా. నుదుటఁ బ్రకాశించు కాలభూషణముగలవాఁడును, అడుచుండువాఁడు
ను, పెడను పులిగోళ్ళపదకముగలవాఁడును, దిగంబరుఁడును, దింగరములవలెఁ జాట్టు
కొనిపెలుంగు ముంగురులంగలవాఁడును అగుకాలరాముని శిరస్సుచే నమస్కరించెదను.

శ్లో. శతాష్టదివ్యఫలమూర్తివందితం శతక్రతుబ్రహ్మమరుద్గణార్చితమ్,
శశాంకబైశ్వానరభానుమండలస్థితంభజేహంరఘువంశవర్ధనమ్.

చ. అమలశతాష్టదివ్యనిలాయస్థితౌ పారిజనంభవాంబుభృ
ద్గమనముఖామరాచ్చితు సుభాకరవహ్నివతంగమండల
స్థిమితౌ రఘూర్వాహు న్ననకశిచేలుఁ గృపాలుని నీలు జై త్యనం
తమనది నేతు రామజనసాధు భజించెద నిష్టసిద్ధికిన్. ౧౧

తా. నూటయెనిమిదిదివ్యఫలములలో అర్చయావమున నుండి మ్రొక్కఁ
బడుచున్నవాఁడును, బ్రహ్మ యంద్రుఁడు పెండలగుడేవతలచేఁ బూజితుఁడును
చంద్రాగ్నిసూర్యులయిం దుండువాఁడును, రఘువంశవిర్ధనుఁడును అగురాముని
సేవించెదను.

శ్లో. కర్ణాంతవిశ్రాంతధనుర్దుశాంకకలంబలక్ష్మీకృతరామసేవ్యరమ్,
వృద్ధశ్శ్రీవస్త్వందనమధ్యసంధం యాతేక్షణం రామమహం నమామి.

తా. పాకారాతిశయాంగ మెక్కి రణభూతిభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మస్త్రింబున రావణు
లోకంబులో వినుతింపఁ ద్రుంచినబుధశ్శ్లోక నరోపాంబుక
గాతుల్ స్థాస్వయమగ్ధవారినిధిరాశి కాచంద్రుఁ గీర్తించెదన్. ౧౨

తా. చెవివలనను లాగఁబడినయల్లెత్రాటను సంధింపఁబడిన కాణమునకు
రావణుని గుణిగాఁ జేసినవాఁడును, ఇంద్రనిరభయమధ్య నున్నవాఁడును, కోప
నూచకములయిన చూపులుగలవాఁడును అగు రామునిగూర్చి నమస్కరించెదను.

శ్లో. సుత్రామనీలోత్పలసీలమేఘ
శ్రీజిత్వరాంగం సుతయా ధరణ్యాః,
యుక్తం సురేంద్రావనమానసం తం
రామం భజే రామనవలనాశమ్

మ. హరినిలోత్పలమేఘసంపదవహశిరాంగుఁ ధరాభామిని
వరపుత్రసహితుఁ నమస్తమఖభుగ్వర్యావనాంతర్యునిఁ

ధరణీనాథు నురారివంశవననిశ్చింతాహ్నిహోత్రా బరా
త్పరు దీనార్తిహారుఁ రఘూద్యవలు మదిఁ భావించి నేవించెదన్.

తా. ఇంద్రునిమణులయు, నల్లఁగలువలయు, కారుమణ్ణులయును శోభను
జయించు నవయవములు గలవాఁడును, నీతఁడోఁ గూడినవాఁడును, ఇంద్రుని రక్షింప
మనసుగలవాఁడును, రాక్షసవంశనాశకుఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. రాకాచంద్రనిభాననం రతిపతి ద్వేషి ప్రియం రాక్షసా
క్షీణ గ్రీవవిభదనస్ఫుటపటుప్రభృతపాఞ్జ్వలమ్,
రత్నాలంకృతపామకాంచితవదాంభోజం రమావల్లభం
రాగ ద్వేషవిహీనచిత్తసులభం రామం భజే తారకమ్ ౧౪

తా. రాగ ద్వేషవిహీనచిత్తసులభఁ రాశీందువించాననుఁ
భోగీంద్రాభరణప్రియఁ దనుజరాశ్చార్థద్విసప్రాజ్వలఁ
పాగీంద్రాద్భుతపామకాంచితలసఃత్పాదాంబుజాతద్యయఁ
శ్రీగోవిందు రమాధిపాదు వరఁడఁ శ్రీరాము నేవించెదన్

తా. పున్నమచంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, శుశ్మరుని విప్రుఁడును,
రావణునికంఠములను భేదించుటలో స్ఫుటములై, శక్తిగలిగి ప్రసిద్ధికెక్కిన పాణ
ములచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, రత్నములచే నలంకరింపఁబడిన పాదుకలపై నొప్పెడి
పాచవద్యములుగలవాఁడును, లక్ష్మీరూప యగునీతకుఁ బ్రియుఁడును, రాగ ద్వేషములు
లేనివారిమనస్సులకు ములభఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. ఆలోలస్ఫుటరత్నకుండలధరం ఆవిస్మితాలంకృతం
ఆధారాదికచక్రమండలగతం ఆనందకందాంకురమ్,
ఆవిరూఢకృపాతరంగజలధిం ఆమౌంతవర్ణాశ్రయం
ఆనన్దార్చినిదాఘమేఘసమయం రామం భజే తారకమ్. ౧౫

తా. అకలంకోజ్వలరత్నకుండలు సమస్తానందకందుఁ మహా
ధికు మట్పుక్రనివాసు రామవిభు నాదిమౌంతవర్ణాశ్రయఁ దా
రకు సంభూతకృపాతరంగజలధిఁ భ్రాజల్సితాస్యేందు సే
వకవర్ణార్చినిదాఘమేఘు నుతగీర్వాణుఁ భజంతుఁ మదిన్.

తా. ఊఁగులాడు చక్కని రత్నకుండలములను ధరించినవాఁడును, చిలునగ
వుచే నలంకరింపఁబడిన మొగముగలవాఁడును, ఆధారాదులయిన-అఱుచక్రములయం
దుండువాఁడును, ఆనందమనెడి కండమునకు మొలకయ్యును, ప్రకటమైన దయయనెడి

తరంగములకు సముద్రమువంటివాఁడును, అకారమునుండలు శ్వాతరమువంటివగుట అక్షరముల యిందుండువాఁడును, ఆపన్నుల కాధలనెడితేగనిలి వర్షకాలమువంటి వాఁడును, తరింపజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాశీతాంతరత్నమంటపమహామాణిక్యసింహాసనే
తస్తభ్యేష్టదళాంబుజే స్ఫుటతరే చిత్కర్ణిశే సంస్థితమ్,
సామిత్ర్యంబుజమిత్రసూనుభరతశ్రీవాయుపుత్రై ర్వ్యతం
ముద్రాలంకృతసాశీసారస మజం రామం భతే తారకమ్ ౧౬

కా. సాశీతాంతరత్నమంటపవిరాఙ్మత్స్యింహాపీఠంబునం
దేవాష్టభ్యుపపత్తకర్ణికను చాఙ్ నింపొంది శాఖామృగా
సికంబుల నిజసోదరుల గొలువఁ బాఙ్గిని బోధముద్రాంకుఁ డా
కాకులస్థుఁ రఘురాముఁ దారకు మదిఁగొంగొంది నేవించెదన్.

కా. అయోధ్యమధ్యను రత్నమంటపముపైని గొప్పరత్నసింహాసనమున, మధ్య
నున్నట్టిదియు, చిత్తనెడికర్ణికగలదియు, వికసించినదియునగు అష్టదళపద్మమునఁ
గూర్చున్నవాఁడును, లక్ష్మణ సుగ్రీవ భరతాంబుజసేయులచేఁ బట్టుబాబుఁగోఁబడినవాఁ
డును, జ్ఞానముద్రచే నలంకరింపఁబడిన హస్తపద్మముగలవాఁడును, పుట్టుకలేనివాఁ
డును, తరింపజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. విరాజమాకోజ్జ్వలతీతవాసనం వికాలవక్షస్థలకాన్తుభృశ్చియమ్,
భతే కిరీటాంగదరత్నకుండలం హరింతులసాగ్రవనమాలయాంఠితమ్.

తా. చారునువర్ణచేలుని వికాలభుజాంతరకాన్తుభృశ్చియఁ
శ్రీరమణీయకుండలకిరీటశుభాంగదతారహారమం
జరవిభూషితాంగుఁ దులసీదళదాము గుణాభిరాము నీ
తారమణిహృదుత్పలనుఁధానిధి రాముని నన్నుతించెదన్. ౧౭

కా. ప్రకాశించు పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, వికాలమయినవక్షస్థలమునఁ
గాన్తుభుజికోభగలవాఁడును, కిరీటము, భుజశ్చక్రము, రత్నకుండలములు గలవాఁడును,
తులసీచేఁ గూర్చఁబడిన వనమాలగలవాఁడును, హరియు నగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. మాలాదివత్సరసిజాంతసహస్రపద్మ
వత్రాంతరాశనిలయం భవబంధనాశమ్,
నాదాంతచంద్రగళితామృతసిక్తదేహం
నాదాంతనాదమహిమాస్పదరామమీశ.

మ. అరయన్ వట్కమహావరిస్థితసహస్రారాంతరాళస్థిలున్
వరనాదాంతశతాంకనిర్గళితజీవాహారధారావ్రతి
స్తరసంసిక్తశరీరుఁ బావహరు సత్యాపితృ నాదాంతనా
దురమేశున్ బరమేశురాముభజయింతున్ స్వాంతమంచెంతయున్.

తా. యాలాధారాదులయిన-అటుపద్మయులకొసను ఉన్నసహస్రార పద్మము
శీతలమధ్య నుండువాఁడును, అన్యబంధమును పోఁకొట్టువాఁడును, నాదాంతము
నందలిచంద్రునినుండి గ్రవించునమృతముచేఁ దడవఁబడిన శరీరముగలవాఁడును,
నాదాంతమునందలి నాదముయొక్కనుహితుడు స్థానమును అగురాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. వందే వీరామహామహావరదానగర్వ
లంకాధిపాధకులపరవ్రతనాశవజ్రమ్,
తం రావణానుజమృతృతభానునూను
దిక్పాలసోదరగణైః పరిసేవ్యమానమ్.

చ. కమలభవప్రద త్తవరంగర్వితపూర్వసుపరవ్రాయోన్
త్తముని వధించి ముఖ్యు లగుతారవిభీషణునిబాంబన
త్తముదమగుత్సతార్కజలుఁగొల్వ దిగ్గీశులు సోదరుల్ ప్రత్యో
షమున భజింప నిం పలరుఁగన్యథాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. బ్రహ్మయిచ్చిన కొప్పవరములచే గర్వించినరావణుని వంశమునది పరవ్ర
తమును నశింపఁజేయుటకు వజ్రమయినవాఁడును, విభీషణుఁడు, అంజనేయుఁడు,
సుగ్రీవుఁడు, ఇంద్రాదిదివ్యతులు, భరతాదిసోదరులు మొదలగువారిచేఁ జాట్టును గేవిం
పఁబడుచుండువాఁడును అగురామునిగూర్చి ననుస్మరించెదను.

శ్లో. అజ్ఞానగాఢతిమిరావహభానుమూర్తి
మారక్తచారునయనాంబుజ మాదిబీజమ్,
అంభోధిమధ్యవటపత్రశయాన మాది
మధ్యాంతశూన్య మఖిలాన్నదరానుచంద్రమ్.

మ. అరుణాబ్జాత్ము సముద్రమధ్యవటపత్రాభ్యాంతరస్థాయీకున్
స్ఫురదజ్ఞానతమిస్త్రభాస్కరు జగత్కూర్ణాత్తు నాద్యాంతశూ
న్య్య రమాధీశ్వరు నాదిబీజ నసమాన్య మానితోచారు నుం
దరమందస్తి తు రామచంద్రుని మదిన్ భాగ్యనింతు నశ్రాంతమున్.

తా. అజ్ఞానమునెడి చిన్మూచికటిని తొలగించుటకు మార్గస్వరూపుఁడను, ఇంచుక యెట్లైన చక్కనయిన కను దమ్ములుగలవాఁడను, అంతకును మొదటికారణమును, సముద్రమునుధ్యను మజ్జియూతుపైని పడుండువాఁడను, అదినుధ్యాంతములు లేనివాఁడను, అంతకును ఆధారమును అగురామచంద్రుని నేరించెదను.

శ్లో. సుధాసముద్రాంతవిరాజమానే ద్విపే సితే చందనపారిజాతే,
మహాసనే పన్నగతల్పమధ్యే నిష్కల్గమీరే రఘువంశరత్నమ్. ౨౧

తా. ఓ రాష్ట్రాంతసితాంతరీవవిలసచ్ఛీచందనాగాంతిక
స్ఫారానర్జ్యవినూత్నరత్ననిచయః ప్రద్యోతపీతంబునం
దాహాథల బగుకాద్రవేయవరపర్యంకాంతరాసీనుఁ డా
శ్రీరాముఁ రఘువంశరత్నము మదిఁ జంఱింతు సక్రాంతమున్.

తా. అమృతసముద్రముధ్యను తెలుఁగుచున్న శ్వేతద్వీపమునందుఁ గల్పవృక్షములనడుచునున్న సింహాసనముపైని శేషశయ్యముధ్యను మార్చున్నరఘువంశరత్నమును రాముని క్తుతి చేయుచుండును.

శ్లో. స్థితాననం పద్మదళాయతేక్షణం
విసీలమాణికృజదంగళోభితమ్,
జటాకిరీటం శరచావలాంఛనం
నమా మ్యహం భానుకులాభిక్వాస్తుభమ్. ౨౨

తా. నుండరమందనానుఁ బరిశ్రుద్ధసరోరుహవత్త సేత్రఁ బా
రందరసీలగాత్తుని విశరాజితభవ్యజటాకిరీటు నా
వందు సకాత్తుకాస్తు జననాఱుకు భానుకులాభిక్వాస్తుభుఁ
జందనచర్చితాంగు రఘుః సత్తమునిఁ మదిలో భజించెదన్.

తా. చిటునగవుతోడి మొగముగలవాఁడను, తామరఁజీతంబుల వికాసములయిన కన్నులుగలవాఁడను, సీలమణుల జయించుదేవముచే శోభిల్లువాఁడను, జటాకిరీటముగఁ గలవాఁడను, పాణములు, భనుస్సు చిన్నములుగఁగలవాఁడను, మార్గవంశమునెడి సముద్రమునకుఁ గా క్తుభవతీయునకు రామునిగూర్చి నమస్కరించెదను.

శ్లో. ప్రమానపాణాంచిత మిషుచావం
జక్రాబ్జపాశాంకుశవంశనాళమ్,
కరై ర్దధానం ఘనసీలవర్ణం
శ్రీకృష్ణరూపం ప్రణమామి రామమ్. ౨౩

చ. కరముల నెన్నిదింట సుమంతాండము వేణువు నిక్షుచావము
దరము కళాంకుశంబులు సుందర్యసాళములుగా ధరించి భా
స్కరనిభవర్ణుడై మహితశత్రుదురాకరకృష్ణమూర్తియై
వరఁగినరామచంద్రునకుఁ జావనకీర్తికి భక్తి ముక్తదన్.

తా. పూర్వాగములచే నందితమైన యిక్షుభసుస్సు, చక్రము, శంఖము, పాశము, అంకుశము, పిల్లనఁగ్రోవి, చేతులతోఁ బట్టుకొనువాఁడును, మేఘమువలె నల్లనికాంతిగలవాఁడును, శ్రీకృష్ణరూపుఁడును అనురాముని ననుస్మరించెదను.

శ్లో. బహుబుధాదోదరవక్త్రలోచనం దీప్తప్రచండానలదుర్నిరీత్యమ్,
అశేషబృందారకనాగగోచరం భజామి తే రాఘవ విశ్వరూపమ్.

మ. కరపాదోదరలోచనోదముఖసంత్రాంతోద్భవాగ్నిచ్ఛటా
స్ఫురితం బై కడు దుర్నిరీత్య మయి దిశ్శుంజంబుల నిండి ని
ర్జ్వరవాక్మాననదుర్లభం బయినరాజనీయభ్యు రామూపనీ
శ్వరవిశ్వాకృతి శే నానర్చెద నమఃస్కారంబు లక్రాంతమున్.

తా. మెక్కుతోడలు, పాదములు, కడుపులు, మొగములు, కన్నులుగలదియు, మండుచుఁ దీవ్రమయిన అగ్నివలెనే చూడరానిదియు, ఎల్లచేతలను నాగులను చూపునదియునగు నీవిశ్వరూపమును రామా! నేవించెదను.

శ్లో. సహస్రనేత్రాననపాదపాహు మనంతవీర్యం రవికోటితుల్యమ్,
స్రక్చందనాలంకృతదివ్య దేహం భజామ్యహం తేహరివిశ్వరూపమ్.

మ. కరనేత్రాననశీర్షపాదములు విభ్యాతిగా సహస్రాంక మై
సరసీజాప్తసహస్రకోటినిభ మై యస్రక్చందనాలంకృత
స్ఫురితం బయ్యు ననంతవీర్య మయి సంపూర్ణప్రభావాభ్యు మై
వరఁగుగా రాఘువువిశ్వరూపము మదిగా భావించి నేవించెదన్.

తా. నేలకొలఁదిగఁ గన్నులు, ముఖములు, పాదములు, పాహువులు గలది యు, అంతములేనిశక్తిగలదియు, కొట్లకొలఁదిమాయలతోఁ గరియైనదియు, పూంజలచేతను గంభముచేతను అలంకరింపఁబడిన దివ్యదేహముగలదియునగు నీక్రీహరి శ్వరరూపమును నేవించెదను.

శ్లో. కలంబకోదండగదాబ్జనంయుతందంష్ట్రాకరాశాంకధనంజయాననమ్,
పీఠాంకుకన్యర్ణ కిరీటకుండలం భజామి తే రాఘవ విశ్వరూపమ్.

౧. దరకోదండగదాకలంబయుతముగా యందంష్ట్రాకరాశాగ్నివి
స్ఫురదాన్యంబు నువర్ణచేలధృతముగా భూరిప్రభారత్నక

ర్భుగసంజేవతిరిటకుండలమహాభూషాజ్జ్వలంబుగా శుభం
కరమా రాఘవవిశ్వమూర్తికి నమఃస్కారంబు లర్పించెదన్.

తా. కరకరానగదాశంఖములతోఁ గూడినదియు, శోభించే భయంకర
మయినచిహ్నముగలయన్నితోడి మొగముగలదియు, పచ్చనివస్త్రము, బంగారుకీరీ
టము వుండలములు గలదియు నగునవిశ్వకూటమును రామా! నేరించెదను.

శ్లో. శోదండ మిత్తుజనితం స్మరవంచబాణం

శంఖం రథానయన మంకుశపాశపేణుమ్,

హస్తైర్దధాన మమలద్యుతి ముద్వహంతం

ప్రద్యుమ్న కృష్ణ మనిశం భజ రామచంద్రమ్.

౨౭

చ. చెఱకువిలైదుబాణములు † చే ధరియించి రథాంగపేణుపా
శరుచిరకారొట్లముఖ్యమున † సాధనయుక్తమహాష్టబాహు నుం
డరు హరినీలగాత్రుఁ బరు † డర్పకుఁ గృష్ణ సువర్ణచేలు దా
కరధి బలాధికుఁ కరధిఁగన్నులు నచ్చుతు రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. చెఱకువిల్లు, మన్మథునిచ్చెదుబాణములు, శంఖము, చక్రము, అంకు
శము, పాశము, పిల్లఁగ్రోవి, చేతులతోఁ బట్టుకొనువాఁడును, నిర్మలమైనకాంతిని
వహించినవాఁడును, ప్రద్యుమ్నకృష్ణరూపుఁడును అగురాముని సదా భజించుము.

శ్లో. నీతాలోకనతత్పరం మణినిభం వ్యాఖ్యానముద్రాంచితం

వామే జానుని లంబహస్త మనిశం వీరాసనే సంస్థితమ్,

మూలే కల్పరశో రనాదిమునిభి ర్భ్రష్టాదిభి స్సేవితం

ముతాహారకీరిటకుండలధరం మూర్ధాభిషిక్తం భజే.

౨౮

మ. విమలుగా గల్పకమూలసంస్థితు మహావీరాననుగా జానకీ

రమణీదర్శనతత్పరుగా మణినిభుగా † రత్నోజ్జ్వలద్యుమ్నముగా

వ్రమదుగా జానువిలంబిహస్త పరదుగా † వ్యాఖ్యానముద్రాంచితుగా

సుమనఃకపూర్వభవాదినిర్జరమునిస్తోత్రుగా విభుగా గొల్చెదన్.

తా. నీతను చూచుటయందాన శ్రీగలవాఁడును, ఇంద్రునిమణివంటివాఁడును,
ఉపన్యసించునప్పటి జ్ఞానముద్రచే శోభ్యువాఁడును, ఎడమమోకాలివయిని వ్రేలు
హస్తముగలవాఁడును, వీరాననమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, కల్పవృక్షముత్రందను
అనాదిమునులయిన బ్రహ్మదులచే నేరించఁబడువాఁడును, ముత్యాలహారములను, కీరీట
మును, వుండలములను ధరించినవాఁడును, పట్టాభిషిక్తుఁడును అగురాముని సదా
నేరించెదను

స్తో. యస్మాద మూనందకరం మునీనాం
యద్బాణ ఆఖండలకర్తృనాశనమ్,
యస్మై జైవరం సర్వజనాంతరస్థం
తత్సర్వమామం రఘునాథ మీశే.

౨౯

ఉ. ఎవ్వనిమూర్తి యోగితతి + నవ్వుడు సంతస మొందఁజేయుఁ దా
నవ్వనికాండకాండము మఱి హేంద్రవిరోధినినాశకారణం
బెవ్వఁడు విశ్వవిశ్వగతుఁ + బెవ్వఁడు భక్తజనావసప్రియుం
డవ్వినఁ దైవరామున కఱివార్చికము న్నతు లాచరించెదన్.

కా. ఎవ్వనిమూర్తి మునుల నానందింపఁజేసినదో, ఎవనికాణము రాక్షసులను
నాశించినదో, ఎవ్వఁడు మందలలో ఉన్నదో, ఆసర్వయాపుని రామునినుతించెదను.

స్తో. నాదం నాదవిలీనచిత్తవనం నాదాంతతత్త్వప్రియం
నామాకారవివర్జితం నవభునశ్యామాంగనాదప్రియమ్,
నాదాంభోజమరందమత్తవిలసద్భృంగం మదంతస్థితం
నాదాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరం రామం భజే తారకమ్.

౩౦

శా. నాదం నాదవిలీనచిత్తవనమ్ + నాదాంతతత్త్వప్రియమ్
నాదాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరమ్ + నామక్రియావర్జితమ్
నాదాంభోజమరందమత్తమధువుమ్ + నాదప్రియమ్ సన్నవాం
దశ్యాము మదంతరస్థితుని రాముమ్ దారకుమ్ గొల్చెదన్.

కా. నాదస్వరూపుఁడను, నాదమున లయించిననుశోచాయువులంగలవాఁడు
నాదాంతతత్త్వప్రియఁడను, నామరూపములులేనివాఁడును, నీలమేఘమువలె
నాదప్రియమైననుశోచయివాఁడును, నాదమును పద్మమునందలి
పంక్తివలె ముడిచి ప్రకాశించుట మొదలంటివాఁడును, నాలో నున్నవాఁడును,
నాదాంతరస్థమనఁబడెనునఁ బద్మమువలె తెలుగువాఁడును, తరింపఁజేయవాఁ
డును అయినామరి నేరించెదన్.

స్తో. నారాఘోరహృదబ్జపద్మనిలయం నామోజ్జ్వలాభూషణం
నామస్త్రపవిత్రితత్త్వభువనం నారాయణాష్టాక్షరమ్,
నాదాంతేంద్రగళత్సహస్రతరణం నానాత్తచిహ్నత్రకం
నానాకోటియంతభానుసప్తకం రామం భజే తారకమ్.

౩౧

శా. నాదాంతేంద్రగళత్సహస్రతరణమ్ + నానాత్తచిహ్నత్రకమ్
జేనోదాను సమస్తభూతహృదయావిష్టుమ్ విభుమ్ గల్భకా

లాదిత్యాదులతోటియుల్లుఁ బరమాశ్రాష్టాక్షరీమంత్రగుఱ
శ్రీదుఱ విశ్వవిత్తనాము వరదుఱ శ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. ఏలభూతములన్నదయపద్యములను నింతలో వనించువాఁడును, నామమే
ప్రకాశించుభూమియైనవాఁడును, నామస్తోత్రముచే మూఁడులోకములను బావనయ
లుగఁ జేసినవాఁడును, నారాయణాష్టాక్షరమంత్రస్వరూపుఁడును, నాదాంతమందలి
చంద్రునినుండి జాటుచుండునమృతముచేఁ దడియుశరీరముగలవాఁడును, అందఱుశరీర
ములలోను చిత్స్వరూపుఁడై యుండువాఁడును, పలుకోట్లప్రళయకాలమూర్ధ్యులతో
సమానుఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. ఖశ్యామం ఖగవాహనం ఖరరిపుం ఖాద్యాదిభూతార్తకం
ఖాతీతం ఖగమంత్రతత్పరవదం ఖక్యోతతోబుజ్జ్వలమ్,
ఖావాచ్యం ఖగశీతనం ఖగమనం ఖర్వాటశృంగాలయం
ఖారాధ్యంచ ఖరంద్రపీఠనిలయం రామం ఖశే తారకమ్ 32
మ. ఖరచైరిఁ ఖగవాహనుఁ రవినిభుఁ శ ఖర్వాటశృంగాలయుఁ
వరమాధాంచితమంత్రతత్పరు వియోద్భావన్లు ఖారాచ్యును
స్థిరు వేదాంతమయుఁ విచిత్రగమనుఁ శ్రీనంచభూతార్తకుఁ
వరసత్వోక్తు ముషున్నుమధ్యగతు శ్రీవాసుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఆకాశమువలె నల్లనివాఁడును, గరుడవాహనుఁడును, ఖరానురుని చంపి
నవాఁడును, ఆకాశాదిపంచభూతస్వరూపుఁడును, ఆకాశమును మించినవాఁడును,
హంసమంత్రాసక్తులను స్థానమును, కోట్లకొలదిమూర్ధ్యులవలెఁ బ్రకాశించువాఁడును,
ఆకసుమువలెనే దెప్పఁదగినవాఁడును, గరుడధ్వజుఁడును, ఆకాశగమనముగలవాఁ
డును, ఖర్వాటశరీరమునం దుండువాఁడును, ఆకాశాధిపతతచేఁ బూజింపఁదగువాఁ
డును, ఖరంద్రపీఠముం దుండువాఁడును అగుతారకరాముని సేవించెదను.

శ్లో. వేద్యం వేదగురుం విరించిజనకం వేదాంతమూర్తిం స్ఫుర
ద్యేదం వేదకలాపమూలమహిమాధారాంతకంచాంకురమ్,
వేదశృంగసమానశేషశయనం వేదాంతవేద్యాత్మకం
వేదారాధితపాదపంకజ మహం రామం ఖశే తారకమ్. 33

తా. వేదాధారు సమస్తవేదగురునిఁ శ వేదాంతవేద్యుఁ లస
ద్యేదారాధితపాదపంకజయుగుఁ శ వేదాంతమూర్తిఁ మహా
వేదభ్రాజితవేద్యు బ్రహ్మజనకుఁ శ వేదాంతభావోల్లస
ద్వాదాగ్రీసరతల్పు రాము మహిమాధారుఁ బ్రశంసించెదన్.

కా. తెలియఁదగువాఁడును, వేదముల నుపదేశించినవాఁడును, బ్రహ్మను కన్న వాఁడును, ఉచరింపవలయున్నవాఁడును, ఎప్పుడును క్షురించు వేదములుగలవాఁడును, వేదకలాపమునకు మూలమయిన మహిమ కారాధనమయిన చక్కనికందమున కంతురమును, ఉపరిమర్మలతో సమానమయిన శేషతల్పమునఁ బరుండువాఁడును, ఉపరిమర్మలచేఁ బెరియఁదగు స్వరూపము గలవాఁడును, వేదములచే నారాధింపఁబడిన పరబ్రహ్మములుగలవాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. మూలాధారధనంబయిన్పుటపటుజ్వాలానమాలింగితం
మూర్ధన్యాంతకశాంకమండలగళితక్షీరాభిషేకప్రియమ్,
ముక్తాకోభితమాభిభ్రునివరై రారాధితం భావయే
ప్రభావైర్మృగైర్జరాధిపగైర్జ్వాలామృగైర్దైవతైః. ౩౪

మ. ప్రకటాధారమునకా ధనంబయితిభాగభాగప్రభావయత్తు ము
క్షకపూర్ణద్విజరాజమండలనుభాగభారాభిషేకప్రియమ్
సుకళాకోభితమానివానరమహాక్షోణీశ్వరప్రావృతుమ్
సకలాక్షుమ్ ద్రిగనాద్భితుమ్ గొలుతుభుజాతావిభురారాధువున్.

కా. మూలాధారచక్రమునందలియన్నియుక్కన్యవృత్తులై తగుజ్వాలలచే నా
లింగితుఁడును, కళాసారచక్రమందలిచంద్రమండలముయందే జాటునమృతమునభిషేక
మునకు విష్ణుముగలవాఁడును, ముత్యములచేఁ బ్రకాశించుచిట్టములుగలవాఁడును, ప్రసి
ద్ధులును అశురాజులు, నానరులు, వేదతలు అనుత్రీవిధములయిన సంఘములచేతను,
మరికృతులచేతను ఆరాధింపఁబడువాఁడును అగు రాముని భావించును.

శ్లో. తారాకారవిమానమధ్యనిలయుం తత్త్వత్రయాారాధితం
తారాప్రీత్యరయోగినిర్మలమహానిద్రైస్సమాారాధితమ్,
తత్సంజ్ఞం తరుణేందుశేఖరసఖం తారాత్రయాంతర్గతం
తత్ప్రస్థానీరీటకుండలయుగం రామం భజే తారకమ్. ౩౫

కా. తారాకారవిమానమధ్యనిలయుమ్ తత్త్వత్రయాారాధితుమ్
సారాకారవిశిష్టసిద్ధమునిసంస్తవ్యాంఘ్రిఁ దత్సంజ్ఞకుమ్
దారాప్రీత్యరసంతతాప్తుఁ బరముమ్ తారాత్రయాంతర్గతుమ్
శ్రీరాముమ్ మకుటాంగదాభరణ సంనేవితు నిష్టా ప్తిన్.

కా. తారాకారమయినవిమానమధ్య నుండువాఁడును, వేదేశ్వరులు ప్రఖ
తమయినవాఁడతత్త్వములచే నారాధింపఁబడువాఁడును, శోభనఁడు, యోగులు,
సిద్ధులులనుభవసిద్ధులు అనువారిచే నారాధింపఁబడువాఁడును, తత్వదవాచ్యుఁడును,

శివునిచెలికాఁడును, మాఁడుకనుపాపలమధ్య నుండువాఁడును, పుటమువేసినవంఁగాదు
కిరీటము కుండలములు గలవాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేదించెదను.

శ్లో. తారం తారకమండలోపరిలసజ్జ్యోతిఃస్ఫురత్రారకా
తీతం తత్త్వమసీతివాక్యమహిమాధారం తటిత్సన్నిభమ్,
తత్త్వజ్ఞానవనిత్రితత్త్రిభువనం తారాసనాంతర్గతం
తారాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరం రామం భజే తారకమ్. ౩౧

కా. తారుఁ దారకమండలోపరిప్రసిద్ధజ్యోతివిద్యున్నిభుఁ
తారాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరుఁ + దారాసనాంతర్గతుఁ
దారాతీతు సుధీవనిత్రితుని నీతానాథు సత్త్విర్వి
స్తారుం దత్త్వమసీతివాక్యమహిమాధారుఁ భజంతుఁ మదిన్.

తా. ఓంకారవాద్యుఁడును, నక్షత్రమండలముపయిని ప్రకాశించుజ్యోతిచే
స్ఫురించుచున్న తారకము నతిక్రమించినవాఁడును, తత్త్వమసీ-అనువాక్యముమహిమ
కాధారమయినవాఁడును, మెఱపుతో సమానుఁడును, వేదాంతజ్ఞానముచే ముల్లోక
ములను పాపనములుగఁ జేసినవాఁడును, తారాసనాంతర్గతుఁడును, తారాంతమండలి
ధ్రువమండలమునఁ బద్మమువలె వెలుంగువాఁడును, అగుతారకరాముని నేదించెదను.

శ్లో. కస్తూరీకునసారకుంకుమలసచ్చిదండనాలంకృతం
కందర్పాధికనుండరం కుననిభం కాకుల్ స్థవంశధ్వజమ్,
కల్యాణాంబరవేష్టితం కమలయా యుక్తం కళావల్లభం
కల్యాణాచలకార్జుకప్రియసఖం కల్యాణరామం భజే. ౩౨

మ. శితికంకాపు మృగీకుదానుమిళితశ్చిదండనాలంకృతుఁ
క్షితిపుత్రీసహితుఁ కునాకుననిభుఁ + శ్రీరాముఁ వీతాంబరుఁ
దతసాందర్యజితస్త్రుఁ బ్రవిలసత్కాకుల్ స్థవంశధ్వజుఁ
హితవిద్యాధికు రామభద్రు మది నే + నంతుఁ గృపాశాంక్షిన్.

తా. కస్తూరీకస్తూరపంపమములచేఁ బ్రకాశించుశ్చిదండనముచే నలంకరింపఁ
బడినవాఁడును, కున్యకునికంటెను ఎక్కువచక్కనివాఁడును, మేఘకాయఁడును,
కాకుల్ స్థవంశమునకు ధ్వజప్రాయుఁడును, బంగారువంటిత స్త్రము గట్టుకొనువాఁ
డును, లక్ష్మితోఁ గూడియుండువాఁడును, కళలకు వల్లభుఁడును, మేరువువింటివాఁడ
యిన శివునిప్రియశ్చేహితుఁడును అగుకల్యాణరాముని నేదించెదను.

శ్లో. ముష్టివం మదనుగ్రహం మదధివం మద్యావనం మత్సృఖం
మత్తాతం మమ సద్గురుం మమ వరం మోహాంధ్యవిచ్ఛేదనమ్,
మత్సృఖం మదనేకబాంధవజనం ముష్టివనం మన్నిధిం
మన్నిధిం మమ సర్వకర్తృ సుకృతం రామం భజే తారకమ్. ౩౮

తా. మాకు గురుం డనుగ్రహము + ముష్టినకుండు విభుండు జీవముగా
మాకు విమోహనాశకుండు + మత్సృకృతంబు సుఖంబు భావముగా
మాకు సమస్తబాంధవజనంబు ధనంబు సుకర్త సిద్ధియుగా
మాకు సమస్తతారకము + మారఘరాముఁ డటంచు నెంచెదన్.

తా. నాజీవము, నాయునుగ్రహము, నాప్రభువు, నాభావనము, నాసుఖము,
నాతంద్రీ, నాసద్గురువు, నావరము, నామోహమునుగ్రుడ్డితనమును పోగొట్టువాఁ
డును, నాపుణ్యము, నాయంచలుబంచుగులు, నాజీవనము, నాపెన్నిధి, నాసిద్ధి, నా
యెల్లకర్మములు, నాసుకృతమును, అగు తారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. నిత్యం నీరజహాసనం నిరుపమం నీవారళహాసనం
నిర్భేదానుభవం నిరంతరగుణం నీలాంగరాగోజ్జ్వలమ్,
నిష్పావం నిగమాగమార్చితవదం నిత్యాత్మకం నిర్మలం
నిష్పుణ్యం నిఖలం నిరంజనవదం రామం భజే తారకమ్. ౩౯

తా. నిత్య నిర్దురితుగా నరోజనయనుగా + నీలాంగరాగోజ్జ్వలుగా
నిత్యాత్ముగా విమలుగా నిరంతరగుణుగా + నిర్భేదు నిష్పుణ్యునిగా
సత్యుగా నూత్ను నిరంజనుగా నిరుపముగా + సర్వాత్మ యోగీంద్రనం
స్తుత్యుగా నిర్గుణ రాముఁ దారకు భజంతితుగానర్కసాక్షాంక్షిన్.

తా. నిత్యుండును, పద్మయలవంటికన్నులుగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును,
నివర్తిభావ్యపుష్పలవంటికవాఁడును, అక్షైత్యానుభవముగలవాఁడును, దట్టమయిన
గుణములగలవాఁడును, నల్లనియంగరాగముచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, నీపావము
లేనివాఁడును, నేదకాద్రుణులచేఁ బూజింపఁబడు పాదములుగలవాఁడును, నిత్యస్వ
యాత్ముండును, నిర్మలుండును, పుణ్యములేనివాఁడును, సర్వస్వయాత్ముండును, నిరావరణ
మయినపదముగలవాఁడును అగు తారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. ధ్యాయే త్యాం హృదయాంబుజే రఘువతిం విజ్ఞానదీపాంకురం
హంసోహంసవరంబరాదిమహిమాధారం జగన్తోహనమ్,
హస్తాంభోజగదాబ్జచక్రమతులం హితాంబరం కాన్తుభం
శ్రీవత్సం పురుషోత్తమం మణినిభం రామం భజే తారకమ్. ౪౦

మ. హృదయాబ్జంబునఁ గొల్చెదగరఘువతిఁగీహీమాంబరున్నిస్సమా
నుదయాభుగధృతకొన్తుభుగహరిజగన్తోహుగగదాద్యాయుభుగ
ద్రిదశీంద్రాంశనిభుగ మహామహిమునిఁగీ శ్రీవత్సవక్ష్యస్సలుగ
విదితాత్ముగ వరహంసరూపుఁ బురుషుగఁగీ విజ్ఞానదీపాంతురునఁగీ

తా. జ్ఞానమును శీవమునంతురమవును, రఘువతివియ నగునిన్ను రామా! నా
హృదయపద్మమున ధ్యానించుచుందును. “హంసో౨హంసో” అను పరంభరతాబాళిత
మొదటిమహిమ తాధారమును, జగముల మోహింపఁజేయువాఁడును, పద్మములవంటి
చేతులయిండు గద, శంఖము, చక్రముగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, విచ్చని
వస్త్రము గలవాఁడును, కొన్తుభు, శ్రీవత్సము గలవాఁడును, పురుషోత్తముఁడును,
ఇంద్రునిమణివంటివాఁడును, అగు తారకరాముని నేనించెదను.

శ్లో. సత్యజ్ఞాన మనంత మచ్యుత మజం చావ్యాకృతం తత్పరం
కూటస్థాదిసమస్తసాక్షి మనఘం సాక్షాద్విరాటత్వదమ్,
వేద్యం విశ్వమయం స్వలీనభవనం స్వారాజ్యసౌఖ్యవ్రదం
పూర్ణం పూర్ణతరం పురాణపురుషం రామం భజే తారకమ్. ౪౧

మ. అనఘుగ బూర్ణ ననంతు నచ్యుతుని సత్యజ్ఞానమూర్తిగ విరా
టను విశ్వాత్ము జగన్తయుగ వరదుఁ గూటస్థాయీసాక్షిగ ననా
తను నవ్యాకృతు జీవతత్వవరు సుత్రామాదిభోగవ్రదుగ
ఘనునిగ వేద్యుఁ బురాణపురుషు నజాగ్రాతున్తునేనించెదన్.

తా. సత్యము, జ్ఞానము స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, అంతములేనివాఁడును,
నాశములేనివాఁడును, పుట్టుకలేనివాఁడును, అవ్యాకృతుఁడును, తత్వదచాచ్యుఁడును,
ప్రధానుఁడును, కూటస్థుఁడు మొదలగు నెల్లరిగి సాక్షియును, నిష్కోభుఁడును, ప్రత్య
క్షముగ విరాటత్వము నిచ్చువాఁడును, తెలియఁదగువాఁడును, విశ్వస్వరూపుఁ
డును, తనయందు లయించినలోకములుగలవాఁడును, స్వారాజ్యసౌఖ్య ప్రదుఁడును,
పూర్ణుఁడును, పూర్ణతరుఁడును, పురాణపురుషుఁడును, అగుతారకరాముని నేనించెదను.

శ్లో. రామం రాక్షసవంశనాశనకరం రాశీందుభింబాననం
రక్షోరిం రఘువంశవర్ధనకరం రక్షాధరం రాఘవమ్,
రాధాస్వాత్మనివాసినం రవినిభం రమ్యం రమానాయకం
రంధ్రాంతర్గతశీవశాయిన మహం రామం భజే తారకమ్. ౪౨
మ. అసురద్యేషికులాటవిదహను రంధ్రాంతర్గతశీపాండ్రత
ల్పు మహాత్మ స్మరిపూర్ణచంద్రముఖరాశిముగ శ్రీరమానాయకుగ

గమలాప్రాజ్ఞలుఁ బల్లవాధరు జగత్కల్యాణ శ్రీరామపురా
రమణీయుఁ రఘువంశదీప్తుఁ గొలుతుఁ శ్రీరాధాత్మ సంస్థాయినన్.

తా. రాక్షసవలమును నశించెడిననవాఁడును, పూర్ణచంద్రవలము వంటియు
గమన గలవాఁడును, రాక్షసవైరియు, రఘువంశమును వృద్ధినిపొందించినవాఁడును,
ఎఱ్ఱని పెదవిగలవాఁడును, రాఘవుఁడును, రాధయొక్క మనసులో నుండువాఁడును,
మాత్యునితో సమానుఁడును, చక్కనివాఁడును, అష్టీశాయకుఁడును, రంధ్రాంతర్ల
కుండైన శేషునియందుఁ బయండువాఁడును, అనుతారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. తారాకారం నిఖలనిలయం తత్త్వమస్యాదిలత్యం
శబ్దావాచ్యం త్రిగుణరహితం వ్యోమ మంగుష్ఠమాత్రమ్,
నిర్వాణాఖ్యం సగుణ మగుణం వ్యోమరంధ్రాంతరస్థం
సామమ్నాంతఃప్రణవసహితం రామచంద్రం భజేహమ్. ౪౩
మ. ప్రకటవ్యోమవిలాంతరస్థు సగుణుఁ శ్రీరామాధిపుఁ లోకనా
యకుఁ దారాకృతి ముత్తీసంజ్ఞకు సుమంత్రస్థితోఽకారవ
ర్ణకరాహిత్యు సకట్టు నిత్యు బుధు లెఁన్నఁ దత్త్వమస్యాదిల
త్యు కళాస్థాను భజంతే నిర్గుణుని సంకగుష్ఠప్రమాణు స్థరిన్.

తా. తారాకారుఁడును, సర్వాశ్రయుఁడును, తత్త్వమస్యాదివాక్యములకు
అత్యమయినవాఁడును, శబ్దములేక జెప్పఁదగినవాఁడును, గుణత్రయహూన్యఁడును,
అకాశవ్యాపకఁడును, అంగుష్ఠప్రమాణుఁడును, అమృతనాముఁడును, సగుణుఁడును,
నిర్గుణుఁడును, అకాశరంధ్రమధ్య నుండువాఁడును, ముఖమ్ముయనువాడియందలి
ప్రణవముతోఁ గూడినవాఁడును, అనురామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. ముత్తీ ద్ములం మునివరహృదానందకందం ముకుందం
కూటస్థాఖ్యం సకలవరదం సర్వచైతన్యరూపమ్,
నాదాతీతం కమలనిలయం నాదనాదాంతతత్త్వం
నాదాతీతం ప్రకృతిరహితం రామచంద్రం భజేహమ్. ౪౪
మ. మునిహృత్ప్రవకరుఁ బ్రధానరహితుఁ శ్రీసూక్ష్మాధినాథుఁ సనా
తమఁ కూటస్థుని సర్వవిశ్వమయుఁ జైతన్యాకృతిఁ గృత్స్నవం
దను సర్వాత్మ ముకుందు లోకవరదుఁ శ్రీనాదాంతతత్త్వపు స
త్యసఘుఁ రాము ధరానుతాధిపతి నాదాతీతు భావించెదన్.

తా. ముత్తీ నిచ్చువాఁడును, మునిశ్వరులహృదయములందలి యానందమునకుఁ
గండమయినవాఁడును, ముకుందుఁడును, కూటస్థుఁ డనుపేరుగలవాఁడును, ఎల్లరమను
వరముల నిచ్చువాఁడును, సర్వచైతన్యస్వరూపుఁడును, నాదము నలికమిరించినవాఁ

డును, పద్మములయం దుండువాఁడును, నాదనాదాంతముల యథార్థస్వరూపుఁడును, ప్రకృతిరహితుఁడును, అగురాముచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. నిజానందాతారం నిగమతేరగారాధితపదం

పరబ్రహ్మనందం పరమపదగం పాపహరణమ్,

కృపాపారాపారం పరమపురుషం పద్మనిలయం

భజే రామం శ్యామం ప్రకృతిరహితం నిర్గుణ మహమ్. ౪౫

మ. పరమామ్నాయతురంగ సేవితలసః త్పాదాంబుజద్వంద్యుఁ బం
కరుహః పానుఁ గృపాబ్ధి నిర్గుణు నభహాః ఘోషధ్వంసు రమ్ముం బరా
త్పరమంబుగా బురుషోత్తముగా బరుఁ బరః ప్రహ్లాదు నిజానందుశ్రీ
హరి శ్రీరాముఁ బ్రధానపర్జిత భువః శ్యామాంగు భావించెదన్.

తా. తనయానందమే స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, ఈశ్వరునిచేఁ బూజింపఁ
బడు పాపములుగలవాఁడును, పరబ్రహ్మనందస్వరూపుఁడును, పరమపదమును పొందిన
వాఁడును, పాపములను హరించువాఁడును, దయాసముద్రుఁడును, పురుషోత్తముఁ
డును, పద్మములయం దుండువాఁడును, ప్రకృతిరహితుఁడును, నిర్గుణుఁడును, నల్లని
వాఁడును, అగురాముని నేనించెదను.

శ్లో. శ్రీమదై వ్యకుంఠనాథం సురమునిమకుటాశ్శ్రీతస్వర్గపీఠం

నీలాంగం చంద్రవక్త్రం మణిమయమమకుటం బాణాశోదండవస్త్రమ్,

పద్మాక్షం పాపహళం ప్రణవమయమహారత్నసింహాసనస్థం

శ్రీసీతావామభాగం శ్రీతజనవరదం రామచంద్రం భజేఽహమ్.

మ. తత్తై వ్యకుంఠవిభుఁ మణిమకుటుఁ గోదండాస్త్రహస్తా నమా
గతగీర్వాణశిరీటరత్నరుచిసంశ్రాంతాంఘ్రియుక్తా శత
క్రతునీలాంగు శశాంకవక్త్ర లసదాంతారాసనుఁ నానకీ
యతుఁ గండేక్షుఁ డరాముఁ బాపహరునాఁడున్దారకుం గొల్చెదన్.

తా. శ్రీకుంఠమయిన తై వ్యకుంఠమునకుఁ బ్రభువును, దేవతలయొ మునులయొఁ
గిరీటములచేఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడు బంగారుపీఠముగలవాఁడును, నీలశరీరుఁడును,
చంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, మణివికారమయిన శిరీటముగలవాఁడును, భు
క్తానామఃకుఁడును, తామరలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, పాపహళుఁడును, ఓంకార
రూపమయిన గొప్పరత్నసింహాసనమునఁ గూర్చుండువాఁడును, సీత యుడమైనపునఁ
గలవాఁడును, ఆశ్రీతులకు పరదుఁడును, అగురాముచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. సాశీతే మణిమంటపే సురతరుప్రాంతే విమానాంతరే

పద్మే చాష్టదశోజ్జ్వలే సుతమహాసౌధే సుధామాన్వితే,

సత్యం సూర్యబరావణానుజమగుత్పత్రానుజై స్సేవితం
మధ్యే వాసవసీలకోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౪౭

మ. ప్రకటాయోధ్యను గల్పమూలమున హాశ్రిన్వంబందు విభ్రాజిత
వృకమధ్యాప్తదళాబ్జమధ్యమున భాశ్రిన్వద్దేహమందుకా సుర
ప్రకరంబుల రవిపుత్రముఖ్యులనుజుల శాఖావంశ దస్తధ్యమం
దకలంకుం దగునీలరత్ననిభ రాశిమాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. అయోధ్యలో మంచితాంతితోఁ గూడి కొనియాడఁబడు గొప్పసాధ
మున, కల్పవృక్షములమధ్యను, మణిమంటపమున, విమానముమధ్యను, ఎన్నిదోహద
లచేఁ బ్రకాశించుపద్మమున మండువాఁడును, సత్యస్వరూపుఁడును, ముగ్ధ-విధిమణి-
లంజనేయ-సోదరులచేఁ జేయించఁబడువాఁడును, వారిమధ్యను, ఇంద్రసీమలవలె
నల్లలై మృదులైన దేహముగలవాఁడును, అగుతారకరాముని నేయించెదను.

శ్లో. హృదయకుహరమధ్యశ్శోభిత స్సంప్రసారం
నిగమనియమగమ్యం వేదశాస్త్రై రచింత్యమ్,
హరిహరవిధివంద్యం హంసమంత్రాంతరథం
దశరథసుతమీశే దైవతం దేవతానామ్. ౪౮

మ. హరిభక్తాబ్జభవాదీవంద్య హృదయాశ్శిఖాభ్యంతరశోభితు
స్థిరు మంత్రప్రకటార్థసారతరు రాశివాక్య శాస్త్రాగమ
స్ఫురదాకారు సచింత్య వేదమయి సంశృంగ్య వచోగమ్యు నే
మఱు రామప్రభు దేవదేవుఁ గొలుతుఁ స్సంత్రాంతరాంతర్గతున్.

తా. హృదయాకాశమధ్యను ప్రకాశించు తత్తనుమంత్రముయొక్క సారము
ను, వేదములందుఁ జెప్పఁబడిననియమములచేఁ జొందఁదగినవాఁడును, విష్ణు-శివ-
బ్రహ్మలచే నమస్కరింపఁదగిన వాఁడును, హంసమంత్రముమధ్య నుండువాఁడును,
దేవతలను దేవతయనగు దశరథరాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. దేవేంద్రసీలనవమేఘవిజయరాంగం
పూర్ణేందువీంబవదనం శరచావహస్తమ్,
నీతానమేత మనిశం శరణం శరణ్యం
చేతో మదీయ మభివాంఛతి రామదండమ్. ౪౯

మ. హరినిలాత్పిలమేఘసందవహశరాంగు ధరావృత్తి
వరుఁ గోదందశరొత్కరోజ్జ్వలకరఁ శ భద్రానవాసీరు దా

శరధి బూర్ణకళాంకచింబవదనుఁగఁ + సర్వాత్మ శ్రీరాము శ్రీ
కరు భక్తాంగణకల్పకంబు మనమా! + కాంక్షించి సేవింపుమా.

తా. ఇంద్రసింహులను, వర్ష కాలమేఘమును జయించు శరీరముగలవాఁడు
ను, పూర్ణచంద్రచింబమువంటి ముగముగలవాఁడును, భనుర్పాణాస్తుఁడును, నీత
తోఁ గూడినవాఁడును, శరణు పొందఁదగువాఁడును, అగు నాదుచంద్రుని శిల్పపుడును
నాచిత్తము శరణు కోరుచున్నది.

శ్లో. ఓంకారప్రకృతి సప్త స్తునిదయం చోంకారవీణాక్షరం

ఓంకారప్రకృతిం వడక్షరహితం చోంకారకందాంకురమ్,

ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువరితం త్వోక్తుత్రయా రాధితం

ఓంకారోజ్జ్వలసింహవీరనిలయం రామం భజే తారకమ్. ౫౦

తా. ఓంకారప్రకృతిఁగఁ వడక్షరహితంఁ + ఓంకారకందాంకురంఁ

ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువరితంఁ + ఓక్తుత్రయా రాధితంఁ

ఓంకారోజ్జ్వలసింహవీరనిలయంఁ + ఓంకారవీణాంకురంఁ

లంకేశాంతకు సర్వగుఁగఁ రఘువరుఁగఁ + లక్ష్మీకు భావించెదన్.

తా. సకలవస్తువస్తువాయమునందును నిండారియున్నవాఁడును, ఓంకారవీ
ణాక్షరస్వయాఘ్రుఁడును, ఓంకారప్రకృతియు, వడక్షరమంత్రముచేతను హితముగలవాఁ
డును, ఓంకారకందమున కంకురమును, ఓంకారముచేతను స్ఫుటమయిన భూః,
భువః, స్వః, అనువ్యాప్యతులతోఁ గూడినవాఁడును, దివ్యాభిసేద్ధాభి. మానవాభి
ములచే నారాధింపఁబడువాఁడును, ఓంకారముచేఁ బ్రకాశించుసింహాసనున నుండు
వాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే ధవళే సురద్రుమతలే సౌధే విమానాంతరే

చాదితాంతసమ సప్తర్ణకమలే దివ్యే మృగేంద్రాసరే,

ఓంకారోజ్జ్వలకర్ణిణే సురసరిన్తభ్యే నదేవాంతరే

వ్యాసాద్యాదిముసేశ్వరై రభిసృతం రామం భజే తారకమ్. ౫౧

మ. స్థిరమై నిర్మల మామనస్సరని నాశిదితాంతవల్లాబ్జవి

స్ఫురితోంకారవిశుద్ధకర్ణిక సురేశకుల గౌర్వ సాశేత మ

స్మరమధ్యంబునఁ గల్పమూలమున భాగినున్నుర్నిసౌధంబునఁ

జర మాభ్రువ్పకమధ్యవీరలసితుఁగఁ + శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. అమౌఘ్యలో, కల్పవృక్షములైనను, తెల్లనిసౌధమందలి విమానము
భ్యను, దివ్యసింహాసనుడైనని, ఓంకారమునెడి ప్రకాశించుకర్ణికగర్భి, అకారముమొద
లకొని ఓంకారమునఁబడునగు సర్వవర్ణములస్వయాపమయినపద్మమంబు, మందాగిని

మధ్యను, జేతకలతోఁగూడిన మధ్యభాగమునందు, వ్యాసాదులయిన అదియునివ్వరుల చేతను కొనియాడఁబడుచుండెడి తారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. గోదండదీప్తాగురు మాదినుమాలం

గుణాశ్రయం చందనకుంకుమాంతరమ్,

నలత్ప్రణం నర్వజవాంతరస్థం

పరాత్పరం రామ మహం నమామి.

౧౬

మ. ధరణీకాకుచచర్మచందనలసత్కాశ్చీరజన్తాంతర

స్ఫురదత్యున్నతవత్సు నర్వగు జగత్స్తాలానుకూలుఁ బరా

త్పరు సామిత్రియుతుఁ గుణాశ్రయ వారిఁభక్తార్చిసంహారకుఁ

గురుకారుణ్యప్రయోధి రాముఁ గొలుతుం + గోదండదీప్తాగురున

తా. ధనుర్విద్యాదీక్షకు గురువును, యాలతారణమును, మంచుగుణముల కాశ్రయమును, చందనకుంకుమములచే నంకితుఁడును, లక్ష్మణసహితుఁడును, అందఱిచ్చొదయములలో నుండువాఁడును, పరాత్పరుఁడును అగురాముని ప్రణామిదను.

శ్లో. మూలాధారసరోరుహే హుతవహస్థానే త్రికోణాంతరే

కండే కుండలికానుభున్ద్రపటలే వాసాంతవర్ణాశ్రయే,

బాలార్కప్రతిమం వరాభయకరం పాశాంకుశాలంకృతం

భూతస్వాశ్రయ మాదిపూరుష మణం రామం భజే తారకమ్. ౧౭

మ. అరయఁ గండనుభున్ద్రకాలహితవాసాంతాక్షరవ్యాప్తభా

సుర మాకండత్రికోణమధ్యమమునఁ + కుక్రస్థలిఁ బాలభా

స్ఫురసందీపిత భూతసంశ్రయ విరాజితాప్నాకముఖ్యాస్తు) ను

స్థితు విద్యేషీహరఁ బరాత్పరు నజఁ + శ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. మూలాధారపద్మమనందలియగ్నిస్థానమున, త్రికోణమధ్యమకణముదలు సవలకుసుగల యక్షరముల కాశ్రయముయిన కుండలికానుభున్ద్రపటలమందు, బాల మూర్త్యుగమానుఁడును, వరాభయముద్రలు కరములఁ గలవాఁడును, పాశాంకుశముల చే నలంకృతుఁడును, భూతముల కాధారమును, అదిభయభుఁడును, పుట్టుకలేనివాఁడును అగు తారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. స్వాధిష్ఠానసరోరుహే ప్రవిలసద్బాలాంతవర్ణాశ్రయే

బ్రహ్మగంధిమహోన్నతే కరతలే శ్రీకుండికాక్షరాలికామ్,

నీతే రత్ననిధే వరాభయకరం వాణీయుతం విభ్రతం

సామ్రాజ్యధ మనస్యమంగళకరం రామం భజే తారకమ్. ౧౮

శరధిఁ బూర్ణశకాంకచింబవదనుఁ ఁ సర్వాత్మ శ్రీరాము శ్రీ
కరు భక్తాంగణకల్పకంబు మనమా! ఁ కాంక్షించి నేవింపుమా.

కా. ఇంద్రసింహులును, వర్షకాలమేఘులును ఇయింపు శరీరముగలవాఁడు
ను, పూర్ణచంద్రచింబమువంటి మొగముగలవాఁడును, ధనుర్పాణాస్తుఁడును, నీత
తోఁ గూడినవాఁడును, శరణు పొందవలగువాఁడును, అగువాడుచంద్రుని శిల్పపుడును
నాచిత్తము శరణు కోరుచున్నది.

శ్లో. ఓంకారప్రకృతి సప్తవస్తునివయుం చోంకారవీణాక్షరం

ఓంకారప్రకృతిం వడక్షరహితం చోంకారకంచాంకురమ్,

ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువరితం త్వోక్తుత్రయా రాధితం

ఓంకారోజ్జ్వలసింహవీరనిలయుం రామం భజే తారకమ్. ౧౦

కా. ఓంకారప్రకృతిఁ వడక్షరహితం ఁ ఓంకారకంచాంకురమ్

ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువరితం ఁ ఓక్తుత్రయా రాధితం

ఓంకారోజ్జ్వలసింహవీరనిలయుం ఁ ఓంకారవీణాంకురమ్

లంకేశాంతకు సర్వగుఁ రఘువరుం ఁ లక్ష్మీకు భావించెదన్.

కా. సకలవస్తుసముదాయమునందును నింజారియున్నవాఁడును, ఓంకారవీ
ణాక్షరస్వయాఘ్రుఁడును, ఓంకారప్రకృతియు, వడక్షరమంత్రముచేతను హితముగువాఁ
డును, ఓంకారకంచమున కంచురమును, ఓంకారముచేతను స్ఫుటమయిన భూఁ,
భువఁ, సువఁ అనువ్యాఖ్యలులతోఁ గూడినవాఁడును, దివ్యాఖ్య-సిద్ధాఖ్య-మానవాఖ్య
ములచే నారాధింపఁబడువాఁడును, ఓంకారముచేఁ బ్రకాశించుసింహసమున నుండు
వాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాక్షేతే ధవళే సురద్రుమతలే సౌధే విమానాంతరే

చాదితాంతసమ సప్తర్ణకమలే దివ్యే మృగేంద్రాననే,

ఓంకారోజ్జ్వలకర్ణితే సురసరిన్తభ్యే నదేవాంతరే

వ్యాసాచార్యదిమునీశ్వరై రభిసృతం రామం భజే తారకమ్. ౧౧

మ. స్థిరమై నిర్మల మామనస్సరసి నాచిదితాంతవల్లాబ్ధిని

స్ఫురితోంకారవిశుద్ధకర్ణిక సురేశకుల గొల్వ సాక్షేత మ

స్మరమధ్యంబునఁ గల్పమూలమున భామినున్నుర్నిసౌధంబునఁ

జర మామృత్పకమధ్యవీరలసియన్ ఁ శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

కా. అయోధ్యలో, కల్పవృక్షములక్రిందను, తెల్లనిసౌధమందలి విమానము
ధ్యను, దివ్యసింహాసనముపైని, ఓంకారముగూడి ప్రకాశించుకర్ణికగర్భి, అంకారముమొద
లుకొని ఓంకారమువలకునుగల సర్వసర్వములస్వరూపమయినపద్మమంను, మందాగిని

తా. కర్కరముమొదలు కర్కరమువఱకుఁగల యక్షరములచేఁ బ్రకాశించుహృత్పద్యమునందు, ప్రాణాంతమయిన ప్రణవమునుభ్యను, ప్రకాశించుచున్నచోర్వాణ పితమునుభ్యను శంకువాఁడును, ప్రళయకాలసూర్యసముఁడును, సూర్యస్వయాభుఁడును, హంకమయఁడును, ఎప్పుడును మంగళములకుఁస్థానమును, భనుర్విద్యాదీక్షితగురుఁడును, మోక్షలక్ష్మీసహితుఁడును అగుతారకరాముని నెల్లపుడును నేవించెదను.

శ్లో. సాక్షాత్ షోడశదీపద్యవత్త్రయమలే జీవాత్ సంస్థాపితే
రుద్రగ్రంథిమయే మనోన్తనివభే జాలంద్రపితాంతరే,
శుభ్రశోభిమయం శరీరసహితం నుగ్గం నుధాశీతలః
శబ్దబ్రహ్మనివాసభూతవదనం రామం భజే తారకమ్. ౧౭

మ. తనరక షోడశద్యవత్త్రయమున రుద్రగ్రంథితం బై మనో
న్తనిమార్గంబున జీవసంస్థలిని మాన్వంతం బై నజాలంద్రపీ
తని శబ్దాహ్వాయ బ్రహ్మకూటమునఁ దాటితిష్ఠోతిరూపంబునకా
భునతం తెన్నగురాముఁ దారకు నమఃకృతుగ్రహుఁ గొల్పెదన్.

తా. జీవాత్సంస్థాపితమును, రుద్రగ్రంథిమయమును, మనోన్తనిమార్గమును అగు జాలంధరపీఠమునుభ్యను పదియొంటివ్యవక్తములఁగల పద్యమునం దుండువాఁడును, శుభ్రమయినశోభియే స్వయాపముగాఁగలఁవాఁడును, శరీరసహితుఁడును, అమృతమువలెఁ జల్లనివాఁడును, శబ్దబ్రహ్మమునకు నివాసమయిన ముఖముగలవాఁడును అగు తారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. భూమిభ్యో నిగమాగమోజ్జ్వలవదే చంద్రే త్రిమార్గాంతరే
నిర్ద్వంద్వో నిఖలాత్థత త్వవిలసత్సూక్ష్మే నుషుమ్నాస్తుభే,
అసీనం ప్రళయార్కభాసురవరంజ్యోతిస్స్వయాపాత్రకం
వర్ణాభ్యంచితమోక్షలక్ష్మీసహితం రామం భజే తారకమ్. ౧౮

మ. శ్రుతిమార్గంబునఁ బైవదాంతరమునకా భూమిభ్యమందుస్సము
న్నతభావ్యత్సకలాత్థత త్వగనుషుమ్నాస్థానసంస్థాను శో
భితకల్పారుణతేజ మోక్షకమలాప్రేమాన్వితుఁ దారకుఁ
ద్యుతిమంతస్సయవర్ణితుఁ హరిఁ బరంశోభితఁ భజంతుఁ మదిన్.

తా. జేదకాస్త్రములచేఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడినపదమును, చంద్రస్వయాపమును, మోక్షమార్గములకును నడుమదియు, సాటిలేనిదియు, నిఖిలార్థములయొక్కార్థమైతేను ప్రకాశించుచున్నదియు, నూత్నమును, నుషుమ్న శివరంబునదియును అగుభూమభ్యమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, ప్రళయకాలసూర్యనివలెఁ బ్రకాశించు పరంజ్యోతిస్స్వయాభుఁడును, వర్ణములచే నొప్పారుమోక్షలక్ష్మితోఁ గూడియేండువాఁడును, అగుతారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. శీరాంభోరుహకర్ణి శే నిరుపమే శ్రీహృదకారే శశి
ప్రఖ్యాతామృతపార్థివీచిలహరినిర్వాణవీతాంతరే,
శబ్దబ్రహ్మవరం చరాచరగురుం తేజఃవరం కాశ్వతం
సత్యాసత్య మగోచరం హృది సదా సీతాసమేతం భజే. ౧౯

మ. అలశీరాంబుజకర్ణి కాన్తుః బరిపూర్ణాష్టామృతాంభోధివీ
చిలసన్నోఽమహాసనాంతరమునగా ధి జెల్వొందుసీతాసము
జ్వలుః దేజఃవరునిం జరాచరగురుగా ధి సత్యాసత్యుగా కాశ్వతుగా
బలభిన్నులు సగోచరుం దలఁతు శబ్దబ్రహ్మవాచ్యాధికున్.

తా. పదాంబుజకర్ణులగుదియు, సాటిలేనిదియునగు శిరఃపద్మముకర్ణి కయందు,
చంద్రునియందలి ప్రసిద్ధమైనయమృతసముద్రపుటలలప్రవాహముతోఁగూడిన నిర్వాణ
వీతమధ్యమున్న వాఁడును, శబ్దబ్రహ్మపరుఁడును, చరాచరగురుఁడును, తేజఃప్రధానుఁ
డును, కాశ్వతుఁడును, సత్యాసత్యస్వరూపుఁడును, ఇంద్రియగోచరుఁడును, సీతా
సమేతుఁడును అగురాముని సదా హృదయమున నేవింతును.

శ్లో. సాశీతే రవిరోటిసన్నిభమహాహర్యే మునీంహాసనే
నానారత్నవినిర్మితే మునిజనాకీర్ణే సదానందనే,
దేవాధీశ్వరసంయుతే నివసితం వామాంకసీతోజ్జ్వలం
దేవేంద్రోపలసలగోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౨౦

మ. తనప్రాలం గమలా ప్రరోటివిలసత్సౌధాంతరానందభా
మనవిసోజ్జ్వలరత్నవీకమున నాహ్మాయేశ్వరాభ్యంతరం
బునఁ జెల్వొందెడుశక్రనీలనిభ రాముగా జానకీయుక్తుఁ గాం
చనమంతరకిరీటకుండలవిరాజిద్భూషణుం గొల్చెదన్.

తా. అయోధ్యలో, రోటిమూర్త్యుసమానకాంతిగల గొప్పచేడలో, నవరత్న
నిర్మితమును, మునీశ్వరులచేఁ జాట్టువాంబుతోఁబడినదియు, ఎల్లదృష్టుడును ఆనందమును
గలిగించునదియు, ఇంద్రాదులతోఁ గూడినదియునగు సీంహాసనమునఁ గూర్చున్నవాఁ
డును, ఎడమతోడపైనున్న సీతచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఇంద్రనీలమణితలె నల్లపై
మృదువై నశరీరముగలవాఁడును అగుతారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాశీతే సగరే సమస్తసుఖదే హర్యేఽబ్జరోటిద్యుతా
సమస్తగ్రహపక్షిలగ్నశిఖరే చాంతర్యమంశీరుహే,

చార్మి కృత్రివరాళరాదిమునిభి స్సంసేవ్యమానం స్థితం
సీతాలంకృతవామభాగ మనిశం రామం భజే తారకమ్ ౬౧

మ. తనయూరగా శరదించుకోటినిభ మైః తారాగ్రహాంతకృం
గనితాంతోన్నత మైనసాధమున సోభ్యం చా తదంతఃస్థం
ద్వనజంబందుః బరాళరాత్రి భృగుదుఃస్వాసోముఖుల్ గొల్వ భూ
తనయానంయుతుః జై నరామవిభునిః ధానుండనై కొల్చెదన్.

తా. సకలగుణజాయముగు అయోధ్యాపురమున, కోటిజంధులకొంతిగలది
యు, నక్షత్రములకును గ్రహములకును దగులశిఖరములుగలదియు నగుమేడలో, లో
పలిపద్మమున, చార్మి-అత్రి-పరాళరాదులగు మునులచే సేవింపఁబడుచుఁ గూర్పున్న
వాఁడును, సీతచే నలంకృతమైనయెడనుతోడగలవాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. వండే రామ మనాదిపూరుష మజం వండే రమానాయకం
వండే హరశిరీటకుండలధరం వండే మనీలద్యుతిమ్,
వండే చావకలంబకోజ్జ్వలకరం వండే జగన్నంగళం
వండే వక్త్రీరభాత్తజం మమ గురుం వండే నదా రాఘవమ్.

మ. కమలానాథు ననాదిపూరుష జగత్కల్యాణః గోదండది
వ్యమహా ప్రోజ్జ్వలు హరకుండలశిరీటాలంకృతుః నిర్జరే
ద్రమణీకోభితగాత్ర మద్భుత నజాః రాముః దళస్యందనో
త్తమపుత్రుః సుచరిత్ర మద్భుదయసుధ్యంబందు భావించెదన్.

తా. అదిలేనిపురుషుడగు రామునిఁ మ్రొక్కెదను. పుట్టుకలేనివాఁడును,
అక్షిపాయకుఁడును, హరములను, శిరీటమును, కుండలములను ధరించినవాఁడును,
మంచినీలమువంటికొంతిగలవాఁడును, భనుర్నాగములచేఁ బ్రకాశించుచేతులుగలవాఁ
డును, జగన్మంగళుఁడును, చకరభునికొమారుఁడును, నాకు గురువును అగు రాఘవ
రామునిగూర్చి మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వండే శాసకగాత్రమాద్యభినుతం వండే ఘనశ్యామిలం
వండే తారకపీకమధ్యనిలయం వండే జగన్నాయకమ్,
వండే భక్తజనాఘ్రై నతతరుం వండే ధనుర్వల్లభం
వండే తత్త్వమసీతివాక్యజనకం వండే నదా రాఘవమ్. ౬౩

మ. మరునిం ద త్త్వమనీతివాక్యజనకుఁగఁ + భక్తామరానోకనఁగఁ
నురుచిం దారకపీఠమధ్యనిలయఁగఁ + సుత్రామనీలోజ్జ్వలుఁగఁ
సరనుఁగఁ గాతమితోనకాద్యభినుతుఁగఁ + సర్వేశ్వరుఁగఁ జానకీ
వరుఁ గోదండగురుఁగఁ నురారిహరు ఖాఁవంబందు నేవించెదన్.

తా. కానకుఁడు, గాతముఁడు మొదలగువారిచేఁ గొనియాడఁబడినవాఁడును,
మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, తారకపీఠముమధ్య నుండువాఁడును, లోకనాయకుఁ
డును, భక్తులసముదాయమునకుఁ గల్పవృక్షమును, భనులే యిష్టమయినవాఁడును,
త్త్వమనీ-అనీతివాక్యమును గన్నవాఁడును అగురాముని నెప్పుడును మ్రోక్కెదను.

శ్లో. వందే సూర్యకళాంకలోచనయుగం వందే జగత్పావనం
వందే పత్రసహస్రపద్మనిలయం వందే పురారిప్రియమ్,
వందే రాక్షసవంశనాశనకరం వందే సుధాశీతలం
వందే దేవకపీండ్రకౌటివిసుతం వందే సదా రాఘవమ్. ౭౪

మ. హరమిత్రుఁగఁ రవిచంద్ర సేతు దితిపుత్రారణ్యదావాగ్ని ని
ర్జ్వరశాఖామృగ సేవితాంఘ్రియుగు శ్రీరాముఁగఁ సుధాశీతలుఁగఁ
ధరణీనాథు సహస్రపత్రకమలస్థానుఁగఁ జగత్పావనం
బరమాత్ముఁగఁ రఘురామచంద్రు మిది సంభావించి నేవించెదన్.

తా. సూర్యచంద్రులు కన్నులుగాఁగలవాఁడును, లోకములను పవిత్రముగఁ
జేయువాఁడును, నేయిహేమలసహస్రారపద్మమునం దుండువాఁడును, ఈశ్వరునకు
న్నేహితుఁడును, రాక్షసవంశమును నశింపఁజేసినవాఁడును, అమృతమువలెనే చల్లని
వాఁడును, కౌట్లకౌలఁదీపతలచే, వానయలచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును అగురాఘ
వరాము నెప్పుడును నమస్కరించెదను.

శ్లో. వందే సాగరగర్వభంజకశరం వందే జగజ్జీవనం
వందే కాశికయాగరక్షణశరం వందే గురూణాం గురుమ్,
వందే బాణశరాసనోజ్జ్వలశరం వందే జటావల్మలం
వందే లక్ష్మణభూమిజాన్విత మహం వందే సదా రాఘవమ్. ౭౫

మ. శరదాపోజ్జ్వలహస్త లక్ష్మణధరాసత్పుత్రికాయుక్తు సా
గరగర్వావహకార్యభూమ్య ననఘుఁగఁ + గాఢేయియజ్ఞావనుఁగఁ
వరదుఁగఁ దేశికదేశికుఁగఁ ధృతజటాపల్కుఁగఁ జగజ్జీవనం
గరుణాంభోనిధి రామచంద్రు నియతిం + గాంఘీంచి నేవించెదన్.

తా. సముద్రునిగర్వము నణచినచాణముగలవాఁడును, లోకములను జీవించు
జేయువాఁడును, విశ్వామిత్రునియజ్ఞమును కాపాడినవాఁడును, గురువులకును గురు
వును, శరణావములచేఁ బ్రకాశించుచేతులుగలవాఁడును, జడలు నారవస్త్రములు
గలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణసహితుఁడును అగురాముని శిష్యుడు మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వందే పాండరపుండరీకనయనం వందేఽబ్జవీచాననం
వందే కంబుగళం కరాబ్జయుగళం వందే లలామోజ్జ్వలమ్,
వందే పీతదుకూల మంబుదనిభం వందే జగన్తోహనం
వందే తారణమూనుషోజ్జ్వలతనుం వందే సదా రాఘవమ్. ౨౨

మ. సితకంఠేక్షణు హస్తీచాస్తకరు రాజీవారిచింబామ్యథా
సితప్రావృద్ధనవర్ణః గాంచనలసశిచ్చేలుగా నుళీలుగా బుధా
ర్చితునిం గారణదేహుః గంబుగళు ధాత్రీపుగా జగన్తోహనుగా
ధృతమాణిక్యలలాము రామవిభు నే శ నెంచుం గృపాకాంక్షి నై.

తా. తెల్లఁవామరవంటికన్నులుగలవాఁడును, చంద్రవీచముతో సమానమైన
మొగముగలవాఁడును, శంఖమువంటికంఠముగలవాఁడును, పద్మములవంటిచేతులు
గలవాఁడును, బొట్టుచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును,
మేఘమువంటి శరీర కౌంతిగలవాఁడును, లోకములను జూపించుజేయువాఁడును,
తారణముచేయున మనుష్యభావముచేఁ బ్రకాశించుశరీరముగలవాఁడును, అగు
రాముని శిష్యుడును మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వందే నీలసరోజోమలరుచిం వందే జగద్వందితం
వందే నూర్యకులార్ధికాస్తుభమణిం వందే సురారాధితమ్,
వందే పాతకపంచకప్రహరణం వందే జగత్కారణం
వందే వింకతిపంచతత్త్వరహితం వందే సదా రాఘవమ్. ౨౩

మ. వరసీహృత్పలకోమలాంగుఁ ద్రిజగతద్వంద్యుగా జగత్కారణుగా
సరసీహస్తకులార్ధికాస్తుభమణిగా శ సర్వాత్మ దేవార్చితుగా
వరదుం బంచమహాఘనాశకుఁ గృపావార్ధిగా బయగా దైత్యసం
హరు మద్వింకతితత్త్వభాసితుని రామామాధీశు నేవించెదన్.

తా. నల్లఁగలువవలె కోమలమయినకౌంతిగలవాఁడును, లోకములచే నను
స్మృతుఁడును, నూర్యకులంక మనుసముద్రమునకుఁ గాస్తుభమణియు, దేవతలచేఁబూజిం
పఁబడువాఁడును, పంచమహాపాతకములను హరించువాఁడును, లోకములకుఁ గారణ

మును, ఇరుపదియైదుతత్త్వములతో కూడుకొనును, అగురాముని ప్రేమకృదను.

శ్లో. వందే సాధకవర్గకల్పకతరుం వందే త్రిమూర్త్యార్తకం
వందే నాదలయాంతరస్థలగతం వందే త్రివర్గార్థకమ్,
వందే రాగవిహీనచిత్తనులభం వందే సభానాయకం
వందే పూర్ణదయామృతార్ణవ మహం వందే సదా రాఘవమ్.

మ. వరదుఁ సాధకవర్గకల్పకతరుఁ ఁ భవ్యుఁ ద్రిమూర్త్యార్తకుఁ
సరసుఁ నాదలయాంతరస్థలగతుఁ ఁ శాంతం త్రివర్గార్థకుఁ
గురుసంపూర్ణదయామృతార్థి జలదాంతుఁ గుఁ సత్సభానాథు సు
స్థిమనిఁ రాగవిహీనచిత్తనులభుఁ ఁ శ్రీరాము నేవించెదన్,

తా. సాధకులపాలింపఁ గల్పవృక్షమును, త్రిమూర్తిస్వరూపుఁడును, నాదల
యల మధ్యస్థలమునం దుండువాఁడును, భర్మార్థకామస్వరూపుఁడును, రాగములేని
మనస్సులుగలవారికి సులభుఁడును, సభానాయకుఁడును, పూర్ణమయిన దయయైనది
యమృతమునకు గముద్రుఁడును అగురాముని నమస్కరించెదను.

శ్లో. వందే సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనం వందే సుఖాధాయకం
వందే చారుచతుర్భుజం మణినిభం వందే షడబ్జనిరమ్,
వందే బ్రహ్మపీఠికాదినిలయం వందే విరాడ్విగ్రహం
వందే వన్నగతల్పశాయిని మహం వందే సదా రాఘవమ్, ౨౯

మ. వరు నీలాంగు షడంబుజస్థితఁ జతుర్భుజుఁ సుఖాధాయకుఁ
సరసుఁ సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనుఁ ఁ సర్వ విరాడ్విగ్రహుఁ
బరమేశ్వారిపీఠికాంతనిలయుఁ ఁ నాగేంద్రపర్యంకు ని
ర్జరబృందావనశీలు రాఘవుఁ బరబ్రహ్మంబు నేవించెదన్.

తా. సాత్త్వికతత్త్వముచే ముద్రితమయిన శరీరముగలవాఁడును, మోక్ష
సుఖము నిచ్చువాఁడును, చక్కని నాల్గుచేతులుగలవాఁడును, ఇంద్రునిమణిపంటివాఁ
డును, ఆధారాదులయిన ఆఱుపద్మములయందును ఉండువాఁడును, బ్రహ్మమొదలు
పీఠికవఱకునుగల అందఱలో నుండువాఁడును, విరాట్స్వరూపుఁడును, సేవశయ్య
పైని పరుండువాఁడును, అగురాముని సదా నమస్కరించెదను.

శ్లో. అయోధ్యపురమంటపే స్ఫురితసింహాపీఠే స్థితం
వసిష్ఠశుకగాతమై ర్భృగుసుతాదిభి స్సేవితమ్,
దినేశసుతరావణానుజనహోదరాద్యావృతం
భవామి రఘునందనం పుణవలీజసారాత్మకమ్.

మ. ప్రకటాయోధ్యను రత్నమంటవమునకా భద్రాననాసీనుఁ
యకలంకుల్ శుకగాతమభృగువసిష్ఠాదుల్ దినేశానపు
త్రకముఖ్యుల్ దశకంఠసోదరుఁడు భాగీరథల్ గొల్వ నోంఁ
జకసారాత్మకుఁ డైనశ్రీజనకవాఁజానిం బ్రశంసించెదన్.

తా. అయోధ్యలోని మండవముపైని ప్రకాశించుసింహాసనముమీఁద
వాఁడును, వసిష్ఠ-శుక-దు-గాతముఁడు-భృగుపుత్రుఁడు మొదలగువారిచే
బడువాఁడును, సుగ్రీవ-విభీషణ-సోదరాదులచే నావరింపఁబడినవాఁడును, ప్ర
సారమే స్యూరవముగాఁగలవాఁడును అనురఘునందనుని సేవించుచుండును.

శ్లో. విలోలమణికుండలం విమలచంద్రబింబాననం
విఖండితదళాననం వితతచాపబాఃశోజ్జ్వలమ్,
విమోహితజగత్ప్రయం వికచపద్మపత్రేక్షణం
విభీషణసురక్షకం విజయరామ మిహే హరిమ్.

చ. అనువమరగ్నకుండలు దళాననకంఠవిలుంకనుక శరా
సనకరధారణుక వికచసారసపత్రవికాలనేత్రు స
న్తునిమతుఁ బూర్ణచంద్రముఖుఁమోహితసమ్భవనత్రయుకా
ర్జనుని విభీషణాననుని భాగుపు నెతు హృదంతరంబునన్

తా. చలించురత్నకుండలములగువాఁడును, నిష్కళంకచంద్రబింబజ
యగుముగలవాఁడును, రావణుని చంపినవాఁడును, భసుర్పాణములచేఁ బ్రకా
శితుఁడును, ముల్లాలములను మోహింపఁజేయువాఁడును, వికసింఁచినతామర
వంటి కన్నులగువాఁడును, విభీషణుని రక్షించినవాఁడును, అనువిజయరామ
పుండ్రయిన విష్ణుని స్తుతించెదను.

శ్లో. చలత్కనకకుండలోల్ల సితదివ్యగఁడర్థలం
చరాచరజగత్ప్రయం చరణపద్మగంగాశ్రయమ్,
చతుర్విధఫలప్రదం చరమపీఠమధ్యస్థితం
చిదంక మఖిలాన్నదం దశరథాత్మజం చింతయే.

చ. ఘనతరకుండలోల్లసిలశిఖండయుగం నిజపాదపద్మసం
జనితసురావగుణ జరమశిష్యకపిశనివాసితుణ్ బరా
త్తుని సచరాచరా త్తమః జాతుర్విధసత్ఫలదుణ్ జిదంశు రా
ముని సఖలాస్పదుణ్ భువనశిమోహను చాళరథిం భజించెదన్.

తా. కదలుచుండు బంగరుకుండలములచేఁ బ్రకాశించు చక్కని చెక్కలు
గలవాఁడును, చరాచరజగత్స్వరూపుఁడును, పాదపద్మము గంగతాళయముగాఁ
గలవాఁడును, నాలుగువిధము లయినఫలముల నిచ్చువాఁడును, తుదివీర సహస్రార
పద్మమునుభ్య సుండువాఁడును, చిత్స్వరూపుఁడును, అంతకును ఆధారమును, దశ
రథునికొడుకును అగురాముని చింతనచేయుచుండును.

శ్లో. సనందనమునిప్రియం సకలవర్ణ వేదాత్మకం
సమస్తనిగమాగమస్ఫురితతత్త్వసింహాసనమ్,
సహస్రనయనాబ్జబాద్యమరబృందసంసేవితం
సమష్టిపురవల్లభం దశరథాత్మజం చింతయే.

23

చ. సనకసనందనాదిమునిశిష్యత్తమసత్ప్రియం రాఘవుణ్ సనా
తను నిగమాగమస్ఫురితతత్త్వ మృగేంద్రమహాసనమ్ స
స్త్వనిమిళువాదినిర్జరసశిమోహసమర్చిత నాగమాత్మః పా
వనచరితుణ్ సమష్టిపురశివల్లభ చాళరథిః భజించెదన్.

తా. సనందనముని శిష్యుఁడును, సకలవర్ణ - వేదస్వరూపుఁడును, ఎల్లవేదకాన్త
ములయందును స్ఫురించుతత్త్వమే సింహాసనముగాఁగలవాఁడును, ఇంద్రుఁడుబ్రహ్మ
మొదలయిన దేవతలచే సేవించఁబడువాఁడును, సమష్టిపురాధీశ్వరుఁడును అగుదశరథ
కుమారుఁ డయినరాముని చింతనచేయుచుండును.

శ్లో. అనర్థమణిపూరణోల్లసిలదివ్యతేజఃపరం
అనాహతసరోదుహస్ఫురితహంసనాదాన్వితమ్,
అనంతదశవంకజస్ఫుటమ్మృగాంకచింతామృత
ప్లుతాంగ మఖలాస్పదం దశరథాత్మజం చింతయే.

24

చ. అనుపమనూత్నరత్నలసశివద్భుతతేజః ననాహతాబ్జసం
జనితసుహంసనాదయుతే శౌరి ననంతదశాబ్జదండ్రచిం
బనవనుధాప్లుతాంగుః బరశిమం బఖలాస్పదు నాజయగ్రనం
దను రఘురామచంద్ర శుభశతారకనాము మదిః భజించెదన్.

తా. విలువలేని మణిపూరకచక్రమునందుఁ బ్రకాశించు దివ్యమయినతేజః ప్రధానముగాఁగలవాఁడును, అనాపాతపద్యమునందు స్ఫురించుహంసవాదముతోఁ గూడినవాఁడును, సహసారపద్యమందు స్ఫుటమయినచంద్రమండలమండలి యమృతముచేఁ దడిసినశరీరముగలవాఁడును, సర్వాధారమును అనుచాశరఫిని చింతించెదను.

శ్లో. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తికాలవిలసత్తత్త్వాత్పదినాత్మకం
 చైతన్యాత్తకమాధిపావరహితం భూమ్యాదితస్తాత్మకమ్,
 కాంభవ్యాదినమస్తయోగకుళకం సాంఖ్యాదితత్త్వాత్పరం
 శబ్దావాచ్య మహం సమామి సతతం చోత్పత్తినాశాత్పరమ్. ౭౫

మ. గరిమఁగ కాంభవిముఖ్యయోగయుతు జాగ్రత్స్వప్నసుప్తంబులం దురుతత్త్వాత్మకఁ జదాత్మకఁ బావహరు నాచ్యుతబంచభూతాత్మకఁ బరు సుత్పత్తినాశవర్జితం శబ్దావాచ్య నాత్మం బరాత్పరు సాంఖ్యాదినమస్తతత్త్వవరుఁగఁ ధ్యానింతు శ్రీరామునిన్

తా. జాగ్రత్-స్వప్నము-సుషుప్తి అనువీనివేళలఁ బ్రకాశించుతత్త్వమే స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, చిత్స్వరూపుఁడును, చైతన్యస్వరూపుఁడును, మనోబ్యాధిపావము లేనివాఁడును, భూమ్యాదిభూతములగుణములగు గంధాదులు స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, కాంభవియెడలగు ముద్రలయు నిల్లయోగసాధనములయు హేతుమిగలవాఁడును, సాంఖ్యాదుల తత్త్వములకంటెఁ బై వాఁడును, శబ్దముచేఁ జెప్పరానివాఁడును, ఉత్పత్తివిశయములకఁ బరుఁడు సగురాముని సమగ్కరించుచుందును.

శ్లో. ధ్యాయే త్వాం నవవిద్రుమస్ఫుటతనుం బహ్లోల్లసన్తేజకం
 నాసారంజితమాత్మికం పరిలసత్ప్రతాంబరం కాన్తుభమ్,
 వేణుకంబురథాంగపాశపరిఘప్రాసేషుచాపాకుగం
 శ్రీరామం నవమస్తథాధికమహం వహ్క్కిణచక్రస్థితమ్. ౭౬

మ. ప్రణుతింతుఁగ నవవిద్రుమస్ఫుటతనుఁగఁ బహ్లోల్లసన్తేజకఁ గుణపాశేషుధనుర్గదాబ్జకర వేణుప్రాసముఖ్యాస్త్ర నిర్ణు వహ్క్కిణసరోజవాసుఁ బరిపూర్ణుఁగ నానికామాత్మికఁ మణిభూషణ నవమస్తథాధికుని రాశిమస్వామిఁ బీతాంబరున్.

తా. శ్రోత్రపగడమువలె స్ఫుటమయిన శరీరముగలవాఁడవును, నిమిలికమ్మలచేఁ బ్రకాశించువాఁడవును, ముక్కున నిలుఁగుచున్న ముత్రేముగలవాఁడవును, ప్రకాశించువచ్చనస్రము, కాన్తుభము, వేణువు, శంఖము, చక్రము, పాశము, పరిఘము, ప్రాసము, ఇహధనుమ్ము, బాణములు గలవాఁడవును, శ్రోత్రమనృభునికంటె

సమ్యక్చక్షునివాఁడవును, చక్షుఁగచక్రమునం దుండువాఁడవును, క్రిరాముఁ ఁ డవును అగునన్న నేను ధ్యానింతును.

శ్లో. సాశీతే నగరే సమస్తమహిమాధారే జగన్తోహనే
రత్నస్తంభసహస్రమంటపమహాసింహాసనే సాంబుజే,
విశ్వామిత్రవసిష్ఠగాతమశుకవ్యాసాదిభిక్తా నిభి
ర్దేయం లక్ష్మణలోకపాలసహితం సీతాసమేతం భజే. ౭౭

మ. తతసాశీతపురివరంబునను రత్నస్తంభసహస్రభా
సితసాధంబున భద్రపీఠమున రాజీవాసనాసీను ను
వ్రతగాఢేయవసిష్ఠగాతమశుకవ్యాసాదిభావ్యుఁగ సతి
యుతు దిక్పాలకలక్ష్మణాద్వితు సమస్తవ్యోగుఁగ జగన్తోహనుఁగ
వితతోద్యస్తహిముఁగ రఘూద్యహునిసేవింతుఁగ గృహకాంక్షిన్త.

తా. అయోధ్యాపురమున, ఎల్లమహిమలభను ఆధారమైన-జగన్తోహనము
ను, పద్మముతోఁ గూడినదియు నగు నేయిరత్నస్తంభములుగల మండిపముమీఁది
గొప్పసింహాసనముపైని, విశ్వామిత్రుఁడు-వసిష్ఠ-గాతముఁడు- శుకఁడు-వ్యాసులు
మొదలగుమునులచే ధ్యానింపఁదగినవాఁడును, లక్ష్మణునితోను, దిక్పాలకతోను
గూడియుండువాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేమించెదను.

శ్లో. ఏకాంతే కమలే జలే వికసితే చంద్రాకృతిస్థాపితే
స్థానే తారకమంటపే తనువీలవ్యాప్తే సుధామండితే,
అష్టార్కానలమండలోపరిమహాశ్రీమదేశ్వరే సదా
నాదాంతే జనకాత్మజాద్విత మహం రామం భజే తారకమ్. ౭౮

ఉ. తారకమంటపంబున సుధాగృహమందు రహస్యరీల నిం
పారఁ గృతానుభాస్కరనిశితాధిపమండలిపై ని సత్కృతా
పూరకకాంక్షనిర్గళితభూరిసుధాపురనాదపీఠి నీ
తారమణీసమేతుఁ డగుఁడేశ్వరభిఁగ రఘువీరు నన్నెదన్.

తా. ఏకాంతమున, నీటియందు వికసించినపద్మమున, చంద్రాకారముగా
ఉంపఁబడినదియు, సూక్ష్మరీలములతో వ్యాప్తమయినదియు, ముఖచే నలంకరింపఁ
బడినదియునగు తారకమంటప మనుస్థానమున, చంద్రమూర్త్యాగ్నిమండిలములపైని
వదియాఁబడియుండు సైదవద్దమున నాదాంతమందు నీతతోఁ గూడియుండు తార
కరాముని సదా నేమింతును.

శ్లో. సాశేతే మణిమంటపే సురతహస్రాంతేఽష్టవర్ణోల్లస
త్పత్రే తారకకర్ణిణీ ప్రవిలసత్కల్పప్రసూనాచితే,
వజ్రే వేదచతుష్కముండలసితే నాదాంతశయ్యుతలే
తం సేవే ధృవమండలాబ్జవిగళత్పియూషధారాప్లుతమ్. ౭౯

మ. తనప్రసాద మణిమంటపములలసత్యంతానభూజాంతికం
బున సష్టాక్షరవత్తేవలలితాంభోజంబునఁ దారకం
బసుతత్కర్ణికఁ గల్పపుష్పయుతు నాదాంతోరువర్యంకు మే
ధను గొల్తుఁ ధృవమండలోద్భవసుధాధారాప్లుతమ్ దారకున్.

తా. అమాధ్యలో, కల్పపుష్పముఁగిందిరత్నముండపమున, ఎనిమిదివర్ణములచేఁ
బ్రకాశించు సేనులుగలదియు, తారకమును కర్ణికగలదియు, ప్రకాశించు కల్పపుష్ప
పుష్పములతో నొప్పవదియు నగువద్దమున, నాలుగువేదములమండలములచేఁ దెల్ల
నైకనాదాంతశయ్యుతలమున, ధ్రువమండలమండలివంద్రునినుండి బాటుచున్న-
అమృతధారచేఁ దడుచుఁబడువాఁడగు నారాముని సేవించెదను.

శ్లో. ధ్యామే త్వం రవిమండలేందుధవలే వజ్రే నివర్ణం హరిం
స్వర్ణభం కరశంఖచక్రలలితం పీతాంబరం కాస్తుభమ్,
స్వర్ణశ్చ శ్రువఖాలకం లలనయా యుక్తం కిరీటాంగదం
హారాలంకృతవక్షసం పదయుగళీపాచుకాలంకృతమ్. ౮౦

మ. రవిలింబాంతరచంద్రపాండురలసఁ ద్రాజీవనంస్థాను మా
ధవు సౌవర్ణనిఖాలకాంఘ్రీనఖయఁ దాంతమ్ మణిభూషణమ్
గవివంద్యుఁ దరచక్రకాస్తుభధరఁ గాశేయవస్త్రీజ్వల్యఁ
భవబంధావహు రాముఁ గొల్తు మణిశుంభత్వాదుకాలంకృతున్.

తా. మూర్త్యవంద్రమండలములవలెఁ దెల్లనైవవద్దముండ
వును, హరిదియు, స్వర్ణకాంతిగలవాఁడవును, చేతుల శంఖచక్రములచే నొప్పవాఁడ
వును, పీతాంబరకాస్తుభయులుగలవాఁడవును, బంగరవంటి గడ్డము, గోళ్ళు, ముంగు
రులు గలవాఁడవును, భార్యగుహితుఁడవును, కిరీటము, భుజీద్రులు గలవాఁడవును.
హారములచే నలంకరింపఁబడిన వక్షస్థలముగలవాఁడవును, సౌదములమందు క్రిమంత
ములయిన పాచుకలచే నలంకరింపఁబడినవాఁడవును అగునిన్ను ధ్యానించెదను.

శ్లో. వసంతాక్షరాశ్శ్య చతుఃపత్రవజ్రే
త్రికోణాంతకంఠే ధారతత్త్వయుక్తే,

వరాధీతిపాశాంకుశం విద్రుమాభం

గజాశ్వే నిషణ్ణం భజే రామచంద్రమ్.

౨౧

మ. అరయో భవ్యవసాంతవర్ణయుతపశ్చాత్ బరిగోగోపరి
స్థిరభూత త్వసమేతుః జై రిపుభయోశ్చేకప్రపాశాంకుశ
స్ఫురితుం జై వరవిద్రుమప్రతిభుః జై ధూతేశపుత్రాకృతిగ
వరఃగః జెన్నగురామచంద్రవిభు నశిష్యక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. వ-శ-మ-స అనునక్షరములతోఁగలదియు, త్రికోణాంతము కంతముగాఁ
గలదియు, భూత త్వముతోఁ గూడినదియునగు నాలుగుదిశములపద్మమునందు, వీనుఁ
గుగుఱ్ఱములపైనివలెనే గూర్చున్నవాఁడును, పగడమువంటివాఁడును, వరాభయపా
శాంకుశములుగలవాఁడును అగుక్రిరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. బలాంతాక్షరస్తాంతచట్పత్రవజ్రే
లసత్ప్రియతత్త్వే వరాధీతిహస్తమ్,
మహాకుండితాం చాక్షుమాలాం వహంతం
చతుర్వక్త్రమానం భజే రామచంద్రమ్.

౨౨

మ. వరఃగః భవ్యబలాంతవర్ణయుతపశ్చాత్పత్రాంబుజంబుగ బలా
వరణం బై చెలువొందు నందు రిపుగర్భధ్వంసహస్తోయ శ్రీ
కరనత్కుండికయుక్తమాలధరుః జై ధంజాననాకారుః జై
స్థిరతః నిర్జినరామచంద్ర నతిభక్తిశ్రద్ధః గీర్తించెదన్.

తా. ప్రకాశించుజలత త్వముందు, బ-ధ-మ-య-ర-శ అనునక్షరములు తొన
లయందుఁగల-అటుదశములపద్మముందుఁ గూర్చుండువాఁడును, వరాభయహస్తంబుఁడును,
గొప్పకమండలుపును, జపమాలను వహించువాఁడును బ్రహ్మరూపుఁడును అగురామ
ని నేవించెదను.

శ్లో. డపాంక్షతారాభ్యే మణివ్రాతపూరే
రథాంగాబ్జహస్తం మహేంద్రోపలాంగమ్,
లసద్వహ్నితత్త్వే నిషణ్ణం గదాంకం
మహావిష్ణుమానం భజే రామచంద్రమ్.

౨౩

మ. జ్వలనస్థానము నై డపాంతవిలసత్వర్ణంబు నై యొప్పియు
జ్వలితం బామణిపూరకంబున గదాచక్రాదిధారుండు నై

లలితేందీవరగాత్రుఁడై యుగఘుఁడై † లక్ష్మీశరూపంబునఁ
జెలువైనట్టిరఘూద్యవాలవరదునిఁ † శ్రీరాముఁ బ్రార్థించెదన్

తా. ద-ధ-ఁ-ఠ-ధ-ద-ధ-న-ప అనునక్షరములతోఁగల మణిపూరకపద్యవ
సందలి ప్రకాశించునగ్నితత్త్వముందుఁ గూర్చున్నవాఁడును, చక్రము శంఖము మా
మలయందుఁ గలవాఁడును, ఇంద్రసేలమణివంటిశరీరముగలవాఁడును, గడ చిహ్న
ముగాఁగలవాఁడును, మహావిష్ణుస్వరూపుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. కథాంతాక్షరాభ్యే జగత్ప్రాణతత్త్వ
వరాభీతిహస్తం త్రిశూలం దధానమ్,
ఉమానాథ ముద్ధారిఖండోజ్జ్వలాంకం
నదర్శాంగరూపం భజే రామచంద్రమ్.

౧౫

మ. వవనస్థానకథాంతవర్ణదళదీప్తిప్తం వై హరిద్రాధ మై
భ్రువ మై యొప్పననామాతాంబుజమునండుఁ శత్రుహృద్భీతిసం
భవహస్తోజ్జ్వలశరాలుఁడై గిరిసుతాభ రై మృగాంకాంకుఁడై
శివరూపంబునఁ దేజరిల్లువరదుఁ † శ్రీరాము నేనించెదన్.

తా. క-ఖ-గ-ఘ-ఙ-చ-ఛ-జ-ఝ-ఞ-ట-ఠ అనునక్షరములచే నొప్పవాయ
తత్త్వమునం దుండువాఁడును, వరాభయహస్తఁడును, త్రిశూలమును భరించినవా
డును, శుశ్రవరస్వరూపుఁడును, చంద్రఖండముచేఁ బ్రకాశించుచిహ్నముగలవాఁడును
గర్వముతోఁదిశరీర రూపములం గలవాఁడును అగుశ్రీరాముని నేనించెదను.

శ్లో. విశుద్ధాఖ్యపద్మే నభస్తత్త్వరమ్యే
అరూపం నురూపం సమస్తస్వరూపమ్,
విశిష్టం మనోఽగమ్య మేకం అనాదిం
భజే జీవజీవాత్మరామం చ రామమ్.

౧౬

మ. నకలాత్మం డయి రూపవర్జితఁడు నై † సద్రావుఁడై జీవరూ
పకవాద్యుండు ననాది మై సుజననంభావ్యుండు నై పుష్కల
ప్రకటస్థానవిశుద్ధవంకజమునఁ † భాసిల్లుచున్నట్టియొ
య్యకలంకాత్మన కాజపుత్రునకు నే † సక్రాంతముఁ మ్రొక్కెదన్

తా. ఆకాశతత్త్వముచే కమ్యమైన విశుద్ధమునుపద్యమునం దుండువాఁడు
రూపములేనివాఁడును, మంచిరూపముగలవాఁడును, సమస్తస్వరూపుఁడును, అధి

డును, మనసునకుఁగూడఁ జొందఁదగనివాఁడును, ఒక్కఁడును, అదిలేనివాఁడును, జీవుఁడును, జీవాత్మలయందు రమించువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. ద్విపత్రాబ్జమధ్యే మనస్తత్త్వగమ్యే
జగత్కారణం జ్యోతిరానందరూపమ్,
లసద్భావవిష్ణుం మనోభావదీపం
పరాత్స్వరూపం భజే రామచంద్రమ్.

౮౬

మ. తతహృత్పద్మమునఁ ద్విపత్రకమలఁ స్థానంబునందుఁ మనో
గతదీపంబుఁ బరాత్స్వరూపము జగత్కల్పలాగ్నిబీజంబు నై
యతులజ్యోతియు నై పరాత్పరము నై ఁ సానంద మై శేకవ
వ్రతిభం జెందినరామచంద్రవిభు సంభావించి నేవించెదన్.

తా. మనస్తత్త్వముచేఁ జొందఁదగిన ద్విపత్రపద్మమధ్యే నుండువాఁడును, జగత్కారణమును, జ్యోతిస్స్వరూపుఁడును, అనందమై స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, ప్రకాశించుభావములయందు వ్యాపకుఁడును, మనోభావమునకు దీపమవంటివాఁడును, పరమాత్మస్వరూపుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. సదానందజేవే సహస్రారపద్మే
గళచ్ఛంద్రపీయూషధారాపుతాంతే,
స్థితం రామమూర్తిం నిశేవే నిశేవే
న సేవేఽన్యదైవం న సేవే న సేవే.

౮౭

మ. తతసాహస్రదళాబ్జనిర్దళసుధాఽధారాభిషేకంబునఁ
సతతానందమునఁ జెలంగదిరఘుఁస్వామిఁ బరంధాము నా
శ్రితచింతామణి రామచంద్ర మది నే ఁ నేవెత్తు నిష్టాభిక్షై
యితరాదిత్యుల సంతకాలమునకు ఁ న్నే నందఁ జిత్తమునన్.

తా. సదా అనందముచేఁ ప్రకాశించునదియు, బాణుచున్నచంద్రామృతధారచేఁ దదియునుండుమధ్యభాగముగలదియునగు సహస్రారపద్మమునం దుండువాఁడును శ్రీరామమూర్తిని నేవించుచుండును. ఇతరచైతన్యమును నేవించనేవించను.

శ్లో. సుధాభాసిరద్విపమధ్యేనిమానే సుపహ్వళివృక్షోజ్జ్వలే శేషతత్వే,
నిషణ్ణం రమాలకం నిశేవే నిశేవేనసేవేఽన్యదైవం నసేవేనసేవే.

మ. తతదుగ్ధాబ్ధిసితాంతరీపమున ముఁదారోపకంఠోర్వి సం
స్థితసత్త్వప్రకమధ్య సోమవిలసచ్ఛేషాహితల్పంబునఁ

సతితంబుగ గమలాయుతం దగురఘుశిష్యామిగ బరంధాము నా
శ్రీతమదారము రాముఁ దప్పకొరలగఁ జింతింప భావంబునన్.

తా. ఆమృతముచేఁ బ్రకాశించువీరము మధ్యను, కల్పవృక్షములచేఁ బ్రకా
శించువిమానమునందు, శేషతల్పమునఁ గూర్చుండు లక్ష్మీతోడఁగలదేవుని శేవించు
చుండును. ఇతరరైతములను శేవించనేరదనింపను.

శ్లో. చిదంశం సమానంద మానందకందం

సుషుమ్నాఖ్యరంధ్రాంతరాళే య హంసమ్,

గచక్రం సకంఖం సవీతాంబరాంతం

వరం చాన్యజ్జనం న జానే న జానే.

౩౯

మ. సరనానందు సుషుమ్నామధ్యగతిహంసస్థుగ జనంశుగ గర
స్ఫురదస్త్రాదిగదాదిసాధను జగత్సృష్టాత్మః వీతాంబరు
న్యరయోగీశ్వరభావభావితుః జదాశనంశుగ ముకుందుగ బరా
త్పరు శ్రీరాము ధజంతు నన్యులను సంభావించి భావంబునన్.

తా. చిదంశఃమను, గమానమయిన-ఆనందముగలవాఁడును, ఆనందమునకు
మాంసులు, నుభుమ్నయనెడిరంధ్రముయొక్కమధ్యమ హంసస్వరూపుఁడును, చక్ర
యతోఁ గుడిసవాఁడును, కంఖయతోఁ గూడినవాఁడును, పచ్చనివస్త్రముతోఁ
కుడిసఁబడినవలగలవాఁడును, అగురామునే పరచైతన్యముగా నెఱుంగును. ఇతర
రైతముల నెఱుంగను.

శ్లో. సుహర్వాశివృత్తోజ్జ్వలస్వర్ణపీఠే

తనాశోముద్రిచ్చానిధి సేవ్యమాగమ్,

స్థితం పుష్పవృష్టావృతం రామమూర్తిం

సదా భూమిజాయుక్తమీరే హృదంతే.

౪౦

ఉ. చందనవృక్షమూలవిలసితప్రసాదయమృగేంద్రపీఠి నా

నందము మీఱఁ జెన్నలరి శ నవ్యనుమోర్కరవర్షితాంగుఁ జె

నుండరవామభాగవతశోభితజానకి యై ముసేంద్ర న

ద్యుండమువానయరేగొలువఁజెంపువహించినరాముఁగొల్పదన్.

తా. కల్పవృక్షములందను ప్రకాశించుగంగరుగదైవని వానరులు నెందలగు
వారిచేర్చు, మునులచేతను శేవించఁబడుచు ఉన్నవాఁడును, పుష్పవర్షముచే నాన
దింపఁబడినవాఁడును, కిరతోఁ గూడినవాఁడును అగుశ్రీరామమూర్తిని సదా హృద
యములో స్తుతించెదన

శ్లో. కరే దివ్యచక్రం పరే చాకుశంఖం
గరే తారచరం లలాటే లలామమ్,
భుజంగే నిషణ్ణం పరానందరూపం
సదా భూమిజాయుక్తమీరే హృదంతే.

౯౦

చ. కరముల శంఖచక్రములు † శంధరమంచునఁ నారచరముగా
బరఁగ లలాటభాగమున † భవ్యలలామము లేబరిల్లి ని
స్ఫురితచిదాత్మరూపకుని † భూరిభుజంగమతల్పకస్థియై
ధరణితనూభవాసహితు † దాశరథిగా కరణంబు వేడెనన్.

తా. ఒకచేత దివ్యమయినచక్రమును, రెండవచేతను చక్కినిశంఖమును, శం
ఖమున ముత్యాలహారమును, నునుట బొట్టును ధరించినవాఁడును, అనంతనియందు
శయించువాఁడును, నీతతోఁ గూడినవాఁడును, పరమానందస్వరూపుఁడును అగు
రాముని సదా హృదయములో స్థులించెదను.

శ్లో. చతుర్దశకూటోల్లసత్కారణాఖ్యం
స్ఫురద్దివ్యవైమానిశే భోగితల్నే,
పరంభామమూర్తి నిషణ్ణం నిషేవే
నిషేవేనస్యదైవం న సేవే న సేవే.

౯౧

చ. సతతము వేదకూటవిలసత్సద్వ సకారణవామధేయుఁడై
యతులితదివ్యపుష్పకముశనం దహితల్పకయానుఁడై జగ
ద్ధితపరభామమూర్తి యగుశిదీప్తివహించినరాము సంతోఁ గా
తీతరము లై నదైవముల † నేను భజంప భజంప నెప్పుదిన్.

తా. నాల్గువేదములశిఖరములయందుఁ బ్రకాశించుచున్న కారణమునకుఁగల
వాఁడును, తెలుఁగోచున్న శ్రేష్ఠవిమానమందలి శేషశయ్యపైని ఉన్నవాఁడును అగు
పరం భామమూర్తిని రామమూర్తిని నేరించెదను. ఇతరదేవతలను నేరింపను.

శ్లో. లసద్దివ్యశేషాచరే యోగపీఠే
సదానందపైమానిశే మానహాయమ్,
మునీనాం హృదానంద మోంతారగమ్యం
సదా భూమిజాయుక్తమీరే హృదంతే.

౯౨

మ. వరశేషాద్రిలసద్విమానమున భాగ్యశ్రోగపీఠంబునం
దు రమాయుక్తముగా వసించి మునిసఁతోషాకృతిగా గల్గి ని

స్ఫురదోంకారమునఁ భజింపఁ దగురాఁముఁ మేఘసుశ్వామునుం
దరకాముఁ రవిధాము నిచ్చలు వరంధాముఁ భజింతు న్నదీన్.

తా. ప్రకాశించుచున్న శ్రేష్ఠమయిన శేషవలకుండలి యొగపీఠమున నిత్యా
నందనిమానముపైని లక్ష్మీనహాయఁడై జూర్చున్నవాఁడును, మనులశృదయముల
కానందమును గలిగించువాఁడును, ఓంకారముచేతను పొందఁదగినవాఁడును, నీతతోఁ
గూడినవాఁడును అగురాముని సవా హృదయమున నులించెదను.

శ్లో. మనస్థస్య మనోంతస్థ మాద్యంతయాపం
మహాచింత్యవర్జ్యంచ మభ్యర్థ మిశమ్,
మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తాదిసాక్షిం
వరస్వప్రకాశం భజే రామచంద్రమ్.

౯౪

మ. అచింతితారహితుఁ బరేశుఁ బయ నాద్యంత మనోంతస్థితుఁ
శతవ్రత్రేక్షణ సంరందియింపఁతాక్షిఁ మనోవాసి న
చ్యుతు సర్వాత్మ సచింత్య సవ్యయః బరంజ్యోతి స్తరిస్వప్రకా
శితు మందస్తితు రామచంద్ర మది నే నచింత్య సక్రాంతమున్.

తా. మనస్సున కున్నవాఁడును, మనస్సులోపలనున్నవాఁడును, అద్యంతస్వ
యాభుఁడును, ఏకాత్మచింతింపఁదగినదియు లేనివాఁడును, మభ్యర్థుండువాఁడును,
విశ్వరూపుగలవాఁడును, మనస్సు-బుద్ధి-అహంకార-చిత్తములకు సాక్షియు, అన్నిం
టిని ప్రకాశింపఁజేయువాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేమించెదను.

శ్లో. వరానందవస్తుస్వరూపాదిసాక్షిం
వరబ్రహ్మగమ్యం వరంజ్యోతిమూర్తిమ్,
వరాశక్తిమిత్రస్త్రియాశాంతిః
వరంధామహాపం భజే రామచంద్రమ్.

౯౫

మ. వరమానందసమస్తసాక్షియుఁ బరశక్తిబ్రహ్మం బగమ్యంబు భా
నుకవేదాంత సజఁ సహితనుఁ బరంజ్యోతిఁ బరాశక్తిమి
త్రరిపుట్రాతసమాద్భితాంఘ్రికమలుఁకరాముఁ బరంధామునుం
దరకాముఁ గుణధాము రాఘవుని నీతాకాంత నుంతు న్నదీన్.

తా. వరమానందవస్తుస్వరూపమునకు మొదటిసాక్షియు, వరబ్రహ్మమును,
పొందఁదగినవాఁడును, పరంజ్యోతి స్వరూపుఁడును, పరాశక్తి మిత్తుఁడును,

ప్రియమందును అగు నీశ్వరునిచే నారాధింపఁబడు పాదపద్మములుగలవాఁడును, పరం భామస్వరూపుఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని నేరించెదను.

శ్లో. పరం పవిత్రం పరవాసుదేవం పరాత్పరం తం పరమేశ్వరాఖ్యమ్,
గుణత్రయా రాధితమాలకందమాదిత్యవర్ణం తమనః పరస్తాత్.

ద. పారిః పరవాసుదేవుఁ ద్రిగుణార్చిత భాస్కరవద్భు రామపురా
బరమపవిత్ర సద్భువనశీలసఖీలుఁ బరాత్పరుఁ బరే
శ్వరుఁ బరు మాలకారణుఁ బ్రశస్త మృతిస్తృతికీర్తితాంఘ్రిపా
కరుహుఁదమనఃపరస్థు జనశీఘ్రభుజాన్వితు రాముఁ గొల్చెదన్. ౯౬

తా. పరుఁడును, పవిత్రుఁడును, పరవాసుదేవుఁడును, పరాత్పరుఁడును, పృథ్వివాచ్యుఁడును, పరమేశ్వరుఁ డను శేరుగలవాఁడును, సత్త్వరజస్తమా గుణ మలచే నారాధింపఁబడు మాలకందమును, మూర్ఖుని తేజస్సువంటి తేజస్సుగల వాఁడును, తమోగుణముకంటెఁ బయిమందువాఁడును అగురామని నేరించెదను.

శ్లో. సాశేతేగరుగంధధూపనివిడే మాణిక్యదీపాన్వితే
కస్తూరీభునసారకుంకుమరసప్రాచుర్యసరోజ్జ్వలే,
నానావృష్పదితానవత్క్తిరుచిరే సౌనర్లసింహాసనే
వాసం మున్నభమన్నభం మణినిభం రామం భతే తారకమ్. ౯౭

౧. తనయారా నుమదామవత్క్తిల సుగంధద్రవ్యమాణిక్యలే
పనికాయంబుల గంధధూపనివిడప్రభాత మైనట్టికాం
చనసింహాసనభాసమానుఁడు మణిశిశ్యాముండు రాముండు శో
భనసన్నభమన్నభుం డెదుటఁ దాఁచి బ్రత్యక్షమై ప్రోవుతన్.

తా. అగరుగంధధూపముచే సాంద్రమయినదియు, మణిదీపములతోఁ గూడి యు, కస్తూరీకర్పూరపంకుమరసప్రచురమై సరోజ్జ్వలమును, పలురకములపుష్ప విరితానవంతమై సాగ్రై నదియు నగునయోధ్యలో బంగారుసింహాసనమున నుం వాఁడును, మున్నభమన్నభుఁడును, ఇంద్రుని మణివంటివాఁడును, అగుతారకరామని నేరించెదను.

శ్లో. భంగోత్తుంగమ యామృతాల్లిలహరీమధ్యే విరాడ్విగ్రహం
ద్వీపే నిర్జరపాదపైః పరివృతే కర్పూరదీపాజ్జ్వలే,
ఓంకారాంతరమందిరే మణిమయే శేషాస్తరాశాయినం
లక్ష్మీయైశ్చ మపారచిత్సుభవరం రామం భతే తారకమ్. ౯౮

మ. అమితోత్తరంగతరంగదుగ్ధనిధివిభాతి నిర్వరాడ్డేహుఁడై
యమలం బైననితాంతరీపమున దిశ్యమృతజనంహాహమ
ధ్యమునందుఁ బ్రణవోజ్జ్వలన్నజిగృహాస్తానాపివర్యంకుఁడై
కమలం గూడి సుఖంచురాముఁ గొలుతుఁగద్యారదీపాజ్జ్వలున్ .

తా. మహాతరంగమయమైనయమృతసముద్రముమధ్యను, కల్పవృక్షములచేఁ
బాట్టుకాటుతోఁగూడిన దీప్తమనునందు, మణిమయమైన కద్యారదీపములచేఁ బ్రకాశించు
నోంతారాంతరమందిరమందు, శేషునిపైని శయనించువాఁడును, విరాట్స్వరూపుఁ
డును, లక్ష్మీసహితుఁడును, అపారమయినచిత్సుఖముం వాసస్తుఁడును, అగు తారక
రాముని భజించెదను.

శ్లో. పైకుంతే సగరే సురదుమతలే ఆనన్దవస్తాంతరే
నానారత్ననిరితస్ఫుటముప్రాకారసంపేష్టితే,
సాధేఽజ్ఞాపలశేషతల్పలలితే నిలోత్పలాచ్ఛాదితే
వర్యంతే శయనం రమాదినహితం రామం భజే తారకమ్. ౯౯

మ. ఘనపైకుంతమునందు రత్నమయప్రాకారాత్త మైనట్టిచం
దనవృక్షాంతికమందు భవ్య మగునానందాఖ్యవస్తాంతరం
మున పార్వ్యాంతరరత్నవేదికవయఁగఁ బూజాన్మునఁ శేషశ
య్యును లక్ష్మీయతుఁడైనతారకుని రామాధీశు నేవించెదన్.

తా. పైకుంతపురములో, కల్పవృక్షములక్రిందను, ఆనందప్రాకారమధ్యను,
బహువిధములయినరత్నములచే నిర్మింపఁబడి స్ఫుటమైన సమర్థమయినప్రాకారముచేఁ
బాట్టుఁబడినసాధమునందు, చంద్రకాంతములవంటిశేషతల్పముచేఁ జక్కపై నిలో
త్పలములచేఁ గప్పఁబడినశయ్యయందు శయనించువాఁడును, లక్ష్మీయదలగువారితోఁ
గూడినవాఁడును అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. పైకుంతే పుటభేదనే మణిమయప్రాంతేందుసింహాసనే
అక్షంతార్జ్వరరోదుషే శశిగళత్పియూషవార్యంతరే,
చంద్రార్కానలభానుమండలయుతే శేషాపీఠల్పాంతరే
వాసం వాసవసీలకోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౦

మ. అలపైకుంతకరిద్విజాననమునం దక్షాంతపక్షాంబుజో
జ్వలతారాధిపమండలస్రవనుధావార్యంతరార్కాగ్నిచం

ద్రులసన్నంజలయు క్తభవ్యఫణిరాః త్తల్పస్థు నీలాంబుదో
త్పలమ్రామమణినిభాంగునిఁ బరంభిభాముఁ హరిఁ గొల్చెదన్.

తా. పైకుంతనగరమున మణిమయములయిన ప్రాంతములుగల చంద్రసింహాసనముపైని, చంద్రానినుండి జాలుచున్నయమృతయాచమయిన జలముమధ్యను, అకరాదిక్షారాంతము లయినంతక్షరములగ్వయాచమయినపద్మమందు, చంద్రనారాజ్యన్నిజ్వాలామండలసహితమయిన శేషనాగశయనమధ్య నుండువాఁడను, ఇంద్రసింహమువలె నల్లపై మృదువయినశరీరము గలవాఁడునగు తారకరాముని నేవించెదను.

శో. ఓరాజ్ఞా శశిశంఖమూర్తికలసద్ద్విపే సుధర్మాంతరే
విందా సార్థకశాన్వితే పరిలసన్నాగాంతరే సంస్థితమ్,
శోటిరాంగదహారకుండలమణిగ్నోనేయహోర్జ్వలం
శ్రీవత్సాంచితమింద్రసింహదృశం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౧

తా. ఓరాజ్ఞా శశిశంఖమూర్తికలసఃచ్ఛేదాంతరీపథ్యశృం
గారాన్నత్యనుధర్మమధ్యమున వేడ్కఁ బిందు వస్త్విధిఁ జే
తోరాజత్కళ గల్గి నాదమునఁ దాఁ శోభిల్లి శ్రీవత్సమం
జేరాంచత్పరికల్పయుక్తుఁ జగునాః శ్రీరాము భావించెదన్.

తా. పాలసంద్రమునందలిచంద్రశంఖమూర్తికములచేఁ బ్రకాశించుద్విపము
నందు, సుధర్మ యుగేడిగళమధ్యను, సార్థకశాన్వితమయిన విందువునందు, ప్రకా
శించుచున్నశోభనివయి నుండువాఁడును, శరీరము, భుజోద్భుజులు, హారములు, మండల
ములు, మణులహారములు-అనునీచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, శ్రీవత్స మనుబ్రుష్టుమచ్చ
నీ నొప్పవాఁడును, ఇంద్రసింహమనునుండును, అగుతారకరాముని నేవించెదను.

స్తో. సాశేతేనలచంద్రభానువిలసచ్చిచ్ఛక్రవిందుస్థితం
బాలార్కద్యుతిభానురం కరతలే సాశాంకుశో విభ్రితమ్,
బాణం దావయుతం విశాలనయనం స్త్రీరాసనాంభోరుహం
స్త్రీవుంధూపధరం విలాసనదనం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౨

స. స్థిరసాశేతమునఁ విరోచనవిభాచిచ్ఛక్రవిందుస్థితం
దరుణాశోజ్వలు బాణదావవిలసత్పాశాంకుశోద్యత్కరుఁ
సరసీతేషు ముందహాసవదనుఁ నస్త్రీవుమాంసాకృతిఁ
బరు శ్రీరాము విలాసరమ్యునదనుఁ భ్రాజిష్ణుఁ గీర్తించెదన్.

తా. అయోధ్యలో, అగ్నిచంద్రనూరులవలెఁ బ్రకాశించుచిచ్చక్రమనందలి విందువునం దుండువాఁడును, బాలనూరునికాంతిలోఁ బ్రకాశించువాఁడును, చేతులయందు ధనుస్సుతోడిబాణమును పాకాంకుశములను బట్టుకొనువాఁడును, పెద్దకన్నులుగలవాఁడును, వికసించినముఖపద్మముగలవాఁడును, స్త్రీపురుషరూపమును ధరించువాఁడును, విలాసస్థానమును అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. ఆర్థం రక్తపదాబ్జనీలరుచిరం చార్ధేందుచూడాద్భితం
చార్ధం రత్నకిరీటకుండలధరం తాటంక మర్థం ధనుః,
శంఖం చక్రగదాబ్జసంయుతకరం శ్రీయోమయం వైష్ణవం
పాశం చాంకుశబాణసంయుతకరం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౩

చ. ఇరుదెసఁ దామ్రనీలరుచి * నిం పగుకర్ణికకుండలంబుల
బరఁగి గదాబ్జచక్రకర*పాశకళాంకుశచాపపాణి మై
నురుచిరవైష్ణవాకృతిని * శోభిలి శంకరసేవ్యమూన మై
నిరుపమ మైనతారకము * నిర్మలభక్తి భజింతు నెవ్వఁడున్.

తా. ఎట్టినిపాదపద్మములు, నీలమునంతికిరీరము గలవాఁడును, ఈశ్వరునిచేఁ బూజింపఁబడువాఁడును, రత్నములకిరీటమును, కుండలములను ధరించువాఁడును, తాటంకములను, ధనుస్సును, శంఖమును ధరించువాఁడును, చక్రగదాపద్మములతోడి చేతులుగలవాఁడును, శ్రీయోమయఁడును, వైష్ణవతేజమును, పాకాంకుశబాణసాముఁడును అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. సహస్రవక్త్రాంబుజకర్ణికాంతజ్యోతిఃప్రకాశం వరమూదిమూలమ్,
తేజోమయం జన్మజరావిహీనం శ్రీరాఘవం నిత్యమహం నమామి.

మ. అమలాయుల్ మదిఁ గాంచ నెంచినసహ*స్రాబ్జంబునక గర్ణిక
నిమిరజ్యోతివిభాసితుండు జని వాఁర్థికాదీహీనుండు కాం
తిమయిండుక బరమూదిమూలము శ్రితా*ర్థిఘ్నుండు శ్రీజానకీ
రమణీయాననవద్ద పద్మసఖుఁ డా*రాముండు నక బ్రోవుటన్. ౧౦౪

తా. కేంబోహిమలపద్మముకర్ణికమధ్యను జ్యోతిరూపమునఁ బ్రకాశించువాఁడును, పరుఁడును, ముండటివాఁడును, తేజఃస్వరూపుఁడును, జన్మము ముదిమి లేనివాఁడును, అగురాముని శ్రీ సదా నమస్కరించుచుండును.

శ్లో. సకలభువనరత్నం సచ్చిదానందరత్నం
సకలహృదయరత్నం సూర్యబింబాంతరత్నమ్,

విమలసుకృతరత్నం వేదవేదాంతరత్నం
పురహరజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
ఇత్వోకువంశార్థవజాతరత్నం
సీతాంగనాయోవనభాగ్యరత్నమ్,
నైకుంతరత్నం మమ భాగ్యరత్నం
శ్రీరామరత్నం శిరసా నమామి.

౧౦౫

చ. భువనవచిత్రరత్నమును ధీభూనుతయోవనభాగ్యరత్నముగా
రవిభువచింబమధ్యగతరత్నము సర్వహృద్విస్తరత్నముగా
భవసుతరత్నముగా నిగమశిఖరరత్న మమేయరత్నముగా
బ్రవిమలపుణ్యరత్న మివశంకజరత్నము నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సకలలోకరత్నమును, సుచ్చిదానందరత్నమును, సకలహృదయరత్నమును,
మార్కటచింబమధ్య సుండురత్నమును, నిర్మలపుణ్యరత్నమును, వేదవేదాంతముల
యందు తెలుఁగురత్నమును, శివుఁడు జపించురత్నమును అగురామరత్నము నన్ను
రక్షించుఁగాక. ఇత్వోకువంశ మనునముద్రమునఁ బుట్టినరత్నమును, సీతయగుచిత్త్రీ
యొక్క యోవనభాగ్యరత్నమును, నైకుంతమునం దుండురత్నమును, నాయుదృష్ట
రత్నమును, అగుశ్రీరామరత్నమును శిరసుచే ననుస్మరించెదను.

శ్లో. నిగమశిఖరరత్నం నిర్మలానందరత్నం
నిరుపమగుణరత్నం నాదనాదాంతరత్నమ్,
దశరథకులరత్నం ద్వాదశాంతస్థరత్నం
వశువతిజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
శతమఖసుతరత్నం షోడశాంతస్థరత్నం
మునిజనజవరత్నం ముఖ్యనైకుంతరత్నమ్,
నిరుపమగుణరత్నం సీరజాంతస్థరత్నం
వరమవదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౬

మ. విమలానందము నిస్సమానగుణముగా ధీవేదాంతవాసంబు న
త్కమిలాంతస్థము మోక్షదంబు మునివర్ణస్థాణుజవ్యంబు న
త్యము నాదాంతము షోడశాంతగతముగా ధీదద్వాదశాంతస్థ
త్నము శత్రుతరామరత్నము నితాంతశ్రేణి నగా ప్రోవుతన్.

తా. ఉపనిషత్తులయందులరత్నమును, నిర్మలమయిన-అనందమే స్వరూపముగాఁగలరత్నమును, సాటిలేనిగుణములు గలరత్నమును, నాదనాదాంతములయందుండురత్నమును, దశరథునివంశమునకు రత్నమును, చాక్షదశకపద్మమునందులరత్నమును, ఈశ్వరుఁడు ఇహించురత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక. ఇంద్రునిచే బాగడఁబడురత్నమును, పోదశదశపద్మమునందుండురత్నమును, మునులు ఇహించురత్నమును, మాఖ్యమయిన వైకుంఠమునందలిరత్నమును, సాటిలేనిగుణములుగలరత్నమును, పద్మమునడుమ నుండురత్నమును, మోక్షస్వరూపమైనరత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. సకలమృతరత్నం సత్యవాక్యార్థరత్నం
శమదమగుణరత్నం శాశ్వతానందరత్నమ్.
ప్రణవనిలయరత్నం ప్రస్ఫుటస్యోతరత్నం
సరమపదవిరత్నం సాతు మాం రామరత్నమ్. ౧౦౭

మ. సుకృతస్థానము సత్యముగా బరమునుగా శోధిస్వరూపంబుఁదారకనామిం బవనర్గదంబుఁ బరమిబ్రహ్మంబు నోకారనామకనుస్థానము సద్గుణాకరము శుంభిచ్చాశ్వతానంద మిత్థకలంకం బగురామరత్నము నితాంతప్రేమ నగా వ్రోపుతన్.

తా. సమ స్తభుగ్యరూపమయినరత్నమును, సత్యవాక్యమున కర్థమయినరత్నమును, శమదమగుణములుగలరత్నమును, శాశ్వతమైనయానందమే స్వరూపముగాఁగలరత్నమును, ఓంకారమందుండురత్నమును, స్ఫుటమైన ప్రకాశము గలరత్నమును, మోక్షస్వరూప మైనరత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. నిఖలనిలయమంత్రం నిత్యతత్త్వాఖ్యమంత్రం
భవభయహరమంత్రం భూమిజాప్రాణమంత్రమ్,
పవనజనుతమంత్రం సార్వతీమోక్షమంత్రం
పశుపతినిజమంత్రం సాతు మాం రామమంత్రమ్. ౧౦౮

చ. సకలనివారముగా దురితశంకువినాశము సార్వతీసతీ ప్రకటితమోక్షదాయకము శివానిభావితముగా విదేహభూపకతనయూనుమంత్రము కశిపర్షిశుభాస్పదముగా మునీంద్రతారక మగురామమంత్రము నిశితరంధరముగా ననుఁ బ్రోచుఁగాపుతన్.

తా. అంతట నిందియందుమంత్రమును, నిత్యతత్త్వమునుపేదగలమంత్రమును, ఎంబాదభయమును హరించుమంత్రమును, నీతరంగ ప్రాణమయినమంత్రమును, అంజనే

విమలసుకృతరత్నం వేదవేదాంతరత్నం
పురహరజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
ఇత్వోకువంశార్థ వజాతరత్నం
సీతాంగనాయోవనభాగ్యరత్నమ్,
నైకుంఠరత్నం మమ భాగ్యరత్నం
శ్రీరామరత్నం శిరసా నమామి.

౧౦౫

చ. భువనవచిత్రరత్నమును † భూనుతయోవనభాగ్యరత్నముగా
రవిభునవించుమధ్యగతరత్నము సర్వహృద్విస్తరత్నముగా
భవసుతరత్నముగా నిగమశిఖరరత్న మమేయరత్నముగా
బ్రవిమలపుణ్యరత్న మిసశవంశజరత్నము నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సకలలోకరత్నమును, సుచ్చిదానందరత్నమును, సకలహృదయరత్నమును,
మార్కటించుమధ్య సుండురత్నమును, నిర్మలపుణ్యరత్నమును, వేదవేదాంతముల
యందు తెలుఁగురత్నమును, శివుఁడు జపించురత్నమును అగురామరత్నము నన్ను
రక్షించుఁగాక. ఇత్వోకువంశ మనునముద్రమునఁ బుట్టినరత్నమును, సీతయగుచి స్త్రీ
యొక్క యోవనభాగ్యరత్నమును, నైకుంఠమునం దుండురత్నమును, నాయుదృష్ట
రత్నమును, అగుశ్రీరామరత్నమును శిరసుచే ననుస్మరించెదను.

శ్లో. నిగమశిఖరరత్నం నిర్మలానందరత్నం
నిరుపమగుణరత్నం నాదనాదాంతరత్నమ్,
దశరథకులరత్నం ద్వాదశాంతస్థరత్నం
వశువతిజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
శతమఖసుతరత్నం షోడశాంతస్థరత్నం
మునిజనజవరత్నం ముఖ్యనైకుంఠరత్నమ్,
నిరుపమగుణరత్నం సీరజాంతస్థరత్నం
వరమవదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౬

మ. విమలానందము నిస్సమానగుణముగా † వేదాంతవాసంబు న
త్కమలాంతస్థము మోక్షదంబు మునివర్గస్థాణుజవ్యంబు న
త్యము నాదాంతము షోడశాంతగతముగా † దద్వాదశాంతస్థ
త్నము శక్రస్తుతరామరత్నము నితాంతశ్రేణి నగా ప్రోవుతన్.

నకలనిగమమంత్రం నర్వకాస్త్రైకమంత్రం
రఘువతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.

౧౧౧

మ. తతసంసారసముద్యవప్రబలసంతాపాపహరంబు నం
తతసారంగధరాద్యహస్తవిలసద్ధామంబు వేదాంతస
న్నతముగా జన్తజరాంతదుఃఖసారముగా మోక్షాన్నదంబుగా నమా
శ్రితసాధల్యము రామమంత్రము మదిగాఁ జింతింతున శాంతమున్

తా. సంసారసముద్రమునలనిభయమును తొలఁగించుమంత్రమును, సాక్షాత్తు
గా మోక్షమును గోరువారిచేతను నేర్పించఁబడునీర్ధమంత్రమును, శివుఁడు మొదలగు
వారిచేతులయందు నివసించుమంత్రమును, మోక్షమంత్రమును అగురామమంత్రము ను
సదా భజించుము. జన్మమును సుఖముగాఁ జేయుమంత్రమును, మననము చేయువా
రిని గాపాడునదియు, పుట్టువు-చావు అనుభేదములుగల కష్టములను బోఁగొట్టుమంత్ర
మును, సర్వవేదములయందుండుమంత్రమును, సర్వకాస్త్రైకమయభ్యుదయమంత్రమును,
రఘువతినిజమంత్రమును అగురామ-రామ అనుమంత్రము సర్వోత్కర్షణముగా
నుండునుగాక.

శ్లో. అజ్ఞానసంభవభవాంబుధిబాడబాగ్ని
రవ్యక్తతత్త్వనికరప్రణవాధిరూఢః,
సీతాసమేతమనుజేన హృదంతరాళే
ప్రణప్రయాణసమయే మమ నన్నిధతే.

౧౧౨

మ. ప్రకటాజ్ఞానభవాంబురాశిబడబఁప్రాయం బభివ్యక్తమ
త్యక్తలంకంబు నలత్ప్రణం బవనిజాతాయుక్తమవ్యక్తముగా
నకలవ్యాపకముగా మహాప్రణవనుస్థానంబు రామాభ్యుతా
రకముగా మామకదృష్టిగోచరమగుగాఁ ప్రణప్రయాణంబునన్.

తా. అజ్ఞానమవలనఁ గలిగినసంసార మునెడిసముద్రమునకు బడబాగ్నియు,
అవ్యక్తతత్త్వసమాకాశమునకుఁ బై నుండెడిమోంకారమునం దుండువాఁడును, సీతా
అత్యుగసోతుఁడును అగురామఁడు నాప్రణయలు శరీరమునుండి పోవునపుడు నా
హృదయమునుభవమ సాన్నిధ్యముచేయుఁగాక.

మ. శివసామ్యుం డగునాదిశంకరులు ముగాఁ శ్రీ రామకర్ణామృతం
బవనిగా సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షపేక్షఁ జేహరివం

శవరాభిందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే శ్రద్ధా దనిగించి రా
ఘన! పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొను మా శిల్పంబుగా నత్కృపన్.

మాలిని. పారివడయుగధారి శ్రీ యార్యచిత్రానుసారి
పరమపదవిహారి శ్రీ భక్తలూకాపకారి
శరధిశరధిమిత్రా శ్రీ శత్రుసంఘాతజైత్రా
సరసిజడశనేత్రా శ్రీ నస్తునిస్తాత్రపాత్రా.

మ. ఇది శ్రీరామవదారవిందమకరంశివార్చిత్రసన్నత్రమ
ఓపదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలప్రాప్తత్రమాంగోల్లస
స్తుదితాంతశివరణుండు సిద్ధకవి మాన్యం జైవరామావని
శవయాలోకనఁ జెప్పె రెండవదియాశ్వాసం బభీష్టాపికిన్.

Gundlurthi Ramasubrahmanyam
Railway Forwarding Agent.
Samadurai
Tamil Nadu

తృ తీ యా శ్వా స ము.

శ్లో. శ్రీరామం శివదావధంగనిపుణం సీతాంగనావల్లభం
సుత్రామార్చితపాదపద్మయుగళం సూర్యేందునేత్రోజ్జ్వలమ్,
శర్పారాంగవిలేపనం ఘనరుచిం కారుణ్యపాథోనిధిం
పంచే శల్పతరుప్రవేశితలసత్సించాననాధిష్ఠితమ్.

శా. శ్రీమందారమహిమహా ప్రికలసత్సించాననాసీనుఁ
శ్రీమదృగ్గదమర్విభంగనిపుణుఁ శ్రీసీతాధివాసుఁ ఘన
శ్యాముఁ జందనచర్చితాంగు రవిచంద్రాక్షుఁ గృపాభిఁ ౨
ధాముఁ రాముఁబురందరాద్రితమదిఁ ధ్యానింతునశ్రాంతము

తా. ఈశ్వరునిధనుస్సు విజయశేర్వుగలవాఁడును, సీతకుఁ బ్రియుఁడి
ఇంద్రునిచేఁ బూజింపఁబడుపాదపద్మములు గలవాఁడును, సూర్యచంద్రులనెడి
ములచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, శర్పరము మైపుఁతగాఁగలవాఁడును, యే

వంటి కాంతిగలవాఁడును, దయాగుణుఁడగును, కల్పవృక్షముఁడగు నున్న ప్రతాపిండునింజాననమునం దుండువాఁడును అగుశ్రీరామనిహార్షి ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామ శ్శీతికంధరస్య ధనుషస్సంభేదనప్రాపితాం

సీతాం కాంచనసన్నిభాం పరిణతా మాకల్పరత్నోజ్జ్వలామ్,

వామాంకోపరి లజ్జయా సతముఖి మాలోకయ న్నాననే

శ్రీమద్యానుకళాంకకోటిసదృశః పాయా త్స నో రాఘవః. ౨

మ. రవిచంద్రాయుతకోటికోటినిభః జై శ్రీరమ్యాననాసీనుః జై

భవకోదండవిఖండలబద్ధవిలసత్పాణిగ్రహా నైథిలిగ

నవరత్నభరణా ద్రపాన్విత సువర్ణగ నైజవామాంకమం

దవలోకించురఘూద్వజుండు దయ సశిన్నశ్రాంతముగ ప్రాపుతన్.

తా. సీలకంటనిల్లు నిలుచుటచే లభించినదియు, బంగారువంటికాంతిగలదియు, పెండ్లియాడఁబడినదియు, నగలయందలిరత్నములచేఁ బ్రకాశించునదియు, ఎడమతోడపైని స్వీయచేఁ దలవంచుకొనియున్నదియునగు సీతను వాచుచు నింజాగురవ మునందున్నవాఁడును, కోభాయుక్తులయిన మూర్ఖచంద్రులకోటితో సమానుఁడును, రఘువంశీయుఁడును అగుశ్రీరామఁడు మయ్యలను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామం భువనైకసుందరతనం ధారాధరశ్యామలం

రాజీవాయుతలోచనం రఘువరం రాశిందులింబాననమ్,

కోదండాదినిజాయుధాశ్రితభుజైర్భ్రాంతం విదేహత్రజా

ధీశం భక్తజనావనం రఘువరం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౩

మ. సరజీవాయుతవత్త నేత్ర విలసత్సందర్శనాత్మక మథా

కరలింబానను సీలతోయిడలసత్సాత్మక ధరాపుత్రికా

వరుఁ గోదండముఖాయుధాశ్రితభుజా శివందారుమందారు శ్రీ

కరు శ్రీరాముని రాఘవుగ రఘువరుగ శివాంజీంచి సేవించెదన్.

తా. కోభచే మనోహరుఁడును, లోకములలో ముఖ్యునిందరమయినకలిరము గలవాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, పద్మములవలె వికాసములయిన కన్నుల గలవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, మూర్ఖచంద్రునివంటిముఖముగలవాఁడును, భనుశ్శుమోదలగు తన-అయభములచేత నాశ్రయింపఁబడినభుజములచేఁ బ్రకాశించు వాఁడును, సీతానాయకుఁడును, భక్తజనులను రక్షించువాఁడును, అగుశ్రీరామభండ్రుని సేవించుచుండును.

శ్లో. ఆరామం వై భవానా మభినవనువధం హారశీయూరకాంతం
హాసోల్లాసాభిరామం మణిమయమకుటం మంగళానాం నివాసమ్,
మందారారామసీమాంతరమణిభవనాద్విత్తతం శిష్టసేవ్యం
సల్లాసానందసింధుప్రణయ మభినిశం రామచంద్రం భజేహమ్. ౪

చ. తతవిభవాభిరాము సువక్తప్రవిహారు దరస్తితాననాం
చితు మకుటాంగదాభరణం శ సేవకసేవధి మంగళాకరుణ
సతతము కల్పహారుహవశనస్థలసన్నగిహమధ్యరం
జతు సరసోన్మీనంతుషితశింధుప్ర రామవిభుణ భజించెదన్.

తా. ఎల్లవై భవములకును ఉద్యానవనమును, శ్రోత్రదియకు మంచిమార్గము
గలవాఁడును, హారములచేతను భుజి ద్రులచేతను మనోహరుఁడును, నవ్వుతోడియుల్లా
సముచే మనోహరుఁడును, మణివికారమయనకిరీటముగలవాఁడును, మంగళములకు
స్థానమును, కల్పవృక్షములతోటనుభ్యు రుండుమణిగృహమునం దుండువాఁడును,
శిష్టులచే సేవింపఁబడఁవాఁడును, మంచిమాటలచే నానందముగలిగించినసముద్రునివైఁ
త్రేమగలవాఁడును, అగురామచంద్రు నెవ్వడును నేను సేవించెదను.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘువరం రాశేందువీం బాననం
రాజేవాంశుతలోచనం రణహతానేకాసురం రాఘవమ్,
సీతాచారుపయోధరాంచితలసత్కాశ్చీరగంధాంచితం
రాజత్కుండలమండితం శుభకరం రామాభిరామం భజే. ౫

మ. ధరణీనాథశిరోమణిణ్ శుభకరుణ శైత్యాభ్యుంఘానిలుణ్
ధరణీనాథపయోధరాంచితలసత్కాశ్చీరగంధాంచితుణ్
సరసీతేజః గండమండలవిరాజత్కుండలుణ్ రాము ను,
దరపూర్ణేందునిభాననుణ్ గొలిచెదన్ శ రామాభిరాముణ్ మదిన్.

తా. రాజశ్రేఘ్ణుఁడును, రఘువరుఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి మంగళముగల
వాఁడును, పద్మములచే వికాసములయినకన్నులుగలవాఁడును, తెక్కురక్కములను
మంద్రములతోఁ జూపినవాఁడును, రఘువంశమునఁ బుట్టినవాఁడును, సీతయొక్కచ
క్రిని ప్రసములముం దొప్పుచుఁ బ్రకాశించునంతుమతోడిచందనముచే నొప్పెడి
వాఁడును, ప్రకాశించునండలములచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, శుభములం గలిగించు
వాఁడును, స్త్రీలకు మనోహరుఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రామం కోమలసీమేఘవిలసద్ధాత్రం వయోజాననం
కాకుత్స్థం దశకంకబాహువిదళతోడండబాణాన్వితమ్,
పాపఘ్నం విశదాయతాపీయుగళం సౌమిత్రిసంసేవితం
భక్తానాం పరమావధం మునివరైస్సంస్తూయమానం భజే. ౭

చ. కలుషవిచారాః దశకంధరకంధరబాహుఖండనో
జ్వలశరధారిః బంకరుహావక్త్రః బరాత్పరు సర్వమోనిమం
డలనుతుః గంజనేత్ర గరుడధ్వజా నాశ్రితలోకలోకని
ర్మలపరమావధం బయినకరాము నలక్ష్మణ నాశ్రయించెదన్.

తా. మృదువైన సీలమేఘమువలెఁ బ్రకాశించుదేహముగలవాఁడును, పద్మము వంటి మొగముగలవాఁడును, కాకుత్స్థునివంశమునకు బుట్టినవాఁడును, రావణునిభుజములను విదళించుధనుర్బాణములతోఁ గూడినవాఁడును, పాపములను గొట్టువాఁడును, నిర్మలమయ విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, లక్ష్మణునిచే నేవించఁబడువాఁడును, భక్తులసంసారకోగమునను ముఖ్యావధమును, మునిశ్వరులచే స్తోత్రముచేయుఁ బడువాఁడును అగురాముని భజించుచుండును.

శ్లో. రామం శ్యామలమేఘకోమలరుచిం రాశేందుబింబాననం
రత్నోఘ్నం రవిజార్చితం రఘువరం రత్నోజ్జ్వలత్కుండలమ్,
రాజీవాక్ష మమానుషం రణబలోదగ్రం రమానుగ్రహం
రాశేంద్రం రమణీయరూప మగుకృష్ణాధ్యాయే జగన్తోపానమ్. ౮

తా. రాముఁగ విశ్వవిమోహనుఁగ రఘువరుఁగ ధరాశేంద్రుఁ గంటాక్షును
త్రామారాశివిరుద్ధనుఁగ రణబలోదగ్రుఁగ రమానుగ్రహుఁగ
శ్యామాంగుఁగ రవిజార్చితుఁగ గనకరత్నాకల్పదీప్తుఁగ బరం
ధాముఁగ గారణమూర్తిరమ్యుని సుధాధామాననుఁగ గొల్చెదఁగ.

తా నల్లనిమేఘమువలె మృదువయినశరీరకాంతిగలవాఁడును, భార్యచంద్రునివలెవంటి మొగముగలవాఁడును, రాక్షసులను గొట్టినవాఁడును, ముగ్ధునిచేఁ బూజించఁబడినవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, రత్నకుండలములుగలవాఁడును, తాను రలవంటికన్నులుగలవాఁడును మనుష్యుఁడు గానివాఁడును, యుద్ధమునందు బలముచే గొప్పవాఁడును, లక్ష్మీ కనుగ్రహస్వరూపుఁడును. రాశేంద్రుఁడును, చక్కనిరూపముగలవాఁడును, లోకమోహనుఁడును అగురాముని సహా ధ్యానింతును.

శ్లో. రామం రమ్యగుణం రమావతీసమం రాశాశ్శాంతాననం
రాజన్యం రమణీయరూప మమలం రామాభిరామం హరిమ్,
రాజారాధితపాదపద్మ మనిశం రాజన్యసద్భాసితం
రాశీందుప్రతిమం రమాకుచయుగే విన్యస్తహస్తం భజే. ౮

తా. రాముఁ రమ్యగుణఁ రమాధిపసముఁ † రామాభిరాముఁ బరం
భాముఁ రాజలలాము రాఘవు సుధాభామాననుఁ భార్గవీ
రామారత్నవయోధరోజ్జ్వలకఁ † రాశీందుసంతాకు నా
స్వామిఁ రాజవరాధితాంఘ్రియుగభుఁ † సద్భక్తి సేవించెదన్.

తా. చక్కనిగుణములవాఁడును, విష్ణునితో సమానుఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి యుగముగలవాఁడును, రాజన్యఁడును, మనోహరమయినరూపముగలవాఁడును, నిర్మలఁడును, ప్రేమన మనోహరఁడును, పాపములను హరించువాఁడును, రాజాలచే నారాధింపఁబడినపాదపద్మములగలవాఁడును, రాజాలచే జక్కఁగాఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడినవాఁడును, రాకాచంద్రునివంటివాఁడును, లక్ష్మీరూపయగు నీత సునములయం దుంచఁబడినచేతులగలవాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రామం కాళికగౌతమప్రియకరం సీతావతిం సానుజం
రత్నోఘ్నం వనవాసినం గుణనిధిం విఘ్నఘ్న మస్తార్కజమ్,
సేతోర్వంధనధీరవానరబలం ధిక్కుంభకర్ణేంద్రజ
త్పక్తిగ్రీవ మవద్విభీషణ మజం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౯

మ. సరసుఁ గాళికగౌతమప్రియకరుఁ † త్రాజేశు విఘ్నఘ్ను ను
స్థిరుసామిత్రిసమేతు రాము వనవాసిఁ భానువుత్రావు దు
స్తరవారాశినిబంధనవగసంఠానుఁ దళాస్యాదిము
ష్కరజైత్యారి విభీషణావను రఘుస్వామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. విశ్వామిత్రగౌతములయిష్టమును సంతోషింపఁడును, సీతావతీయు, తమ్మునితోఁ గూడినవాఁడును, రాక్షసులను జంపినవాఁడును, వనమునం దున్నవాఁడును, గుణములకు నిధియు, విఘ్నములను గొట్టినవాఁడును, సుగ్రీవున కా పుత్రఁడును, సేతువును గట్టుటయందు ధీరులగు వానరులబలముగలవాఁడును, టంకకర్ణ-ఇంద్రజిత్రావణుల ధిక్కురించినవాఁడును, విభీషణుని రక్షించినవాఁడును, పుట్టువు లేని వాఁడును అగురాముని సేవించెదను,

శ్లో. రామం శోమలనీలనీరదనిభం నీలాలకాలంకృతం
కట్యం శోభితకింకిణీర్పుణర్పుణధ్వజైః కుపేతం శిశుమ్,
కంఠాలంబితరక్షునిర్మలసఖం కంఠాక్ష మబ్జచ్ఛవినం
భాన్వంతం మకుటాంగదాదివివిధాకర్తైః స్పదాహం భజే. ౧౦

మ. హరినీలాలకు నీలనీరదసయాశాంగుఁ గిరివాదిమం
దరసమ్భామః గింకిణీర్పుణర్పుణధ్వజస్మరస్తేఖలుఁ
నరకాద్భూలసఖప్రకాశితగళుఁ ధౌలుఁ రఘుస్వామి ను
స్థికు రాశిందునిభాననుఁ గుణనిధిఁ ధీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. శోమలమయిననీలమేఘమువంటివాఁడును, నల్లనిమంగురులచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, మెలను శోభిం పుచిలుగంటలపుణర్పుణధ్వనితోఁ గూడినవాఁడును, చాలుఁడును, మెడను వ్రేలుచున్నపులిగోళ్ళపదకముగలవాఁడును, పద్మమలవంటికన్నులుగలవాఁడును, కంఠలవంటికొంటిగలవాఁడును, కిరీటము-ఘంటర్తులు మెడలను పలునగలచేఁ బ్రకాశించువాఁడును అగుశ్రీరాముని గీచించుచుండును.

శ్లో. రామం సీతాసమేతం విమలరవిశతాభానమానం రసార్ద్రం
శ్యామం దేదీప్యమానం స్తితరుచిరముఖంకుండలోద్భాసిగండమ్,
శ్రీవత్సశ్రీనివాసం సురతరువిలసద్వత్ససింహాసనస్థం
దివ్యాకల్పాష్టవ్యలాంగం దివిజవతిసుతం సంతతం తం భజేఽచమామ్.

మ. సురభూజాంత్రికరత్నపీకవిలసత్ శివోదీనుతాయుక్తుభా
స్కరశోటిద్యుతి శ్రీనివాసుఁ గుముదఃశ్యాముఁ బరంధాము నుం
దరమండస్తితవక్త్ర శక్రసుతు నానారత్నవిభ్రాజితా
భరణుఁ రాము రసార్ద్ర నాజనుతు శ్రీవత్సాంకు నేవించెదన్.

తా. సీతాసమేతుఁడును, నిర్మలమయినసూర్యకరమువలెఁ బ్రకాశించువాఁడును, దయారసముచేఁ దడిసినవాఁడును, రామనరామువాఁడును, మిగులఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిలుంగవ్రుచే సాగయినమొగముగలవాఁడును, కుండలములచేఁ బ్రకాశించుచెక్కులుగలవాఁడును, శ్రీవత్సయనమను లక్ష్మికిని నివాసమును, కల్పవృక్షము క్రిందను ప్రకాశించురత్నసింహాసనమునం దుండువాఁడును, దివ్యమలయిననగలచేఁ బ్రకాశించువనమువలుగలవాఁడును, ఇంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును అగు శ్రీరాముని నెల్లప్పుడును నేను భజించుచుండును.

శ్లో. జలసాధికృతసేతుం దేవతానందహేతుం
దశముఖముఖరతోదారవైధవ్యహేతుమ్,
మునిజననివహానాం ముక్తిసాఖ్యాదిహేతుం
రఘువరకులశేతుం శ్రీరైయే ధర్మసేతుమ్.

౧౨

మ. తతపాలస్త్యముఖానురేంద్రసతివై ధవ్యప్రహేతుండు సం
తతమానీశ్వరమోక్షసాఖ్యుడు మాధ్వంజాన్వయాంభోధిభా
సితచంద్రుండు సురప్రమోదితుడు రాజీవానురాగండు బం
ధురసింధుండగురామభూవిభుడు మున్నించుక ననుక సత్కృతశ్.

తా. సముద్రమనందు శేతువుగట్టినవాడును, దేవతల కానందకారణమును,
రావణాదిరాక్షసులభార్యలవైధవ్యమునకుఁ గారణమును, మునిజనసంఘములహోమ
ముఖాదులకు హేతువును, రఘుమహారాజయొక్క శ్రేష్ఠవంశమునకుఁ గేతుప్రాయుఁ
డును, ధర్మమునకు శేతువును నగురాముని శ్రింఁచెదన.

శ్లో. సకలగుణనిధానం యోగిభిస్త్వయమానం
భజితసురవిమానం రక్షితేంద్రాదిమానమ్,
మహితవృక్షభయానం నీతయా శోభమానం
స్మరతు హృదయభానుం బ్రహ్మరామాభిరామమ్.

౧౩

మ. వరయోగింద్రనుతుక నురేంద్రముఖగిర్వాణేశమానావనుక
హరమిత్రుక హితవువృక్షుక జనకహావ్యాసరక్తు హృత్పంకజాం
తరసందీపితభాను సద్గుణనిధిక ధరామాభిరాముక బరా
త్పరు శ్రీరాము సమేయు రాఘవవరక బ్రహ్మంబుఁ జెంతించెదన.

తా. ఎల్లమంచుగుణములకును నిధియు, యోగులచేఁ గొనియాడఁబడినవాఁడు
ను, దేవవిమానమును భజించినవాఁడును, ఇంద్రాదులమానమును గాపాడినవాఁడు
ను, విష్ణుచందెడివృక్షభయవలె నడుచువాఁడును, నీతతో శోభించువాఁడును, నా
హృదయపద్మమునకు మారుగ్గఁడును, స్త్రీలకు మనోహరుఁడును, పరబ్రహ్మస్వరూపుఁ
డును అగురాముని నామనను స్మరించుఁగాక.

శ్లో. వరగుణమణిసింధు రైఖిరిప్రాణబంధుః
కనకఖిరితైర్య స్సంశ్రితాష్టాతనూర్యః,
దశరథస్యబహునందేవవక్త్రాబ్జభాను
ర్జయతు భువనభద్ర స్సర్వదా రామభద్రః.

౧౪

మ. సరసుఁ నద్వైతరత్నసింధు వసుధాఽవాప్తాననద్బంధువుఁ
ధరణీతామరసప్రభాకరు జగదృచ్చద్రానుసంధాయిఁ బ
క్షిరభక్షోఽనిరత్నముఁ రఘువరుఁ ఁ దేవాగ్రగణ్యుఁ బరా
త్పరు శ్రీరాము నుమేరుధీరు మది సంభావించు నిష్టాపిఠిన్.

తా. మంచుగలఁ బసురత్నములకు సముద్రుఁడును, నీతకుఁ బ్రాణబంధువును,
మేరువువంటిదైర్యముగలవాఁడును, ఆశ్రయ లగిడి పద్మములకు నూర్మిఁడును, దేశ
రథరాజుమారుఁడును, దేవతలముఖము లనుపద్మములకు నూర్మిఁడును, లోకముల
కు మంగళస్వరూపుఁడును అగురామభద్రుఁడు నదా అయిండుఁగాక.

శ్లో. త్రిదశకుముదచంద్రో దానవాంభోజచంద్రో
దురితతిమిరచంద్రో యోగినాం జ్ఞానచంద్రః,
ప్రణతనయనచంద్రో మైథిలీనేత్రచంద్రో
దశముఖిరపుచంద్రః పాతు మాం రామచంద్రః.

మ. త్రితనేత్రాఽఽఽఽ డభూంధకారకమలాఽఽఽఽ పాఞ్జనుజ్ఞానమా
నితచంద్రుండు సురాబ్జమిత్రుఁ డనురాఽసీతాబ్జసోముండు సం
తతసీతానయనప్రకాశకశి డైత్యశ్రీవృత్తానాపహా
ద్ధతసోముం డగురామభూవిభుఁడు నిత్యంబు న్ననుం బ్రోవుతన్.

తా. దేవతలగిడికలువలకుఁ అంద్రుఁడును, రాక్షసులగిడిపద్మములకుఁ అంద్రుఁ
డును, పాపములగిడిచీకటికిఁ అంద్రుఁడును, యోగులకు జ్ఞానచంద్రుఁడును, భక్తుల
కన్నులకుఁ అంద్రుఁడును, నీతకన్నులకుఁ అంద్రుఁడును, రావణుఁడుకలత్రువునకుఁ అం
ద్రుఁడును అగురామచంద్రుఁడు నన్ను రక్షిండుఁగాక.

శ్లో. స్వయువతికుచచంద్రం బంధుదుగ్ధాబ్ధిచంద్రం
సుజనకుముదచంద్రం వైరివత్క్రాబ్జచంద్రమ్,
వికసితముఖచంద్రం వ్యాప్తనత్కిర్తిచంద్రం
నకలభువనచంద్రం సంతతం రామచంద్రమ్.

మ. తనయోషాకుచచంద్రు బంధుజనసంతానాబ్ధిచంద్రుఁడు
శనవిద్యేషిముఖాబ్జచంద్రుఁ గరుణాఽసాంద్రుఁ మునిస్తోత్రు స
జ్జననీలోత్పలచంద్రు దిగ్భరితరాఽజత్కిర్తిచంద్రుఁ ననా
తనుఁ బంద్రానను రామభూరముఖ నిత్యంబుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. తనయువతియగు పీత స్తనములమఁ జంద్రుఁడును, బంధువులనెడి పాలసం
ద్రయనమఁ జంద్రుఁడును, సుజతులనెడికలంపిలమఁ జంద్రుఁడును, శత్రువులనెడిపద్మ
ములమఁ జంద్రుఁడును, వికసించినమాఖచంద్రుఁడుగలవాఁడును, అంతటను నిందా
రినక్షిరజంద్రుఁడుగలవాఁడును, సకలలోకములమను జంద్రుఁడును అగురామచంద్రు
ని సుదా నేమించుచుండును.

శ్లో. ఛేత్తారం దశకంఠకలకదళీః కందర్పదర్పావహా
శ్రీకంఠాకృతి మావ్నువాన మమలం ఘోరానురస్రాగదమ్,
బాణం ప్రత్యువసంహారం త ముతులం బాణాననోద్యత్కరం
పంచేఽరాతిభయావహం మునిసుతం రామం ఘనశ్యామలమ్.

ఉ. లీల దశాన్యకంఠకదళీదళసక్రమవిక్రమక్రముగ్
ఫాలనిలోచనాకృతి శుభప్రదు డైత్యవిరాము మానిరా
ట్పాలు విరోధిభీతికరు + బాణవరంభరకార్తుశోజ్జ్వలగ్
నీలఘనాఘనాంగు రమణీయోచరిత్రుని రాముఁ గొల్చెదన్. ౧౭

తా. రామనికంఠములనెడియరఁటిచెట్లను ఛేదించినవాఁడును, మన్యఘని
గర్వము నణచిన శివుని యాకారమును పొందువాఁడును, నిర్మలుఁడును, హ్రుదులగు
రాక్షసులప్రాణములను ఖండించినవాఁడును, బాణము నుపసంహరించువాఁడును,
సాటిలేనివాఁడును, ధనుస్సు పట్టినహస్తముగలవాఁడును, శత్రుభయంకరుఁడును,
మునులచే నుతంపఁబడినవాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును అగు రామని
మొక్కెదను.

శ్లో. ఆకర్ణాంతగుణోల్లసచ్ఛర మజం కల్పాంతకాలోపమం
నేత్రాంతారుణతాం వహంత మనికం ప్రహ్లాదదం నానీనామ్,
పాలస్త్యమరదృష్టిచంచలకరం శస్త్రాస్త్రసంధాయినం
బాణానేకవిచిత్రహస్తకుళలం శ్రీవీరరామం భజే. ౧౮

తా. ఆకర్ణాంతగుణప్రయుక్తవిశిఖం + డై తామ్రనేత్రాబ్జుఁ డై
యాకల్పాంతకృతాంతః డై చలితడైత్యాలోకనుం డై పరా
నీతాశ్చర్యవిచిత్రలాఘవశరానీకుండు నాదేవతా
లోకాభీష్టదు వీరరామవిభు నాలోకింతు నశ్రాంతమున్.

తా. చెవికొనవలనను లాగఁబడిననారియందుఁ బ్రకాశించుబాణముగలవాఁ
డును, పుట్టువులేనివాఁడును, ప్రళయకాలపుయమునితో సమానుఁడును, కడగవల
యం చెట్టెదనమును వహించుచుండువాఁడును, ఎల్ల స్వదును దేవతల కాసందమును

గలిగించువాడును, రావణాసురుని పృష్టికిఁ జాంచల్యమును గలిగించినవాడును, శస్త్రములను-అస్త్రములను సంధానించినవాడును, పలుకాణములను విచిత్రముగఁ బ్రయోగించుచేరి నేర్పుగలవాడును, విరుడును అగుశ్రీరాముని నేరించెదను.

శ్లో. నహి మూతా నహి తాతో నహి మమతనయాశ్చ నైవసోదర్యః,
ఇతి మమ నికటే మృత్యో రఘుపతిరయమేవ బంధురానన్ము. ౧౦౬

ఉ. ఆరయ మిత్తి సన్నిహితః మైసరణిః దనతల్లిదండ్రులుఁ
గూరిమిఁ గల్గినట్టికొడుకులఁ నిజసోదరు లింక నన్యు లె
వ్వారలు లేరులేరు హితవర్తనుఁ దార్తళరణ్యగణ్యుఁ డా
శ్రీరఘురామడైవతమం తేరువబంధువుఁ డై మెలంగెదన్.

తా. నాకు మృత్యువు సమీపించినప్పుడు నల్లి సమీపముననుండు బంధువు గాదు. తండ్రియుఁ గాదు, నాకొడుకులును గారు, సోదరులును గారు. కాబట్టి యీరాముఁడే బంధువు.

శ్లో. దేవేంద్రేణ సమర్పితే ధ్వజయుతే తత్సన్ధందనే సంస్థితం
సోత్కంఠం సురపైరివీర్యవిభవం జ్ఞాత్వా భుజాస్సాలనమ్,
కృత్వా మాతయుతం దళానసహరం తూణీరసంస్థం శరం
హృత్వా జ్యానినదా దరాతిభయదం శ్రీవీరరామం భజే. ౧౦౭

మ. శతయుజ్జార్పితసూతశీతుయుతభాగ్యుత్సన్ధందనారూఢుఁ డై
ప్రతిరోధిశబలం బెఱింగి కృతదోహస్సాలుండు సోత్కంఠనో
ద్ధతుఁ డై జ్యానినదంబునఁ భయముఁ డై తైశ్శకనాకాకుగ
దృతహస్తం దగువీరరామవిభు సంతుల్య స్వాంతమం దెవ్వడున్

తా. ఇంద్రునిచే నంపఁబడినదియు, వెండాతోఁ గూడినదియునగు నారభవ మైన హర్షున్నవాడును, ఉత్కంఠతోఁ గూడుకొన్నట్లు రావణునిపరాక్రమమై భయము బెరిసికొని భుజముల నాస్సాలించి, అమృలబాదిలోనికాణమును దీసి సాధితోఁ గూడరావణుని చంపినవాడును, భయస్వంతారమువలన శత్రువులకు భయము గలిగించినవాడును అగుశ్రీవీరరాముని నేరించెదను.

శ్లో. రుచిరమణిఃకీరీటం నుందరభ్రూలలాటం
కనకరుచిరచేలం కాశీనద్యోగభేలమ్,
విమలజలదనీలం కుండలోద్భాసికర్ణం
రఘుకులభనిరత్నం సంతతం చింతయామి.

చ. సుదుచిమణికిరీటు నతిశుండరభవ్యలూటుఁ గాంచన
స్ఫురితవికాలచేలు ఫణిశ్రుంగవభాగవిభాగభేలుఁ గం
ధరనిభదేహు సస్త్రివిఠానవిరాజితకుండలవ్యయఁ
సరసిజమిత్రవంశమణి శ సంతత మెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. ప్రకాశించురత్నకిరీటముగలవాఁడును, చక్కనికనుకాములును, సుదురు
నుగలవాఁడును, బంగారముచేఁ బ్రకాశించువస్త్రముగలవాఁడును, కుండలములచేఁ
బ్రకాశించుచెల్లులుగలవాఁడును, నిర్మలమైనవర్షకాలపుమేఘమువలె నల్లనివాఁడు
ను, శేషుని లేక కాలియునిశరీరమునందు లేక పడకలయం దాడెడివాఁడును, రఘు
వంశమునెడిగనిలోఁ బుట్టినరత్నమును అనురాముని సదా చింతించుచుండును.

శ్లో. శ్రీవత్సాంక ముదారకాన్తుభలసత్ప్రీతాంబరాలంకృతం
నానారత్నవిరాజమానమితులం నీలాంబుదశ్యామలమ్,
కస్తూరీఘనసారచర్చితతనుం మందారమాలాధరం
కందర్పాయుతమండరం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౨

మ. వనదశ్యామలదివ్యవిగ్రహుని శ్రీవత్సాంకుఁ బీతాంబరఁ
ఘనసారాంతమ్మగ్నిమదాంచితు లసత్కందర్పసౌందర్యఁ గాం
చనరత్నోజ్జ్వలసత్కిరీటు విబుధశ్రేష్ఠజస్రజా నుస్త్రితా
నను సీతాయుతుఁ గాన్తుభద్యుతి జగత్సాధు స్తదిగ్ గొల్చెదన్.

తా. శ్రీవత్సచిహ్నముగలవాఁడును, గొప్పకాన్తుభముచేతను, ప్రకాశించు
వచ్చనివస్త్రముచేతను అలంకృతుఁడును, పలురకములరత్నము లచేతను ప్రకాశించు
కిరీటముగలవాఁడును, వర్షకాలమేఘమువలె నల్లనివాఁడును, కస్తూరీకర్పూరములచేఁ
బూయఁబడినశరీరముగలవాఁడును, కల్పవృక్షపుష్పమాలికను ధరించినవాఁడును, పది
తేలమస్యఘనవలెఁ జక్కనివాఁడును, సీతాసమేతుఁడును అనురాముని గీచించెదను.

శ్లో. యన్నామైవ సహస్రనామసదృశం యన్నామి వేదై స్సమం
యన్నామాంకితవాక్య మాసురవర స్త్రీగర్భవిచ్ఛేదనమ్,
యన్నామి శ్వవచార్యభేదరహితం ముక్తిప్రదానోజ్జ్వలం
తన్నామాలఘు రామరామ రమణం శ్రీరామనామామృతమ్.

తి. ఏవిభుపేరు వేదనము శ మెన్న సహస్రసమాఖ్యసన్నిభం
వేవిభునామకీర్తన రహితఁ దనుజాంగనగర్భభేదనం
వేవిభునామ మెన్నఁగ మహితఁ శ్వవచార్యభేదివర్జితం
వేవిభుపేగు ముక్తిద మహిమెంతు సుధాదము రామనామమున్.

తా. ఎవనినామమే నిష్ఠురహస్తనామమలతో సమానమైనదో, ఎవనినామము లేదనమనె, ఎవనిచేయతో సంకీర్తనయినవాక్యము రాక్షసు స్త్రీల గర్భములనభేదించునదో, ఎవనినామము చందాలు రనియు, అర్హ్యులనియు భేదములేకదేముక్తి నిచ్చువిషయమునఁ బ్రకాశించునో, గొప్పదియగునతనినామము, రామ-రావయినెడి శ్రీరామనామామృతము నన్నానందింపఁజేయునది యగుఁగాక!

శ్లో. రామం రాక్షసమర్జనం రఘువరం దైత్యవిధ్వంసినం
సుగ్రీవేష్పితరాజ్యదం సురవతే స్థిత్యంతకం శార్దూలమ్,
భక్తానా మభయప్రదం భయహరం పాపాఘ్నవిధ్వంసకం
సామీరిస్తుతపాదపద్మయుగళం సీతాసమేతం భజే. ౨౬

మ. రవిపుత్రేష్పితరాజ్యదుః రఘువరుః † రక్షకులధ్వంసకుః
దివిజాధీశ్వరభీతిసంహరు శ్రీరాః రిఘ్నుః మహాపాపన
ర్లవినాశుః ధరణీసుతాసమేతు శ్రీరాముః బరంధామునిః
బవమానాత్మజసేవితాంఘ్రికములుః † భావించుశార్దూల హరిః

తా. రాక్షసులను మర్దించినవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, దైత్యుల ధ్వంసముచేసినవాఁడును, సుగ్రీవుని కిష్టమయినరాజ్యము నిచ్చినవాఁడును, ఇంద్రుఁ ధయమును బోఁగొట్టినవాఁడును, శార్దూలునుధనుస్సు గలవాఁడును, భక్తుల కయము నిచ్చువాఁడును, సంసారభయమును హరించువాఁడును, పాపసమూహము విధ్వంసముచేయువాఁడును, వాయుకుమారునిచేఁ గొనియాడఁబడుపాదపద్మయులుగ వాఁడును, సీతాసమేతుఁడును అగురాముని నేదించుచుండును.

శ్లో. రామం రక్షసరోరుహాక్ష మమలం లంకాధినాథాంతకం
కౌసల్యానయినోత్సవం రఘువరం నాగేంద్రతల్పస్థితమ్,
దైతీహితుచకుంభకుంకుమరజోలంకారహరం హరిం
మాయామానుషవిగ్రహం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౭

తా. కౌసల్యానయినోత్సవుఁ విమలు లంకానాథవిధ్వంసి సీ
తాసాధ్వీకుచకుంకుమాంకితలసంజ్వయః సరోజేక్షుః
దాసస్తుత్యై భుజంగతల్పు నరనాథస్వామి శ్రీరామునిః
నాసామిః రఘునాయకుఁ దలఁచెద † న్నాయామనుష్యాకృతిః

తా. ఎఱ్ఱఁదాసురలవంశికశక్తులుగలవాఁడును, నిర్మలుఁడును, రావణుని వినవాఁడును, కౌసల్యకన్యుల కానందమును గలిగించినవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, సేనకయ్యై నుండువాఁడును, సీత క్షనకలకములయందలికుంకుమధూళి యు

కారముగాఁగల ముత్యాలహారముగలవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, మాయతోడి మనుజులరముగలవాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురఘుపతిని రాముని నేవించెదను.

శ్లో. రామం హేమతటిత్ప్రభాంకుకధరం వీరాసన సంస్థితం
బాలం నీలమణిప్రభం మధురిపుం బై త్యేంద్రగర్వావహమ్,
విశ్వామిత్రవసిష్ఠవాసరవరై స్సంసేవ్యమానం సదా
నిత్యం భాస్కరచంద్రకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. ౨౧

మ. వరవీరాసనసంస్థితౌ మధురిపుఁ ఁ బై దేహీసంయుక్తు ముం
దరవిద్యుత్ప్రభకాంచనాంబరభయఁ బై త్యేంద్రగర్వావహౌ
వరదుఁ భాస్కరచంద్రకోటినిభు విశ్వామిత్రునై రించవా
సరసంసేవితౌ బాలు నీలసదృశౌ ఁ రామప్రభౌ గౌర్వదన్.

తా. బంగారువలెను, మెఱపువలెను ప్రకాశించుచున్నందును భరించువాఁడు
ను, వీరాసనమునం దుండువాఁడును, బాలఁడును, ఇంద్రనీలమణివంటి కౌంతిగలవాఁ
డును, మధురాక్షునుని విరోధియును, రాక్షసరాజును రావణునిగర్వమునునోగొట్టిన
వాఁడును, విశ్వామిత్ర-వసిష్ఠ-సుగ్రీవులచేసదానేవింపఁబడువాఁడును, కాశ్యకుఁడును,
కోటిసూర్యచంద్రులతో సమానుఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. కత్రుఘ్నా వ్యజనాంచితోఽపి భరతః పార్శ్వద్యయే వశ్యమే
ఛత్రం చామరసంయుతం కలితవాఁ యం సేవతే లక్ష్మణః,
మూలే కల్పతరో ర్విమానవిలసత్తాగ్నికృసించోసన
వద్దాన్యం మునిసేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౨

తా. మందారాంతికప్రవృత్తాంతివిలసత్తాగ్నికృసించోసనం
బండుఁ జామరపుండరీకధను లై ఁ సానందు లై భ్రాతరి
పొందంగొల్వ మునులే భజింపఁ జెలువించిపొందఁ బ్రకాశించునా
నంద బ్రహ్మము రామచంద్రుఁ గొలుతుఁ ఁ నాశీకవక్త్రౌ హరిన్.

తా. వింజామరలచే నివృత్తకత్రుఘ్నుఁడును, భరతుఁడును రెండుప్రక్కల
యంనును, వెనుకనైపునఁ జామరసహితమయిన గొడుగును పట్టుకొన్నవాఁడై లక్ష్మ
ణుఁడును నేవింపఁగల్గవృక్షములైన నున్న విమానమునం బ్రకాశించురత్నసింహాసన
మునం దున్నవాఁడును, పద్మయుఖుఁడును, మునిసేవితుఁడును, అగుసీరాముని నేవిం
చుచుందులొ, సీతాసమేతుఁడయిన యారఘుపతిరాముని నేవించుచుండెదను.

శ్లో. వామాంకోపరి తప్తకాంచననిభాం సీతాం సమాలోకినం
హస్తాభ్యాం ధృతఛత్రచామరమహాసామిత్రిణా సేవితమ్,

నిత్యం పూజితపాదపద్మయుగళం దైవై స్ఫురేంద్రాదిభి
స్సేవ్యం మానుషరాక్షసైః కపివరైః శ్రీరామచంద్రం భజే. ౨౮

మ. సతతంబుగ వ్యవసాతపత్రధరుఁ డై + సామిత్రి గొల్వంగ సం
తత మింద్రాదిసుపద్యు లంఘి)కమలఃపద్మంపద్మంబుఁ బూజింప నా
శ్రితడై తేయకపీంద్రుడు ర్త్యతతి సంసేవిత వామాంకసం
స్థితశ్చంగారధరాకుమారిఁ గను నాశ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. ఎడమతోడనైనన్ని పుటయువేసినబంగారుతో సమానురాలయిన సీత ము
మాచువాఁడును, చేతులతో గొడుగును దింజామరను పట్టుకొన్నలక్ష్మణునిచే సేవించ
వలయువాఁడును, ఇంద్రాదులగు దేవతలచే నిత్యమును పూజింపఁబడుపాదపద్మములం
గలవాఁడును, మనుష్యులచేతను, రాక్షసులచేతను, వానరులచేతను సేవించఁదగువాఁ
డును అగుశ్రీరామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. కస్తూరీతిలకం కపీంద్రచారణం తారుణ్యవారానిధిం
శ్రీరాంభోధిమతాముఖాబ్జమధుపం కల్యాణసంపన్నధిమ్,
కౌసల్యానయనోత్సవం కపివరత్రాణం మహాపాయుషం
కామారప్రియ మర్కతోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. ౨౯

తా. కౌసల్యానయనోత్సవఁగ సరసిజాగరారనాష్టాభిఁ గై
లాసాధీశ్వరమిత్రునిగ మృగమదాళంకారఫలస్థులగ
రామానుగ రవికోటితుల్యుఁ గపివరత్రాణు భవ్యాత్ము సీ
తాసాధ్వీయుతుఁగాలభేదిఁ గొలుతుఁగజాంతుఁమహాపాయుషున్.

తా. కస్తూరీజాట్టుగలవాఁడును, వారిని సంహరించినవాఁడును, దయాగుము
ద్రుఁడును, లక్ష్మీయంశమునఁ బుట్టినసీతముఖపద్మమునఁ దుష్టేదయును, మంగళ
ములకును, సంపదలకును సెన్నిధియును, కాసల్యకన్నులకుఁ గంతోషమును గలిగించు
వాఁడును, ముగ్ధిపురి రక్షించినవాఁడును, గొప్పపాయుషముగలవాఁడును, కామార
ప్రియుఁడును, కోటిమూర్త్యసమానుఁడును, సీతాపతియు నగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. విమ్యుక్తోటిదివాకరద్యుతినిధం శ్రీకాస్తుభాలంకృతం
యోగింద్రైః స్సనతాదిభిః పరివృతం కైలాసరాధప్రియమ్,
ముక్తారత్నకీరీటకుండలధరం కైవేయహారాన్వితం
వై దేహీకుచసన్నివాస మనిశం సీతాసమేతం భజే.

కారముగాఁగల ముత్యాలహారముగలవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, మాయతోడి మనుజులరముగలవాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురఘుపతిని రాముని నేవించెదను.

శ్లో. రామం హేమతటిత్ప్రభాంకుకధరం వీరాసన సంస్థితం
బాలం నీలమణిప్రభం మధురిపుం బై త్యేంద్రగర్వావహమ్,
విశ్వామిత్రవసిష్ఠవాసరవరై స్సంసేవ్యమానం సదా
నిత్యం భాస్కరచంద్రకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. ౨౧

మ. వరవీరాసనసంస్థితౌ మధురిపుఁ ఁ బై దేహీసంయుక్తు ముం
దరవిద్యుత్ప్రభాంచనాంబరభయఁ బై త్యేంద్రగర్వావహుఁ
వరదుఁ భాస్కరచంద్రకోటినిభు విశ్వామిత్రులై రించవా
సరసంసేవితౌ బాలు నీలసదృశుఁ ఁ రామప్రభుఁ గొల్చెదన్.

తా. బంగారువలెను, మెఱపువలెను ప్రకాశించుచున్నందును భరించువాఁడు
ను, వీరాసనమునం దుండువాఁడును, బాలఁడును, ఇంద్రనీలమణితోటికొంటిగలవాఁ
డును, మధురాక్షునిలి విరోధియును, రాక్షసరాజును రావణునిగర్వమునునోగొట్టిన
వాఁడును, విశ్వామిత్ర-వసిష్ఠ-సుగ్రీవులచేసదానేవింపఁబడువాఁడును, కాశ్యకుఁడును,
కోటిసూర్యచంద్రులతో సమానుఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. కత్రుఘ్నా వ్యజనాంచితోఽపి భరతః పార్శ్వద్యయే వశ్యమే
ఛత్రం చామరసంయుతం కలితవాఁ యం సేవతే లక్ష్మణః,
మూలే కల్పతరో ర్విమానవిలసత్తాగ్నికృసించోసన
వద్మాస్యం మునిసేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౨

తా. మందారాంతికప్రవృత్తాంతివిలసత్తాగ్నికృసించోసనం
బండుఁ జామరపుండరీకధను లై సానందు లై భ్రాతరి
పొందంగొల్వ మునులే భజింపఁ జెలువించిపొందఁ బ్రకాశించునా
నంద బ్రహ్మము రామచంద్రుఁ గొలుతుఁ ఁ నానీకవక్త్రుఁ గూరిన్.

తా. వింజామరలచే నిొప్పుకత్తుఁముఁడును, భరతుఁడును రెండుప్రక్కల
యంనును, వెనుకపై పునఁ జామరసహితమయినకొడుగును పట్టుకొన్నవాఁడై లక్ష్మ
ణుఁడును నేవింపఁగల్గవచ్చుముత్తంద నున్న విమానమునం బ్రకాశించురత్నసింహాసన
మునం దున్నవాఁడును, పద్మయుఖుఁడును, మునిసేవితుఁడును, అగుసీరాముని నేవిం
చుచుందులొ, సీతాసమేతుఁడయిన యారఘుపతిరాముని నేవించుచుండెదను.

శ్లో. వామాంకోపరి తప్తకాంచననిభాం సీతాం సమాలోకినం
హస్తాభ్యాం ధృతఛత్రచామరమహాసామిత్రిగా నేవితమ్,

తా. శుభమువలె నల్లనివాఁడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాఁడు కావలెనవచ్చు సలముగలవాఁడును, రెండుబాహువులచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, మొగముగలవాఁడును, ఎఱ్ఱనిపాదపద్మములగలవాఁడును, పలురత్నములచే ములయున నగలతోఁ గూడినవాఁడును, ధనుర్వాహించుఁడును, ముగ్ధాకర పాటిలేనిచక్కనిశరణుగలవాఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును అను సేవించెదను.

శ్లో. దివ్యారణ్యయతీంద్రనామనగరిః † సెల్లాందుకల్పస్థలిః
స్వర్ణస్తంభనకాస్త్రపాదశయుతే మందారమూలాశ్రితే,
నానారత్నవిదితనిర్మలమహాసింహాసనే సంస్థితం
సీతాలక్ష్మణసేవితం రఘువతిం సీతానమేతం ఛతే.

మ. విదితారణ్యయతీంద్రనామనగరిః † సెల్లాందుకల్పస్థలిః
బదియాఽన్వన్నపసిండికంబములచే † భాసిల్లుసాధంబునం
దుడయార్కద్యుతిపీఠమధ్యమమునం † దుర్వీరసూత్రాత స
మృది సౌమిత్రియుఁ గొల్వఁ జెల్వలగురాఁమిస్వామిఁ బ్రార్థించెద

తా. దివ్యారణ్యయతీంద్రుడును సేతుగలనగరమున, సేయుఁబదాములంగర
ములతోఁ గూడినదియు, కల్పవృక్షముమొదట నున్నదియునగు గొప్పకుంటుక
మధ్యను, పలురత్నములచేతను విదితమై నిర్మలమయినకొప్పసింహాసనమునం
వాఁడును, సీతాలక్ష్మణులచే సేవించఁబడువాఁడును, సీతానమేతుఁడును అనురా
సేవించెదను.

శ్లో. యత్పాదాంబుజసంభవా త్రివధగా భాగీరథీ ముక్తిదా
లోకానాం హతశిల్పిషా ఛగవతీ మందాకినీ కాంభవీ,
లోకే భాతి సరస్వతీ సురవదీ పుణ్యోదకాంతిప్రభా
తం విష్ణుం ఛరతాగ్రజం రఘువరం సీతానమేతం ఛతే.

మ. ఛనవిధ్యంసిని ముక్తిదా త్రివధగా † భాగీరథిః కాంభవిః
దివిజహ్లాదిని కారదా ఛగవతిః † నీ లోత్పలాస్తవ్రభా
ఛపుతాత్మ గనః పాదపద్మమున సేవపద్మాక్షుఁ డావిష్ణు రా
ఘువు సీతానియు రామచంద్రవిభువతీత్కంబంబు లర్పించెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమునఁ బుట్టిన-అకాశగంగానది, మూడుమామ్ర
పొందినదై, ఛగీరథునిహుంతులై, ముక్తి నిచ్చునదియై, లోకములపాదములను
గొట్టునదియై, భూకాశరాని, శంభుసంబంధయై, సరస్వతీయై, దేవనదియై, ప

యు, బ్రహ్మలవంతికాంతికవియును లోకమునఁ బ్రకాశించుచున్నదో, అవిష్టు
స్వరూపుని, భరతునియన్నను, సీతాసహితుని, రఘురాముని నేదించెదను.

శ్లో. యత్పాదాంబుజరేణునా మునిసతీ ముక్తిం గతా యస్తహా
పుణ్యం పాతకనాశనం త్రిజగతాం భాతి స్తుతం పావనమ్,
స్తుత్వా రాఘవ మప్రమేయ మమలం పూర్ణేందుమందస్త్రితం
తం రాఘం సరసిదుహాన్ మతులం సీతాసమేతం భజే. ౩౧

ఉ. ఏవిభుపాదరేణుకణ త మించుక సోఽతి యశాల్య కాపముగా
బోవిడనాడె సంస్తరణ త పాండుగఁ జేసి కృతార్థ యై జగ
త్పావని యంచుఁ గీర్తిఁ గనఁ త దత్సరిసిరుహపత్ర నేత్రు సీ
తావిభుఁ గైరవాప్తసమతాధాము దరస్త్రితు రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమునందలిభూరిచే అశాల్య కాపముక్తిని పొందినదో,
ఎవని పవిత్రమయిన లేజన్ను మూఁడులోకములసాపములను నశింపఁజేయునచై ప్ర
కాశించుచున్నదో, స్మరింపఁబడి పవిత్రముగఁ జేయునో, అట్టిరఘువంశీయుని, అప్ర
మేయుని, నిర్మలని, పూర్ణ-చంద్రునివంటిచిలునగవుగలవానిని, తామరలవంటికన్న
లుగలవానిని, సాటిలేనివానిని, సీతాసహితుని, రాముని స్మరించి నేదించెదను.

శ్లో. ధైర్యదేహీకుచమండలాగ్రవిలసంతాగిక్యరాస్తాంబుజం
చంచత్కంకణహారనూపురలస క్కియూరహారాన్నితమ్.
దివ్యశ్రీ మణికుండలోజ్జ్వలమహాభూషాసరాస్తాన్నితం
వీరశ్రీరఘువుంగవం గుణనిధిం సీతాసమేతం భజే. ౩౨

చ. జనకసుతాకుచోపరిలసన్తగిపాణిసరోజ రత్న కాం
చనమకుటాంగదాద్యఖలశిచారువిభూషణభూషితాంగు స
జ్జనసుతపాదపంకజ విశిశాలభుజాంతరు వీరగాఘవుగా
దినమణివంశవర్ధను సత్తీయుతు నింది నమస్కరించెదన్.

తా. సీత సునమండలముకొనను ప్రకాశించుమాణిక్యమువలె నుండుపద్మము
వంటిచా సముగలవాఁడును, ఒత్తైన శంకణములతోను, ముత్యాలహారములతోను,
అంతలతోను, ప్రకాశించుభుజోద్భులతోను, రత్నాలహారములతోను గూడినవాఁడు
ను, దివ్యమయినశోభగల రత్నకుండలములతోను, ప్రకాశించు వేలకొలదిగొప్పనగల
తోను గూడినవాఁడును, వీరలక్ష్మీ గలవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, గుణముల
కు నిధియు, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేదించును.

శ్లో. వైదేహీకుచమండలోపరిలసన్వ్రాణిశ్యహారావళి
మధ్యస్థం నవనీతకోమలయచిం నీలోత్పలశ్యామిలమ్,
కండర్పాయుతకోటినుందరతనం పూర్ణేందుచింబాననం
కాసల్యాకులభూషణం రఘువతిం సీతాసమేతం భవే.

౩౭

మ. ధరణీపుత్రికుచోపరిప్రవిలసద్రత్నావళిమధ్యభా
సురవర్ణవ్యవిసీలరత్నసదృశుఁగఁ నూనాస్త్రసాహస్రనం
దరుఁ బూర్ణేందునిభాననుఁగఁ రఘువతిఁగఁ దైత్యాంతకుఁగఁ గోసతే
శ్వరపుత్రీకులభూషణుఁగఁ జనకవాఁసంయుక్తుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. సీతక్షనమండలముపైని ప్రకాశించురత్నచూరములకు వాయుకషణియు,
తన్నవలెనే మృదువయినకాంతిగలవాఁడును, వర్ణగలఁనవలె వర్ణనివాఁడును, పది
వేలకోట్లునువృక్షులవలెఁ జక్కనై నళరీరముగలవాఁడును, పూర్ణచంద్రచింబముచింతి
ముగముగలవాఁడును, కాసల్యకుఁ గలభూషణమును, సీతాసహీతుఁడును అగురఘు
వతిని రాముని నేచింతును.

శ్లో. వైదేహీయతవామభాగ మతులం వందారుమందారకం
వందిప్రస్తుతీర్తివాసితతరుచ్ఛాయానుకారిప్రభమ్,
వైదేహీకుచకుంకుమాంకితమహారస్కం మహాభూషణం
వేదాంతై రుపగీయమాన మనకృత్సీతాసమేతం భవే.

౩౮

మ. ధరణీవాన్వితవామభాగు విమలఁగఁ దాసామరానోకముఁగఁ
నరనుఁగఁ బ్రస్తుతీర్తివాసితతరుచ్ఛాయానుకారిఁగఁ ధరా
వరపుత్రీకుచకుంకుమాంకితలసదృశుఁగఁ మహాభూషణుఁగఁ
వరవేదాంతనిరంతరస్తుతు విభుఁగఁ వర్ణింతు సీతాయుతుక

తా. సీతకోఁ గూడినయెడనుప్రక్కలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, నమ
గ్నరించువారికిఁ గల్పవృక్షమును, స్తుతిపాతవలెచేఁ గొనియాడఁబడినీర్తిచేఁ బరిమ
ళింపఁజేయఁబడినవాఁడును, చెట్టునీటి ననుకరించుకాంతిగలవాఁడును, సీతక్షనమం
లమండలికుంకుమయచే నంకితమయినకొవ్వబొమ్మగలవాఁడును, కొవ్వనగలుగల
వాఁడును, మాటిమాటిని చిగునడక్తులచే గానయెడఁబడువాఁడును, సీతాసహీ
తుఁడును అగురాముని నేచింపెదను.

శ్లో. వైదేహీస్తవకుంభసంభ్రమపరీరంభాదృతం సింధుగం
రాకాచంద్రనిభాననం రఘువరం రాజవవశ్రేయణమ్,

ప్రావృక్షేఘనిభద్యుతిం స్థితయుతం హారావళిభూషితం
శ్రీరామం ప్రణమామి భక్తజనతాదీంతామినిం సంతతమ్. ౩౯

మ. రమణీయావనివాసయోధరవరీరంభుఁగ సముద్రస్థితుఁగ
గమలాక్షుఁగ హసితాననుఁగ వరదు రాశికాచంద్రబింబాన్యు ర
త్నమయోద్వ్యోతవిభూషణుఁగ రఘువరుఁగ బాసామరానోకమలఁగ
విమలస్తవ్యఘనాఘరాంగు మది భావించుటఁగ గృహకాంక్షి నై.

తా. సీతయొక్కసంభములవంటి ప్రసములయొక్కసంభ్రమాలింగనముం బాద
రముగలవాఁడును, సముద్రమును పొందినవాఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి ముగము
గలవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, తామరతీసులవంటికన్నులుగలవాఁడును, వర్ష
కాలమేఘముతో సుమయిన శరీరకాంతిగలవాఁడును, చిలునగవుతోఁ గూడినవా
డును, హరములచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, భక్తజనులకుఁ జింతామణియు నగు
శ్రీరాముని సంతతము నమస్కరించుచుండును.

శ్లో. పై దేహీరమణం హిరణ్యతిలకం విశ్వంభరాపాలకం
వర్ధిష్ఠా వివిధాయుధేషునిపుణం విద్యజ్ఞనశ్రీకరమ్,
విద్యావాసగృహం వియచ్చరమతం విమృత్ప్రకాశాంబరం
విప్రత్రాణవిధేయ మాదిపుషపం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౪౦

మ. షీతిపుత్రీరమణుఁగ హిరణ్యతిలకుఁగ శ్రీరాము వర్ధిష్ఠు ర
షీతవిశ్వంభరు దేవతావినుతు రాజీవాక్షు విప్రవసుఁగ
దతవిద్యజ్ఞనశ్రీకరుఁగ నకలవిద్యావాసు సాదామనీ
ద్యుతిచేలుఁగ వివిధాస్త్రశస్త్రనిపుణుఁగ దోషావహుఁగ గొల్పెదన్.

తా. సీతావతియు, బంగరుబొట్టుగలవాఁడును, భూమిని పాలించువాఁడును,
వృద్ధిని పొందువాఁడును, నలువిధములయిన-ఆయుధములయందును, వాణియులయం
డును నేర్పుగలవాఁడును, విద్యజ్ఞ మలర సంతకరుఁడును, విద్యులను వివాసగృహ
మును, దేవతలచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, మెఱపునలఁ బ్రకాశించువస్త్రముగల
వాఁడును, బ్రాహ్మణరక్షణమునందు విధేయుఁడును, ఆదిపురుషుఁడును అగుశ్రీరాము
నిచంద్రుని నేరించెదను.

శ్లో. పై దేహీవళనర్తినం రణజితం రత్నాకరాగారిణం
పక్షిగ్రీవమదావహం వటుభుజం పద్మావళిప్రభమ్,

విష్ణుం జిష్ణు మువార్యకౌర్యనిలయం నీలాంబుజశ్యామలం
రత్నాలంకరణాన్వితం రఘువతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౪౧

మ. అవసీదానశనర్తి జిష్ణు రఘురామాధీశు దోస్సారునిగా
రవిరోటిమృతి నీలసీరదనిభుఁగఁగఁ రత్నాలకరాగాదు రా
ఘువు సర్వాత్మ సవార్యకౌర్యఁ గనకాఁకల్పౌజ్జ్వలుఁగఁ బక్షి-కం
తవినిర్భేదను విష్ణునిగా హృదయదీపితంబందు భావించెదన్.

తా. సీతకు లాంగినవాఁడును, యుద్ధములలో జయించువాఁడును, గడుద్ర
మునం దుండువాఁడును, రావణునిగర్వమును బోఁగొట్టినవాఁడును, సమర్థములయిన
రాహువులుగలవాఁడును, శోటినూర్వసమానకౌంతిగలవాఁడును, గర్వవ్యాపవఁడను
ను, జయించుస్వభావముగలవాఁడును, చారింపరానికౌర్యమునకు స్థానమును, నల్లని
మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, రత్నాలనగలతోఁ గూడినవాఁడును, రఘువంశనాయకు
ఁడును అగుశ్రీరాముని సేవించెదను.

శ్లో. దేవానాం హితకారిణేన భువనే ధృత్వావతారం ధృవం
రామం కాశికయజ్ఞవిఘ్నదళనం తత్రాటకానంహరమ్,
నిత్యం గాతమచారకాపదళనశ్రీపాదరేఖం శుభం
శంభోఃతత్కటచాపఖండనమహాసత్త్వం భజే రాఘవమ్. ౪౨

చ. అమరహితార్థ మై ధవళీయం దవతారముఁ దాల్చి తాటకా
సమయఁగఁ జేసి గాధినుతఃసత్రవిఘాతుల సంహరించి ప
త్కములవరాగరాజ మునిఁకాంతకు కాపముఁ బాపి శంభుదా
వము నవలీలఁ ద్రుంచినశుభంకరు రాఘువు నాశ్రయించెదన్.

తా. దేవతలకు మేలుచేయుహేతువుచే భూలోకములో నవతరించినవాఁడను
ను, కాశ్యకుఁడును, విశ్వామిత్రునియజ్ఞమున విఘ్నములను బోఁగొట్టినవాఁడును, ద్రు
నిష్ఠురాలయినతాటకను సంహరించినవాఁడును, నిత్యుఁడును, అశుభకాపమును బోఁ
గొట్టిన శ్రీపాదఘోరిగలవాఁడును, శుభకర్మరూపుఁడును, శివునిగొప్పవంటిని నిజాయ
కుఁడఁ దగినగొప్పబలముగలవాఁడును, అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రాజీవశేత్ర రఘువుంగవ రామభద్ర
రాశేందువీంబసదృశానన నీలగాత్ర,
రామాభిరామ రఘువంశసముద్భవ త్వం
శ్రీరామచంద్ర! మమ దేహి కరావలంబమ్. ౪౩

ఉ. సావనపత్రశేత్ర రఘుశత్రుమ నీరజసిలగాత్ర శృం
 గారనిధీ శరచ్చనివిశాసితవక్త్ర ముహూర్త రాఘవా
 శ్రీరఘువంశపార్థిమణి శ్రీరమణీముఖపద్మభాస్కరా
 ధీరజవావనా రఘుపతి యభయంబు నొసంగవే దయన్.

తా. పద్మములవంటికన్నులుగలవాడవును, రఘువంశశ్రేణుడవును, రామభ
 ద్రుడవును, భ్రష్టుమనాటిచంద్రునింబడుతో సమానమయిన యొగముగలవాడవును,
 నల్లనిశరీరముగలవాడవును, స్త్రీలకు మనోహరుడవును, రఘువంశమునఁ బుట్టిన
 వాడవును అగునొక్కిరాదుచంద్రా! నాకు నీచేయూఁత నిమ్ము.

శ్లో. ముసురరుచిరగండం వుండరికాభతుండం
 కంకరభుజపండం రాత్రతేజోగ్నికుండమ్,
 నమితభువనపండం భేదితోగ్రారిమండం
 గుణనికరకరండం నామి రామం ప్రచండమ్. రర

మ. ఘనరాత్రజ్వలదగ్నికుండనిభు రశ్మిప్రాయశావిధ్వంసకుఁ
 భననదృఢామృతాస్త్రీశాస్త్రసమహృద్యండుఁ బ్రచండుఁ సరో
 జనివాభుఁ ముకురాభగండియుగళుఁ శ సర్వాత్మ సర్వప్రపం
 చనతాంఘ్రిద్యయు సప్తనాకరు రఘుస్వామిఁ మదిఁ గొల్చెదన్.

తా. అద్భుతలవలెఁ బ్రకాశించుచున్నట్లుగలవాఁడును, పద్మమువంటి యొగము
 గలవాఁడును, ఏనుఁగుతోండమువంటివాచుండములుగలవాఁడును, భయంకరమయిన
 నతేజస్సున కగ్నికుండమును, లొంగఁదిసికొన్నలోకసమాహును గలవాఁడును, చం
 పఁబడినభయంకరశ్రుతుండలముగలవాఁడును, గుణసమాహులకు భరణియు, శత్రు
 భయంకరుడను అగురాముని తెలుకొదను.

శ్లో. నోదండదండవినివేళితవాహుదండ
 మాఖండలాద్యమరవర్షితపుష్పవర్షమ్,
 ఆయోధనస్థితరజఃపరిధూసరాంగ
 మత్యుర్జితం రఘువరేంద్ర మిరిప్రభేదమ్. రగ

మ. దనువాధీశవిచారి యై ప్రకటయశ్చత్యౌపరాగోల్లస
 త్రనుఁ డై వానవముఖ్యదేవతలు ముంతిదారప్రనూనప్రవృ
 త్తిని వర్షింప శరాసనాగ్రకరుఁ డై శ చెల్వొండ సూర్యాస్తవా
 యునదిశోత్పలమిత్ర రామవిభు నీతాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. భస్మర్తంజమునం దుంచఁబడినబాహుదండముగలవాఁడును, ఇంద్రాదులగు దేవతలచేతను వర్షింపఁబడినపుష్పవర్షముగలవాఁడును, యాదృభూమియం దున్నభూ-
0చేతను భూసరవర్షమైన శరీరముగలవాఁడును, కొప్పలముతోఁ గూడినవాఁడును,
శత్రువులను భేదించినవాఁడును, అగురఘువరేంద్రుని రాముని గొల్పెదను.

శ్లో. సేవ్యం శ్రీరామమంత్రం శ్రవణశుభకరం శ్రీష్ఠనుజ్ఞానిమంత్రం
స్తవ్యం శ్రీరామమంత్రం సరకదురితదుర్వారనిష్ఠాతమంత్రమ్,
భవ్యం శ్రీరామమంత్రం భజత భజత సంసారనిష్ఠారమంత్రం
దివ్యం శ్రీరామమంత్రం దివి భువి విలసన్తోత్తరక్షైకమంత్రమ్. ౪౧

చ. శ్రవణశుభంకరంబు పుష్పసంస్కృతితాపవిచారకంబు రా
రవముఖహేతుమష్కృతనిశిరాకరణంబు రిపువ్రహారముగా
భువి దివి సుప్రకాశితము శిమోద్దముగా నువినేకకారణం
బపు రఘురామరామకమహామనుజవ్య మొనర్తు నిత్యమున్.

తా. సేవింపఁదగినదియు, శ్రవణములకు శుభమును గలిండునదియు, శ్రేష్ఠు-
లయినజ్ఞానులను గాపాడునదియు, స్తోత్రము చేయఁదగినదియు, సరకములకును, పా-
పములకును వారించరాని నీడుగుంటి మంత్రమును, శ్రేష్ఠమయినదియు, సంసారము-
ను నిర్మించుటకైనమంత్రమును, ప్రకాశించునదియు, స్వర్గమందును, భూమియం-
దును, ప్రకాశించు మోక్షయోగముయిన రక్షణకర ముఖ్యమంత్రమును అగుశ్రీరామమం-
త్రమును జనులారా! భజింపుఁడు భజింపుఁడు.

శ్లో. ఆజానుబాహు మరవిందదృశం శుభాంగం

రాజాధిరాజ మఖరాజితమకవతంగమ్,

శ్రీజానకీముఖసరోరుహమత్రభృగం

శ్రీవాయుకం హృది భజామి కృపాంతరంగమ్.

౪౨

మ. అరవిందాయతవత్తనేత్రు వరకల్పాగారగు శ్రీజానకీ

తరుణీవత్త్రసరోజమత్రమధువుగా దైత్యారి నాజానుబా

హు రమేశుం గలుపాంధకారరవి నాశిద్యుగా సత్కృపాంభోధినుం

దదనిగా రాజులలాము రామవిభు నాశనందంబునం గొల్పెదన్.

తా. మోక్షకాళ్యణమును బాహువులగలవాఁడును, వద్భములవంటికన్నులుగల-
వాఁడును, శుభమయినదేహముగలవాఁడును, రాజాధిరాజును, పాపగుహాహుసేది-
చిఁకటికి మార్చుఁడును, అస్మియాపిణియగు నీతముఖవద్భమునకు గండుదుష్టువయ్యు-
దనుతోడిమనముగలవాఁడును, శ్రీవాయుకుఁడును అగురాముని మనసులో సేవించును.

శ్లో. ఏశేన బాణ మవరేణ కరేణ చాపం

హస్తాద్వహంత మసమానజటాశిరస్కమ్,

సీతాసహాయ మనుజేన సమం చరంతం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

౪౮

చ. కరయుగళప్రదీప్తకరశాస్త్రకుః జై రిపునాశకారి మై

స్ఫురితజటాశిరస్కుః జయః శ ఘామినుతాయురుః జై శ్రితార్ద్రసం

హరుః జయ తారహరధరుః శ జై సహలక్ష్మణుః జై చరించును

స్థిగు రఘురాము సంస్తరణః శ జేసి యభీష్టముః జెందు చిత్తమా!

తా. సంతోషయవలన నొకచేతను బాణమును, రెండవచేతను భనుస్సును వ హించువాఁడును, సాటిలేనిజడలతోదిశిరసుగలవాఁడును, సీతాసహాయుఁడును, త మ్మునితోఁగూడఁదిరుగుచుండువాఁడును, అగుశ్రీరామనిసహాచిత్తమావతలంచెదను.

శ్లో. ఆమీలయో దళశిరోవదనాంబుజాత

ముస్త్యిలయో జనకజానయనోత్పలే చ,

ఆనందయో సకలజీవచరోరరాశిం

శ్రీరామచంద్రవిభు రస్తు ముదీయచిత్తే.

౪౯

చ. ఘనబలబాహుశౌర్యదళశంకముఖాంబుజములే మొగుడ్చ ఘా

తనయువిశాలనేత్రకుముదదవ్యయముగా వికసించ సర్వస

జ్ఞవవరచాతకావళికి శ సంభ్రామ మొప్ప సముత్సహింపఁజే

సినరఘురామచంద్రునితిశే సఫలత్వము నొందు చిత్తమా!

తా. రావణునిముఖములనెడిపద్యములను ముసలింపఁజేయువాఁడును, శీతక మ్ములనెడికలువలను వికసించఁజేయువాఁడును, సమస్తతేవులనెడిచరోరసమాహు మనందింపఁజేయువాఁడును, అగుశ్రీరామచంద్రుఁడు నామనసునం దుండెడిని.

శ్లో. రామం పురాణపురుషం రమణీయవేషం

రాజాధిరాజమటార్చితపాదపీఠమ్,

సీతావతిం సునయనం జగదేశవీరం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

౫౦

ఉ. రాముఁ బురాణపురుషుని శ రాజలలామకీరీటసన్నధి

స్తామవిరాజమానపదతోయరుహద్వయా రమ్యవేషునిగా

దామరసాక్షు భూనతినుతారమణుఁ జగదేకవీరు శ్రీ
రాము గుణాధిరాముని నిరంతరముఁ న్నర్చియింపు చిత్తమా!

తా. దామరసాక్షు నానందపటచూచువాఁడును, పురాణపురుషుఁడును, చక్కనిశేష
ముగలవాఁడును, రాజాధిరాజులకిరీటములచేఁ బూజింపఁబడుపాదపీఠముగలవాఁడు
ను, సీతానాయకుఁడును, మంచితన్నులుగలవాఁడును, లోకములలో శేషవీరుఁడును,
అగుశ్రీరామచంద్రుని సదా నామనమ్మనందుఁ జలించుచుండును.

శ్లో. సింహాసనస్థం సురసేవితవ్యం రత్నాంకితాలంకృతపాదపద్మమ్,
సీతాసమేతం శశిసూర్యసేత్రం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

మ. భువసింహాసనసంస్థితుఁ దివిజనంభూతార్చితుఁ రత్నకాం
చనసందీపితపాదుకాంఘ్రికమలుఁ త్రావుత్రికాసంయుతుఁ
వనజతావ్రతశాంకసేత్రుఁ గరుణావర్ధిన్లు రాముఁ ననా
తను దాసాంగణకల్పకద్రుమము నభిషేక్తి బ్రశంసించెదఁ

తా. సింహాసనమునం దుండువాఁడును, సురలచే సేవింపఁదగువాఁడును, ర
త్నాంకితములయిన వగలచే నలంకరింపఁబడిన పాదపద్మములుగలవాఁడును, సీతా
సమేతుఁడును, సూర్యచంద్రులు కన్నులుగాఁగలవాఁడును అగురాఘవరామ చంద్రుని
రాముని సేవించెదను.

శ్లో. సుగ్రీవమిత్రం సుజనానురూపం
లంకాపారం రాక్షసవంశనాశమ్,
వేదాశ్రయాంగం విప్రులాయతాక్షం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౧౨

మ. సుజనానందకరక వికాలనయనుఁ త సుగ్రీవనన్నిత్రునిఁ
రజనీసంచరవంశవంశదహనుఁ త చాశేంద్రు లంకాపారుఁ
విజయశ్రీలసితాంగు రామవిభుఁ బృథ్వీపుత్రికానాయకుఁ
భజియింతుఁ నిరతంబు రాఘవవరః ప్రస్తావితన్

తా. సుగ్రీవుని స్నేహితుఁడును, సుజనులవలఁ దగినవాఁడును, లంకను కూరిం
చినవాఁడును, రాక్షసవంశములను నశింపఁజేసినవాఁడును, వేదముల కాధారమయిన
విగలవాఁడును, వికాలములయినకన్నులుగలవాఁడును అగురాఘవ రామచంద్రుని
సేవించును.

శ్లో. అనంతశీర్షిం వరదం ప్రసన్నం వదాననం సేవకపారిజాతమ్,
రాజాధిరాజం రఘువీరశీతలం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

చ. అనువముశీర్షిసాంద్రు నిరతాశ్రితస్వర్తహింబు విశ్వతా
హనుని సహస్రవత్త్రకమలీలానను రాజలలాము రాఘవృ
ఘను రఘువీరశీతల సఖుఃఖుస్సయని వరదు బరాత్పరు
జననుతు రామభూవిభుః బ్రహ్మనిగా భజయింతు సమృద్ధిన్.

తా. అంతములేని శీర్షికలవాఁడును, వరముల నిచ్చువాఁడును, ప్రసన్నుం
డును, పద్మమునఁ గూర్చుండువాఁడును, భక్తులకు శల్పవృక్షమును, రాజాధిరాజును,
రఘువంశవీరులకుఁ ద్వజప్రాయుఁడును, అనురాఘవరామచంద్రుని రామని సేవించెదను.

శ్లో. వదానసన్ధం నురసేవితవ్యం వదాలయానందకటాక్షవీర్యమ్.
గంధర్వవిద్యాధరగీయమానం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

మ. అమరస్తామనతాంఘ్రివ ద్దయగు సాహస్రారమధ్యస్థితృ
గమలానందకటాక్షవీర్యజవరుఁ గంధర్వగానప్రియఁ
విమలుఁ రాఘవరామచంద్రు వరదుఁ విశ్వాత్తు విశ్వంభరుఁ
సుమితాంజాయితసుందరుఁ గూలిచెడఁ శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. పద్మాసనస్థుఁడును, దేవతలచే సేవించఁదగువాఁడును, అష్టియుక్త-
అనందముతోఁడికడఁగొనిచే జాడఁదిగినవాఁడును, గంధర్వులచేతను, విద్యాధరులచే
తను గానముచేయఁబడువాఁడును, అనురాఘవరామచంద్రుని రామని సేవించెదను.

శ్లో. అచింత్య మవ్యక్త మనంతరూప
మద్వైత మానంద మివాది గమ్యమ్,
పుణ్యస్వరూపం పురుషోత్తమాఖ్యం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౧౨౨

చ. అనఘు సచింత్య సవ్యయ సఃసగుతు సమేయ సనాదిగమ్యఃతా
వసనుచరిత్ర సద్వీయ సహజ్జయ సమ్యతుః బుణ్యరూపుని
ఘనుః పురుషోత్తమః బరమశాహణికుఁ రఘురామచంద్రు స
జ్జననుతు రాఘవృ వరదుఁ సంతత మెంతు హృదంతరంగంబునన్.

తా. అలోచింపరానివాఁడును, స్పష్టముగానివాఁడును, అంతలేనిరూపము
గలవాఁడును, రెండవదిలేనివాఁడును, అనందస్వరూపుఁడును, అదిలేనివాఁడును, పౌం

దండగివహాఁడును, పుణ్యమే స్వయాపముగాఁగలవాఁడును, పురుషోత్తమఁ డనుపేరు గలవాఁడును, అసురాభువరామచంద్రుని రాముని గేవించెదను.

శ్లో. మందస్త్రితం కుండలిగండభాగం
వీతాంబరం భూషణభూషితాంగమ్,
నిలోత్పలాంగం భవనైకమిత్రం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౧౧

చ. దరహాసితాననాంబురుహః † దప్రసవర్ణవిసూత్నరత్నవి
స్ఫురితకిరీటకుండలవిభూషణభూషితౌ భవ్యకాంచనాం
బరుః గుముదాభగాత్ర మునిశివందితునిఁ భవనైకమిత్ర ము
స్థిరు నుచరిత్రు రామవిభుః † జన్మయు రాఘవు నాశ్రయించెదన్.

తా. చిఱునగపుగలవాఁడును, కుండలములతోడి చెక్కులుగలవాఁడును, పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, నగలచే నలంకరింపఁబడిన శరీరముగలవాఁడును, నల్లఁ గలవచంటి దేహముగలవాఁడును, లోకములకు ముఖ్యమిత్రుఁడును అసురాభువరామచంద్రుని రాముని గేవించెదను.

శ్లో. డిండిరహాన మణికుండలచారుకర్ణ
దోర్దండకౌర్యజితభండన మేరుధీర,
కోదండకాండవరిమండిగ పార్థివేంద్ర
వేదండయాన జయ రాఘవ రామచంద్ర!

౧౨

చ. భువమణికుండలోల్లసిలశిఖర్ణ శరాసనకాండమండితుఁ
జనవరుఁ గుంభిరాడ్గమను † శారదధేనవటీరహాను ము
ర్జనమిదగర్వనిర్వరణశిచారుభువాబలకౌర్యభుర్య న
జ్జనసుతచద్య రాము ననిశంబు నుతించెద నిష్ప్రసిద్ధికిన్.

తా. సముద్రపుడుగువంటినపుగలవాఁడా, రత్నకుండలములచే జక్కైన వస్త్రపులుగలవాఁడా, రాహుదండకౌర్యముచేతను యుద్ధములలో జయమును పొందిన వాఁడా, మేరుపువంటి ధైర్యముగలవాఁడా, భదుర్బాగులచేనలంకరింపఁబడినవాఁ డా, రాశేంద్రా, ఏనుఁగువలె నడుచువాఁడా, రాఘవా, రామచంద్రా! అందఱుకంటె హెచ్చువాడ వగుము.

శ్లో. లోకా నప్ర నినాదయస్త రిహయస్యాంతర్భయం వర్ధయ
నస్తానాంచ భూవాం ప్రకంపముదయః నస్తార్థవాఘూర్ణయః,

ఉన్నీలాగి గళాతలాని జనయిగా నస్తాపి వృక్షీధరా
సుక్రీరామనవాహుదండవిదళతోడండచండధ్వని.

మ. తతనస్తాంబుధులుగా ధరిత్రిధరసంతానంబులుగా ఘూర్ణిలెగా
శతమన్యుం డతిభీతిఁ జెందెఁ బ్రబలెగా + సప్తార్ధ్యలోకంబు లా
యతవిభ్రాంతి నధోజగంబుజనముల్ + వ్యాలోలతం జెందె భూ
వతిరామాధివవాహుదండదళనప్రధ్వంసిచాపధ్వనిన్.

తా. శ్రీరాముని వాహుదండముచే విజృంభించిన ధనుర్దండముతాలాకు తీవ్ర
మయినధ్వని ఏడులోకములను ప్రతిధ్వనింపజేయుచు, ఇంద్రునిమదిలో భయమును
జెంచుచు, ఏడుభూములను కంపమునగలిగించుచు, సప్తసముద్రములను ఘూర్ణింపఁ
జేయుచు, సప్తపాతాలములను ముకుళింపజేయుచు, సప్తవలనర్వరములను కడలిం
చుచు వియద్రేపిణది.

శ్లో. బ్రహ్మాండం దళయగా వియ ద్విదళయగా భోగీశభోగస్థలే
సంత్రాసం జనయగా నముద్రవటలీతోయం నముద్వేలయగా,
దిత్పాలనవి ఖోభయగా కలగిరిగా దీర్ఘత్వ మాపాదయగా
నక్షత్రాశి చ పాతయ నివసిత శ్శారే ర్ధనుష్ఠ్యారవః. ౨౯

మ. తనకోడండగుణధ్వనిగా బగిలె భిష్టానంబు బ్రహ్మాండముగా
జనధుల్ పొంగ దిగిశవక్త్రీ వణఁకగా + వ్యాళింద్రభోగంబు లె
ల్లను సంత్రాసము నొందెఁ బరవ్రతము లల్లదై న్నహిగా దుల్లై గ్గ
కున నక్షత్రము లట్టిరామవిభుఁ గాఁకుల్ న్ముగ్ధులకంచెదన్.

తా. విభుయాభుడగు రామునిధనుష్టంతారము బ్రహ్మాండమును పగిలించుచు,
అతాళమును బ్రద్దలుచేయుచు, అసంతునిపడగలయందు భయమును గలిగించుచు,
సముద్రమునీటిని హద్దురొడవజేయుచు, దిగ్వితులను ఖోభింపజేయుచు, వలనర్వర
ములను విడిపొవునట్లు చేయుచు, నక్షత్రములను రాల్చుచు విలసిల్లుచుండెను.

శ్లో. యశ్చండగాంధీర్యధనుర్విజేతా భూమండలివృణ్యకృతావతారః,
అఖండలాద్యైరమరై రుపేతః కోడండపాశః కలదైవతం నః. ౩౦

ఉ. ఎవ్వఁడు భాత్రిమండలియ శసీనమహాసుకృతావతారకుం
డెవ్వఁడు విల్లు చేకొని జళియించు విరోధుల శుద్ధమానసుం
డెవ్వఁడు బ్రహ్మరుద్రదివిశేంద్రముఖామర దేవవేష్టీతుం
డెవ్వఁడు చాళపాశి యితఁ + డెంచగ మత్కులదైవతం బగున్.

తా. ఎవఁడు తీతమై గాంధీర్యముగలభనున్నచే జయించువాఁడో, ఎవఁడు భూమండలము చేరికొన్న భుక్తిముచేత నవతరించినవాఁడో, ఎవఁ డింద్రాదులగుజీవ తలతోఁ గూడియుండువాఁడో, అట్టి కోదండపాణి యగురాముఁడు మోకులదేవత.

శ్లో. వై దేహ్యో నమ మేత్య రాజ్య మనిశం సౌవర్ణసింహాసనే
మందారద్రుమవాటికాంతరమహాశ్రీ చంద్ర కాంతాలయే,
తై శీయితన యాంజనాతనయనతోన్మిత్రిసంసేవితం
మేఘశ్యామ ముదారహాసవదనం శ్రీ రామచంద్రం భజే. ౨౧

మ. స్థిరకల్పస్థలచంద్ర కాంతవనతికా + సింహాసనాసీనుఁ డై
నిరతంబుగా ధరణీసుతానపీఠుఁ డై + నీహృత్పలశ్యాముఁ డై
దరహాసాననుఁ డై మరుత్సుతనుమిత్రావృత్త తై శీయిన
ద్వరపుత్రాస్మితుఁ డై నరామాజననాభస్వామిఁ బూర్ణించెదన్.

తా. నీతతో రాజ్యమునుగూర్చి వచ్చి నదా కల్పవృక్షముల తోటమధ్య నున్న గొప్ప కోభగలచంద్రకాంతమందిరమున 100 గాదుసింహాసనముపైని గూర్చున్న వాఁడును, ధరత-అంజనేయ-లక్ష్మణులచే నేనింపఁబడువాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, గొప్పనవ్వుతోడి మొగముగలవాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. వై దేహీవులకాంకురార్చితతనుర్వాల్మలంబిహస్తాంబుజో
హస్తే నూదితరత్నకంకణరవణ కల్పద్రుమాణాం వనే,
పాదాభ్యాం మణిపాదుకాద్యుతికరప్రేంభన్నభాభ్యాం చర
న్నిష్టాలావనుధారసం దితతు మే శ్రీ రామచంద్రో హరిః. ౨౨

మ. తతమందారవనాంతరంబున లసద్దత్తావళిపాదుకా
ద్యుతిఁజెల్వొందునభోజ్యలాంఘ్రియుతుఁడై + యోషానమాశ్లేషతం
జితరోమాంచితగత్రుఁ డై యలకు నాశ్రీ రామచంద్రుండు మా
కలికానుణ్యత నిచ్చుతగా నరసవాక్యాభ్యామృతం బెప్పడున్.

తా. నీతపులకాంకురములచేఁ బూజింపఁబడు శరీరముగలవాఁడును, ప్రేంబు-చున్న హస్తపద్మములుగలవాఁడును, చేతియందు సంతోషింపఁజేయు రత్నకంకణ ములభ్యుని గలవాఁడును అగుచు, కల్పవృక్షములతోటలో, మణిపాదుకలకుఁగాంతి నిచ్చుచు బొప్పెచున్నగోళుగలపాదములతో నడచువాఁడును, హరిస్వరూపుఁడు ను అగుశ్రీరామచంద్రుఁడు నాకుఁ బ్రియవాక్యములనెడి యన్పుతరసమునిచ్చుగాక.

శ్లో. వామాంకస్థితజానకీకుచయుగే విన్యస్తహస్తాంబుజం
ప్రొజ్ఞంభాననభంకజోవరిలనద్విస్పృష్టచింతాధరమ్,

సత్తారేణ విశిష్టకంకణరవే నోంకారసింహాసనే

భాంతం కారదచంద్రహాసమనిశం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౩

ఉ. దావలిపార్శ్వముం దలరుచిధాత్రినుతాకుచకుంభయుగ్మగుం

దీపితహస్తపంకజ విశిర్త్తలకారదచంద్రహాసురగా

శ్రీపతి విద్రుమాధరు హరిః బ్రహ్మోజ్జ్వలకంకణస్వరూ

త్వపతి విస్ఫుటాబ్జముఖః జానకిరాము భజంతే నెవ్వడున్.

తా. ఎడమతోడపై నున్ననీరక్షనములయం దుంపఁబడిన హస్తపద్మములుగల వాఁడును, వికసించిన ముఖపద్మముపైఁ బ్రకాశించు స్పష్టమయిన దొండవండువంటి పెదవిగలవాఁడును, మిగుల హృదయిన గొప్పరత్నకంకణములధర్మనితోఁ గూడిన వాఁడును, ఓంకారమనెడి సింహాసనమానందుఁ బ్రకాశించువాఁడును, శరచ్చంద్రుని వంటి నగపుగలవాఁడును, అశురాఘవరాముని సదా నమస్కరించుచుండెను.

శ్లో. పై దేహీసహితం చ లక్ష్మణయుతం కై శేయిపుత్రాద్వితం

స్మగ్ధం చ విభీషణానిలసుతో నీలం నలం చాంగదమ్,

విశ్వామిత్రవసిష్ఠగౌతమభరద్వాజాదితా మానయా

రామో మారుతిసేవితః స్మరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే. ౬౪

మ. జనకాశోద్భవలక్ష్మణాఖ్యయుతుఁడై * సామ్రాజ్యనీతన్ముఁడై

ఽనుజేశార్కజవాయుజాంగదభరద్రావాణాతిబ్రహ్మతనం

దనగాధేయవిరోధిఘాతిభరతుల్ * నానాప్రకారంబులగా

దినముగా గొల్వఁ జేలంగురామవిభు నర్థిం గొల్తు నిష్టాప్తిన్.

తా. సీతాసహితుఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడినవాఁడును, భరతునితోఁ గూడినవాఁడును, సుగ్రీవుని- విభీషణుని- అంజనేయుని- నీలుని- నలుని. అంగదుని విశ్వామిత్రుని- వసిష్ఠుని- గౌతముని- భరద్వాజుఁడు మొదలగువారినిగౌరవించుచున్న వాఁడై సామ్రాజ్య సింహాసనమునందు, అంజనేయునిచే నేరింపఁబడుచుండురాముఁడు నన్ను స్మరించుగాక.

శ్లో. రామః ప్రాంజలి మగ్రతోఽనిలసుతం సౌహార్ద మాదర్శయగా

ప్రాంచద్వామరయుగ్మభాసితకరా వశ్చాత్ స్థలే పార్శ్వయోః,

వామాంశేఽపనిజాం విభీషణముఖా సంభవయా బోధయా

ధీముద్రాకరతత్త్వరూప మవత్సామ్రాజ్యసింహాసనే. ౬౫

మ. వరభద్రానందుఁడై సతీసహితుఁడై * భ్రాతల్ సితచ్ఛత్రదా

మరముల్ వచ్చిమిపార్శ్వభాగములఁజేయగాదాల్పసామీరిముం

దరః గేల్తోడ్ప విభీషణాదులకు బోధగా బెల్లుచుగా భవ్యసు
స్థిరముద్రాకరతత్త్వరూపుః దగువాః శ్రీ రాము నేమించెదన్.

తా. ఎదుటఁ జేతులు బోదించి నిలిచిన- అంతసేయవిగూర్చి క్షేమామును
ప్రకటించువాఁడై, తెనుకను, ప్రక్కలను పిష్టచుండు వింజాయరలజంటచేఁ బ్రకా
శించుచేతులుగల విభీషణాదులను, ఎడమతోడఁజేతున్న సీతను గౌరవించు వాఁడును,
జ్ఞానముద్రతోడి హస్తముచేతను తత్త్వస్వరూపమును బోధించుచు సామ్రాజ్యనింహా
సనముపైని తెలుఁగుచుండువాఁడును అగు శ్రీరాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. పొగండే హితబాలశ్చః పరివృతః పూర్ణేందుతాతాననః
శ్రీత్యా బద్ధవిచిత్ర హేమవననే సంసక్తకాంచీగుణః,
అజానుప్రవిలంబి బాహుయుగళ శ్శ్యామాంబుభృద్విగ్రహా
భ్రాతృస్వానుచర శ్చరాచరగురుః పాయా త్సదా రాఘవః. ౧౨౬

మ. పలుపొగండవయస్కుఁ డర్చకనిజభ్రాతృప్రయుక్తుండు న
త్కటిబద్ధాంచిత హేమవస్త్రవిలసత్కాంచీగుణోల్లాసి వి
స్ఫుటనీలాంబుజవర్ణవిగ్రహుఁడు సంపూర్ణేందువక్త్రుండు దు
ర్బటకౌఠ్యుండు విలంబిబాహుఁ డగుశ్రీ రాముండు నగా బ్రోవుతన్.

తా. పొగండవయసున హితులయినబాలరతోఁ జాట్టువాఱుతోఁ బడినవాఁ
డును, పూర్ణచంద్రునివలె మనోహరమున నొంగుముగలవాఁడును, ప్రేమచేఁ గట్టు
తోఁబడినవిచిత్ర సీతాంబరమందుఁ దగులుకొన్న మొలత్రాడు గలవాఁడును, తెలు
కాశ్చక్రమును న్రేలుచున్న చేతులుగలవాఁడును, నల్లని మేఘమువంటి శరీరయుగల
వాఁడును, సోదరులే తన కనుచరులుగాఁ గలవాఁడును, చరాచరప్రపంచమునకు గురు
వును, అగురాఘవరాముఁడు సదా నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ఐ దేహీరమణీయవక్త్రవనజప్రద్యోతఖన్ద్యోతనం
శేరీసద్దని రత్నదీపకలికాకాంతే వనంతం హరిమ్,
సౌరభ్యప్రసవప్రయుక్తవిలసద్భయ్యాంతరే కాఱునం
శ్రీమంతం రఘువంశదీపకమణిం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౧౨౭

మ. స్థిరశేరీభవనాంతరాంతరవిత్పాప్తిప్రావృతం ఐ నభా
మౌరసౌరభ్యప్రసూనతల్పమున నాఁకుఁగోనుతావక్త్రతా
మౌరసాహస్కరుఁడై రహించుహరి శ్రీమంత్రుగా గతుల్ స్థానస్వయం
స్ఫురరత్నం బగురామచంద్రుఁ డలఁతుగా బూర్ణానుకంపానిధిన్.

తా. కీతయొక్క చక్కనిముఖపద్మమును విశసంపదేయమటకు మార్చుచును, మొగ్గులవంటి రత్నదీపములచే మనోహరమయిన ప్రదాగ్భూమినుం దుండువాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, వాసవగల పూలుపరివారబడినదియై బ్రహ్మశివుఁడెడిశయ్యమధ్యను పరుండువాఁడును, శ్రీమంతుఁడును, రఘువంశమును తెలిగించుమణియు నగురామ చంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. రామో బద్ధవయోనిధి ధ్వుణనిధి ర్గత్వా సమం వానరై
ర్లంకాం ప్రాప్య సకుంభకర్ణదనుజం హత్వా రణే రావణమ్,
తత్ర స్థాప్య విభీషణం రిపుశ్రుతే నీతావతిః పుష్పకం
చారాధః పునరాగత స్స భృతవాః ధాత్రి మజః పాతు నః. ౨౮

మ. బలములే గొల్వఁగ వార్ధిఁగట్టి రిపుశ్రుతే † ప్రాపించి పాలస్త్యము ఖ్యుల ముద్దించి కృపా విభీషణున కాశియూ లేలఁగా నిచ్చి చెన్నలరక మైథిలితోడఁ బుష్పకవిమానాచారాధుఁడై వచ్చి నిర్వలాశీతపురాభిషిక్తుఁడగురామస్వామి నకా బ్రోవుతన్.

తా. గుణములకు నిధియగురాముఁడు సేతువును గట్టినవాఁడై వానరులతో బయలుదేలి లంకను చేరి, కుంభకర్ణనితోను, రాక్షసులతోను గూడ రావణుని యుద్ధమునఁ జెరిగి, అందు విభీషణుని నిలిపి పుష్పక మెక్కి మరల వచ్చినవాఁడై భూమిని ఛరించినవాఁడయ్యెను. అట్టిపుట్టుకలేనియారాముఁడు మమ్ముఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. రత్నోల్లసజ్జ్వలితకుండలగండభాగం
కస్తూరికాతిలకశోభితఫాలభాగమ్,
కర్ణాంతదీర్ఘనయనం కరుణాకటాక్షం
శ్రీరామచంద్రముఖ మాత్మని సన్నిధతామ్. ౨౯

తా. కస్తూరీతిలకాసనుండు మహితాశకర్ణాంతసత్కుండు చే నస్తుత్యాంఘ్రిసరోరుహుండు కరుణాశాంతగేహులుం డంచితాభ్యస్తోదస్తకళాకలాపుఁడు మణిప్రసీతసత్కుండలుం డస్తోతోజ్జ్వలకీర్తి రాముఁడు మదిశియాత్మక బ్రసన్నుం డగున్.

తా. రత్నములచేఁ బ్రకాశించుచున్న కుండలములతోడి గండభాగములు గలదియును, కస్తూరికాట్టుచేఁ బ్రకాశించుఫలస్థలముగలదియును, చెవులపటకును వ్యాపించిన పెద్దకన్నులుగలదియును, దయతోడికడకంటిమాపులు గలదియును, అగు శ్రీరామచంద్రునిముఖము వామనములో సన్నిధానముచేయుఁగాక.

శ్లో. పాలాభగ్నశకాంకశేఖరధను యృమండలాఖండల
శ్రేణీమాలిలసద్విసూత్నమణిభి ర్ద్రిష్టాంఘ్రిపంశీరుహః,
కల్యాణం జనయ త్వఖండవిభవః కల్యాణలీలాత్సవే
మూర్తంజాన్వయమండనశ్చ భవతాం రామ స్సరామ స్సదా. ౭౦
మ. ధరణీపాలిరీటరత్నవిలసత్పాదాంబుజాతుండు శం
కరకాండాననఖండనుండు ధరణీకన్యానమేతుండు భా
స్కరపుణ్యాన్వయమండనుండు నిజసత్కల్యాణలీలాత్సవా
కరుడౌ రాముఁ డానంగు మీ కతిడయ శ్రీ కల్యాణమెల్లవృక్షున్.

తా. రీలచే నిలువఁబడిన శివధనుస్సుగలవాఁడును, భూపతుల సమాహము
యొక్క రీటములయందుఁ బ్రకాశించుచున్న సరిక్రాంతమణులచేఁ బ్రకాశింపఁ
జేయఁబడు పాదపద్మములుగలవాఁడును, అఖండమయినైభవము గలవాఁడును,
మూర్త్యవంశమున కలంకారమును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును, అగురాముండు సదా
మీకుఁ గల్యాణలీలాత్సవమనందుఁ గల్యాణమును గలిగించుఁగాక.

శ్లో. విమృత్ స్ఫురన్తకరకుండలదీప్తచారు
గండస్థలం మణిరీటవిరాజమానమ్,
నీతాంబరం జలదనీల ముదారకాంతిం
శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

౭౧

మ. పరవిమృద్వ్యతిరత్నకుండలవిభాశ్చన్ద్రాక్షుఁడభాగుఁ బయో
ధరనీలాంగు మణీనగద్ధగితసత్కల్యాణోటిరభా
న్వయః జామీకరవిస్తృతాంబు మునిస్తవ్యుఁ ధరాపుత్రికా
వరు శ్రీరాము నిరంతరంబు మనసా శ్రవాంభకా విశోకింపుమా.

తా. మెఱపులవలె మెఱయు మకరకుండలములచేఁ బ్రకాశింపఁ జేయఁబడి
భక్తునిచెక్కులుగలవాఁడును, రత్నరీటముచే విరాజిల్లువాఁడును, నీతాంబరంబును
మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, గొప్పకాంతిగలవాఁడును, అగుశ్రీరామచంద్రుని నే
వృక్షును నాచిత్తమనందుఁ దలంచుచుండును.

శ్లో. కరతలధృతచాపం కాలమేఘస్వరూపం
సరిసిజదళనేత్రం చారుహాసం సుగాత్రమ్,
విచినుతపనవాసం విక్రమాదగ్రవేమం
ప్రణమత రఘునాథం జానకీస్థానాథమ్.

౭౨

మ. భునకాలాంబుదసన్నిభాంగునకు భూతన్యామణిప్రణవా
భునకుఁ సారసవత్తనేత్రునకు సంతోసాస్పరికా జారుహ
సునకుఁ గార్జుకపాణిఁ బ్రకటతఃశోరాశిఁ శార్యధు
ర్యునకుఁ రామునకుఁ వసేచరునఁ శీ సుత్యంతతోమృత్యుదనః.

తా. చేతను భనుస్సును భరించినవాఁడును, వర్షకాలమేఘమువంటి స్వరూ
పముగలవాఁడును, తామరపతలవంటి కన్దులుగలవాఁడును, చక్కనినవ్వుగలవాఁ
డును, మంచికరీరముగలవాఁడును, వనవాసమును గడపువాఁడును, విక్రమముచేతను
గొప్పదనుడేమయు గలవాఁడును, జానప్రణానాఘఁడును అశరఃసునాఘుని రాముని
సమస్కరింపుఁడు.

శ్లో. యః పృథ్వీభరవారణాయ దివిజైస్సంప్రార్థితశ్చిన్తయ
స్సంజాతః పృథివీతలే రవికులే మాయా మనుష్యాఽవ్యయః,
నిశ్చక్రం హతరాక్షసః పునరగా ద్భ్రూత్వా మాద్యం స్థిరాం
క్తిర్తిం పాపహరాం విధాయ జగతాం తం జానతీశం భజే. ౨౩

మ. అవసీభారనివారణమ్మున కమఃర్త్యశ్రేణి ప్రార్థింపఁగా
రవివంశంబున మర్త్యరూపతనుఁడై రక్షన్ములఁ ద్రుంచి త్రై
భుననవ్యాప్తయశస్కుఁడై నిజవదంతిబుఁ జేరి యున్యక్తుఁడై
శివుఁడై యుత్మగఁడై యుచింత్యుఁడగువాఁసీతేశుఁ ప్రార్థించెదన.

తా. జ్ఞానస్వరూపుఁడును, నాశములేనివాఁడును నగునేదేవుఁడు దేవతలచే
ప్రార్థింపఁబడినవాఁడై భూభారమును హరించుటకై భూలోకమున, సూర్యవంశము
నందు మాయామానుషకరీరుఁడై పుట్టినవాఁడై నిర్ములముగా రాక్షసులను జంపిన
వాఁడగుచు, లోకములపాపములను హరించునట్టి తఁక్తిర్తిని కాశ్యపముగా నుండువా
నినిగాఁజేసి మరల మొదటిదయిన తనబ్రహ్మత్వమును పొందెనో అతనిని జానతీ
నాయకుని రాముని కేవలించెదను.

శ్లో. విశ్వోద్భవస్థితిలయాదిషు సేతు మేకం
మాయాశ్రయం విగతమాయ మచింత్యమూర్తిమ్,
ఆనందసాంప్ర మమలం నిజబోధరూపం
సీతావతిం వివితరత్న మహం సమామి. ౨౪

మ. భువనోత్పత్తిసమృద్ధి నాశనకరఁ బోధన్వరూపుఁ బ్రధా
నవిహీనుఁ విమలుఁ బ్రధానయుతు నానందుఁ ధరాపుత్రికా

ధవు నద్వంద్య నచింత్యః దత్త్వవిదు భక్తత్రాణపాఠీః మా
నవనాథార్చిత రామచంద్రుని జగన్నాథుఁ బ్రకంశించెదన్.

తా. ప్రపంచముయొక్క సృష్టిశీలి సుహృదగుచివయపై కారణమును, ఒక్కఁడును, మాయ క్రాయ మైనవాఁడును, మాయ లేనివాఁడును, అలోచింప రాని స్వరూపముగలవాఁడును, అనందఘనుఁడును, నిర్మలఁడును, స్వచ్ఛానస్వరూపుఁ ఁడును, తెలియఁబడిన యాథార్థ్యము గలవాఁడును, సీతాపతియు నగురాముని నేను మ్రొక్కెదను.

శ్లో. శ్రీరామం నవరత్నకుండలధరం శ్రీరామరత్నామణిం

శ్రీరామం చ నహస్రభానునదృశం శ్రీరామచంద్రోదయమ్,

శ్రీరామం శ్రుతీర్దిమాశర మహం శ్రీరామముక్తిప్రదం

శ్రీరామం రఘునందనం భయహరం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౭౨౩

తా. శ్రీరాముఁ నవరత్నకుండలధరుఁ ఁ శ్రీరాము రత్నామణిఁ

శ్రీరాముఁ శతకోటిభానునదృశుఁ ఁ శ్రీరాముఁ జంద్రావనుఁ

శ్రీరాముఁ శ్రుతీర్దిమాశరుఁ బజఁ ఁ శ్రీరాము ముక్తిప్రదుఁ

శ్రీరాముఁ రఘునందనుఁ భయహరుఁ ఁ శ్రీరాము నేనించెదన్.

తా. నవరత్నములతోడి కుండలములను ధరించువాఁడును, శ్రీరామయనువారికి రత్నమనియు, నేయుకూర్చులతో సమానుఁడును, శ్రీరామయనువారికి చంద్రోదయ స్వరూపుఁడును, పాండిత్యముచే గలిగిన ద్రిలక్ష్మికి స్థానమును, శ్రీరామ అనఁగా నే ముక్తి నిచ్చువాఁడును, రఘునంశము నానందింపఁజేసినవాఁడును, భయమును హరిం చువాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. రామచంద్రచరణారవిందయోరంతరంగః చర భృంగలీలయా,

తత్ర సంతిచ రసాశ్చతుర్విధా మాకరంజరస ఏవ మకతే. ౭౨౪

తా. శ్రీరఘురామపాదసరఃసీబములం దలి మూడ్పిఁ గాంతఁ యె

పారఁగ భక్తియుక్తి నసతీయంబుఁ జరింపుచు నుండు చిత్తమా!

యారయిఁగాఁ జతుర్విధభావాలా ప్తికరంబులు సంతతంబు పం

నేరుపాపాలియందుఁ బరిశీలంప రసం బొక పై ప్రవర్తిలున్.

తా. ఓనామనసా! శ్రీరామచంద్రుని పాదపద్మములయందుఁ దుమ్మెదనిలాగు ముతో గంచరింపుము. వానియందు భర్తార్థరామమోక్ష యానములయిన చతుర్విధ భావములను గలవు. సామాన్యపద్మమునందో ఒక్క మకరందరసమే కలదు.

శ్లో. రామః పాతు సదైవ మా మిరిభయాద్రామం సదా భావయే
రామేదైవ హృతం మహాత్తరతమో రామాయ నిత్యం నమః,
రామాన్నాస్తి పరం పదం సులలితౌ రామస్య పాదా భజే
రామే ప్రీతి రచంచలాస్తు మమ హేత్తీ రామ మాం పాలయ, ౭౭
ఉ. రాముఁడు ప్రోచు కత్తునికఁగిరంబులచే భయ మందకుండ శ్రీ
రాముని సన్నుతింతు రఘుఁగిరామునిచే లయ మందుఁ బావముల
రామున శేను మ్రొక్కెదను ఁ రామునికంటెఁ బరంబు లేదు శ్రీ
రామున శేను దానుఁడను ఁ రామునిపై గుఱినిల్పి యుండెదన్.

తా. రాముఁడు సన్నిలపృథును శత్రుభయమునుండి రక్షించునుగాక, రా
ముని సదా భావనచేయుచుండును. రామునిచేతనే మిక్కిలి గొప్పదియగు తమయ్య
పారింపఁబడినది. రామునికంటెఁగల సదా సమస్కరించెదను. రామునికంటెఁగల పరమ
పదములేదు. మిక్కిలి జగ్గని పగురామునియొక్క పాదయలను నేమింపెదను. నాకు
రామునియందు స్థిరమగుప్రీతి యుండుఁగాక. ఓశ్రీరామా! నన్ను పాలింపుము.

శ్లో. రాను మిందీవరశ్యామం రాజీవాయతలోచనమ్,

భ్యాఘోషనిర్జితారాతిం జానకీరమణం భజే.

౭౮

మ. భుననీశోత్పలపత్రగాత్ర విలసత్కంజాతనేత్రా భరా
తనయాముఖ్యకళత్రుఁ గార్జ్యమహాధాన్వానావహృద్వైరిఁ గాం
చనచేలుఁ గరుణాలవాలు వినుతఁత్రాపాలు సద్భక్తపా
వససంశీలు యశోవికాలుని రఘుఁస్వామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. నల్లఁగలవవలె వలనివాఁడును, తామరలవలె వికాలములయిన కన్నులు
గలవాఁడును, భయభంగారముచేతను బయింపఁబడిన శత్రువులఁగలవాఁడును, జానకి
భర్తయునగు శ్రీరాముని నేమించుచుండెదను.

శ్లో. నానాదివ్యాస్త్రతేజఃస్ఫురదమితభుజ శ్చత్రుసంహారధీరః

కాటిలోక్ష్మ్యైరమానభుక్రటియుతముఖం ధారయన్నంబుదాభః,

తూణీరప్రాథవేగోల్లసితశరవరైస్తాడయిత్యా దశాస్యం

వీరశ్రీబంధురాంగస్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః, ౭౯

మ. కుటిలభుక్రటితాస్యఁ డై కరలసత్కోదండదివ్యాస్త్రఁ డై
చటులారిందముఁ డై విడొజనుతుఁ డై ఁ శ్యామాంగుఁ డై ధీరుఁడై
వఁగుతూణీరవిముక్తకాండవనిర్భగ్నానురేంద్రాద్రి మ్రొ
కటువృత్తిఁ జయలక్ష్మిఁ గొన్నధరణీకాంతుండు నాప్రాపుతన్.

తా. అనేకవిధములయిన దివ్యాస్త్రముల తేజస్సుచేతను బ్రతాపించు గొప్ప బాహువులుగలవాఁడును, శక్తువులను సంహరించుటయందును బండితుఁడును, మిట్టి లత్యముచేతను బ్రతాపించుచున్నకసుహృదులతోఁగూడిన మొగమును ధరించువాఁడును, మేఘమువంటి కాంతిగలవాఁడును, అమృతపాదినుండి లేచినవేగముచేఁ బ్రతాపించు నుత్తనుబాగాములచేతను రావణుని జంపి వీరలక్ష్మిచే సాంద్రమయిన యనయవ ములుగలవాఁడును, ఇంద్రున్నతుఁడును అగువీరరాముఁడు నన్నరక్షించుచుఁగాక.

శ్లో. హత్వా యుద్ధేదశాస్యం త్రిభువనవిషమమ్, వామహస్తేన చాపం
భూమావారోహ్య తిష్ఠన్నితరకరధృతం భ్రామయిన్ బాణమేకమ్,
ఆరక్షాపాంతనేత్ర శ్వరకలితవపుః కోటిసూర్యప్రకాశో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః. ౮౦

మ. అనుకూలభావహాసేత్రుఁడై శతసహస్రాదిత్యసంకాశుఁడై
సురయోగీంద్రమునిస్త్రకంటకు దశాశిస్యైః ద్రుంచిభిద్రాంగుఁడై
ధరణిఁ గార్చుక మూని బాణ మొకచేతిన్ ద్రివ్యచుగ నన్నుతా
మరనాకుండు జమాభిరాముఁడగురామస్వామి నా బ్రాపుతన్.

తా. ముగ్ధాకమునకు దివ్యముఁ జయిసరావణుని యుద్ధయుగంతుఁ జంపి యెడను చేతితో భయస్సుచు భూమియందు నిలిపి రంజనచేతఁ బట్టఁబడినయొక బాణమును త్రివ్యచు నిలువఁబడినవాఁడును, ఇంచుకయెచ్చుని ప్రాంతములుగల కన్నులుగలవాఁడును, రావణునిబాణములచే గాయపడినశరీరముగలవాఁడును, కోటిసూర్యులవలెఁగలుగలవాఁడును, వీరలక్ష్మిచే సాంద్రమయినయనయవములు గలవాఁడును, ఇంద్రున్నతుఁడును అగువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. యుద్ధే సన్నద్ధశస్త్రా కపివరభయదం కుంభకర్ణం సురారిం
వాణేనైవేన సవ్యోః ప్రకటితహుతభుగ్వీశ్వరోపారుణాక్షమ్,
హత్వా కృత్వా ప్రమాదం సురకపినిత తేర్చానిబృంధైకసేవ్యో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః. ౮౧

చ. హరివరు లెల్ల భీతిల లఁహంతకుఠిరి ధృతాస్త్రహస్తము
మృదుఁడరుణాక్షుఁడైన కుటఁకర్ణు వధించి జమాభిరాముఁడై
సురవతి వానరుల్ ముదముఁసొంపు వహింప మునుల్ భజింపఁగా
సురవతి నన్నుతింప రణాశ్మకూఁడు రాముఁడు నన్నుఁ బ్రాపుతన్.

తా. శస్త్రసన్నద్ధుఁడును, వానరవీరులకు భయంకరుఁడును ప్రకటింపఁబడిన కోపాగ్నిచే వెల్లిరియందలిరోషముచే వెల్లనయినకన్నులు గలవాఁడును అగు కుంభక

ద్లఃజనెడి రాక్షసుని యుద్ధమునందుఁ దత్కాలమున, ఒక్కబాణముచేఁ జంది, దేవతలవలన వానరులవలన సంతోషమును గలిగించి మునిగుఱులచేతను నేదింపఁదగినవాఁడై వీరలక్ష్మీచే సాంద్రములయిన యావయవములుగలవాఁడై యింద్రగన్ధుతుఁడై యుండువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. దై తేయోదగ్ర సేవ్యం వటుతరవిశిఖం రావణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తూయమానన్సురదరినికరా సంధకారాంశ్చచాత్వా,
దిశ్పాలాస్తాప్తభోగాన్తణిరుచినుభగాః దిక్షుతాన్తాపయిత్యా
వీర శ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨౦॥

మ. భయదం వైనమహారృటిఁ దృతధనుఃసర్పాణాన్తుః దై గర్విమ
ర్ణయదై త్యావధి వంచకాదిచటులాః స్త్రీప్రప్రియఁ డ్రుచి తా
జయలక్ష్మీఁ గొని జంభవైరిసుతుఁడై శిష్టానంబులుఁ భోగముల
డయ దిశ్పాలుర కిచ్చినట్టిరఘురాఃభస్వామి నఁ బ్రోవుతన.

తా. కొప్పరాక్షసులచే నేదింపఁదగినవాఁడును, మిగుల గమ్యములయిన బాణములుగలవాఁడును, భయంకరమయిన భస్మిగలవాఁడును అనురావణుని, ప్రకాశించుశత్రుసమూహములనెడి యంధకారములను గొట్టి దేవేంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, సాంద్రబడినభోగములుగలవారను, మనీషాంతులచేఁ జక్కనివాయను అగునాదిత్యులరను వారివారిదిక్కులయందు స్థాపించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడును అయినవీర రాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

శ్లో. కాసల్యావీరగర్భాంబుధిఘనవిలసత్పూర్ణచంద్రప్రకాశో
మాసింద్రస్వాంతపద్మప్రవిమలతరణిర్ధరస్తపుణ్యరూఢః,
మూరీచం రాక్షసేంద్రం నిజకరదహనాయామృతిం కల్పయిత్యా
వీర శ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨౩॥

తా. కాసల్యాజతరాధిచంద్ర మునిహృత్కంఠాతఃకంఠావ్రు వి
ద్యానంబున్నునిఁ చాటకీయవనవాఃపాగ్న్యంబకుఁ వీరల
క్ష్మీసంప్రాప్తకరీసు ధర్మయుతసంశీలుఁ బలారిస్తుతుఁ
రాసూనుఁ రఘువీరు చాకరధి శ్రీహిముఁ బ్రకంపించెదన.

తా. కాసల్యయొక్క వీరగర్భ మనుసముద్రమునకు గొప్పగాఁ బ్రకాశించు పూర్ణచంద్రునివంటివాఁడును, మునివరులనుసంపద్యములకు నేఘావరణములేని సూర్యుఁడును, భజర్విద్యానైపుణ్యముచేఁ బ్రసిద్ధుఁడును, రాక్షసశ్రేష్ఠుఁ డయినమూరీచుని తనవాణాగ్నితోఁ జూరవలెగాఁ గల్పించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడై యింద్రునన్ను తుండును అయిన వీరరాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. యోదండకారణ్యనిశాచరేంద్రా కోదండలీలావిషయాంశ్చకార
వేదండశుంజాయితబాహుదండః కోదండపాణిః కులదైవతం నః,
మ. తతఃపంథద్విషయా స్త్రీశాస్త్రనిభదోర్దంజా త్తకోదండమం
దితుఃదై శూరత దండకాటవిని చాదిక శేయుచుఁ ధూర్తగు
గతి వర్తించునికాటులఁ దునిమి వేద్యుఁ బాణబాణానాం
చితుఃదౌరాముఁడుమాకుడై వదుగుచుఁ శిష్యాండునశ్రాంతమున్.

తా. ఏనుఁగుతోడఁడునంటివాహుదండములుగల యేనువోట్టుఁడు దండకార
ణ్యమునందలి రాక్షసశ్రేష్ఠులను తనధనుర్విలాసమునకు విడుచుచునుగాఁ శేనునో అట్టి
కోదండపాణి యగురాముఁడు మావలదై వము.

శ్లో. తరుణౌ రూపసంపన్నా నుకుమారా మహాబలా,
పుండరీకవికాలాక్షౌ చీరకృష్ణాజినాంబరా
ఫలమూలాశినౌ చాంతౌ తాపసౌ ధర్మచారిణౌ,
రక్షకులనిహంతారా భ్రాతరా రామలక్ష్మణౌ. ౧౩౫

చ. అనుపమరూపయౌవనబలీలాధ్యుల సజ్జవమిత్రులఁ లన
ద్వనరుహపత్రనేత్రులను † చాంతులఁ దాపసధర్మచక్ర్యులఁ
వనఫలమూలభోజకుల † వల్కలభారుల దైత్యబృందమ
ర్దను లగురామలక్ష్మణుల † దానజనావసులఁ భజించెవన్.

తా. యువాకస్థలో నున్నవారును, రూపసంపన్నులును, కుకుమారులును, గొ
ప్పలముగలవారును, తామరజీవలవలె వికాశములయిన కన్నులుగలవారును, వార
చీరలు, కృష్ణాజినములు వస్త్రములుగాఁ గలవారును, పండ్లు దుంపలు తినువారును,
మనోనిగ్రహము గలవారును, తాపములును, ధర్మచారులును, రాక్షసులగుమానామా
ను గొట్టినవారును, అన్నదమ్ములును అనురామలక్ష్మణులు నన్ను రక్షించెదరుగాక.

శ్లో. కల్యాణానాం నిభానం కలిమలమిభనం పావనం పావనానాం
పాశేయం యస్తుముఖో నృపది పరపదప్రాప్తయే ప్రస్థితస్య,
విశ్రామస్థాన మేకం కవిపరవచసాం జీవనం సజ్జనానాం
వీజం ధర్మద్రుమస్య ప్రభవతు భవతాం భూతయే రామరామ ౧౩౬

చ. పరమపవిత్రముఁ గుళలఁపద్ధతి కాదిమకారణంబు ని
ర్ధరఁ గలికల్పహవహము † ధర్మకుజంబున కాదివీజముఁ
బరమిభదానువర్తి యగుఁసాంకున † మృగునట్టివిశ్వను

ద్వైతాది రాక్షసుని యుద్ధమునందుఁ దత్కాలమున, ఒక్కఁబాణముచేఁ జంది, దేవతలకును వానరులకును సంహోదములు గలిగించి మునిసంఘములచేతను నేనింపఁదగినవాఁడై వీరలక్ష్మీచే సాంద్రములయిన యావయవములుగలవాఁడై యంద్రగన్నతుఁడై యుండువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. దైతేయోదగ్రసేవ్యం వటుతరవిశిఖం రావణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తూయమానన్సురదరినికరా సంధకారాంశ్చహత్వా,
దిక్పాలాప్తాప్తభోగాన్త్యజిరుచినుభగాః దిక్షుతాన్స్థావయిత్యా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨౨॥

మ. భయదం దైతమహారృటిఁ దృతధనుఃపాణాస్తుః దై గర్విమ
ర్ణయదైత్యావని వంచకాదిచటులాః స్త్రీప్రక్రియఁ ద్రుంచి తా
జయలక్ష్మీఁ గొని జంభదైరినుతుఁడై శిస్థానంబులుఁ భోగముల
దయ దిక్పాలుర కిచ్చినట్టిరఘురాఃభస్వామి నఁ బ్రోవుతన్.

తా. కొప్పరాక్షసులచే నేనింపఁదగినవాఁడును, మిగుల గమ్యములయిన పాణములుగలవాఁడును, భయంకరమయిన భస్మిగలవాఁడును అగురావణుని, ప్రకాశించుశత్రుసమూహములనెడి యంధకారములను గొట్టి దేవేంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, సాంద్రబడినభోగములుగలవారను, మణికాంతులచేఁ జక్కనివారను అగువాదిక్పాలురను వారివారిదిక్కులయందు స్థాపించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడును అయినవీర రాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

శ్లో. కాసల్యావీరగర్భాంబుధిఘనవిలగత్పూర్ణచంద్రప్రకాశో
మాసింద్రస్వాంతపదప్రవిమలతరణిర్ధరస్తప్త్రుణ్యరూఢః,
మూరీచం రాక్షసేంద్రం నిజకరదహనాయామూతిం కల్పయిత్యా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨౩॥

తా. కాసల్యాజతరాత్మిచంద్రమునిహృతకంబాతకంబాత్తు వి
ద్యానంబున్నునిఁ చాటవీయవనదాహగన్ధ్యంబుకుఁ వీరల
క్ష్మీసంప్రాప్తజరీరు ధర్మయుతసంశీలుఁ బలారిస్తుతుఁ
రాసూనుఁ రఘువీరు దాశరథి శ్రీహిముఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. కాసల్యయొక్క వీరగర్భమునుముద్రయనకు గొప్పగాఁ బ్రకాశించు పూర్ణచంద్రునివంటివాఁడును, మునివరులమనఃపద్మములకు నేఘవరణములేని నూ
ర్యుఁడును, భజర్విద్యానైపుణ్యముచేఁ బసిద్ధుఁడును, రాక్షసుశ్రేణుఁ డయినమూరీరు
ని తనబాణాగ్నితోఁ తాకులిగాఁ గల్పించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడై యంద్రగన్న
తుఁడును అయిన వీరరాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

తా. విరుఁ డయినరాముఁడు సత్యముచే లోకములను, దానముచే దీనులను, కృకూషచేతను గురువులను, భమస్సుచేతను యుద్ధరంగమునందరికీ క్రువులను నళము చేసికొనుచుండెను. రామ రామ యనెడి ధైర్యము సంసారదీప్తియలను వేఁచునది, గుఱు సంపదలను తుడుచునది. యమదూతలను భయపెట్టునది.

శ్లో. సకృత్ప్రసరతయాం సాక్షి యస్య విభీషణః,
సాపరాధప్రతీకార స్స శ్రీరామో గతి ర్ముఖ.
స జానే జానకీజానే రామ త్వన్నామైభవమ్,
సర్వజ్ఞో భగవాన్ శంభు ర్వాల్మీకి శ్వేత్తి వా నవా. ౧౯

మ. అపరాధం బొనరించి యైన శరణం + బన్నా గృహఁ బ్రాప్తు ఏ కృపకుఁ సాక్షి విభీషణుం డగుట రిశ్రేష్ఠ నీవు నీరామ మెల్లవుకుఁ భర్తఁడు వామలూరుభవుఁ శుశ్రూంబబదుఁ జరించి. తద్విప్రులార్థంబు నెఱింగిరో యెఱుంగరో + వేద్యంబె నాబోటికిఁ.

తా. విక్రసారియైనను నమస్కరించినవారిని రక్షించువిషయమున నెవ్వనికీ విభీషణుఁడు సాక్షియో, అపరాధులకుఁ బ్రత్యుపకారముచేయు నా శ్రీరాముఁడు నాకు దిక్కు. నీతాపతి! రామా! నీరామైభవము నే నెఱుంగను. సర్వజ్ఞఁ డయినశివభగవానుఁడును, వాల్మీకియు నెఱుంగుదురో యెఱుంగరో.

శ్లో. కృత్యాకృత్యవివేకహీనమనసాం హత్యాదిభిర్ద్విపా
మత్వంతం లఘు తారకం తనుభృతామత్వంతిశోకాపహమ్,
సత్యానందమయం సమ స్తనిగమస్తుత్యం పనం సంపదాం
స్థానం శ్రీరఘురామరామ విమలం నిత్యం స్మరన్ ముచ్యతే. ౨౦

తా. కృత్యాకృత్యవివేకవర్జితులకుఁ + కించిద్జ్ఞు లైనట్టిశో హత్యాప్రాప్తులకుఁ సమస్తులకు మోక్షార్థంబు వేదాంతసంస్తుత్యం విప్రీతసంపదాన్నదము నిశ్శోకంబు నైర్మల్యముఁ సత్యానందము రామసంస్మృతిమహాసాఖ్యంబు మోక్షంబగును.

తా. ఇది చేయఁదగినది-ఇది చేయరానిది యనువివేకము లేనిమనసులుగల వారును, హత్య మొదలగుపాపిచే చేయించువారును అనుమనుజులకును మిక్కిలి తేగముగఁ దారకమును, అత్యంతము శోకమును బోఁగొట్టునదియు, సత్యము-ఆనందము క్షయపముగాఁగలదియు, ఎల్ల వేదముల స్తోత్రములకును స్థానమును, సంపదలకు నివాసస్థానమును, నిర్మలమును అగు శ్రీరఘురామనివాసుమును సదా స్మరించువాఁడు ముక్తుఁ డగును.

ద్లఃజగతి రాక్షసుని యుద్ధమునందుఁ దత్కాలమున, ఒక్కచాణముచేఁ జంపి, దేవతలకును వానరులకును సంతోషమును గలిగించి మునిగుండులచేతను నేమింపఁదగినవాఁడై వీరలక్ష్మీచే సాంధ్రములయిన యావయవములుగలవాఁడై యింద్రసన్నతుఁడై యుండువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. ఔ తేయోదగ్ర సేవ్యం వటుతరవిశిఖం రావణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తూయమానన్సురదరినికరా నంధకారాంశ్చచాత్యా,
దిత్వాలాకప్రాప్తభోగాస్త్యజిరుచిసుభగాః దిక్షుతాన్సావయిత్యా
వీర శ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨॥

మ. భయదం ఔ ననుహర్యటిఁ దృతధనుఃశ్యాణాస్తుః ఔ గర్విమ
ర్ణయఁడై త్యావని వంచకాదిచటులాః స్త్రీప్రక్రియఁ ద్రుంచి తా
జయలక్ష్మీఁ గొని జంభవైరినుతుఁడై శి స్థానంబులుఁ భోగముల
డయ దిత్వాలుర కిచ్చినట్టిరఘురాఃభస్వామి నఁ బ్రోవుతన్.

తా. కొప్పరాక్షసులచే నేమింపఁదగినవాఁడును, మిఁకుల గమకములయిన వాణములుగలవాఁడును, కయంకరముయిన భస్మిగలవాఁడును అగురావణుని, ప్రకాశించుశత్రుసమూహములనెడి యంధకారములను గొట్టి దేవేంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, పాండవదీనభోగములుగలవారను, మణికాంతులచేఁ జక్కనివాయను అగువాదిత్వాలరను వారివారిదిక్కులయందు స్థాపించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడును అయినవీర రాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

శ్లో. కాసల్యావీరగర్భాంబుధిఘురవిలసత్సూర్ణచంద్రప్రకాశో
మాసింద్ర స్వాంతపద్మప్రవిమలతరణిర్ధరస్తపుణ్యరూఢః,
మూరీచం రాక్షసేంద్రం నిజశరదహనాయావాలిం కల్పయిత్యా
వీర శ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౩॥

తా. కాసల్యాజితరాధిచంద్ర మునిహృత్కంఠాతఃకంఠాప్తు వి
ద్యానంబున్నునిఁ దాటనేయవవచాఃపాగ్నయ్యంబకుఁ వీరల
క్ష్మీసంప్రాప్తకరీరు ధర్మయుతసంశీలుఁ బలారిస్తుత
రాసూనుఁ రఘువీరు దాశరథి శ్రీహిముఁ బ్రళంసించెదన్.

తా. కాసల్యయొక్క వీరగర్భ మనుసముద్రమువలె గొప్పగాఁ బ్రకాశించు
ఋగ్గచంద్రునివంటివాఁడును, మునివరులనుఃపద్మములకు దేహావరణములేని నూ
ర్యుఁడును, ధన్వర్విద్యానై పుణ్యముచేఁ బ్రసిద్ధుఁడును, రాక్షసుశ్రేష్ఠఁ డయినమూరీరు
ని తనవాణాగ్నితోఁ జూచులిగాఁ గల్పించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడై యింద్రసన్న
తుఁడును అయిన వీరరాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

భక్తాభయస్రాసికరారవిందాం,

జేసిం భజే రాఘవవల్లభాం తామ్.

౯౩

చ. అనునమరామభానువికాసనవంకజ సూత్రరత్నకాం
చననవనూపురాంఘ్రినవసారసయుగ్మ నిజాశ్రితేష్టదా
యినవకరాంబుజాత మిధిలేశ్వరపుత్రిని రాముడేవి నె
మ్మనమున నిష్టసిద్ధికి నశ్రమాహితబుద్ధిఁ దలంతు నెప్పుడున్.

తా. రత్నములయందలతోడి పాదపద్మములుగలదియు, రాముడేనడిసూత్రుని
వలన వికసించిన ముఖపద్మముగలదియు, భక్తుల కభయమును గలిగించుకరపద్మము
గలదియు, రామునిప్రియరాముని, అగునానీతను నేవించెదను.

శ్లో. జయతు విజయశారీ జానకీమోదశారీ

తపనకులవిహారి దండకారణ్యచారీ,

దశవదనకశారీ దైత్యవిచ్ఛేదశారీ

మణిమకుటకధారి చండకోదండధారి.

౯౪

ఉ. ధారుణిజానుతోమకరుఁ ధామరసాస్త్రకులప్రదీపకుఁ
భూరనిశాచరాంబురుహశకుంజరు సచ్యుతు దండకాటవి
చారుతరప్రచారు ధృతచావు దశాననమర్దనుఁ మణి
స్ఫారకీరీటధారి రఘునాథత్తము సుర్వి జయంబు పొందెడున్.

తా. విజయమును గలిగించువాఁడును, నీతను సంతసమును గలిగించువాఁడును,
సూర్యవంశమున విహరించినవాఁడును, దండకారణ్యములో సంచరించినవాఁడును,
రావణుని ఛేదించుమహారమును, రాక్షసులను ఛేదించినవాఁడును, రత్నకీరీటమును
ధరించువాఁడును, భయంకరమయినధనుస్సును ధరించువాఁడును, అగురాముఁడు
జయించుఁ గాక.

శ్లో. చేతస్థితం చింతకచింతనీయం చింతాహరం చింతితపారిజాతమ్,
అచింతనీయంబహుచింతయే హంతమేవరామంభువనాధిరామమ్.

మ. సకలాత్తస్థిత సర్వచింతితుని చాననాంగణాంతక
ల్పకముఁగ శారీ నచింత్య సచ్యుతుఁ బరఃప్రహంబుఁజంతాహరుఁ
బ్రకటానందకరుఁ బరాత్పరుఁ బరుఁగ శ్రాముఁ ఘనశ్యాముఁ చా
రకనాముఁ రవికోటిధాము మది నశ్రాంతంబుఁ జింతించెడున్.

తా. నాచిత్తమునం దున్నవాఁడును, చింతించువారిచేఁ జింతించెడునాఁ

డును, చింతలను హరించువాఁడును, కోరికలకుఁ గల్పపృక్షమును, ఆలోచింపరాని వాఁడును, లోకములకునుసోహయఁడును, అగునారామునే నేనెంతయుఁజింతించెదను.

శ్లో. సాశీతే శరదందుకుందధవలే సాధే మహామంటపే
పర్యస్తాగరుధూపధూమపటలే కర్పూరదీపోజ్జ్వలే,
సుగ్రీవాంగదవాయుపుత్రసహితం సౌమిత్రిణా నేవితం
లిలామానుషవిగ్రహం రఘువతిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౯౧
మ. ఘనసాశీతమునందుఁ గుండసుమరాఁతాఁజంద్రదీప్తంబు వా
ననలగా తెన్నగుధూపధూమనివిజాఁచ్ఛాదంబు కర్పూరదీ
పనిరూఢం బగుసాధమంటపమునగాఁ బ్రాతః కవులే గొల్వ మిం
చినలిలామనుజాకృతిగ బరఁగు నాశ్రీరాముఁ జింతించెదన్.

తా. అయోధ్యలో, శరచ్చంద్రునివలెను మల్లెపూవులవలెను తెల్లనైనవేడ
యందు, అంతలను వ్యాపించిన- అగురూపపుఁ బాగగలదియు, కర్పూరదీపముల
చేఁ బ్రకాశించునదియునగు గొప్పమండపముపైని ముగ్ధిక- అంగద- అంజనేయసహి
తుఁడై, లక్ష్మణునిచే నేరింపఁబడువాఁడును, లిలామానుషరీరుఁడును, రఘువంశ
పాలకుఁడును, నల్లనివాఁడును అగురాముని నేనించుచుండును.

శ్లో. రామః పితా రాఘవ ఏవ మాతా
రామో నుబంధుశ్చ సఖా హితశ్చ,
రామో గురు శ్రే పరమం చ జైవం
రామం వినా నాన్య మహం స్తురామి. ౯౨
తి. రాముఁడు తండ్రి మజ్జనని ఁ రాముఁడే బంధుఁడు రామచంద్రుఁడే
రాముఁడు మిత్రుఁడుగా గురుఁడు ఁ రాఘవుఁడే పరజైవతం బగుగా
రాముఁడే మాకు ది క్కెవుడు ఁ రామునిఁ గొల్పెద సంతతంబుశ్రీ
రామునిఁ దప్ప నన్యుల నిఁరంతర మెంచి తలంచ నెవ్వదిన్.

తా. రాముఁడు నాకుఁ దండ్రి. రాముఁడే నాకుఁ దల్లి. రాముఁడే నాకుఁ
మంచిబంధుఁడును, స్నేహితుఁడును, హితుఁడును. రాముఁడే నాకు గురువు, పర
జైవతయును. రాముని విడిచి నేనితరజైవతలను స్మరింపను.

శ్లో. యా కృపా మునిసంత్రాణే యా కృపా కపినాయశే,
యా విభీషణరక్షాయాం సా రామ మయి ధీయతామ్. ౯౩
తి. ఏడయిచేతఁ దావసుల ఁ నేలితో వానరాశీభరాల్పై
నేడయ గల్గి యుండెనొ రఁహిగా దళకంధరసోదరావనం

బేదయచేత నయ్యె నను + నెప్పుడు నాదయః ప్రోవుమయ్య దా
మోదర రామ రాఘవ సశముజ్జ్వలభూషణ భక్తపోషణా.

తా. రామా! మనులను రక్షించువిషయమున నీబేదయగలదో, ముగ్ధిభూమియం
బేదయగలదో, విభీషణుని రక్షణయం బేదయగలదో, అదయ నాయం దుంచుము.

శ్లో. దయానిధీ రాఘవ రామచంద్ర

నిరస్య పాపాని మమూఖలాని,

త్వయ్యైవ భక్తిం నుదృఢాం ప్రయచ్ఛ

సైవ ప్రసూతే హ్యఖిలా సభీష్టాన్.

౯౯

చ ప్రకటదయానిధీ వరద + రాఘవ రామ మదీయకల్పవ
ప్రకరము లెల్లః బాపి తమఃపాదసరోజములందు భక్తి మా
మకహృదయంబునందు ననుమానము లేక యొసంగుమయ్య నే
వకుల కభీష్టసంపద లభివారిగ సంభవ మందు దాననే.

తా. దయానిధీ! రాఘవా! రామచంద్రా! నాపాపముల నన్నిటిని తొలఁ
గించి నీయందే స్థిరమైనభక్తిని గలిగించుము. అదియే యెల్లకోరికలను ప్రసవించును.
(భిక్షును.)

శ్లో. అక్షిణబాణభూణిరస్యమారోపితకార్ముకః,

దశగ్రీవశిరోఃసంతా శ్రీరామ శృరణం మమ.

శ్రీరామ మే త్వం హి పితా చ మాతా

శ్రీరామ మే త్వం హి సుహృచ్చ బంధుః,

శ్రీరామ మే త్వం హి గురుశ్చ గోష్ఠీ

శ్రీరామ మే త్వం హి సమస్తమేవ.

౧౦౦

ఉ. అక్షయబాణభూణధరుః + ధై గుణరావము విక్రటిల్లఃగా

రాక్షసరాక్షసంబులఁ గళిజక్కునఁ ద్రుంచిన నీవె దిక్కునం

రక్షకుఁడు స్తుతుండును వశిరవ్రదాఁ డంబయుఁ డంద్రీ తాతయుం

బంధుము భ్రాతయునా సఖుఁడు + బంధుఁడు సర్వము నీవె రాఘవా.

తా తఱుఁగనిబాణములతోడియమ్మలపాదులుగలవాఁడును, ఎక్కిడినధనుస్సు
గలవాఁడును, రాక్షసునిశిరస్సులను గొట్టినవాఁడును అగురాముఁడే నాకుదిక్కు
ఓరామా! నీవే నాకుఁ డండ్రీవి, తల్లివి, ఓరామా! నాకున్నహితండుడు, బంధుడు
రామా! నీవే నాకు గురుఁడును, గోష్ఠియు. రామా! నాకర్హ్యమును నీవేముమా.

శ్లో. పటుతరజలవాహధ్వాన మాదాయ చాపం
పవనజవనమేకం బాణ మాకృష్య తూణాత్,
అభయవచనదాయీ సానుజ స్సర్వతో మే
రణహతదనుజేంద్రో రామచంద్ర స్సహాయః.

౧౦౧

మ. జలధిధ్వానసమానఘోరనిదః శ్వాయు క్తచాపంబునకా
జ్వలనాప్రోజ్జ్వలవేగ బాణము వడికా శ సందించి దృష్టించి దో
ర్బలుఁ బొలన్తు వధించి నిర్భయులఁగా శ భక్తాః గావించి దా
వల సామిత్రి చెలంగఁ జెన్నగురఘుశస్వామే సహాయుం డగుకా.

తా. మిక్కిలిసమర్థమయిన మేఘముయొక్క ధ్వనివంటిధ్వనిగల భనుస్సును
పట్టుకొని, వాయువేగముగల-ఒకబాణమును తూటిరమునుండి తీసి, యుద్ధములో
రావణుని జంపిన రామచంద్రుఁడు తమ్మునితోఁ గూడినవాఁడై, అభయవాక్యము
నిచ్చుచు నా కంఠటను సాయపడును.

శ్లో. కాసల్యాలసదాలవాలజనిత స్థితాలతాలింగిత
స్థితక్షాప స్థీరధేన సోదరమహాశాఖాభి రత్యున్నతః,
రక్ష స్థిత్తనిదాఘపాటనపటుచ్చాయాభి రానందయ
న్నస్తద్వాంఛితసత్ఫలాని ఫలతు శ్రీరామకల్పద్రుమః.

౧౦౨

తా. కాసల్యాలసదాలవాలము ధరాశిన్యాలతాయు క్తముకా
దాసాన క్తము రాజసోపితము సోదరవృత్తశాఖంబు ర
క్షస్సుత్రామనిదాఘత వృజనరక్షితాదక్షిణాక్షిణా
యానందన్నము రామకల్పతరు విశిష్టార్థంబు మా కీపురనా.

తా. కాసల్యముగది ప్రకాశించుపాదులోఁ బుట్టినదియు, స్థితముగదిలతచే
నాలింగింపఁబడినదియు, దళరఘునిచేఁ దడుపఁబడినదియు, సోదరులగది గొప్పశాఖ
లచే మిగుల నున్నతమయినదియు, రాక్షసులగది భయంకరమయినవేగవిని పోఁగొట్టఁ
జాలిననడలచే లోకముల నానందింపఁజేసినదియు, నగుశ్రీరాముఁ డగదికల్పద్రుమ
మోళోరిన మంచిఫలములను ఫలించుచుండును గాక.

శ్లో. గగనుశిఖరరత్నం నిత్యమాశాన్యరత్నం
జనదుతస్యరత్నం జానకీరూపరత్నమ్,
భువనవలయరత్నం భూభుజా మేకరత్నం
రఘుకులవరరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౩

మ. నిగమాంతోజ్జ్వలరత్న మార్యమతమాఙ్గిక్యంబు సీతాసతీ
సగుణప్రాచితిరత్న మర్కటలభాఙ్గద్వివ్యసద్రత్నముగా
జగదత్యద్భుతరత్నముగా సకలరాఙ్గాస్థానరత్నంబు స
ర్వగతం జారఘరామరత్నము ననుఁగొని రక్షించు నశ్రాంతముగా

తా. ఉపనిషత్తులయందలి రత్నమును, నిత్యమును గోరఁదగిన రత్నమును
జనుంచే పొగడఁబడు రాజరత్నమును, జానకీదాసరత్నమును, లోకములనెది క
యమునందలిరత్నమును, రాజాలలో ముఖ్యరత్నమును, రఘువంశములో మంచిరత్న
మును అగురామరత్నము నన్నుఁ బాలించునుగాక.

శ్లో. విశాలనేత్రం పరిపూర్ణగాత్రం సీతాకళత్రం సురజైరిజైత్రమ్,
కాయణ్యపాత్రం బగతఃపవిత్రం శ్రీరామరత్నం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్

చ. వికసితపుండరీకదళవిశ్రుతనేత్ర సురారిజైత్ర సే
వకనుతిపాత్ర సీలఘనఙ్గానచరత్నవిరాజితాత్రుఁ దా
రకుఁ గమలాకళత్రుఁ ద్రిపురప్రకటాసురజైత్ర మిత్రునిగా
సకలజగత్పవిత్ర రఘుఙ్గత్తమరత్నము నాశ్రయించెదఁగ. ౧౦౮

తా. పెద్దకన్నులు గలవాఁడును, నిండారిన శరీరముగలవాఁడును, సీతభార్య
గాఁగలవాఁడును, రాక్షసులను జయించిఁవాఁడును, దయకు స్థానమును, లోకపాప
నుఁడును, అశ్రుశ్రీరాముఁ డనెడిరత్నమును నిత్యమును నమస్కరించుచుండెదను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర శ్శ్రీతపారిజాత స్సమస్తకల్యాణగుణాభిరామః,
సీతాముఖాంభోరుహచంచరితో నిరంతరం మంగళ మాతనోతు.

ఇందీవరదళశ్యామః పుండరీకనిభేక్షణః,

ధృతకోదండతూణీరో రామ ఏవ గతి ర్మమ. ౧౦౯

మ. శ్రీతమందారము సర్వశోభనగుణశ్రీరాముఁ జానండుఁ డం
చితసీతావదనాబ్జవట్పదము రాఙ్గజీవానుతాత్మండు మా
నితతూఁశీరధనుర్ధరుండుఁ బరుఁడుగా ఁ నిహిత్యఙ్గాంభోదశో
భితుఁ డౌరాముఁడుమాకుదిక్కయిశుభంజేనిచ్చులిచ్చుంగృహన్.

తా. అశ్రుతులకుఁ గల్పవృక్షమును, సకలయొన మంచిగుణములచేతను మనో
హరుఁడును, సీతముఖమునెది పద్మమునందలి తుమ్మెదయును, అశ్రుశ్రీరామచంద్రుఁడు
మాకెల్లప్పుడును శుభములను వృద్ధినిందించుఁగాక. నల్లఁగలవఁజేయవలె నల్లని
వాఁడును, పుండరీకములవంటి కన్నులుగలవాఁడును, భనున్నను- అమ్ములపాదులను
ధరించువాఁడును అగురాముఁడే నాకు దిక్కు.

శ్లో. ఇచ్ఛామో హి మహాబాహుం రఘువీరం మహాబలమ్,
గజేన మహతాఽయాంతం రామం ఛత్రావృతానఃమ్. ౧౦౬

మ. అనయంబుగ గతి నీదె యంచు మతిమోహిత్రాంతి నొందించునా
ఘనబాహుబలుఁ బుండరీకధను మేళుకావ్యము నాజానుబా
హు నగాత్యన్నతనాగరాజ్యమను సర్వోత్కృష్ట రాముగ ననం
దనగమ్ముగ రఘువీరు నే నెదుట సంఘదర్శితృ హర్షంబునన్.

తా. అజానుబాహుఁడును, రఘువీరుఁడును, మహాబలుఁడును, గొప్పదియగు
నేనుఁగుచేతను (ఏనుఁగునెక్కి) వచ్చుచుండువాఁడును, గొడుగుచే నావరింపఁబడిన
ముగము గలవాఁడును అగురామునిఁ జూడఁగోరుచున్నాము.

శ్లో. రామో నామ బభౌవ హుం తదబలా నీ తేతి హుం తో పితృ
ర్వాచా పంచవతీవనే విహరత స్తా మాహర ద్రావణః,
నిద్రార్థం జననీకథామితి హరే ఘ్నంకారత శ్శృణ్వత
స్సామిత్రే! క్వ ధనుర్ధనుర్ధనురితి వ్యగ్రా గిరః పాంతు నః. ౧౦౭
మ. తనయుగ నిద్దురఁబుచ్చి తల్లి వలికా * ధాత్రీస్థలి రాఘవుం
డనఁ జెప్పొంది సభాద్యుఁగా దళరథుం * డంబా వనిం జేర నీ
తను గొంపోయె దళాన్యుఁ డన్న వినినంతా వ్యగ్రుఁడై లక్ష్మణా
ధనువుం దెమ్మనుబాలరామునిబటూ! క్తంబుల్ ననుం బ్రోవుతన్.

తా. రాముఁ డనునొకఁ డుండెడివాఁడు. ఊఁ. అతనిభార్య నీత- అదంబ
కులు దళరథునిమాటచేతను పంచవతీవనమున విహరించుచుండిరి, రావణుఁడా నీత
నపహరించెను. అనియిట్లు నిద్రపోవుటకై తల్లి దెప్పుచున్నకథను హంకారముతో
వినుచు “లక్ష్మణా! ధనుస్సెక్కడ ధనుస్సెక్కడా?” అనువిష్ణురూపుఁ డగురాముని
గొందరతోఁ గూడినమాటలు మమ్ములను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరాఘవేతి వరజేతి దయావరేతి
భక్తప్రియేతి భవబంధనమోచనేతి,
నాథేతి నాగళయనేతి సదా స్తువంతం
మాం పాహి భీతి మనిశం కృపణం కృపాళో! ౧౦౮

చ. హరి రఘురామచంద్రుఁడు దయావరుఁ డాశ్రితవత్సలుండు డు
స్తరభవబంధమోచనుఁడు * సర్పశయానుఁడు విశ్వనాథుఁ డం

చరసి నిరంతరంబు హృదయంబున నెంచఁగ నెంతవాడ ను
మృదుఁడను బుట్టుఁడఁ దురితకర్తుఁడఁ బ్రోవుము రామరాఘవా

తా. శ్రీరాఘవా! అనియు, వరదా! అనియు, భక్తప్రియా! అనియు, నఁ
సారబంధమును విడిపించువాఁడా! అనియు, నాథా! అనియు, శేషశయానా! అని
యు, ఎల్లప్పుడును, నిన్ను స్తుతిచేయువాఁడను, భయంపడినవాఁడను, దీనుఁడను అని
నన్ను దయాకుఁడా! శ్రీరామా! రక్షించుము.

శ్లో. రామచంద్రచరితామృతపానం సోమపానశతశోటిసమానమ్,
సోమపానశతశోటిభిరీమౌ జ్వన్నైతి రఘునాయకనామ్నా. ౧౦౯
చ. అరయుఁగ రామచంద్రచరితామృతపానసమాన మై తగు
గురుతరసోమపానశతశోటులు తద్విధసోమపానని
ర్భరులగు జన్మముల్ గలవు † రామసమాఖ్య నిరంతరంబు ను
స్థిత జపించువారలకుఁ † తేకుఁజేరవు జన్మకర్తముల్.

తా. శ్రీరామచంద్రునిచరిత మెడియమృతమును బ్రాగుట మాఱుకొట్టపర్యా
యములు సోమపానముచేయుటతో సమానము. ఎన్నిసార్లు సోమపానము చేసినవాఁ
డను పుట్టును. రఘురామనినామమును పానముచేసినవాఁడు మరలఁ బుట్టఁడు.

శ్లో. రామ రామ దయాసింధో రావణారే జగత్పతే,
త్వత్పాదకనులాసక్తిర్భవే జ్వన్నని జన్తని. ౧౧౦
చ. హరిహరి రామరామ కరుణాంబునిధి జగదేకనాథ దా
శరథి దశాననాద్రికులిశాయుధ నా దగువిన్నపంబు సా
దరమునఁ జిత్తగించి క్రమతః భువి జన్మము లెన్ని గల్గినఁ
గరనభవత్పదాంబుజరజఃకణసేవ లభింపఁజేయుమా.

తా. రామా! రామా! దయాసముద్రా! రావణకత్రా! లోకపాలకా! నాకుఁ
బ్రతిజన్మమునందును నీపాదపద్మములయం దాస కలుగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరాఘవం గామచంద్రం రావణారిం రమావతిమ్,
రావీవలోచనం రామం తం వందే రఘునాయకమ్. ౧౧౧
చ. శ్రీరఘురామచంద్రునకు † శ్రీకరమూర్తికి రావణారికి
శ్రీరమణీయణిపతి † నేనితయోగిచ్చాదజ్జవాసికి
సారసవత్సేక్రునకు † నన్నుతమానిసుపర్వశోటికి
శారికి రాఘవేంద్రునకు † సంతత మేను నమస్కరించెదన్.

తా. శ్రీరాఘవుఁడును, రావణవిరోధియు, లక్ష్మీపతియు, తామరలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, రఘునాయకుఁడును, అగునారాముని ప్రశంస. ఇది.

శ్లో. యత్పాదపంకజరజశ్శృతిభి ర్విమృగ్యం
యన్నాభిపంకజభవః కమలానునశ్చ.
యన్నామసారరహితో భగవాన్ పురారి

స్తం రామచంద్ర మనిశం హృది భావయామి. ౧౧౨

ఉ. ఎవ్వనిపాదపద్మరజః + మెల్ల శ్రుతుల్ పెదకంగఁ జాల విం
కెవ్వనినాభిపంకజమున + నేర్పడ సంభవమైందె గీర్వయం
దెవ్వనినామసారము భజించి ఋధాగ్రణి యయ్యె శంకరం
డవిభు రామభూధపు నశహర్నిశమున్ మది సం స్థరించెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మయులపరాగము చేవయిచే పెదకండగినదో, బ్రహ్మ యెవని నాభిపద్మమునందుఁ బుట్టినవాఁడో, భగవంతుఁడగు శంకరుఁ డెవ్వనినామమభందలి సారము యొక్కఁడని నెఱింగినవాఁడో వానిని రామచంద్రుని ఎల్లపుడును హృదయ మున భావించుచుండును.

శ్లో. యస్యావతారచరితాని విరించిలోకే
గాయంతి నారదముఖా భవపద్మజాద్యాః,
ఆనందజాశ్రుపరిషి క్తకుచాగ్రసీమా
వాగీశ్వరీ చ తమహం శరణం ప్రవక్ష్యే.

౧౧౩

మ. ప్రకటం బైనవిరించిలోకమున నేభవ్యాత్తుదివ్యావతా
రకథల్ కీర్తనఁ జేతు రబ్జభవశశిర్వాణిశముఖ్యామర
ప్రకరం బార్యులు నారదాదులును గీర్వామూర్తి మానందబా
మృకణార్ద్రస్తన యై స్థరించు నెపు జాత్తుజేతు నేవించెదన్.

తా. ఎవనియవతార చరిత్రయులను బ్రహ్మలోకములో నారదాదులును, శివ బ్రహ్మయును, ఆనందములవలనఁ గలిగినకన్నీటిచేఁ దడిసినస్తవాగ్రము గలదియై సరస్వతియును పాడుచుండునో ఆరాముని నేను శరణుపొందెదను.

శ్లో. జాతిభ్రష్టోఽతిపాదీ పరధనవరచారేషు నిత్యోద్యతో వా
స్తేయా బ్రహ్మహుమాతాపితృవధనిరతో యోగిబృందావతారీ,
భేయం కర్ణామృతం యః పశతి హి సతతం రామచంద్రస్య భవో
యోగింద్రైరవ్యలభ్యం పదమపి లభ తే సర్వజ్ఞైశ్చ సేవ్యమ్. ౧౧౪

మ. పరభామాపరవిత్తసంగ్రహుఁడు విప్రఘ్నుఁడు చోరుఁడు దు
స్తరపాపాత్ముఁడు మాతృపితృహుఁడు వంశభ్రష్టుఁడారోత్రమో
త్కరనిందాస్పదుఁడైనఁబో నియతుఁడై శ్రీకర్ణామృతంబుం బఠిం
పరహిం యోగుల కందరానివదముం శ్రీహరించు గాథంబుగాన్.

తా. బాలినుండి బహిష్కరింపఁబడినవాఁడయినను, మిక్కిలి పాపాత్ముఁడైనను, పరులధనమునందును పరస్త్రీలయందును నిత్యాసక్తుఁడైనను, దొంగయైనను, బ్రహ్మహత్యచేసినవాఁడైనను, తరిదండ్రులను చంపుటయం దాసక్తుఁడైనను, యోగుల సమూహమున కపకారము చేయువాఁడైనను, శ్రీరామచంద్రునకు భక్తుఁడై యెవఁడు భాగ్యవము చేయఁదగిన రామకర్ణామృతమును సదా పఠించుచుండునో, వాఁడు యోగింద్రులచే గయితము పొందరానిదియు, ఎల్లదేవతలచేతను నేరింపఁదగినదియునగు స్థాన (మోక్ష) మును పొందును.

మ. శివసామ్యుం డగునాదిశంకరులు ముగ్ధ శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనిగ్గ సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షమోపేక్షఁ జేహరివం
శవరాల్ధిందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే శ్రద్ధం దెనింగించి రా
మువ పూదండగ నిచ్చినాఁడఁ గొను మాశక్త్యంబుగా నత్కృతన్.

మూలిని. వనదనిభకరీరా శ్రీవర్ణితామృత్యవారా
కనకశిఖరిధీరా శ్రీకంధిగర్వావహారా
దనుజఘనసమీరారా శ్రీధాత్రిజాచిత్రచోరా
మునిజననువిచారా శ్రీమోక్షలక్ష్మీవిహారా.

మ. ఇది శ్రీరామవదారవిందమకరంశివార్చనస్తోత్రమ
త్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణువటలస్త్రాప్తస్తోత్రమాంగోల్లస
న్నుదితాంతఃకరణుండు సిద్ధకవి మాన్యుం డైనరామావనీ
శదయాలోకనఁ జెప్పె మూడవది యాశ్వాసం బభీష్టాప్తిన్.

చతుర్థాశ్వాసము.

—❖❖❖—

శ్లో. శ్రీరామం జనకాత్మజానుచతటిశ్రీగంధవంశోల్లస
ద్వత్వోపిథి ముహూర్తా శ్రీతమునిస్తాదుర్భవత్కల్పకమ్,
బ్రహ్మేశానముఖామరస్తుత మజం బ్రహ్మాండభాంజాధిపం
వందే శోసలకన్యకాసుత మహం వారాశిగర్వావహమ్. ౧

కా. శ్రీసీతానుచతుఃపద్మిలసఃప్రీతచందనాలంకృతా
కౌసల్యాత్మజా మానికల్పకము శ్రీకంఠాబ్జభూముఖ్యో
దానస్తోత్ర సముద్రగర్వహననూకః | బ్రహ్మాండభాంజాధిపుః
రామానుకః బరమాత్మ జన్మరహితుః | రామప్రభుః గౌర్వాదన్.

కా. సీత స్తనమండలముననుండలిచందనపంకజుడచే బ్రకాశించుచున్న ప్రదేశ
ము గలవాఁడును, గొప్పవాఁడును, అత్రేకులయినమునులకు సాక్షాత్కరించు కల్ప
వృక్షమును, బ్రహ్మ-ఈశ్వరుఁడు మొదలయినదేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడువాఁడును,
పుట్టుకలేనివాఁడును, వందలవంటి అనంతకోట్లసంఖ్యగల బ్రహ్మాండములకుఁ బ్రభు
వును, కాసల్యకొడుకును, సముద్రునిగర్వము నణఁచినవాఁడును అనుశ్రీరాముని
సమస్కరించుచుండెదను.

శ్లో. సాశేత మణినిర్మితే ప్రవిలసత్సథాయుతైరావృతే
అంతర్గతా మతీతభానునిలయే చందత్పతాశోజ్జ్వలే,
హస్తేభ్య ఖరత్నయే ఘనాఘనరసై ర్ఘంటాళతై ర్నాదితే
జ్వాలితల్పవిహారిణం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. ౨

మ. తతప్రత్యగ్రమణికరాయుతలసఃస్సధప్రతానోపశో
భితసాశేతమునగా బలకాయుత స్తై | పెంపొందునంతర్గతా
నిరచామికరఘంటికారవయుతః | శ్రీజ్వాలితాళయ్యై
శ్రీతిప్రత్యుతశేరిః శెన్నలరు నా | శ్రీరాము సేవించెదన్.

కా. అయాధ్యలో, రత్నములచే నిర్మింపఁబడినదియు, ప్రకాశించుచున్న తల
కొలఁది మేడలచే నావరింపఁబడినదియు, నూర్చుకుండలము నత్రగమించినదియు,
ఓన్నచుండెడి శెండాలచే బ్రకాశించునదియు, మేఘధ్వనులచేతను, వందలకొలఁది

ఘంటలచేతను భస్మి చేయఁబడినదియు, బంగారుమాయమును అగుమేడయందలిలోపలి యింట సీతాసమేతుఁడై ఊయగ్గలపాన్వన విహరించు రఘురాముని కేరించెదను

శ్లో. సాకేతీ సాధబద్ధధ్వజతమహితే రాజమార్గే విశాలే
ఘంటారాక్షరపతే కనకకుభయుతే గంధనాగే వసంతమ్,
దివ్యాకల్పజ్వలంగం రథగజతురగై రావృతం సుప్రసన్నం
రామం శ్వేతాతపత్రావృతముఖకమలం చింతయా మ్యంతరంగే.

మ. సరసం బై శతః పితృతనలసత్సాధానిసాకేతన
త్పరఘంటావధమార్గమందున మణీభూషాంచితం బై యలం
కరణభేద్రము నెక్కి నైజవతురంగంబులో ప్రవేష్టింప వి
స్ఫురితచ్ఛత్రసముజ్జ్వలుం డయినరాముని గొల్తు నాత్మస్థితున్.

తా. అయోధ్యలో మేడలయందుఁ గట్టఁబడిన పెక్కుతెండాలతో నొప్పు నుండిదియు, భిక్షాలమును అగు రాజమార్గమునందు, ఘంటాధ్వజులతోఁ గూడిన దియు, బంగారుపుటాదాతోఁ గూడినదియు, అగు మదపుమేడఁపైఁ గూర్చున్న వాఁడును, దివ్యఘంటయిన వగలచేఁ బ్రకాశించు నవయవములు గలవాఁడును, రథ ములచేతను, ఏనుఁగులచేతను, గుఱ్ఱములచేతను ఆవరింపఁబడినవాఁడును, మిసలఁ బ్ర సన్నుఁడును, తెల్లని గొడుగుచే నావరింపఁబడిన ముఖవద్యముగలవాఁడును, అగు రాముని నామసమూహం జింతనచేయుచుండును.

శ్లో. సాకేతీ మణిరోటిభి స్సుఖచితే దివ్యాంబరాలంకృతే
శేషస్తంభసహస్రరోటిఘటితే తారావధాత్యున్నతే,
రమ్యై స్వర్ణమయే విచిత్రభవనే దివ్యంత ముత్తై ర్బుధా
రామం స్తేరముఖాంబుజం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. ౪

మ. ప్రకటాయోధ్యను సూత్రరత్నమయమై రమ్యంబునై తారతా
నికరాత్యున్నత మై సువర్ణమణిసంఘిష్టాయుత స్తంభస
త్సుకరం బై విమలాంబరోజ్జ్వలితమా చోద్యాలయావానుఁ డై
నకభక్త్రండు దరస్తితాన్యుఁ డగునాత్మజేశు నేమిచెదన్.

తా. అయోధ్యలో, రోట్లకొలఁది రత్నములచే లెక్కఁగఁ జెక్కఁబడినదియు, దివ్యములయిన వస్త్రములచే నలంకరింపఁబడినదియు, అనంతములయిన బంగారుస్తం భములచేఁ గూర్చఁబడినదియు, అకాశమంత పొడవుగలదియు, సోగ సయినదియు, బం గారుమయమైనదియు నగు విచిత్రమందిరమున, సీతాసమేతుఁడై సంతోషముచేతను

పాచికలతో నాడుచుండువాఁడును, చిలువగవుతోడి ముఖపద్మముగలవాఁడును అగు శ్రీరాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే మణితోరణాంచితలనద్వీగళితే ప్రాంగణ
సానందం భరతాదిభి స్సహచరై రత్యంతమోదాకరైః,
ప్రదంతం మణికందుకైః కరగతై రన్యోన్య మత్యుజ్జ్వలైః
పారస్త్రీనయనోత్సలైః ప్రతిదినం పూజ్యం భతే రాఘవమ్. ౫

మ. తతసాశేతపురంబునందు మణినంతానన్పూరతోరణాం
చితవీధీతచత్వరంబున మణిశ్రీష్టాజ్జ్వలత్కందుక
స్థితహస్తం దయి సోదరాదియుతుఁడై + స్త్రీబాలసేత్రోత్పలా
ర్చితుఁడై నిత్యముఁ గ్రీడల నైలఁగునాశ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. రత్నాలతోరణాలతో నొప్పుచుఁ బ్రకాశించు పరివీరులుగల అయోధ్య లో, ప్రాంగణమునందు, మిగుల సంతసమును గలిగించు భరతాదులగు సహచరు లతో సానందముగా, హస్తగతములును, మిగులఁ బ్రకాశించునవియు, పురస్త్రీల కన్నుల కానందమును గలిగించునవియు నగురత్నాలబంతులతోఁ దడలఁజూము ప్రతిదినము నాడుచుండెడివాఁడును పూజ్యుఁడును అగు రాముని నేవించుచుండును.

శ్లో. సాశేతే కనకాద్రిశృంగనదృతే కల్పద్రుమై రావృతే
వైదూర్యాదిమణిం ద్రకాంతిఘటితే దేవేంద్రసిరోజ్జ్వలైః,
కుర్వంతం మణిఘృషణౌ మణిగృహే మాణిక్యవీతే భతే
పుత్ర మస్తభనుందరా కుశలవా సంసేవ్యపాదా జనైః. ౬

మ. ప్రకటాయోధ్యను మేరుశృంగనిభ మై + భవ్యామరానోకహ
ప్రకరప్రావృత మై మణిఘటిత మై + రంజిల్లునద్దంబునం
దకలంకం బగురత్నవీతి నుమకస్త్రాకారు లై నట్టిపు
త్రకయుగ్ధార్చితపాదపద్మఁ దగుశ్రీరామోధిపు గొల్చెదన్.

తా. అయోధ్యయందు మేరుపర్వత శిఖరముతో సమానమైనదియు, కల్పద్రు మ్మములచే నావరింపఁబడినదియు, వైదూర్యము మొనలైన మణిశ్రీష్టముల కాంతు లచేఁ గూర్చఁబడినదియు, ఇంద్రసింహులచేఁ బ్రకాశించునదియు నగు రత్నగృహ మందలి రత్నాసనముందున్నవాఁడును, మన్మథునివలెఁ జక్కనివారును, ఇమలచే నేవించఁదగు పాదములుగలవారును, పుత్రులును, అగు వశలపులను మఱులతోడి భూమాములుగలవారినిగాఁ జేయుచుండువాఁడును అగు ముని నేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే జననికరాద్విరలసత్కన్తూరికానుందరే
 ఛాలే మాత్రికజాలకం శశినిభం స్వర్ణాంజితం వర్తులమ్,
 చూడామణిమనోజ్ఞహరకలితం విభ్రాణ మత్యుజ్జ్వలం
 రామం శోసలపుత్రికావరసుతం సీతాసమేతం భవే. 2

మ. నుమటా గన్తురిహోట్టు తల్లి యనువకా ముత్తాలలమంటు వ
 ర్వదిసేందూజ్వల మై నువర్ణమయ మై యరంజిల్ల సాశేతస
 త్పదనుం దై రమణీయహరభయః దై యస్వస్థానుః దై భక్తలో
 లదయాభుం దగుకాసలేయుః గొలుతుకా లక్ష్మీకురామవ్రభున్.

తా. అయోధ్యయందు, తల్లిచేరిచే నుంచఁబడి ప్రకాశించు కన్తూరిలింకముచేఁ
 జగ్గైన నుమటను చంద్రునితో సమానమైనదియు, బంగారుచేఁ జిన్నితమైన
 దియు, గుండ్రైన నదియు, జాట్టవందు వ్రేలుచుఁ జగ్గైన దియు నగు హరమతోఁ
 గూడినదియు, మిక్కిలి ప్రకాశించునదియు నగుముత్యాంజలమును భరించుచున్న
 వాఁడును, కాసలపుమారుచును, సీతాసహితుఁడును అగు రాముని సేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే సరయూజలేఽతివిమలే ప్రాత్యుల్లవద్దాచితే
 దివ్యస్త్రీకరణోటిసృత్యుచితే స్వర్ణావగానుందరే,
 వశ్యంతిషు సురాంగనాసు శవభం క్రీడంత ముర్ద్వసుతా
 బాహుభ్యాం విమలోదశేన రుచిరం సీతాసమేతం భవే. ౩

మ. అమలం దై వికచాజ్ఞ మై దివిజకళన్యాజాలలీలార్చ మై
 యమరద్వీపవతీసమాససరయాఃక్రూడికా నురస్త్రీసమా
 హములుకా గాంచ సభార్యుఁ దై కరములం యదంభోవిహారంబుచి
 త్తము రంజిల్లగఁ జేయురాఘపు నయోధ్యానాథు సేవించెదన్.

తా. అయోధ్యలో, మిక్కిలి వ్యచ్ఛమైనదియు, వికసించినపద్మములతో
 ఒప్పునదియు, లెక్కకు మిక్కిలియగు దేవతాస్త్రీల వాట్యముచే సౌగంధ్యనదియు,
 నుంచాకిరివలె నుండునమైనదియు నగుసరయూసదీపములో, దేవతాస్త్రీలు చూచు
 చుండఁగా, పంతుతోఁగూడుకొన్నట్టుగా, సీతచేతులచేతను జల్లఁబడుచుండెడి
 నిర్మలోదకముచేఁ గ్రీడించువాఁడును, అనఁగా సీతతో జలద్రలాడువాఁడును, చక్క
 నివాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగు రాముని సేవించును.

శ్లో. కదా నురతరుణలే కపకమంటపే వుష్పశే
 వరాసన ముపేయషీ వనుదళారవిందోజ్జ్వలే,

కరణ హృదయస్పృశా కలితముద్రచిస్తుద్రితా
మమ స్ఫురతు పాసనా మనసి బద్ధవీరాసనా.

౯

మ. ఒకకాలంబునఁ గల్పకాభికడఁ జెల్లినాప్పారుసావర్ణర
త్నకనన్తందిరమధ్యహేమదళపరిద్రాజితం బైన పు
ష్పకమధ్యంబున రత్నపీఠ నిజవత్సవ్యస్తహస్తుండు తా
రకచిస్తుద్ద్రకరాంబుజుండు విబుధాఽరఘ్యుండు వీరాసనుం
డకలంకుం డగురామచంద్రుండు మదీయార్తస్థలికా థాసిలున్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను, బంగారుమండపముపైని, ఎనిమిదితీరముగల
పద్మముచేఁ బ్రకాశించు పుష్పకమండలి శ్రేష్ఠమయిన సింహాసనమును పొందినదియు,
హృదయస్థానమును స్పృశించు హస్తముచేతను హర్షఁబడిన జ్ఞానముద్రగలదియు,
హర్షఁబడిన వీరాసనముగలదియు నగు క్రిరామరూపమయిన కాసన నామననునం
బెప్పుడు స్ఫురించునోకదా?

శ్లో. నదీరమణబంధనం మతిమతా ముదారం ధనం
జగత్సతతనందనం సకలకామనివృందనమ్,
విలిప్తహరిచందనం విసుతయాతృసంక్రందనం
భజామి రఘుచందనం పవననందనస్యందనమ్.

౧౦

మ. చందనచర్చితేండు రఘుశివత్తముఁ డంబుధిబంధనుండు సం
క్రందనపందితుండు శ్రీతఽరాజయుదారధనుండు సంతతా
నందుండు గంధవానాప్రియశివందనవానానుఁ డిష్టచాయి పౌ
రందరసిలవర్ణుఁ డగుఽరామువదాబ్జము లాశ్రయించెదన్.

తా. సుమద్రుని బంధించినవాఁడును, పండితులకు గొప్పధనమయినవాఁడును,
లోకముల సెల్లప్పుడును అనందించఁజేయువాఁడును, ఎల్లవారికోరికలను ప్రసహించుఁ
జేయువాఁడును, పూయఁబడినహరిచందనముగలవాఁడును, ప్రాత్రముచేయు విభీషణ
దేశేంద్రులు గలవాఁడును, అంజనేయుండు రథము గాఁగలవాఁడును అగు రఘునంద
నుని రాముని నేనించెదను.

శ్లో. రక్తాంభోరుహలోచనం కువలయశ్యామం కప్తోలే ధనుః
కోటివ్యస్తకరాంబుజం ధృతతనుత్రాణం జటామండితమ్,
శేతారం ఖరదూషణత్రిశిరసా మాబద్ధగోధాంగురీ
త్రాణం మార్గణపూర్ణతూణయుగళం కోదండరామం భజే.

౧౧

మ. శరసంపూర్ణనివంగి యై కవచి యై † క్యామాంగుఁ డై విశ్వస్థు
 ధ్గురుఁ డై శోణసరోజనేత్రయుగుఁ డై † గోధాంగులిత్రాగుఁ డై
 ఖరముఖ్యానురయూభసంహరణుఁ డై † కాండాననాగ్రస్ఫుర
 ధ్గురుమాన్తుం డగునాజటిక గొలిచెడక † శోదండరామప్రభున్.

తా. ఎట్టచామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును, కలువవలె నలనివాఁడును, చెక్కిలియందలి భస్మస్కృత్యం దుంచఁబడిన మాన్తపద్మముగలవాఁడును, భరింపఁ
 బడిన కవచము గలవాఁడును, జటలచే నలంకరింపఁబడిన వాఁడును, ఖర-మా-మణి-
 త్రిరస్కృతును బయించినవాఁడును, కట్టఁబడినగోధాంగులిత్రాణముగలవాఁడును,
 కాణములతో నిండిన - అమృతపాదులుగలవాఁడును, అగుశోదండరాముని నేనిం
 నెడను.

శ్లో. శ్రీమత్కల్పద్రుమాలే సకలమణిమయే మండపి పుష్పకాశ్యే
 తస్యభ్యే సూర్యలింబమృతి సరసిరుపే శోభమానాష్టవక్త్రే.
 వశ్యన్నిష్టాంగదీప్త్యా జనకతనయయా వామభాగోవనేవ్య
 స్సామిత్రిం భానుపుత్రం వవనసుతయుతం పాతుమాంరామచన్ద్రమ్.

చ. సురతమమూలమాత్మమణిశోభితమండపమధ్య పుష్పకాం
 తరరవిదీపితాష్టదశః † తామరసాంతరవాసి యై ధరా
 వరసుత వామభాగమున † భాసిల లక్ష్మణవాయుబాదిన
 త్పురుష సమర్చితం డయిన † భూవలిరాముఁడు నన్నుఁ బోవుతన్.

తా. శ్రీమంతమయిన కల్పవృక్షముక్రిందను, సర్వ రత్నమయమై పుష్పకమును
 శేరు గల మండపమున, దాని నడుమను, సూర్యలింబమువంటి కాంతి గలదియు,
 శోభించుచున్న యెనిమిదిదశములుగలదియునగు పద్మమునందుఁ గూర్చున్నవాఁడై,
 ఇష్టమయిన శరీరకాంతిగల నీతచేతను ఎడమపైపున నేనింపఁదగినవాఁడై, మామమం
 తుని లక్ష్మణుని, సుగ్రీవుని చూచుచున్న రామచంద్రుఁడు నన్ను రక్షించునుగాక.

శ్లో. విసిలజలదోవమం విమలచంద్రలింగాననం
 వినిద్రమణిమండలం వికచపుండరీకేశ్మణమ్,
 విభిన్నదనుజాధిపం విధృతబాణబాణాననం
 విభీషణవరప్రదం విజయరామ మీదేనిశమ్.

౧౩

మ. హరిసిలాంబుదగాత్రుఁ డామరసవత్ప్రాముఖ శరచ్చంద్రభా
 సురవక్త్రుఁ మణిమండలాంచిత ధనుఃస్తూణీరవాణోజ్జ్వలుఁ

సురవిద్యేషణపోషణాంతకు మునిఃస్తుత్యుః దశగ్రీవః
దరసమ్నాదవిధాయకుః పరదు సీతారాముః జంతించెదన్.

తా. నిలమేఘముతో సమానుఁడును, నిర్భయమయిన పండితమొకఁడును, ప్రకాశించురత్నమండలములుగలవాఁడును, విగ్రహించిన భండరీకములవంటికన్నులుగలవాఁడును, రావణుని జ వినవాఁడును, బాణమును, ధనుస్సును ధరించినవాఁడును, విభీషణునిఁ జరముల నిచ్చినవాఁడును, అగువిజయరాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. రాజద్రాణీవనేత్రం రఘుకులతలకం రంజితాశ్చేషలోకం
వామాంతాయాధసీతం పరశరధనుషం కుండలోద్ధీప్తగండమీ,
శ్యామం శాంతం ప్రసన్నం దరహసితముఖం వజ్రసింహాసనస్థం
రామం రాజత్కిరీటం రవిశతవిశదం రాజరాజేశ మీదే. ౧౪
చ. సరసిజనేత్రుః జాపధరుః శాంతుః బ్రసన్నుః దరస్తితాన్యుః ఛా
న్మరకులు లోకరంజతుః బ్రశాశిరీటు సువర్ణకుండలుః
ధరణిసూతావలోకనుః బతంగశతోజ్జ్వలు వజ్రపీఠః గం
ధరనిభసిలు రాజవదుః చాశరథిః శరణులు వేదెదన్.

తా. ప్రకాశించు పద్మములవంటికన్నులుగలవాఁడును, రఘువంశమునకుఁ
దిలకప్రాయుఁడును, ఎల్లలోకములను రంజింపఁజేయువాఁడును, ఎడమతోడఁపైని
గూర్చున్న కీతగలవాఁడును, శ్రేష్ఠమయిన బాణములు, ధనుస్సుగలవాఁడును, మండల
ములచేతను ప్రకాశించుచున్నట్లులు గలవాఁడును, రామసచాయవాఁడును, శాంతుఁ
డును, ప్రసన్నుఁడును, చిఱువగవుతోడి మొగముగలవాఁడును, వజ్రాల సింహాసనము
పైని గూర్చున్నవాఁడును, ప్రకాశించు కిరీటముగలవాఁడును, అమ్మగూర్చులవలెఁ
ప్రకాశించువాఁడును, రాజాధిరాజులకుఁ బ్రభువును అగురాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. భద్రవ్యాఖ్యానముద్రాం శరసరసిరుహే దక్షిణే ధారయంతం
సవ్యే జాను న్యుదారం శరమపిచ ముదాధారయంతం స్ఫురంతమే,
వశ్యంతం వామభాగే శరధృతకమలాం చిత్రభూషావిశేషాం
వై దేహీంతాంచనాధ్యాం నైవభగనమితాంభావయేరామచంద్రమ్.
మ. ఒకహస్తాబ్జము జానువం దునిచి వేటొక్కంట వ్యాఖ్యానము
ద్ర శరం బూని సువర్ణవర్ణధృతవత్సర శత్రుభూషాన్వితః
బ్రకటోదగ్రథలజాతనమృ యగుభార్యః చాపలం గాంచుతా
రకనామ్నః రవిశోటిధాముః దగ్ధగ్రీరాముః బ్రశంసించెదన్.

తా. పడిదియగు హస్తపద్మమందు మంగళకరమయిన వ్యాఖ్యానముద్రను ధరించుచున్నవాఁడును, ఎడమ హస్తాలిపయిని గొప్పదియగు హస్తమును ధరించుచున్నవాఁడును, సుతోషముచేతను ప్రకాశించుచున్నవాఁడును, ఎడమభాగమునందున్నదియు, చేతఁ బట్టుకొఁబడిన పద్మముగలదియు, చిత్రములయిన భూమివిశేషములుగలదియు, బంగారువలె నొప్పుచుండునదియు, ప్రసభారముచేతను వంగినదియు నగు నీతను చూచుచుండువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని భావించెదను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం

సహిత మనిలవేగం బాణ మాదాయ చావమ్,

బహుళరమటుతూణం రమ్యప్రహ్లాదహారం

విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్.

౧౬

మ. అమరాగస్థలి భారుణీతనయతో + హర్షంబునగ్ గూడిన త్సమదామాంచితుఁడై యనేకకరసంశోభానిషంగాస్త్రైః డై యమరత్రాణధురీణుఁడై వనవేగజహ్మగోగ్రాస్త్రైః డై కమనీయాకృతి మైనరామధరణీకాంతుగ్ మదిగ్ గొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను నీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాఁడును, బాయవేగముగల బాణమును, ధనుస్సును, అనేకములయిన బాణములచేతను గమర్థమయిన అమృతపాదాని స్వీకరించియుండువాఁడును, చక్కనిభ్రష్మముల కానికలుగల వాఁడును, విబుధులను ధరించుటయందు మనస్సుగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని చింతనచేయుదును.

శ్లో. జానాతి రామ తవ తత్త్వగతిం హనూమాన్

జానాతి రామ తవ సఖ్యగతిం కపిళః,

జానాతి రామ తవ యుద్ధగతిం దశాస్యో

జానాతి రామ ధనదానుజ ఏవ సత్యమ్.

౧౭

తి. తావకమిత్రభావమును + తామరసాస్త్రమయిం డెఱుంగు మీ పావనతత్త్వలక్షణము + పావకమిత్రమయిం డెఱుంగు ధాత్రివర నీమసంగరగతిగ్ దళకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలోకావన నీమసత్యము దశాస్యనితమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. రామా! నీయభాగ్యమయినగతిని హనుమంతుఁ డెఱుంగును. రామా! నీ యొక్క స్నేహమానంగతిని కుగ్రీవుఁ డెఱుంగును. రామా! నీయధ్యమసంగతి రావణుఁ డెఱుంగును. రామా! నీకత్యమును పుచ్చెదనితమ్ముఁడు విభీషణుఁడే యెఱుంగును.

శ్లో. హే రామ హే రమణ హే జగదేశవీర
హే నాథ హే రఘువతే కరుణాలవాల,
హే జానకీరమణ హే జగదేశబంధో

మాం పాపీ దీన మనిశం కృపణం కృతఘ్నుమ్.

౧౮

తా. ఓరామా జగదేశవీర రమణా ఓ యోజానకీనాయకా

యోరాజేంద్ర కృపాలవాల వరదా ఓ యోవికృద్విశ్వావనా

యోరాజీవదళాక్ష యోరఘువతీ ఓ యోనాథ మన్నింపు నా

నేరం బేను గృతఘ్నుఁడ౯ గృపణుఁడ౯ ఓ నిన్నే మది న్నద్వితి౯.

తా. ఓరామా! ఓరమణా! ఓ జగదేశవీరా! ఓ నాథా! ఓ రఘువతీ! ఓ వయో
ధారమా! ఓ సీతారమణా! ఓ జగదేశబాంధవా! దీనుఁడను, కృపణుఁడను, కృత
ఘ్నుఁడను, అగు నన్ను నెల్ల పృథుడు రక్షించుము.

శ్లో. ఆయోధ్యానాథ రాజేంద్ర సీతాకాంత జగత్పతే!

శ్రీరామ పుండరీకాక్ష రామచంద్ర సమాఽస్తు కే.

౧౯

మ. స్థిరసాకేతపురాధినాథునకు ధాత్రిపుత్రి కాళరక్షక

ధరణీశేంద్రునకు౯ జగత్పతి! దైత్యధ్వంసి!౯ సవ్యవి

స్ఫురితాంభోరుహవత్తనేత్రునకుఁ జీజోరాశి!౯ బావని

స్తరి!౯ శ్రీరఘురామచంద్రునకు సత్కాంతంబు నే మ్రొక్కెదన్.

తా. ఆయోధ్యానాథా! రాజేంద్రా! సీతాకాంతా! జగత్పతీ! శ్రీరామా!
పుండరీకాక్షా! రామచంద్రా! నీకు నమస్కార మునుఁగ౯.

శ్లో. దక్షిణే లక్ష్మణో ధన్వీ బామతో జానకీ శుభా,

పురతో మాయతి ర్యస్య తం సమామి రఘూ త్తమమ్.

౨౦

తా. దావట జానకీనతి ముఁదంబున నుండఁగ దక్షిణంబున౯

జానముఁ దాల్చి లక్ష్మణుఁడు ఓ సన్నుతిఁ జేయఁ బురోవకంతమం-

దావననాత్తజంతు వినయంబునఁ గొల్వఁ జెలంగునట్టిధా

త్రిపరిపాలకీలునకు ఓ శ్రీరఘురామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. ఎవనియొక్కకుడిచై పున భయర్థయఁ జయిసలక్ష్యులుఁడును, ఎడమవయ
పున కుభస్వయాపురా అగు సీతయు, ఎదుటను ఆంజనేయుఁడును ఉండురో వానిని
రఘువంశశ్రేష్ఠుఁ డగురాముని నమస్కరించుచుండును.

తా. పడిదియగు హస్తపద్మమందు ముంగళకరమయిన వ్యాఖ్యానముద్రను ధరించుచున్నవాఁడును, ఎడమ హస్తాలిపయిని గొప్పదియగు హస్తమును ధరించుచున్నవాఁడును, సుతోషముచేతను ప్రకాశించుచున్నవాఁడును, ఎడమభాగమునందున్నదియు, చేతఁ బట్టుకొఁబడిన పద్మముగలదియు, చిత్రములయిన భూమివిశేషములుగలదియు, బంగారువలె నొప్పుచుండునదియు, ప్రసభారముచేతను వంగినదియు నగు నీతను చూచుచుండువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని భావించెదను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం

సహిత మనిలవేగం బాణ మాదాయ చావమ్,

బహుళరమటూణం రమ్యప్రహ్లాదహారం

విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్.

౧౬

మ. అమరాగస్థలి భారుణీతనయతో + హర్షంబునగఁ గూడిన త్సమదామాంచితుఁడై యనేకకరసంశోభానిషంగాస్త్రైః డై యమరత్రాణధురీణుఁడై వనవేగజహ్నుగోగ్రాస్త్రైః డై కమనీయాకృతి మైనరామధరణీకాంతుఁడుదిగఁ గొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను నీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాఁడును, బాయవేగముగల బాణమును, భనున్నను, అనేకములయిన బాణములచేతను కమర్థమయిన అమృతపాదాని స్వీకరించియుండువాఁడును, చక్కనిభ్రష్టముల కానికలుగల వాఁడును, విబుధులను ధరించుటయందు మనస్సుగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని చింతనచేయుదును.

శ్లో. జానాతి రామ తవ తత్త్వగతిం హనూమాః

జానాతి రామ తవ సఖ్యగతిం కపిళః,

జానాతి రామ తవ యుద్ధగతిం దశాస్యః

జానాతి రామ ధనదానుజ ఏవ సత్యమ్.

౧౭

తి. తావకమిత్రభావమును + తామరసాస్త్రమయిం డెఱుంగు మీ పావనతత్త్వలక్షణము + పావకమిత్రమయిం డెఱుంగు ధాత్రివర నీదుసంగరగతిగఁ దళకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలోకావన నీదుసత్యము దశాస్యనితమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. రామా! నీయుభాధ్యమయినగతిని హనుమంతుఁ డెఱుంగును. రామా! నీ యొక్క స్నేహమాసంగతిని కుగ్రీవుఁ డెఱుంగును. రామా! నీయుద్ధమాసంగతి రావణుఁ డెఱుంగును. రామా! నీకత్యమును పుచ్చెదనితమ్ముఁడు విభీషణుఁడే యెఱుంగును.

విద్యుత్కోటిసహస్రదీధిలసహస్రకోటిర మస్త్రోజ్జ్వలం
 ధ్యాయే తారకనామ మిశ్వరసఖం దైతేయవంశాపహమ్. ౨౩
 మ. మునిశాంతాగతశాపమోక్షగపదాంభోజాతుః ప్రావృడ్వనా
 ఘనగాత్రా వికచాబ్జనేత్రు గిరిజాశాంతాస్తు దైత్యారిః పా
 వనవిద్యుచ్ఛతకోటిదీప్తమకుటాభ్రాకోత్రమాంగుర జపా
 ర్దనుని తారకనాము రాము నియతిభావ్యంత సత్కాంతమున్

తా. నిలమేఘమువలెనే నల్లనివాఁడును, నిర్మలుఁడును, పద్మములవంటికన్నులుగలవాఁడును, అపాల్యకాపమును నివారించుటయందుఁ బరిచయముగల పాదపద్మముగలవాఁడును, భూమిఁ బ్రభువును, లెక్కటమిక్కిలియగు మహాపులకాంతులతోఁ బ్రకాశించుకీరిటను గలవాఁడును, దివ్యాస్త్రములచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, తరింపఁజేయుచుండుగలవాఁడును, శివుని స్నేహితుఁడును, రాక్షసవంశమును గొట్టినవాఁడు నగురాముని ధ్యానించెదను.

శ్లో. దశరథసుత మిశం దండకారణ్యవాసం
 శతమఖమగినిలం జానకీప్రాణహలమ్,
 సకలభవనమోహం సన్నతాంభోదజేహం
 బహుళసుతసముద్రం భావయే రామభద్రమ్. ౨౪

చ. శతమఖరత్ననీలఘనశిసన్నిభగాత్రుని దండకాలవనీ
 స్థితు జనకాత్మజాధిపు సదీపతిసన్నతు విశ్వమోహనుఁ
 యీతిపతి నీశ్వరేశ్వరునిఁ జిత్తయు దాశరథిఁ దయానిధిఁ
 వితతచరిత్ర సత్య రఘువీరుని సంలత మాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథునిమమారుఁడును, ప్రభువును, దండకారణ్యమునందున్న వాఁడును, ఇంద్రనీలమణివలె నల్లనివాఁడును, నీతప్రాణములయిం దానగలవాఁడును, ఎల్లలోకములను మోహింపఁజేయువాఁడును, మంచి మేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడును, పలువిధముల నులించినసముద్రముగలవాఁడును, అగురామభద్రుని భావించుచుండును.

శ్లో. సరయూతీరవనే లతానివసనే సద్రత్నవేదీతటే
 సుమవర్యంకతలే విజేహనుతాయా సార్థం పరిక్రీడతః,
 కస్తూరీఘనసారచందనమిశ్లంధోల్లసత్పావనీ
 పాణిస్తూర్తి రనామయా రఘువతేర్భద్రాత్తికా నోఽనిశమ్. ౨౫
 మ. సరయూతీరవనిఁ లతాగృహమునఁ జి సద్రత్నవేదీస్థలిఁ
 విరిశయ్యుఁ జనకాత్మజానహితుఁ దై శిష్యుఁ లసచ్ఛంద్రక

తా. పడిదియగు హస్తపద్మమందు మంగళకరమయిన వ్యాఖ్యానముద్రను ధరించుచున్నవాఁడును, ఎడమ హస్తాలిపయిని గొప్పదియగు హస్తమును ధరించుచున్నవాఁడును, సంతోషముచేతను ప్రకాశించుచున్నవాఁడును, ఎడమభాగమునందున్నదియు, చేతఁ బట్టుకొఁబడిన పద్మముగలదియు, చిత్రములయిన భూషణిశేషములుగలదియు, బంగారువలె నొప్పుచుండునదియు, ప్రసభారముచేతను వంగినదియు నగు నీతను చూచుచుండువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని భావించెదను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం

సహిత మనిలవేగం బాణ మాదాయ చావహ్ని,

బహుళరమటూణం రమ్యప్రహ్లాదహారం

విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్.

౧౬

మ. అమరాగస్థలి భారణీతనయతో + హర్షంబునగ్ గూడిన త్సమదామాంచితుఁడై యనేకకరసంతోషోభానిపంగాస్త్రైః డై యమరత్రాణధురీణుఁడై వనవేగజహ్నుగోగ్రాస్త్రైః డై కమనీయాకృతి మైనరామధరణీకాంతుగ్ మదిగ్ గొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను నీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాఁడును, బాయవేగముగ బాణమును, భనున్నను, అనేకములయిన బాణములచేతను కమర్థమయిన అమృతపాదాని స్వీకరించియుండువాఁడును, చక్కనిభ్రష్టముల కానికలుగల వాఁడును, విబుధులను ధరించుటయందు మనస్సుగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని చింతనచేయుదును.

శ్లో. జానాతి రామ తవ తత్త్వగతిం హనూమాగ్

జానాతి రామ తవ సఖ్యగతిం కపిళః,

జానాతి రామ తవ యుద్ధగతిం దశాస్యః

జానాతి రామ ధనదానుజ ఏవ సత్యమ్.

౧౭

తి. తావకమిత్రభావమును + తామరసాస్త్రమయిం డెఱుంగు మీ పావనతత్త్వలక్షణము + పావకమిత్రమయిం డెఱుంగు ధాత్రివర నీమనంగరగతిగ్ దళకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలోకావన నీమసత్యము దశాస్యనితమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. రామా! నీయభాగ్యమయినగతిని హనుమంతుఁ డెఱుంగును. రామా! నీ యొక్క స్నేహమాంగతిని కుగ్రీవుఁ డెఱుంగును. రామా! నీయధ్యమంగతి రావణుఁ డెఱుంగును. రామా! నీకత్యమును పుచ్చెదనితమ్ముఁడు విభీషణుఁడే యెఱుంగును.

సజీకుమారి కాక్షికుముః ప్రమద ప్రదపూర్ణచంద్రః జా
సవిసరాననాంబురుహః సోముః డు లక్ష్మణభవ్యమానసా
సవరిపూర్ణచంద్రః డు జగత్పరిపూరిత ర్తిసాంద్రః డం
సమణివంశచంద్రః డసః మానుః డు రాముః డు నన్నః బ్రౌపుతన్.

తా. లక్ష్మణుని మానమనెడి సముద్రమునకుః బున్నమచంద్రుడవును, సీగ
ప్రకాశించుకన్నులకుః బున్నమచంద్రుడవును, రాక్షసులముఖములనెడిపద్య
బూర్ణచంద్రుడవును, అగురాధువా! రామచంద్రా! నన్ను సంరక్షించుము.

మన్య కించిదపి నో హరణీయం కర్త కించిదపి నాచరణీయమ్,
మనామచ సదా స్మరణీయం లీలయా భవజలంతరణీయమ్. ౨౯
మణి నేమహత్తునవతారసుకర్తలు పోవిడంగరా
రికి నన్యకర్తములః నించుక నేయుట పాడి గాదు దు
ష్టదురంతపాపజలరాశిః దరింపఁగ హేతు వై నయా
రఘురామనామము స్మరింపఁదగుఁ బరమాత్మసిద్ధికిన్.

తా. ఎవనికిఁ గొంచెమయినను హరింపఁదగినది లేదో, ఎవనికిఁ గొంచెమైనను
పఁదగినది లేదో వానిచేతను సదా రామునినామము స్మరింపఁదగినది. చిలస
సంసారసముద్రము దాటఁదగినది. అనఁగా, రామనామస్మరణము చేయువారి
కుమన్నను మోక్షము గలుగుననుట.

ంగమాణ మభితో గృహంగణే భృంగనీల మలతావృతాననమ్,
ంగళప్రదమమంగళాపహం సంగృణే దళరథార్తజం హృది. ౩౦
భిసముదాయనీలచికుఃరావృతవక్త్రనిరోజుఁ జై నము
వ్విలభవనాంగణప్రకటఃసంతతసంచరణాఘ్నః జై యమం
భిపరిహరః జై లలితః కాంచనభూషణభూషితాంగుఁ జై
సలరినరాఘవుఁ దళరథార్తజుఁ జిత్తమునందు నిల్పెదన్.

తా. గృహంగణమందంతటను ప్రాంతమందువాఁడును, ముప్పెడవలె నల్లని
ను, ముంగురులచే నావరింపఁబడిన మొంగముగలవాఁడును, మంగళములను గలిగిం
డును, అమంగళములను తొలఁగించువాఁడును అగుదళరథుని మమారుని రా
సనన్నునందు స్మరించెదను.

సనుజతిమిరభానుం తావస్థి శ్చింత్యమానం
మితకలుషవారం నేవకే చుష్టదూరమ్,

దళితవిషమసాలం దండితారాతిజాలం

ప్రణతశిఖరిశత్రుం భవ్యపాథోధగాత్రమ్.

3౧

మ. దనుజధ్వంతరహోజమిత్ర నురనాథస్తాత్రు యోగింద్రన

న్దునిసంభావిత సప్తతాళతరునిర్వోతాన్తు విద్యోపిత

ర్జను నీలాంబుదగాత్రుఁ గల్పమగిరింద్రచ్చేదదంభోభి దు

ర్జనసంహారుఁ గృపాసముద్రుఁ డగుశ్రీరామప్రభుఁ గొల్చెదన్.

తా. రాక్షసులెడిచిఁగటికి నూద్యుఁడును, తాపసులచేతను చింతింపఁబడు యెండువాఁడును, భక్తులయందలిసాపముల సమాహమునుకాంఠినిపొందించువాఁడును, దుష్టులకు చూరముం దుండువాఁడును, ఏడుచెట్లను విఘ్నఁగొట్టినవాఁడును, శత్రు సమాహమును శిక్షించినవాఁడును, నమ్రుఁడయిన యంద్రుఁడుగలవాఁడును, చక్కని మేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడును అగురాముని స్మరించెదను.

శ్లో. హే గోపాలక హే దయాజలనిధి హే సద్గుణాంభోనిధి

హే దైత్యాంతక హే విభీషణదయాపారిణ హే భూవతే,

హే హైదేహసుతామనోబ్ధవిహృతే హే శోటిమారాకృతే

హేనవ్యాంబుజనేత్ర పాలయ వరం జానామి న త్వాం వినా. 32

తా. ఓదైత్యాంతక యోదయాజలనిధి + యోధారుణీపాల యో

హైదేహీపతి యోవిభీషణకృపాపారిణ గోపాలతా

యోదానన్తుత శంభుదావదళనా + యోమనస్తథాకార యో

శ్రీదైతా నినుఁ డక్క నన్యులను నేఁ + జింతింపఁ బోవంగడే.

తా. ఓగోపాలతా! ఓదయాగముద్రుఁడా! ఓసద్గుణసముద్రుఁడా! ఓరాక్షసాంతకతా! ఓవిభీషణవిషయమునఁ బూర్ణమయిన దయగలవాఁడా! ఓభూనాథా! ఓనీతమనుపద్యమునందు విహారముగలవాఁడా! ఓశోటిమృగములవంటి యాకారముగలవాఁడా! ఓవిశింఛినపద్యములవంటినేత్రములుగలవాఁడా! నన్నుఁ కాలింపుము. నిన్ను విడిచి యితరుల నెఱుంగను.

శ్లో. సాశేతే ప్రణవాఖ్యురత్నఖచితే సింహాసనే సంస్థితం

విశ్వామిత్రవసిష్ఠగాలవముపై రాశీర్భి రంచజ్జటై,

పూజ్యం పార్శ్వగతాబ్జచారునయనా విద్యుచ్ఛలచ్ఛామరం

వందే శోమలనుస్తి తాననమలారక్షావతీర్ణం హరిమ్

33

మ. తనప్రొల్ గ బ్రణవాఖ్యురీతిఁ జెలువొందగ నవ్యవంశేరుహ

నన లిర్వంకలఁ జామరద్వయ ముమందప్రాధి వీరక జటి

జను లాశీర్వాచనంబు లియ్య ధరణీచక్రావనానకుఁ జై
యనిశంబుగా దరహాసవక్తుఁడగురామాధీశు నేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందు, ప్రణవమనుపేరుగలచై రత్నఖచితమయిన సింహాసన మునఁ గూర్చున్నవాఁడును, విశ్వామిత్రుఁడు- వసిష్ఠుఁడు- గాలవుఁడు- యెదలయిన అటాధరులచేతను ఆశీర్వాదములచేఁ బూజ్యాఁడును, ప్రక్కలను నిలువఁబడితనాయను, పద్మములవలెఁ జక్కనియినకన్నులుగలవారును అగు స్త్రీలయొక్క మొఱపులవలెఁ జంచలములయిన చామరములు గలవాఁడును, శోమలమయిన మంచుచిఱునగవుతోడి మొగముగలవాఁడును, భూమిని రక్షించుట కవతరించినవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును అగురాముని మొక్కెదను.

శ్లో. నిత్యం నిర్దితవంకనంభవమహానేత్రశ్రియం రాఘవం
రామం పార్వణచంద్రచాయవదనం దిక్పాలచై స్సేవితమ్,
కర్పూరాగరుచందనార్ద్రాచ్ఛాదయం మందారమాలాచితం
విద్యుత్పంజనిభాంబరావృతతనం రామం భజే శ్యామలమ్. ౩౪

చ. విమలనవాంబుజాతదళవిస్తృతనేత్రు దిగీశవందితుఁ
నుమహితపూర్ణచంద్రనిభానుందరవక్తు లన త్తటిల్లతా
సమవసనుఁ హృదార్ద్రానితవానితచందనచంద్రకర్ణముఁ
రమణ నుపద్యభూజనుమఁరాజితభాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. కాశ్యపుఁడును, పద్మములను బయించినపెద్దకన్నుల శోభగలవాఁడును, రఘునంశమునఁ బుట్టినవాఁడును, పున్నమనాఁటి చరిదురునివలెఁ జక్కనియిన మొగముగలవాఁడును, దిక్పాలరచేతను నేవించఁబడువాఁడును, కర్పూరము- అగరు చందనములచేఁ దడిసినహృదయము గలవాఁడును, కల్పవృక్షముల పుష్పమాలచే శోభ్యమిండువాఁడును, మొఱపులగుంపుతో సమానమయినవస్త్రముచే నావరింపఁ బడిన శరీరముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. శ్రీరామః కుశితాత్మజన్య వచనేనాకృత్య బాణాననం
మూరీచం చ నుబాహుకం శరయుగేనైవాహవే లిలయా,
క్రామఁ నుందరతాకవక్షురుచిరస్సౌమిత్రిణ సంయుతః
పాయాన్నః కమలానన స్సకరుణః కాలాంబుదశ్యామలః. ౩౫

మ. కడఁకఁ గాధితనూజవాక్యమున నాశకర్ణాంతోదండుఁ జై
వడి మూరీచనుబాహులం దెగడి భావంబందు రంజిల్లుర

మృదు కాలాంబుదగాత్రః డంబజనిభాస్వయం డుజ్జ్వలత్కాకప
శ్మదు సౌమిత్రియుతుండురాఘవః కాలే స్థండునాప్రోవుతన్.

తా. విక్రామ్మిత్రుని మాటచేతను భనుక్కు పెక్కు పెట్టి యుద్ధమునందు రంత
బాగులచేతను మోచుని, మహాచుని, అక్రమించినవాఁడును, చక్కనిజానపాలుచే
సొగసైనవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడినవాఁడును, వద్యమువంటి ముఖముగల
వాఁడును, దయతోఁ గూడినవాఁడును, వర్ష కాలమేఘమువలె నల్లనివాఁడును అగు
శ్రీరామాఁడు మధులను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ఆనందరూపం వరదం ప్రసన్నం
సింహేక్షణం సేవకపారిజాతమ్,
సిలోత్పలాంగం భువనైకమిత్రం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౩౧

మ. శ్రీతమందారము నూర్నరత్నవిలసత్సింహాసనాసీను భా
సితసిలోత్పలమేఘవర్ణః గరుడాసింధుః ప్రసన్నాననుః
నతమక్షుః భువనైకమిత్ర నిరతానందస్వరూపుః సురా
ర్పిత శ్రీరామధరాధినాథు మది నే నేనితు నిష్టాప్తిన్.

తా. ఆనందమే స్వరూపముగాఁ గలవాఁడును, వరములనిచ్చువాఁడును, పున
స్కుఁడును, సింహముచూపుటవంటి చూపులుగలవాఁడును, సేవచేయువారిఁ గల్ప
వృక్షమును, నల్లఁగలువవంటి శరీరముగలవాఁడును, లోకములను ముఖ్యమిత్రుఁడంచును,
రమింపఁజేయువాఁడును, అగురాఘవరామచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. యుద్ధే వన న్నవ్మణి దద్భుతబాణవర్షైః
రామసి ప్రహరణమయే రజనీచరాణామ్,
రక్షోనుకూలనమయామి విభీషణాయ
లంకాధిపత్య మదిశ్చ ద్రఘరామచంద్రః.

౩౨

చ. అనురకదంబజన్యమున నద్భుతవిద్యఁ గలంబవృష్టిఁ బెం
పెనఁగఁగ నించి రాక్షసుల నెల్లను గూలిది రక్షణార్థః డై
పెన కరణాగతుం డగువిభీషణు లంకకు రాజుఁ జేసి పా
ర్థివగిరరామచంద్రునకు నేనిశిలాగ్రణి నేను మ్రొక్కెదన్.

తా. రామాఁడు యుద్ధమునం దున్నవాఁడై కొట్టినప్పుడు రాక్షసులకు, అశ్వు
ర్యకరమున బాణవర్ష ములచేతను, హానినికలిగించెను. రఘువంశీయుండైన రామ

చంద్రుడు రక్షించుట కనుమోలమున సముముగల విభీషణునికొలువ లంకాన భుత్వము నిచ్చెను.

శ్లో. వేదాంతగానం స్వకృతైకదానం

మాతాభిమానం త్రిదశప్రధానమ్.

గతేంద్రయానం విగతావసానం

శ్రీరామచంద్రం సతతం నమామి.

౩౮

చ. ప్రకటగవాధియాధునకు + భవ్యనకుఁ సకలాగమాంతభ
ర్తకుఁ బరిమాణహీనునకు + దానధురీణునకుఁ సురాగ్రసే
తకు సభిమానహరికిఁ బతింగకులాంబుధితైరవాధినా
యకునకు రామభూభుజున + కాశితనూజున నేను మ్రొక్కెదన్.

తా. వేదాంతములచేతైన గానముగలవాఁడును, తనచే జేయఁబడిన యుక్తు
దానములు గలవాఁడును, నాది-నేను, అను-అభిమానములేనివాఁడును, దేవతలలో
యుక్తుఁడును, మదగజమువంటి నడకగలవాఁడును, తుదలేనివాఁడును, అగు శ్రీరామ
చంద్రుని సదా మ్రొక్కఁచుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రం ధృతదావసాయకం

నీలోత్పలాభం నలినాయలేక్షణమ్,

సామిత్రిణా నేనితపాదపంకజం

నీతాసమేతం శరణం భజేఽనిశమ్.

౩౯

చ. శ్రీరఘురామచంద్రు సరసీదుహవత్ప్రవిశాలనేత్రు సీ
తారమణీసమేతు జలదప్రవిభాసితసీలగాత్రు శృం
గారవిభూషు దివ్యశరఁకారుకదీప్తకరాబ్జు మూర్తిశా
చారుముఖవత్ప్రణతఁసత్పదవద్భు సమాశ్రయించెదన్.

తా. ధనుర్వాణులను భరించినవాఁడును, నల్లఁగలువవంటి కాంతి గల
వాఁడును, పద్మములవలె విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, లక్ష్మణునిచేతను
నేనింపఁబడు పాదపద్మములు గలవాఁడును, నీతాసమేతుఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని
ఎల్లప్పుడును శరణుగా నేనించెదను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర కరుణాకర దీనబంధో

నీతాసమేత భరతాగ్రజ రాఘవేశ,

పాపార్తిభంజన భయాతురదీనబంధో

పాపాంబుధా పతిత ముద్ధర మా మనాభమ్.

౪౦

చ. హరి రఘురామచంద్ర భరతాగ్రజ సత్కరణావయోనిధి
భరణితనూభవాసహిత ధార్మిక పాతకదీనబాంధవా
దురితమహాంధకారహరతోయజబాంధవ రాఘవేశ్వరా
తరణికులావతంస దురితాద్భినిమిగ్నుని నన్నుఁ బ్రోవవే.

తా. జయకు స్థానమయినవాడవును, ఓనులకు బంధువవును, సీతతోఁ గూడి
వాడవును, భరతున కన్నవును, రఘువంశపురాజులకుఁ బ్రభువవును, పాపము
వలనఁ గలుగు బాధలను గొట్టువాడవును, భయాతురులయిన దీనులకు బంధుఁ
వును, అగు నో శ్రీరామచంద్రా! పాపగుణద్రుమలోఁ బడియున్న వాడను, దిక్కులే
వాడను అరునన్నును ఉద్ధరింపుము.

శ్లో. ఇదం శరీరం క్షణసంధి జర్మరం

పతత్యవశ్యం పరిణామపేశలమ్,

ఓమూషధం పృచ్ఛసి మూఢ దుర్మతే

నిరామయం రామకథామృతం పిబ

౪

చ. కడు శతసంధిజర్మరితఁగాత్ర మురిత్యము నాయు వల్పు మె
య్యెడఁ బడిపావునో తెలియఁ జెందుకు దివ్యమహాషధంబు శే
ర్పడియె నిరామయం బయినఁ రామకథామృత మెల్లకాలము!
తెడక విమూఢతం బడకఁ శీఘ్రమ శ్రోలుచు నుండు చిత్తమా!

తా. ఓమూషుఁడా! ఓరిచుప్పట్టి! ఈ శరీరము విడిపోయినసంధులుగల
గనుకనే శిథిలమయినది పరిణామమునందు మృతవయినదితప్పక పడిపోవును. కావు
నీనికొక శమియించు నడిగదవు! నిరామయమగు రామకథయిగది యమృతము
తాగుము.

శ్లో. దశముఖగజసింహం దైత్యగర్వాతిరంహం

కదనభయదహస్తం తారకబ్రహ్మకస్తమ్,

మణిఖచితకీరీటం మంజులాలాపవాటం

దశరథకులచంద్రం రామచంద్రం భజేహమ్.

౪

చ. దశరథవంశసాగరనుఁధాకరు దానవగర్వభంజనా
దశముఖకంఠిసింహమును ఁ తారకబ్రహ్మ మరీంద్రభీతిమఁ
శశిసరసీజమిత్రవిలసన్తగిహేమకీరీటు మంజుభా
షి శరధితల్పు దాశరథి ఁ శ్రీరఘురాము సమాశ్రయించెదన్

తా. రామణుఁ డెడియొనుఁగునకు నించుమును, యైత్థులగర్వమువిడుమును మిక్కిలి వేగముగలవాఁడును, యుద్ధములనుండు భయమును గలిగించుచున్నాఁడును గలవాఁడును, తారకబ్రహ్మ మనికొనియాడఁబడినవాఁడును, మణులచే ఖచితమయిన తీరటముగలవాఁడును, మృదువయిన మాటలకుఁ దోఁటయు, దశరథుని కులమున కాహ్లాదము గలిగించినవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని నేను నేవించెదను.

శ్లో. లంకావిరామం రణరంగభీనుం
రాజవనేత్రం రఘువంశమిత్రమ్,
కారుణ్యమూర్తిం కరుణాప్రపూర్తిం
శ్రీరామచంద్రం శరణం ప్రసద్యే.

౪౩

మ. అరవిందాయితవత్త నేత్ర రఘువంశకాంభోధిపూర్ణేందు సం
గరరంగోజ్జ్వలభీము భీమవినుతుఁ * గారుణ్యసప్తార్తి భా
సురలంకాప్రవిరాము రామధరణీశుఁ నర్వసర్వసహ
వరపుత్రీహృదయాంబుజాతతిరణిఁ * వాంఛించి నేవించెదన్.

తా. లంకను విరమింపఁజేసినవాఁడును, అనఁగా నశింపఁజేసినవాఁడును యుద్ధ, రంగములందు భయంకరుఁడును, పద్మజులవంటి కన్నులఁగలవాఁడును, రఘువంశము నకుమిత్రుఁడును, దయాస్వరూపుఁడును, కరుణయుక్తపూర్తిగలవాఁడును, అనఁగా, దయతో నిండినవాఁడును, అగు రామచంద్రుని శరణుసొందెదను.

శ్లో. రామచంద్ర మనిశం హృదయస్థం
రామ మిందువదనం ప్రవిభాసమ్,
భావయామి నిగమాంతనివాసం
భారతీయతీతుతం భవవద్యమ్.

౪౪

ఉ. శారదపూర్ణచంద్రవిలసదవ్యదనుఁ రవిశోటిభాసితుఁ
సారసగర్భసన్నతుఁ బ్రశస్తచరిత్రుని నాగమాంతసం
చారు ధరాధరాధిపతిసన్నమితాంఘ్రిని మామతీసహృ
త్సారససంస్థితుఁ వరదు * చాళరథిఁ శరణంబు వేఁడెదన్.

తా. నా హృదయమునం దుండువాఁడును, రమింపఁజేయువాఁడును, చంద్రునివంటి వెలుగుగలవాఁడును, మిగులఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఉపనిషత్సత్యము దుండువాఁడును, బ్రహ్మచే గొనియాడఁబడువాఁడును, శివునికి నమస్కరింపఁదగు వాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని ఎల్లప్పుడును భావనఁజేసికొనుచుండును.

కామారోరామచంద్రః కమలమృగువదా శోభయన్భూమిభాగం
మాతృశ్చానందకారీ మరకతనికరాకార ఇందీవరాక్షః,
ఉత్పన్నే నన్నివిప్లవే పితృ రమరవరైః స్తూయమానోవకారో
నానాలంకారభూషన్సురతు మమసదా మాయయా రామతాళః,
జనశాంకస్థితః జై సురాలినుతుః జై శర్యేశుః జై మాయి మై
జనయిత్రీపరితోషకృత్తరకతః పాహుంతుః జై పద్మలో
చతుః జై కంజమృదుత్వపాదవిలసత్ త్తాభాగుః జై భవ్యయా
చనపూర్వం డగురాఘవుం డేవుశుమితస్త్వంతంబున భాసిలున్.

తా. పద్మములవలె మృగువులయిన పాదములచేతను భూభాగములు శో
భేసినవాఁడును, తల్లి కానందమును గలిగించినవాఁడును, మరకతమణుల వల్ల
యాకారముగలవాఁడును, కంజవలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, తండ్రితోడ
కూర్చున్నవాఁడును, దేవతాశ్రేష్ఠులచేతను కొనియాడఁబడుచున్న ఉపకార
గలవాఁడును, అనేకములయిన నగలచేత నలంకరింపఁబడినవాఁడును, మాయ
రాముఁ డయినవాఁడును, ప్రభువులు, మమారావర్ణగలవాఁడును అగు శ్రీ
రామ్రుండు నా కన్నులందు ప్రత్యక్ష మగుచుండునుగాక.

సన్నద్ధః కవచీ ఖడ్గీ చాపబాణధరో యువా,
చ్ఛన్నమాగ్రతో నిత్యం రామః పాతు నలక్ష్మణః. ర౬

రతము త్రోవ నేగుతటి శిష్యముతోడ మదగ్రచారి వై
కమనురక్తి మధతను శిశుల మొప్పు నలక్ష్మణుండ వై
కము శిరానసంబుఁ గవచంబును ఖడ్గముఁ దాల్చి కావనే
కణిమలాభిసోమ వరతారకనామ శ్రితావనాచ్యుతా !

తా. యుద్ధచిన్నద్ధుఁడును, కవచముగలవాఁడును, ఖడ్గముగలవాఁడును, ధను
లను ధరించువాఁడును, యువావర్ణగలవాఁడును, అక్ష్మణునితోఁ గూడిన
అగు రాముండు ప్రతిదినమును నాయుందర నడుచుచున్నవాఁడై నన్ను
గాక.

గ్రీవమిత్రం వరమం వనిత్రం సీతాకళత్రం నవహేమనూత్రమ్,
చుణ్డపాత్రం శతవత్రసేత్రం శ్రీరామచంద్రం శిరసా నమామి.
మమనిత్రుఁ దామరసపత్రవిభాసితసేత్ర ధారణీ
తనయాకళత్రుని విభాకరసభవమిత్రు నవ్యక్

3 నూత్నని భువనః సూహసగాత్రః బలిష్ఠవత్తును
తానముద్ర మునిః సేవితు శ్రీరఘురాముః గొల్చెదన్. ౪౭

సుగ్రీవునకు మిత్రుఁడును, పరమఁడును, కలిత్రుఁడును, సీత భార్య
ను, క్రొత్తదియగు బంగారునూత్రముగలవాఁడును, దయకుఁ బాత్ర
య, పద్మమలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని
మొక్కుచుండును.

౫ నేతి రమణేతి రఘూద్వపేతి

రావణహరేతి రమాధవేతి,

౬ ధ సుముఖేతి చ సుప్రతేతి

దా వదతు రామ హరే హరేతి.

౪౮

౭ రామరామ వరః సూక్ష్మ రఘూద్వహ దివ్యవిగ్రహః
వ్యతారమణః శారి యయోధ్యపురాధినాయకా
శాసనారి శ్రితః పత్నీల రాఘవ సుప్రతా ప్రభా
శీతి తేజ సుముఖా యనుచున్ రసనా! స్తరింపుమా.

శిరాఘవా! అనియు, రమణా! అనియు, రఘూద్వహ! అనియు,
ము, రావణాని సంహరించినవాఁడా! అనియు, లక్ష్మీనాయకా!
౮ ధ్యాప్రభా! అనియు మంచిమొగముగలవాఁడా! అనియు, మంచి
౯ ఁడా! అనియు, రామా! హరీ! హరా! అనియు, సదా సావాక్యు
౧౦ గాక.

జయతు రామో జానకీవల్లభోఽయం

జయతు రామ శ్చంద్రచూడాద్భితాంఘ్రిః,

జయతు వాణీనాథనాథః పరాత్మా

జయతు రామోఽనాథనాథః కృపాభుః

౪౯

య రామచంద్ర గుణః సాంద్ర ధరాతనయాధినాయకా
మ రామభద్ర పురః శాసనవందితపాదపంకజా
మ రాఘవేంద్ర జలః జానననాథ చరాచరాత్మకా
మ సత్కృపాధరణః శాశ్వత దీనజనావనాచ్యుతా.

తా వల్లభుఁ డయినయీరాముఁడు సర్వధా జయించుఁగాక. శివునిచేఁ
పాదములుగల రాముఁడు బయించుఁగాక. బ్రహ్మకు సాధుఁడును,

పరమాత్మస్వరూపుఁడును, అగురాముఁడు ఇయించునుగాక. అసాధులకు సాధుఁడును, పిహుఁడును, అసరాముఁడు ఇయించుఁగాక.

శ్లో. వరం వయాచే రఘురాథ యుష్మత్పాదాబ్జభక్తిస్సతతం మమాస్తు,
ఇదంక్రియంనాథ వరంప్రయచ్ఛ పునశ్పున స్వామిద మేవ యాచే.

ఉ. శ్రీరఘురాథ మీరదనుశసేవయు భక్తి నిరంతరంబు నా
కారయ నిష్ట మైనవర శ మంతియె చాలును మాటిమాటికి
గోరెద నీవరంబు నినుఁగూరిచి యున్యవరంబు లెవ్వియుం
గోరను నాయభీష్ట మెనుఁగూర్చుగదే కరుణించి మిక్కువన్.

తా. పరఘురాథా! నేను వరమును యాచించును. ఎల్లప్పుడును నాకు మీ
పాదపద్మములయందు భక్తి యుండునుగాక. నాథా! నా కిష్టమయిన యీవరము
నిమ్ము. మాటిమాటికిని నిమ్మ నే నిదే యాచించెదను.

శ్లో. అంభోధిసోమదర్శణాయమా నేనాథస్యద్వష్టానయ నేరఘూణామ్,
మరున్లతై స్తత్ కుణమూళకం శే మందాశినిమంగళసూత్ర భంగమ్.

మ ఘనసోమద్రకటప్రతాపయుతుఁడై శ కందోయిఁ గంజాయఁ జెం
చ నదీవాళునిఁ గాంచినప్పుడు సుపర్యత్రేణి శంకించె నీ
ఘనుడే భంగమునొందు నిశ్చయము గంఠగాహేమసూత్రంబు నేఁ
డనుచుం దద్విధవిక్రమంబు గలరాశిమాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్. ౧౭

తా. సముద్రనిమండలి శోభమువలన వెల్లుఁబావిన, రఘువంశనాథుఁ డగు
రాముని కప్పులు చూచి యిపుడే "సముద్రుని భార్యయగు మన మందాశినిదిమం
గళసూత్రము తెఱిపుడు" అని దేవత లందఱిచేతను ఊహించఁబడినది.

శ్లో. అంభోధిస్థయబంధనేన జగదానందేన భూపుత్రితా
స్త్వాతాస్త్వాంబుజబాంధనేన నతరతాయ త్తచిత్రేనచ,
కర్ణాలంబికుండలేన దివిషత్ప్రాణోద్యమేనాశ్రిత
శ్రేయ కల్పరసేన మే మతి రియం రామేణ సంవర్ధతామ్. ౧౮

మ. శ్రీతకల్పస్రమ మై నతార్తిహరుఁడై శ నీతావృదంభోజరం
జతివంశేరుపామిశ్రుఁడై దివిజరాశిత్రాగుఁడై వాహిని
పతిరాద్భింధనకౌర్యుఁడై త్రిభువనప్రహ్లాదుఁడై కుండలాం
చితుఁడౌ రాముఁడుమాత్రాసంగుఁగరుణా శ్రేయంబమేయంబుగన్

తా. సముద్రుని గర్వమును గట్టినవాఁడును, లోకముల నానందింపఁజేయు
వాఁడును, భూమి కూడిన నీతయొక్క హృదయమునెడి పద్మమునకు నూర్జుఁ
డును, తనకు నమ్రలయినవారిని రక్షించుటయందు ఉద్యుత్తమయిన మనస్సుగల
వాఁడును, చెవులయందు ప్రేలాడుచున్న కుండలములు గలవాఁడును, దేవతలను ర
క్షించుటయందు వ్యాపారముగలవాఁడును తన్నాశ్రయించినవారికి మేలు గలిగించు
విషయమునఁ గల్పవృక్ష మయినవాఁడును, అగు శ్రీరామునిచేతను నా యీ బుద్ధి
వృద్ధిని పొందింపఁబడుఁగాక.

శ్లో. ఆదా రామజనిః కుమారగమనం యజ్ఞప్రతీపాలనం
కాశా దుద్ధరణం ధనుర్విదళనం సీతాంగనోద్వాహనమ్,
లంకాయా దహనం సముద్రతరణం సౌమిత్రిసమ్మోహనం
రక్షస్సంహరణం స్వరాజ్యగమనం చైతద్ధి రామాయణమ్. ౧౩

మ. మొదట రామసముదృవంబు నవనంకిలు గాచుటలో మానివ
ర్చినదయం బ్రోచుట చావభంగము ధరిత్రీపుత్రియుద్వాహముగా
చిదవగ లంకదహించుటలో జలనిధిగా పేదాఁటుటలో బ్రాతృమూ
ర్ఖదశాస్యాదిమృతులలో ధరావహనమే పరామాయణంబైతగున్.

తా. మొదటను శ్రీరాముని జన్మము, కుమారులగు రామలక్ష్మణులు విశ్వా
మిత్రునివెంట వెళ్ళుట, అనుహర్షి యజ్ఞమును గాపాడుట, అహల్యను కావమునుండి
యొడ్డరించుట, శివునివిల్లు విడుచుట, సీతాదేవిని వివాహమాడుట, అంజనేయుఁడు
లంకాతటస్థనమును గాల్చుట, రామఁడు వానరులతోఁగూడి సముద్రమును దాటుట,
యొడ్డములో లక్ష్మణుఁడు మూర్ఖపోవుట, రావణాది రాక్షసులను జంపుట, తమ
రాజ్యమయిన-అయోధ్యకు మరలివచ్చుట, అనునదియే కదా! రామాయణము.

శ్లో. జన్మాదా క్రతురక్షణం మునివతే స్థానోర్ధనుర్భంజనం
చైదేహీగ్రహణం పితృశ్చ వచనాన్తోరాటనిగాహనమ్,
కోదండగ్రహణం ఖరాదిమథనం మాయామృగచ్ఛేదనం
బద్ధాబ్ధిక్రమణం దశాస్యనిధనం చైతద్ధి రామాయణమ్. ౧౪

మ. ధర జన్మించి నవంబుఁ గాచి శిలఁ గాంతితం జేసి విల్ ద్రుంచి భూ
వరపుత్రిగా గొని తండ్రి వంశ నటవీశవానంబు గావించి విల్
శరముల్దాల్చి ఖరాదులగా దునిమి వే పారంగముగా గూల్చివా
ర్ధి రహిగా గట్టి దశాస్యుఁ ద్రుంచినదియే పరామహాత్మమాన్

తా. మొదటను రాముని జననము, మునిశ్వురుండయిన విశ్వామిత్రుని యజ్ఞమును సంరక్షించుట, ఈశ్వరుని భనుస్సును విఘ్నముట, జనకరాజు హఠాత్తురయిన నీతను వివాహముగుట, తండ్రియగు దశరథుని మాటలవలన భయంకరమయిన దండకారణ్యమనందుఁ బ్రవేశించుట, ఇంద్రుఁడగ న్తుల్యునిద్వారమున నిచ్చిన భనుస్సును పరిగ్రహించుట, ఖయఁడు మొదలగు రాక్షసులను చంపుట, మాయలేడిని చంపుట, సముద్రమును కట్టి దాఁటుట, రావణుని చంపుట-యనునదియే కదా! రామాయణము.

శ్లో. పూర్వం రామతపోవనానుగమనం హత్వా మృగం శాంచనం
పై దేహీహరణం జటాయుమరణం సుగ్రీవసంభాషణమ్,
వాలే ర్నిగ్రహణం నముద్రతరణం లంకాపురీదాహనం
బళ్ళా ద్రావణసంభకర్ణనిధనం చైతద్ధి రామాయణమ్ ౧౭౧

మ. మును రాముండువనిం జరించి హరిణంబుగ ద్రుంచి భూవుద్రియేఁ
గినమార్గంబు జటాయుదావుఁ గని సుగ్రీవావుఁడై వారిను
ర్జనుఁడై వారిధి దాఁటి లంకను వెనకఁ దగ్ధంబుగావించి పో
ర నిశాటాధిపులఁ వధించినదియేఁ రామాయణంబై తగున్.

తా. మొదటను శ్రీరాముఁడు తపోవనమునుగూర్చి పోవుట, బంగారులేడిని చంపుట, నీతను రావణుఁడు హరించుట, వానిచే జటాయువు మృతినొందుట, సుగ్రీవునితో మాటలాడుట, వారినిచంపుట, సముద్రమును దాఁటుట, లంకాపట్టణమును కాల్చుట, తరువాతను రావణసంభకర్ణులనుచంపుట అనునదియేకదా! రామాయణము.

శ్లో. శాంతం శారదచంద్రకోటిసదృశం చంద్రాభిరామాననం
చంద్రాగ్నివికాసితకుండలధరం చంద్రావతంసస్తుతమ్,
వీణాపుస్తకసాక్షుమాత్రవిలసద్వ్యాఖ్యానముద్రాకరం
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ౧౭౨

మ. శరదజ్వారిసహస్రకోటిసదృశుఁ ఁ చంద్రాభిరామాననుఁ
హరసంస్తుత్యు సరోజబాంధవశశాంకాగ్నిప్రభాకుండలుఁ
వరదుఁ గోశవివంచి కాక్షువిలసత్వ్యాఖ్యానముద్రాకరఁ
భరతాద్యావృతు శాంతు మేఘనిభు సంభావించు రామప్రభున్.

శరత్కాలచంద్రులతో సమానుఁడును, చంద్రుని
య, చంద్ర-సూర్యాగ్నులవలెఁ బ్రకా
శుం కిరణభూషణముగాఁగల శివునిచే
అలీన, ప్రకాశించు వ్యాఖ్యానము

ప్రతోను గూడినచేతులుగలవాఁడును, చేవతలకుఁ బ్రభువును, భరతుఁడు మొదలగు వారితోఁగూడినవాఁడును, వర్ణనివాఁడును, అగుశ్రీరాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. కృష్ణం భీమధనుః కఠోరనినదం బ్రహ్మదినంవిస్తయం
భాస్వద్వాజగతే రమార్థ మనితం శంభో శ్శిరఃకంఠనమ్,
దిగ్దంతిస్థలనం కులాద్రిచలనం సప్తార్థవోస్థిలనం
పై దేహీమదనం మదాంధదమనం త్రైలోక్యసమ్నాహనమ్. ౧౭
మ. హరహావధ్వని కజ్జణాదులును జోఁద్యం బంది రంభోనిధుల
మొరసెగనీత ముదంబునొందెజగములఁ మోహంబుఁజెందెధరా
ధరముల దిక్కరులుం జలించెను మదాంధప్రాతములఁ గూలె భా
స్కరవాజుల గతి దప్పె శంభుఁడు శిరఃకంఠంబుఁ జేసెగ వెనన్.

తా. శివునిధనుస్సు, అకర్షింపఁబడినదై భయంకరమయినధ్వనిని గలిగించినది. బ్రహ్మగులకు మిక్కిలి యాశ్చర్యమును గలిగించినది. నూత్యునిరథముగజ్జణములను చాలితప్పించినది. కలుమాలు శివునిశిరస్సును కంపింపఁజేసినది. దిగ్జయలును ఓరగఁ జేసినది. సప్తపథవర్తయలను చలింపఁజేసినది. సప్తముద్రయలనుక్షోభింపఁజేసినది. నీతను మదింపఁజేసినది. గర్వముచేతను కన్నులు రాసనివారిని అణచివైచినది. మూఁడులోకములను మోహింపఁజేసినది.

శ్లో. కంఠాతపత్రాయతలోచనాయ
కర్ణావతంసోజ్జ్వలకుండలాయ,
తారుణ్యపాత్రాయ సువంశజాయ
నమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ. ౧౮

తా. శ్రీరమణీయసూర్యకులఁసంధుసుధాంకుసమానమూర్తికి
సారసవత్తనేత్రునకు ఁ సన్నణికుండలభాసమానశృం
గారకపోలయుగ్మనకుఁ ఁ తారుణీకాగ్రణి కాశ్మితాద్రిసం
హారి లక్షణాన్వితున ఁ తారఘురామున కేను మొక్కదన్.

తా. తామరఁజీవలవలె వికాసమయిన కన్నులు గలవాఁడును, చేవుల కలంకారములయి ప్రకాశించు కుండలములుగలవాఁడును, దయకుఁ కాత్రమయిన వాఁడును, మంచితంశమునందుఁ బుట్టినవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడియుండువాఁడును అగుశ్రీరామునితోఁప నమస్కార ముఁగఁగాక.

శ్లో. విద్యున్నిభాంభోదనువిగ్రహాయ
విద్యాధరై స్సంస్తుతసద్గుణాయ,

వీరావతారాయ విరోధినాంత్రే

సమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

౧౯

మ ఘనవిద్యుత్ప్రవిభాసితాంగునకు విఘ్నాతోగ్రవీరావతా
రునకః శ్రీరఘురామచంద్రునకు నిఘ్నాతారికః సిద్ధజే
వనితాయ స్తుతపద్మగాకరునకః † భక్తామరానోకపాం
బునకః శ్రీపతికః సలక్షణునకః † మోదంబునః ముక్తేదన్.

తా. మెఱుఱుతో సమానముగఁ బ్రకాశించునదియు, మేఘమునలె నల్లనిదియు
నగుమంచితరీరము గలవాఁడును, విద్యాభరులచేతను లెస్సగాఁ గొనియాడఁబడు
మంచినగుములు గలవాఁడును, వీరావతార మెత్తినవాఁడును, విరోధులను చంపి
తాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడి యుండువాఁడును అగుశ్రీరామునికొఱకు నను
స్కార మగుఁగాక.

శ్లో. సంసక్తదివ్యాయుధశార్దుతాయ

సముద్రగర్వావహారాయుధాయ,

సుగ్రీవమిత్రాయ సురారిచాంత్రే

సమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

౨౦

మ సరదివ్యాత్మకరాసనోజ్జ్వలునకః † వారాశిమర్వారదు
స్తరగర్వావహదీప్తకాండునకు దైత్యధ్వంసికః వాలిసో
దరసన్నితనకః సలక్షణునకః † దాసార్థినిస్తారికః
హరికః శ్రీరఘురామచంద్రునకు నే † సక్రాంతముః ముక్తేదన్.

తా. దివ్యబాణములతోఁ గూడియున్న భనున్ముగలవాఁడును, సముద్రుని
గర్వము నవహరించిన బాణముగలవాఁడును, కుగ్రీవునిఁ స్నేహితుఁడును, చేతలెఱు
విరోధులయిన రాక్షసులను చంపినవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడి యుండువాఁ
డును అగు శ్రీరామునికొఱకు ననుస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. వీతాంబరాలంకృతమధ్యతాయ వీతామహేంద్రామరవందితాయ,
వీత్రేన్వభక్తస్యజనస్యమాత్రే సమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

మ. అరవిందాసనకై లనిర్దళనముఁ భూదిత్యపూజ్యాంఘ్రివం
కరుహద్వంద్వనకః సలక్షణునకః † త్వాభర్తకుః గాంచవాం
బరసందీప్తకటిప్రజేతునకు రామస్వామికః సేనసో
త్కరమాతాపితృసన్నిభాత్మనకు సత్కృతిః వనః ముక్తేదన్

తా. చచ్చని చచ్చుచుచేత నలంకరింపఁబడిన నడుముగలవాఁడును, బ్రహ్మ-
ఇంద్రుఁడు యెవలగు చేవతలచేతను ప్రోతముచేయఁబడినవాఁడును, తనయందు భక్తి
గల జనమునకుఁ దండ్రయు, తల్లియు నగువాఁడును, లక్ష్మ్యునితోఁ గూడి యుండు
వాఁడును అగు రామనిశోచకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. నమోనమస్తేఽఖలపూజితాయ నమోనమశ్చంద్రనిభాసనాయ,
నమోనమస్తే రఘువంశిణాయ నమోస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

చ. సకలజగజ్జువార్చితలశనత్పదపద్మనకుఁ బయోయజ్ఞః
ప్రతులసముద్రచంద్రునకుఁ † బంకజనేత్రునకుఁ ధరాధివా
యకునకు లక్ష్మణాన్వితున † శాస్త్యతిరస్కృతపద్మజైరిణి
బ్రకటయశోవిశాలునకు † రామున కేను నమస్కరించెనన్. ౧౨

తా. ఎల్లవారిచేతను వందనము చేయఁబడువాఁడ వగు నిశోచకు నమస్కా-
రము. చందమామతో నమానమయిన యెగముగలవాఁడవగు నిశోచకు నమస్కా-
రము రఘువంశమునందుఁ బుట్టినవాఁడవగు నిశోచకు నమస్కారము. లక్ష్మ్యునితోఁ
గూడినవాఁడవగు శోరామా! నిశోచకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. ఇమాని పంచరత్నాని త్రిసంధ్యం యః పఠేన్నరః,
సర్వపాపవిరుక్తస్స యాతి పరమాం గతిమ్. ౧౩

చ. అనుదినముఁ ద్రికాలములకయిం దలిభక్తిని బంచరత్నముల్
జనులు పఠించినఁ దురితశాలవిమోచనులై యిహంబునం
దనయుము సౌఖ్యసంపదల † నంది ముదంబును జెంది యంతమం
దనఃపమమోక్షముఁ గరతశీలామలకంబుగఁ గాంతు రెంతయున్.

తా. ఈ పంచరత్నములను యాఁడుసంధ్యలయందును ఏనరుఁడు పఠించునో
అతఁడు సర్వపాపములచేతను విడువఁబడినవాఁడై ఉత్తమగతిని పొందును.

శ్లో. శ్రీరామః కల్పవృక్షో మే విరామ స్సకలాపదామ్,
అభిరామ శ్రీహోతానాం రామః శేషం కరోతు నః. ౧౪

చ. సరసిజమిత్రధాముఁడు నిశాచరభీముఁడు రాఘవుండు స
ద్వరభవనాభిరాముఁడు సుశరవముపీరువా మై మదీయిడు
స్తరవిపదుత్కరంబును హితం బొసరించి నిరంతరంబు ను
స్థిరతరసౌఖ్యసంపదలు † శేషు యెవర్చి కృతార్థుఁ జేయుతన్.

తా. శ్రీరాముఁడు నాకుఁ గల్పవృక్షము. నాయాపదల నన్నింటిని విరమింపఁ
జేయువాఁడు. యాఁడు లోకములను సంతోషింపఁ జేయువాఁడు. అట్టి రాముఁడు
మాకు శేషుడును గలిగించునుగాక.

శ్లో. హృదయ! సదయచిత్తం చిత్తనాథం గుణానా
ముదధి మురుగునాథ్యం నిమ్మగాలంకృతాంఘ్రిమ్,
జనకవతితనూజాస్వాంతకాంతోత్పలస్య
స్ఫురణశిరణచంద్రం రామచంద్రం భజస్వ. ౬౫

ఉ. క్షౌరమణీనుతాహృదయశ్చైరవశైరవమిత్ర భవ్యబృం
దారకవాహినీజననశనవ్యవదాంబుజః జిత్రనాథు గం
భీరగుణామృతోదధి సశమేయగుణాకరు భక్తవత్సలుః
శ్రీరఘరామభూభుజ భజంతే నిరంతర మిష్టసిద్ధికిన్.

తా. శివామనసా! దయతోఁ గూడిన మనస్సుగలవాఁడును, చిత్తమనకు
నాగుఁడును, నిత్యములకు ననుమ్రుఁడును, గొప్పగుణములచే నొప్పవాఁడును, గంగా
జలచేరు అలంకరింపఁబడిన పాదయుగలవాఁడును, జనకరాజు మాతృరయిన నీత
యొక్క హృదయమనెడి చక్కని కలువకుఁ బ్రకాశించు శిరణములుగల చంద్రుని
వంటివాఁడును అని రామచంద్రుని భజింపుము.

శ్లో. వదతు వదతు వాణీ రామరామేతి నిత్యం
భజతు భజతు చిత్తం రామపాదారవిందమ్,
నమతు నమతు దేహం సంతతం రామచంద్రం
న భవతు మమ పాపం జన్మజన్మాంతరేషు. ౬౬

చ. సతతము రామరామ యని శి సంస్కరియింపుచు నుండుఁగాక సంత
తమును రామపాదసలిశనదవ్యయముగా భజియించుఁగాక స
మృతి రఘరామచింతనము శి మాన కొనచ్చునుగాక మద్యచః
వ్రతతి యి టైవ జన్మకృతపాపసమాజము నన్నుఁ బొందునె.

తా. నానా క్షణకాలమును రామరామా! అని పలుకుచుండుఁగాక, నా
చిత్త మెప్పుడును రామని పాదపద్మములను భజించుచుండుఁగాక. నాదేహము సదా
రామచంద్రుని గుణించి ట్రైమిక్కుచుండునుగాక. నాకు జన్మజన్మాంతరములయందును
పాపము లేకుండునుగాక.

శ్లో. చాపబాణధర స్థితాకామదః కాంతిమా స్మరః,
నీలాలక్ష్మణసంయుక్తః పాతు మాం రాఘవేశ్వరః. ౬౭

మ. జనకావత్యమనోరథప్రదుఁడు భాగ్యవన్త ర్యగద్విగ్రహం
దనఘం దస్త్రశరాసనాంచితమహాహస్తండు సౌమిత్రిభూ

తనయశోభితపాశ్చర్యభాగుడు సమశ్రుతినిపారాధ్యత
ద్వనజద్వంద్వంబు రామభాధపుడు నిత్యంబుననుంబ్రాపుతన్.

తా. భనుర్వాణములను భరించినవాడును, నీతకారకల నిచ్చినవాడును, కాంతి గలవాడును, మనుష్యకారము గలవాడును, సీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాడును, రాఘవేశ్వరుఁడును అగురాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ప్రాతః స్మరామి రఘునాథముఖారవిందం
మందస్మితం మధురభాషి విశాలఫాలమ్,
కర్ణావలంబితలకుండలగండభాగం
కర్ణాంతదీర్ఘనయనం నయనాభిరామమ్.

౬౮

ఉ. నుంకరమందహాసవరిశోభిత మై మధురోక్తియుక్త మై
కుండననన్తఃకీఘనీతఃకుండలమండిత మై విశాలతా
ర్థేందునిభాళికం బయి రఃపీఠం దతనేత్రయుగాభిరామ మై
యందము గుల్కురామువదఃనాజ్ఞము కల్యమునన్ స్మరించెదన్.

తా. చిలుకగవు గలదియు, తీయఁగా మాట లాడునదియు, పెడల్పయిన నుదురుగలదియు, చెవులయందు తేలుచు-ఊఁగుచుండెడి కుండలములు గల గండస్థలములు గలదియు, చెవులనటవను వ్యాసించిన పెద్దకన్నులు గలదియును, కన్నులకీడ్చు మయినదియును అగు రాముని ముఖపద్మమును ప్రాతఃకాలమున స్మరించు నందును.

శ్లో. ప్రాతః స్మరామి రఘునాథకరారవిందం
రత్నోగణాయ భయదం వరదం నితేభ్యః,
యద్రాజనంగది విభిద్య మహేశదావం
సీతాకరగ్రహణమంగళ మాప నద్యః.

౬౯

చ. జనకసభాస్థలిన్ భవునిచాపము ఖండన మాచరించి యా
జనకనుతాకరగ్రహణసాఖ్యము తత్త్వణ మొందినట్టి
జ్ఞనవరదంబు దైత్యగణసాధ్వనదం బగురాముచంద్రుఁ
వనసుకరారవిందమును శ్రీ భక్తి భజింతు నభార్తుఖంబునన్

తా. ఏది జనకరాజునభయించు శివునిచైన భనుక్కును వీరిచి పెంటనే నీత యొక్క పాణిగ్రహణ మనెడి మంగళమును పొందినచో, ఏది రాక్షస గణమునకు భయమును గలిగించినచో, ఏది తనవారికి వరముల నిచ్చినదియో, అట్టి రాముని చూస్తపద్మమును ప్రాతఃకాలమునందు స్మరించుచుండును.

శ్లో. స్రాతర్షదామి రఘునాథపదారవిందం
వద్మాంకుకాదిశుభరేఖశుభావహం చ,
యోగింద్రమానసయధువ్రతసేవ్యమానం
కాపావహం నవది గాతమధర్మపత్న్యాః.

౭౦

మ. అరవిందాంకుశశంఖముఖ్యశుభరేఖాలంకృతంబుగ మనో
హరముగ యోగిమనోమధువ్రతనిశేవ్యం బై యుహల్యాసతి
దురితాంతోపలూపకావఫలనిర్ధూత ప్రభావప్రభా
కర మారామపదాంబుజద్వయ సుషక్తికాలంబురగ్ మృక్కదనం.

తా. పద్మము-అంకుశము మొదలయిన శుభప్రదములయిన రేఖలుగలదియై
ఋభములను గలిగించుచుండునదియు, యోగింద్రుల మనస్సులపైది తుమ్మెదలచేతను
వేదించుటకునదియు, గాతముని భార్యయగు-అహల్యయొక్క కావమును పెంటగే
లొలగించినదియునగు రాముని పాదపద్మమును ప్రొద్దున మృక్కదను.

శ్లో. స్రాతర్షదామి వచసా రఘునాథనామ
వాగ్దోషహరి నకలం కలుషం నిహంతృ,
యత్సార్వతీ స్వవతినా నమా భోక్తుకామా
ప్రీత్యా నమానప్రహరినామనమం జజావ.

౭౧

మ. దురితస్తోమవినాశ మై ప్రబలవాగ్దోషావహం బై రమే
శ్వరసాహస్రసమాఖ్యతుల్య మగునేశసంజ్ఞగ జపించుకా మహే
శ్వరి మోడంబున భర్తయు క్తముగఁ గాంక్షిత గర్జియారాధువే
శ్వరునామంబు వచింతుఁ గల్యమున నే శ సద్భక్తియుక్తుండ నై.

తా. వాచాదోషములను హరించునదియు, ఎల్లపాపముల నిర్మూలించునదియు
నగు నేనామమును తనభర్తయగు శివునితోఁగూడఁ బూర్వతి, యనుభవించఁ గోరిక
గలదియై ప్రతిచేతను వేయివిష్ణునామములతో సమానముగ జపము చేయుచుండునో
అట్టి రామునినామమును వాక్కుచేఁ బ్రొద్దున పలుకుదును.

శ్లో. స్రాత శ్చయే శ్రుతిసుతాం రఘునాథచూర్తిం
నీలాంబుదోత్పలసి తేతరరత్ననీలామ్,
అముక్తమాత్రికవిశేషవిభూషణాధ్యం
ధ్యేయాం నమస్తమునిభి ర్నిజభృత్యముఖైః.

౭౨

ఉ. నీలమణిపయోధరవిఃనీలము తాపసముఖ్యసేవ్య మై
పాలితభృత్యవార మయి † భవ్యశ్రుతిస్తుత మై సుమాత్రికా
బాలవిభూషణాభ్య మిగుఃఖానతివల్లభుమూర్తిః బ్రత్యుమ్నః
కాలమునందు నాశ్రయతః † గాంధః దలంచెద నిష్టసిద్ధిన్.

తా. నేదములచేఁ గొనియాడఁబడునదియు, నల్లని యేఘమువలెను, కలువన
లెను, ఇంద్రనీలమణివలెను నల్లనైనదియు, హర్షఁబడిన మాత్రిక విశేషములుగల నగ
లతో నొప్పనదియు, గలలమునులచేతను తనముఖ్యభృత్యులచేతను భ్యానింపఁ దగిన
దియు నగు రామునిమూర్తిని ప్రాప్తున ఆశ్రయించెదను.

శ్లో. యశ్శ్లోకవందక మిదం నియతః పఠేత్
నిత్యం ప్రభాతసమయే పురుషః ప్రబుధః,
శ్రీరామలింగరజనేషు స ఏవ ముఖ్యో
భూత్వా ప్రయాతి హరిలోక మనన్యలభ్యమ్.

23

మ అనికం బేసరుఁడైన నీయయిదుపఃద్యంబుల ప్రభాతంబునం
దున మేల్కొంచి పఠించెనేని యతః డంతోపుణ్యుడై రామపా
వనపాదాశ్రితుఁడై యనన్యజనలభ్యంబులై మహావంద మై
ఘనతేజోమయి మై చెలంగుహరిలోకప్రాప్తి కన్తుం దగున్.

తా. ఏపురుషుఁడు ప్రతిరోజునను ప్రాతఃకాలమున మేలుకొన్న వాఁడై, కు
చియై యాయెదు శ్లోకములను పఠించుచుండునో, అతఁడే శ్రీరాముని భక్తులయందు
మొదటివాఁడై యితరులకు దొరకని విష్ణులోకమును పొందును.

శ్లో. ౩౦ మంత్రైర్వహుభిశ్చ దుష్కరఫలైరాయానదై స్తద్విదాం
లింగిల్లోపవిధానమూత్రవిఫలై స్సంసారదుఃఖావహైః,
ఏక స్సన్నపి సర్వమంత్రఫలజో జోహిష్యేత స్సర్వథా
'శ్రీరామ శ్మరణం మమేతి పరమో మంత్రోఽయ మష్టాక్షరః 2౪.
తా. అరూఢంబుగ సర్వమంత్రఫలదం † యై మోక్షదం యై నయీ
"శ్రీరామ శ్మరణం మమే"తి యనఁగాఁ † తెల్లైనయష్టాక్షరిం.
గోరంగఁ దగు మంత్రలోపమునఁ గోరుక్మలో పీన మై దుష్కర
ప్రారంభంబు లసాధ్య మై ప్రబలదుఃప్రాంతప్రవిస్తారం
సారార్థావహ మైన మంత్రతతికాంతలో నేయఁగా నేటిన్.

తా. దుష్కరము అయిన ఫలములు గలవియు, వాని నెఱింగినవారి కాయా
సము నిచ్చునవియు, కొంచెము లోపము గలిగినంతమాత్రమున విఫలము లగునవియు,

సంసారదుఃఖమును గలిగించునదియు నగు పెక్కుమంత్రములచే నేమి ప్రయోజనముకీ
ఓకటియే యియి యుండినప్పటిని సర్వమంత్రములును ఇచ్చుఫలముల నిచ్చునదియు,
సర్వవిధములచేతను దోషము లేనిదియు, అగు "శ్రీరామేశ్వరణం మమ" అను గొప్ప
మంత్రము, ఎనిమిది దక్షరములుగలది కలదుగదా.

శ్లో. రామభద్రాశ్రయి స్సామ్రామాభద్రో న సంశయః,

తత్ర కోదండతూణీరా వత్ర దండకమండలూ.

౭౫

ఉ. శ్రీరఘురామనత్పదకుశేశయయుగ్మము నాశ్రయించువాఁ
దారఘురామచంద్రసముః శబై యెలువొందును నందియెంబు లే
దారఘువీరుఁ డెవ్వడు శశిరాసనబాణధరుం డితండు సా
ధారణరీతిఁ బాణిధృతశిదండకమండలూఁ డై ప్రవర్తిలున్.

తా. రామభద్రు నాశ్రయించినవాఁడు సామ్రాట్టుగా రామభద్రుఁడే అగును.
సందేహము లేదు. అక్కడ భనుస్సు-అమృతపాదులు ఉన్నవి. ఇక్కడ దండకు-
కమండలువు ఉన్నవి.

శ్లో. రఘునాథవదారవిందయోస్తే భ్రమరీభూతి మహాంధకారనూర్వృః
అపరాధశతాలయంకలా మామనుగృహ్లానిహింతుంగైః కటాక్షైః.

మ. నలినాస్తాన్వయసింధుచంద్ర ధరణీనాథా రఘుగ్రామణీ
కలుషధ్వాంతవరంగ రామ తమవశిత్కంఠాతసారంగ మై
కలితాలం బవరాధకోటులకు నిశ్కంఠ బాలయం బైనన
న్నలమిగ భద్రము లొకటాక్షములతోటి క్షించు టింకెన్నదో.

తా. పాపములనెడి చిహ్నులొకటికి నూర్వృఁడ వగునారఘునాథా రామా శ్రీ
నీపాదపద్మములయందుఁ దుమ్మెదవలె నున్నవాఁడను, వందలకొలది-అపరాధములకు
స్థానమును, అగునన్ను మంగళప్రదములయిన నీకటాక్షములచే నీకలిలో అనుగ్ర
హించుచున్నావుగదా !

శ్లో. రామరామ తవ నామ జవంతః పామరా అపి తరంతిభవాద్ధిమ్,
అంగసంగిభవదంగుళిముద్రః కిం విచిత్ర మితరత్నపి రద్ధిమ్. ౭౬

ఉ. పామరు లైనఁగాని తమఃపావననామజవం బొనర్చినకా
స్త్రేమ భవాంబురాశిని దరింతురు తావక మంగుళియొకం
బామికఁ జేతఁ బూనినమఃపాత్వమునకా బ్రకటోర్ధిమాలికా
భీమవయోధిఁ గ్రోతి యతివేగ తరించుట చిత్ర మెట్లుగున్ !

తా. రామా రామా ! నీనామమును జపించువారు పాపములయినను సంపాద
సముద్రమును తరించుచున్నారు. శరీరమునకుఁ దగ్గరియున్న నీయంగరముగలవాఁ
డగు శ్రోత (చానుకుండుడు) సముద్రమును వాఁటె నన్న నిం దేమివింత యున్నది ?

శ్లో. శ్రీరామవామామృతమంత్రబీజం సంజీవనం చేస్తనసి ప్రతిష్ఠమ్,
హాలాహలంవాప్రళయానలంవామృతోర్ముఖంవావిరళకోతి. ౭౮

తా. శ్రీరామాక్షరమంత్రనిర్మలనుభాశీశాస్త్రుఁడైనట్టియా
ధీరాక్రమరచక్రవర్తిని సముద్ధీప్తగ్రకల్పాగ్నిను
ర్వాకోడ గ్రహాలాలంబమితసశిర్వగ్రాసియై సాధ్యసా
కారంబై తగుమృత్యుకృత్యములు నశికాలంబునకా జెంచునే.

తా. శ్రీరామవామామృతమంత్రబీజము, సంజీవినఁజేయునది. అది మన
ముఖాఁ బ్రతిష్ఠింపఁబడియుండినపక్షమున, హాలాహలమును గాని, ప్రళయాగ్నిని
గాని, మృత్యుముఖమును గాని వ్యర్థముగాఁ జేయుచుండును.

శ్లో. హః కృష్ణాచ్యుత హః కృపాలయ హరే హః పాండవానాం నభే
శ్వాసి శ్వాసి నుయోధవాద్యవకృతాం హః రక్ష మాం ద్రావదీమ్,
ఇత్యుక్తోఽక్షయవస్త్రరక్షితతనం యోరక్ష దావన్తతా
మార్తత్రాణవరాయణ స్స భగవాన్నారాయణో మే గతిః. ౭౯

తా. కారవనాథుఁడాద్రువదశకన్యకవస్త్రము లూచ్ఛుచుండ నో
కారుణీశాగ్రగణ్య రిపుభిస్తుర పాండవవక్ష యార్త నై
యారడిఁ బొందునన్నుఁ గృపః నారాయణ మంచనఁ దత్క్షణంబునం
దారసి ప్రోచినట్టిహరిః నీ యార్తశరణ్యుఁడు మాకు దిక్కుగుర్.

తా. "హః ! కృష్ణ ! అచ్యుత ! హః ! కృపాలయా ! హరీ ! హః ! పాండవ
మిత్రుఁడా ! ఎక్కడ నున్నా వెక్కడనున్నావు ? దుర్యోధనాదులచే నివమానింపఁ
బడుచున్నదానను, హః ! నన్ను రక్షింపుము—ద్రావదీమ్", అని పలుకఁబడినవాఁడై
అక్షయమయిన వస్త్రములచేతను రక్షింపఁబడిన శరీరముగలదానిని, అవదను పొం
దినదానిని ద్రావదీ నెవఁడు రక్షించెనో అద్రువను రక్షించుటయే దానర్థఁడును,
భగవంతుఁడును అగు-అనారాయణుఁడే నాకు దిక్కు.

శ్లో. ఇందివరదళశ్యామ మిందుగోటినిభాననమ్,

కందర్పగోటిలానణ్యం పంచేనాం రఘునందనమ్.

౮౦

చ. అమలనుభాకరాయితసహస్రనిభామ్యనకుఁ హృతారికా
గమలసమాననేత్రునకుఁ నీ గాంచనచేలవిభాసిమూర్తికా

సుమతరణోటిణోటినిభానుందరమూర్తి భవ్యతీర్తి
శమదమన ర్తిరా సుగుణాళి రామున శేను మృత్యుదన్.

తా. నల్లగలవశేషులవలె నల్లనివాఁడును, శోటిచంద్రులతో సమానమయినశుభముగలవాఁడును, శోటిమన్మథులశరీరైకనిగ్రహముగలవాఁడును, అగురఘునందనుని రాముని శేను మృత్యుచున్నాడు.

శ్లో. కింయోగకాస్త్రైః కిమశేషవిద్యయా కిం యాగగంగాదివిశేషతీర్తిః,
కింబ్రహ్మచర్యాశ్రమసంచరణ భక్తిర్నచేతే రఘువంశతీర్త్యామ్.

మ. వరగంగాదివిశేషతీర్థములనేవలె నేయఁగా నేల ను
స్థిరయోగంబులు సర్వవిద్యలు ముఖాదిప్రక్రియాయుక్తదు
మృరకాస్త్రంబులు సాలుగాశ్రమములుం యాంక్షింపఁగానేలభ
స్మరవంశుండగు రామచంద్రవిభుని యసద్భక్తిఁ గీర్తించినన్.

తా. ఓరఘువంశసంభవా! రామా! నితీర్తియందు భక్తి శేషపోయిన పక్షమున, యోగకాస్త్రములచే నేమిప్రయోజనము? ఏద్యవిద్యలచే నేమిప్రయోజనము? యోగములచేతను, గంగా యెడలగు విశేషతీర్థములచేతను నేమిప్రయోజనము? బ్రహ్మచర్యాశ్రమగంచారముచేత నేమిప్రయోజనము?

శ్లో. పేరామభద్రాశ్రయ పేకృపాళోపేభక్తలోకకరణ్యమూర్తే
పునీపీ మాం త్వచ్చరణారవిండుం జగత్పవిత్రం శరణం మమస్తు

తి. ఓరఘురామభద్ర హరి యోకరుణాంబుధి యోధరిత్రిపు
శ్రీరమణాబ్జలోచన ముద్ధీజవజాలశరణ్యమూర్తి యో
సారసగర్భచంద్రధరశసన్నత లోకపవిత్ర మైనది
చారుపదాబ్జము ల్లోలుతు యసమ్మతి సన్నుం బవిప్రఁజేయవే.

తా. ఓరామభద్రా! అశ్రయా! ఓదయాకుండా! ఓరత్తులకు ముఖ్యరక్ష మూర్తి! సన్నుం బవిప్రునిగఁ జేయుము. లోకములను పవిత్రముగఁ జేయునీపాపద్యములు వాకు శరణ మగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రే శ్రితయోగిచంద్రే
ప్రసన్నమూర్తా పరిదృశ్యమానే,
తాపత్రయం నాశ ముపైతి పుంసాం
మమాంభకాగం వినిహంతే సద్యః.

మ. స్థిరయోగీంద్రసమాశ్రితాంఘ్రి యగునాశ్రిరామచంద్రకృతిఁ
బరిఁచిం దగునట్టిపూరుషులకుఁ జాపత్రయం బవ్వడే
వరిచార్యం బగు నేను నే ననెడిదుఁర్యారాంధకారంబుని
ర్వరణం బా నని సత్య మీజగతి నాశ్రాముఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. త న్నాశ్రయించినయోగుల కాహ్లాదమును గలిగించువాఁడును, ప్రకన్న
మయిన యూర్తిగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుఁడు కనుపడుచుండఁగాఁ బురుషు
లకుఁ కాధ్యాత్మికము, ఆధిభౌతికము, ఆధిదైవికము అనుతాపత్రయము నాశ్రయము
పొందును. అట్టిరాముఁడు వెంటనే నాయుక్తానాంధకారమును పోఁకొట్టునుగాక.

శ్లో. నీలాశ్రదేహ నిఖలేశ జగన్నివాస

రాణవనేత్ర రమణీయగుణాభిరామ,

శ్రీరామ దైత్యకులమర్దన రామచంద్ర

త్వత్పాదపద్మ మనిశం కలయామి చిత్తే.

౩౪

చ. నీలఘనాఘనాంగరమణీయ గుణాకర రామ సర్వభూ
కాలయ దైత్యవంశగహఃపానల కంజదళాయతామ్ భూ
పాలలలామ రాఘవ కుంభప్రద సర్వవిభూ ధరామతా
లాలస నీవదాంబుజములఁ బూదయంబునఁ గాంచ నెంచెదన్.

తా. నీలసేఘనమంటి శరీరముగలవాఁడవును, కరు ప్రమునకును ప్రభువవును,
లోకముల కాధారమవును, పద్మములవంటి శేత్రములుగలవాఁడవును, చక్కని గుణ
ములచే మనోహరుడవును, రాక్షసకులమును మర్దించినవాఁడవును, అనురామా!
రామచంద్రా! నీపాదపద్మములు సదా చిత్తమునందు స్మరించుచుందును.

శ్లో. కువలయదళనీలః పీఠవాసాః స్థితాస్యో

వివిధరుచిరభూషాభూషితో దివ్యమూర్తిః,

దళరథకులవాఘో జానకీప్రణవాఘో

నివసతు మమ చిత్తే సర్వదా రామచంద్రః.

౩౫

చ. కువలయవత్తనీలఘనఃకోమలవర్ణుఁడు దివ్యమూర్తి భూ
ధవుఁడు వినూత్నసన్ననివిఁతానవిభూషణభూషితుండు రా
ఘవకులవర్ధనుండు నవఁతాంచనచేలుఁడు భూమిప్రత్రికా
ధవుఁడు దరస్థితాన్యుఁడు ముఁదంబున వర్తిలు మున్ననంబునన్.

తా. కలఁహఁహవరై నల్లనివాఁడును, పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, చిలునగవు
తోడిఁబుంగముగలవాఁడును, అనేకవిధములయిన చక్కనికలఁచే నలంకరింపఁబడిన

వాఁడును, దివ్యమయిన మూర్తిగలవాఁడును, దశరథుని వంశమునకు నాఁడును, నానకప్రాణములకుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామచంద్రుఁడు సర్వకాలములయందును నామనసులో నివసించుఁగాక.

శ్లో. సజలజలదనీలం సన్ననిస్తు త్యలీలం

సుగమనిగమమూలం యాతుధానాంతకాలమ్,

దశరథనృపబాలం సత్కృపాపూర్ణలోలం

భజతు భువనభేలం భక్తగుంతు త్యశీలమ్.

౫౧

చ. సకమలమేఘనీలు మునిఃసన్నురశీలుఁ గృపాలవాలు సే

వకజనపాలు దేవరిపుఁవర్గవినాశనహేతుకాలునిగా

బ్రకటసరోజజాండపరిఁపాలనభేలనశీలు నాజిభూ

వకవరపాలు సర్వశ్రుతిఁపాలికమూలుని రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. నీటిలో నిండినమేఘమువలె నల్లనివాఁడును, సన్నులచేఁ గొనియాడఁ దగినరీతిగలవాఁడును, సుగమమయిన వేదముల తాదీకారమును, రాక్షసులకు న్ముక్తుకాలస్వరూపుఁడును, దశరథరాజుబాలుఁడును, మంచిదయితో నిండినవాఁ డును, భక్తులయిం దాశ గలవాఁడును, లోకములయందు వలించువాఁడును, భక్తులచే సన్నుతించఁదగిన స్వభావముగలవాఁడును అగు రాముని నామనసు నేవించుఁగాక.

శ్లో. దశరథవరపుత్రం జానకీసత్కళత్రం

దశముఖహరదక్షం వక్షవత్రాయుతాక్షమ్,

కరదృతశరచాపం చాయముక్తాకలాపం

రఘుకులజవరేణ్యం రామ మీదే శరణ్యమ్.

౫౨

చ. దశరథరాజపుత్రు వసుఁధాతనయానుకళత్రు శాంతునిగా

దశముఖదైత్యజైత్రు నవఁతామరసాయితవత్త సేత్రునిగా

వశువతిమిత్రుఁ జాపవరఁబాణకరుఁ రఘువంశదీపకుఁ

శశిముఖు మూర్తికాభరణుఁ సర్వగు రామునమాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథుని పెద్దకొడుకును, జానకియే మంచిభార్యగాఁగలవాఁడును రాముని సుహృదించుటలో నేర్చుగలవాఁడును, తామరమీసలవలె వికాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, చేరితో భనుర్బాణములను భరించినవాఁడును, చక్కనిముత్యాలుగలవాఁడును, రఘువంశపురాణాలలో శ్రేష్ఠుఁడును, రక్షకుఁడును అగు రాముని స్తుతించెదను.

1. రామం వీరాననన్ధ విమలరవినిభం భానమానస్వరూపం
శ్యామం సీతానమేతం స్థితరుచిరముఖం కండలోద్ధీప్తగండమ్,
శ్రీవత్సశ్రీనివాసం నురవిలపితటన్యస్తసింహాననన్ధం
దివ్యాకల్పజ్జ్వలాంగం దివిజవతినుతం ధ్యానయత్నేన యత్యే. ౧౮

౨. సురభూజాంతికసింహపీతనిలయుఁగఁగఁ సూర్యప్రకాశుఁగఁగఁ ధరా
వరపుత్రీయుతు భానమానతను శ్రీవత్సాంకు వీరానన
స్థిత శక్రస్తుతు శ్రీనివాసు మణిరాజభ్రాతృకల్ప నుం
దరమండస్థితవక్త్ర నిలనిభు ధ్యానాధ్వర్యతఁగఁగఁ జెందెదన్.

తా. వీరాననమునం దున్నవాఁడును, నిర్మలం జయిననూర్యునితో నమానుఁ
డును, ప్రకాశించుచున్న స్వరూపముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, సీతానమితుఁ
డును, చిలునగభ్రదీతను చక్కనైనమృగముకలవాఁడును, కండలములచేఁ బ్రకా
శపఁజేయఁబడినదెక్కులు గలవాఁడును, శ్రీవత్సమునకును—అప్తీని నివాసస్థాన
మను, కల్పవృక్షముత్రందను ఉంచఁబడిన సింహాననమునం దున్నవాఁడును, దివ్యము
యిన నగలచేఁ బ్రకాశించునవయవములుగలవాఁడును, దేవేంద్రునిచే పులింపఁ
డినవాఁడును, అటు రాముని ధ్యాన మునెడి యజ్ఞ ముచేతను యజంఁబెదను.

3. శ్రీరామభద్రాశ్రితనన్దరూఢాం పాదారవిండంభజతాంసరాణామ్,
అశోగ్య మైవ్వర్య మనంతరీర్థ రంతేచ విష్ణోః పదమస్తీ నత్యమ్.

౪. శ్రీరఘురామపాదనరఃపీజనమాశ్రితనన్దవాంఘ్రీమం
శ్రీసుహాసేవతాళికి నుశీర్థి విభూతి నిరామయంబు వి
స్తారతరాయువుఁ గలిగి ధన్యత నొంది యనంతరంబునఁ
సారససేతుఁడైనవారిఁగన్నధి గల్లును నత్య మింతయున్. ౧౯

తా. శ్రీరామభద్రుని ఆశ్రయించినవారైన నుద్గురుభ్రులయొక్క పాదపద్మము
ను నేలించునరలకు, అశోగ్యము, విశ్వర్యము, అంతములేనిర్థి, అంతమందు విష్ణు
పదము ఉన్నది. ఇది యిటు. (రామభక్తులభక్తులతో అశోగ్యములు గలుగుచుం
డంగా నింక రామభక్తులపంగతి చేయుగాఁ జెప్పవలయువాఁటినుట)

5. రణహతజనుశేంద్రో రాజరాజాత్మచంద్ర
స్సమదరిపుష్పగౌండ్ర స్సన్ననోంభోధిచంద్రః,
లలితఘననశేంద్రో లక్ష్మణానందసాంద్రో
మహితనుజనచంద్రో మైథిలీప్రణచంద్రః.

ఉ. మానిహృదభిచంద్ర రణమిదితరాత్రి చరేంద్ర జానకీ
జాని సరేంద్రచంద్ర రిపుజాలమ్మగేంద్రుని లక్ష్మణవ్రతా
దానయు రాజరాజహృదయప్రవిభాసితచంద్ర భక్తనం
తానసురద్రుమంబు రఘునందను రాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. యుద్ధములో రావణుని చంపినవాఁడును, రాజాధిరాజాలమనఁకుల
కౌర్వోదమును గలిగించువాఁడును, ముడించినకత్తువులకు సింహమువంటివాఁడును,
గుఱుజ మనఁకులనెడి సముద్రమునకుఁ జంపఁడును, చక్కనివాఁడును, గొప్ప
వాఁడును, రాజును, లక్ష్మణునియానందముచేతను ఘనుఁడును, పూజ్యుఁడును, గుఱ
మలను సంతోషింపజేయువాఁడును, నీతప్రాణముల నానందింపజేయువాఁడును
అగురాముఁడు నా శ్రయింపఁదగువాఁడు.

శ్లో. నమః కోదండచస్త్రాయ నందీపితకరాయ చ,
దండితాఖలదైత్యాయ రామాయాపన్నిహరిణే. ౯౦

ఉ. మానితహస్తమందు ససమానశరాసముఁ బూని బాణసం
ధానముఁ జేసి దానపవిత్రానము నెల్ల వధించినట్టి నీ
తానయనోత్పలాంచితసుధాకరదీప్తికి రామమూర్తికి
ధీనిధి కార్తిహరి కతినిర్మలభక్తి నమస్కరించెదన్.

తా. భనుక్కుహస్తమునఁ గలవాఁడును, ప్రకాశింపజేయఁబడిన బాణములుగల
వాఁడును, సర్వరాక్షసులను దండించినవాఁడును, ఆపదలను నివారించువాఁడును
అగు శ్రీరామునకు నమస్కారము.

శ్లో. న జానక జానకీజానిం రామం తత్త్వమపి ప్రభుమ్,
ధిక్కుర్యా ద్యమదూతా యో నరస్తత్త్వ మీహతే. ౯౧

చ. ధరణిసూతాధిరాఘః డగుఃపాశరథిః రఘురాముః జత్త్వమం
దైటుంగక యున్న నయ్యనకుఁ లేళ్వగుతత్త్వమునందుఁ గాంక్ష ము
స్థిరమతిఁ గల్గువారలు ప్రసన్నముగా యమదూతలకా దిర
స్కరణముఁ జేతు రట్టిత్రిజగత్ప్రభు నంచి భజింతు నిత్యమున్.

తా. జానకీ భార్యగాఁగలవాఁడును, బ్రహ్మస్వరూపుఁడును, ప్రభువును అగు
శ్రీరామునెఱుంగనివాఁ డయినను, ఏనరుఁ డాయన తత్త్వమును తెలియఁగోరునో.
అతఁడు యమదూతలను ధిక్కరించును. (రామభక్తులచరిత్రయమహాతలు రార.)

శ్లో. రామో మేహృది నన్నిధిం రచయతాం రామం భజేదుష్కృతం
రామేణాపహృతం నమో భగవతే రామాయ రామాచ్ఛభమ్,

లక్షే శ్రీరఘునందనస్య సుకృతే ద్వాసోఽస్త్వహం సర్వదా
నిత్యం కోసలకన్యకాప్రియసుతే రామే మనో వర్తమామ్. ౯౩

ఉ. రాముఁడు నిల్చు హృత్ స్థలినిఁగరాము నహర్నిశముఁ భజింతు శ్రీ
రామునిచే నభుం బఁగఁగు ఁ రామునికై నతు లే నొనర్తు శ్రీ
రామునివల్ల భద్ర మగు ఁ రామునకుఁ బరిచర్యఁ జేసెదఁ
రామునియందు నామది నిరంతర మేమరఁగి ప్రవర్తిలున్.

తా. రాముఁడు నాహృదయమునందు సన్నిధిని జేయుఁగాక. (అనఁగా, నామనస్సులో నుండుఁగాక) నేను రాముని నేమిండుచుండును. రామునిచేతను నా పాపము పారింపఁబడినది. భగవానుఁడయిన శ్రీరామునికొఱకు ననుసక్తుఁడను. రామునివలన భుజు నుపొందుచున్నాను. నామనస్సువల్లమును పుణ్యాత్ముఁడను, కాసల్య ముష్టఁగొడుకునైన శ్రీరామునియందు నిత్యము ప్రవర్తించుచుండుఁగాక.

శ్లో. కోదండనిర్ముక్తశ్చరాగ్రఖండనం ప్రచండశిశ్వద్భుజదండహిండనమ్,
అఖండచండాంశుసమానచండనంభజామిరామంరణరంగమండనమ్.

చ. సమదభుజాబలాధ్యులగుశక్త్రుల నైజధనుర్విముక్తభా
ణముల వధించి తీర్క్కుకీరఁగిప్రవిభాసిరచండమూర్తియై
సమరధరాభిరాముఁ డయి ఁ సజ్జనబృందసుపర్వభూజయై
యమరినరామభూధవు నహర్నిశముఁ భజించుచుండెదన్. ౯౪

తా. భనున్నునుండి బయలుదేరినరాణముల-అగ్రములచేతను ఖండించువాఁ
డును, శక్త్రువులవిషయమున మిగులఁ దీర్క్కుచును, కాశ్వతమును అగు రామచండము
చేతను ప్రకాశించువాఁడును, అఖండఁ డయినసూర్యునితో సమానమయిన తైక్షణ్య
ము గలవాఁడును, యుద్ధరంగమున కలంకారమును అగురాముని నేమిండువను.

శ్లో. సింహాసనస్థం మునిసిద్ధసేవ్యం రత్నోత్పలాలంకృతపాదవస్త్రమ్,
సీతాసమేతం శశిసూర్యసేత్రం రామంభజేరాఘవరామచంద్రమ్.

మ. రవికై వాత్మకసేత్రుఁ డై మునిసుపశర్వశ్రేణిసంసేత్రుఁ డై
నవరత్నోజ్జ్వలపీఠికోల్లసితుఁ డై ఁ నవ్యస్ఫుటాంభోజకై
రవసంపూజితపాదవద్దుఁ డయి భూఁగరామానుతాయుక్తుఁ డై
భువనేశుం దగూరామభూభుజ హృదంభోజంబునఁ గొల్పెదన్.

తా. సింహాసనమునందున్నవాఁడును, మునులచేతను, సిద్ధులచేతను నేమిండుదగు
వాఁడును, ఎజ్జఁగలువలచేత నలంకరింపఁబడిన పాదపద్మములు గలవాఁడును, సీతతోఁ

గూడియుండువాఁడును, చంద్రుఁడును సూర్యుఁడును శేత్రములుగాఁ గలవాఁడు అగు రాఘవరామచంద్రుని రాముని శేవించెదను.

శ్లో. దయాహాపే భూపే రఘుకులకలాపే మహృదయే

భుజాస్తంభే దంభేతరవిజయగుంభే విహరతామ్,

మహావీరే ధీరే దశరథకుమారే వరిసర

ద్గుణారామే రామే దశముఖవిరామే మమ మనః.

౯౬

మ. సవయుం డై ధరణీకుఁ డై సుహృదుఁ డై † సర్వాత్ముఁడై ధీరుఁడై

మదమత్తారివిఖండచండభుజాఁ డై † మార్తండవంశాద్భిషా

గుదితాబ్జుండయి యాజిసూనుఁడయి యాశ్రమ్యుండు దశాస్యాద్భి

ద్భిదురంజారఘురామునం దెవుడునా † వేళించు మత్స్యాంతమాన్.

తా. నామకన్న, సయాశ్రయాపుఁడును, భూమిని పాలించినవాఁడును, రఘువంశమున కలంకారమును, మంచినృపయముగలవాఁడును, క్షంభములవంటి బాహువులుగలవాఁడును, దాంభికతలేని విజయముయొక్క గుంభనగలవాఁడును, మహావీరుఁడును, సందితుఁడును, లే. క్షైర్యముగలవాఁడును, దశరథునికుమారుఁడును, అంతటను ప్రకరించుచున్న మంచినగులుల మద్యాగవనమయినవాఁడును, విజా నురుని చంపినవాఁడును అగు శ్రీరామనియింపు విహరించుమందును గాక.

శ్లో. గతేష్వనేశేషు భవేషు పాపవ్రతేష్వపూర్ణేషు చ యోగతీర్థే,

విత్రస్తసర్వాభువ్యగాం కులేశే సజాయితే భక్తిరసంతమీడే

మ. అలయోగవ్రతతీర్థయాత్రరహితం † బై కల్పమానక్తమై

యిల జన్మంబు లనేకముల్ జరిగె నే † నేకాలముగ రాఘవ్రా

దలఁచగ నేరకపోతి నిష్ఠయునఁ దఱిద్రాసానుదానుండ నై

గొలుతుగ శ్రీరఘురామచంద్రుని మదిం † గోర్కుల్ ఫలింపన్వనన్.

తా. దాగాభ్యాసములచేరను, తీర్థశ్రేత్రయాత్రలచేరను భూర్లములు గాని వియు, పాపములయిన వ్రతములు గలవియు నగు సెక్కుజన్మములు గలించిన వగు చుండినఁగాని, భయపడినకర్మపాపములును గలమనుజులకుఁ గలస్తవమును శేరాముని యింపు భక్తి గలుగవో, అనంతుఁడయిన అట్టిరాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. శ్రీరామభద్రాశ్రితయోగివర్యపాదాబ్జయుగ్ం సతతం భజేహమ్,

యోచ్చక్షుషీధామఘనప్రవేశే తచ్చక్షుషీ పశ్యతి యస్యచేతః.

మ. శ్రీరఘురాముపాదసరసీజము లెప్పుడు నాశ్రయించు స

త్సూరుడు లైనయోగివనశ్రవంజవదంబులు గొల్చి యాశ్రితా

ధారుని దీప్తిధామము సహా పరికింపుడు రెట్టిచూపుచే
నారయుచుండు నాహృదయశిమందు నిరంతర ముట్టిచూపునన్.

తా. ఎవరిశీతములు లేకున్నచేతను సాంద్రుడయిన రామునియందుఁ బ్రతే
శముగలవి యగునో, వారిశీతముల నెవనిమనస్సు చూచుచుండునో, అట్టి శ్రీరామ
భద్రున కాశ్రితులయిన యోగిశ్రేష్ఠులయొక్కసాదపద్మములజంటను నేను సదా
భజించెదను.

శ్లో. సగ్రస్తస్తమసా న చాహ్ని ములిసో దర్శేన నో కర్పితో
నైవాస్తంగతవా న చాంతితను ర్హి పాక్షి కశ్రీరసి,
లోకాలోకనగేంద్రలంఘనవిధా నో పంగుభావం గతో
నిర్దోషో గుణసాగరాద్రఘుపతే ధ్వాతో యశశ్చంద్రమాః. ౯౯
మ. ఒకపక్షంబుననే ప్రకాశిలఁడు రామగ్రస్తుఁడుం గాఁడు ద
ర్శ కృశింపండు కళంకముగ ననఁ జెటులే రాణబగల్ దీప్తిపో
వకయుండుగ వరచక్రవాళ మెగురగఁ బంగుండు గాఁ దస్తమిం
వకయుండుగ గుణవార్ధి రామభవకుంభభట్కీర్తిచంద్రుం డగున్.

తా. రఘువంశప్రభువయిన శ్రీరామునియొక్కగుణములనెది గముద్రమునుండి
పుట్టినవాఁ డగు శ్రీచంద్రుఁడు, రామపుత్రులను మింగఁబడఁడు. పగటివూట,
మాలిన్యమును పొందఁడు. యావాగ్యచేతను కృశింపఁజేయఁబడఁడు. అస్తమయమును
పొందువాఁడు గాఁడు. కళంకితమయిన శరీరముగలవాఁడు కాఁడు. ఒక పక్షము
నందే కలుగుతోభగలవాఁడును గాఁడు. చక్రవాళపర్వతములను, వాఁటువిషయమున
సౌప్త్యనమును పొందఁడు. ఏవిధమయిన దోషమును లేనివాఁడు. (సామాన్యసము
ద్రమునుండి పుట్టినచంద్రుడో—రామగ్రస్తుఁ డగుచుండును, దివామతినుఁడు,
దగ్ధకర్పితుఁడు, అస్తమయమును పొందువాఁడు, కళంకితశరీరుఁడు, ఏకపక్షక్రిమిఁడు,
చక్రవాళలంఘనపంగుఁడు, సదోషుఁడును అనుట.)

శ్లో. నాగానా మయితం తురంగనియితం సార్థం రథానాం శతం
పాదాతా శ్చతరోటి యుద్ధదిలితా నృత్యత్కబంధే రణే,
ఏవం రోటిసహస్రన ర్తనవిధా చంచద్చలద్వంటిరో
యామూర్ధం పరమాత్మనో రఘుపతేః శోడండఘంటారవః. ౧౦౦
మ. అలరగ వేయుగజంబులుగ దశసహస్రాశ్వంబులుగ న్నందనం
బులు నూ జేఁబదినూఱురోట్లనుభలులే శిఖమిం బడగ దట్టమై
నలి నక్తంచరరోటివేలు వరునగఁ నర్చింప శ్రీరాముచే
విలుఘంటారవ మొప్పనట్లు మొరసెగఁ విఖ్యాతియామూర్ధమగున్.

తా. పదితేలు-ఏనుగులును, నియుతసంఖ్యగల గుఱ్ఱములును, నూటయేబది రథములును, నూలుకొట్లు కాలిబంటును యుద్ధమునందు హతము కాఁగా, ఒక మొండె మాడును. ఈ పకారముగా కొటితేలు మొండెములు నాట్యమాదినవృద్ధు భనుస్సునందుఁ గట్టఁబడినగంట ఒక్కహూలు మ్రోఁగను. అంతయుద్ధములో పర మాత్మస్వయాభుడైన రాముని భనుస్సునకుఁ గట్టఁబడిన ఘంటచవ్వుడు ఒక్క-అట కాము జరిగినది.

శ్లో. భజేఽహం సదా రామ మిందీవరాభం

భవారణ్యదావానలాభాభిధేయమ్,

భవానీర్మాదా భావితానందరూపం

భవాభావహేతుం భవానీప్రసన్నమ్.

౧౦౧

మ. కలుషారణ్యదవానలాహ్వయు నుమాఃకాంతాత్మసంభావితో

జ్వలసామృత్కరు నుత్పలాభుని భవాభావాదిహేతుః విని

ర్తలు నానందమయః శ్రితార్తిహరు సంన్యాసికృపామః దినే

ట్కులవాక్తీందుని రామచంద్ర మదిః శోభిత్కర్తృ భావించెదన్.

తా. నల్లఁగలఁవనంటి కాంతిగలవాఁడును, సంసారమునెడి యరిణ్యమునకు దా వాగ్నితో కమోనమయిన నామముగలవాఁడును, సార్వభౌమ్యదయముచేతను భావించఁ గడు-ఆనందమే స్వరూపముగాఁ గలవాఁడును, సృష్టిని నాశమునకును కారణమును, సార్వభౌమ ప్రసన్నమయినవాఁడును అగురాముని నే నెవ్వడును భజించుచుండును.

శ్లో. నురానీకదుఃఖాభునాకైకహేతుం

నరాకారదేహం నిరాకార మీదృమ్,

వరేశం వరానందరూపం వరేణ్యం

హరిం రామ మీశం భజే భారవాళమ్.

౧౦౨

మ. ధరణీభారనివారణః దివిజసంతానార్తిర్నిచ్చేననుః

హరి మాయామనుజాకృతిః బరుః బరానందస్వరూపుః బరా

త్మరు రూపాహ్వయశూన్యుః కేవలవరంభముః వరేణ్యః బరే

శ్వహనిః శ్రీరఘురామభద్ర మది సంభావించి నేవించెదన్.

తా. దేవసమూహముయొక్క దుఃఖసమూహమును నశింపఁజేయుటకు ముఖ్య కారణమును, నయనియాకారమువంటియాకారముగలదేహము గలవాఁడును, అకారము లేనివాఁడును, స్తుతిజేయఁదగినవాఁడును, పరమేశ్వరుఁడును, పరమానంద స్వరూపుఁడును, శ్రేష్ఠుఁడును, విభుస్వరూపుఁడును, ప్రభువును, భూభారమును నశింపఁజేసినవాఁడును అగురాముని భజించుచుండును.

శ్లో. ప్రపన్నాఖిలానందదోహప్రసన్నం
ప్రపన్నార్చినిశ్శేషనాశాభిధానమ్,
తపోయోగయోగీశభావాభిభావ్యం
కవీశాదిమిత్రం భజే రామచంద్రమ్.

౧౦౩

మ. సుజనార్తిఘ్నసమాహ్వయుఁ మునిజనస్తోమార్చితౄ యోగిరా
జ్ఞప్తిజచ్చాద్యవితు సుప్రసన్ను శ్రితవశ్యత్రేణికానందు నం
బుజమిత్రత్వజముఖ్య పానరసఖఁ ధూవుత్రీకాధీశ్వరఁ
భజియుంతుఁ నిరతంబు రాఘవవరఁ బ్రహ్లాంబు నిష్టాపికిన్.

తా. తనయందుఁ బ్రపత్తిని చేసినవారి కందఱిని, అనందమును ఇచ్చువిష
మునఁ బ్రసన్నుఁడును, ప్రపన్ను లయినవారిపీడలను నిశ్శేషముగా నశింపఁజేయు
శేషగలవాఁడును, తపోయోగముగల యోగిశ్వరులభావములయందు భావనచేయఁ
దగినవాఁడును, సుగ్రీవాదులకు స్నేహితుఁడును, అగురామచంద్రుని జేవింతును.

శ్లో. స్ఫురత్ప్రత్నశీయూరహారాభిరామం
ధరాభారభూతాసురాసీకదావమ్,
శరచ్చంద్రవక్త్రం లసత్పద్మనేత్రం
దురాసాద్యపాదం భజే రామచంద్రమ్.

౧౦౪

మ. వనజాతాయుతనేత్రఁ జంద్రవిలసద్యక్షుఁ డురాసాద్యపా
దుని ధాత్రీతలభారదైత్యగణనిర్దూతాగ్నిసాదృశ్యుఁ గాం
చనమాణిక్యరీటకంకణవిరాజిత్కుండలాలంకృతుఁ
ఘనవర్ణుఁ రఘురామభూభుజానిఁ గాంక్షుంగొల్తు నశ్రాంతమున్.

తా. ప్రకాశించురత్నములంగల భుజిద్వలచేతన, హరములచేతన మనోహ
రుఁడును, భూభారభూతులయినరాక్షసులకు దవాగ్నివంటివాఁడును, శరత్కాల
చంద్రునివంటి యొగముగలవాఁడును, ప్రకాశించుపద్మములవంటి కన్నులుగలవాఁడు
ను, పాండులకు శక్యము గానిపాదములు గలవాఁడును, అగురామచంద్రుని జేవింపెదను
శ్లో. సురాధీశనీలాభ్రనీలాంగతాంతిం విరాధాదిరక్షోగణాసీకనాశమ్.

రీటిూదిశో భంవురారాతిలాభంభజే రామచంద్రంరఘునామధీశమ్,
చ. సురవరసీలరత్నపరిశోభితగాత్రు విరాధముఖ్యము
మృరదసుఖాంధకారహృతిసారసమిత్రఁ బురారిసఖ్యుఁ గ
ర్పరమకుటాద్యలంకరణఁ ధుమ్కరరత్నకులాభిచంద్రు శ్రీ
కరు రఘురామభద్ర మదిఁ గాంక్షులు దీర భజింతు నిత్యమున్

తా. ఇంద్రసీలములవంటి మేఘమువంటి నల్లనిశరీరకాంతి గలవాఁడును, విరాధుఁడు మొదలయినరాక్షసుల సంఘములసమాహమమును నశింపఁజేసినవాఁడును, కిరీటానులతోఁగల గలవాఁడును, ఈశ్వరునకు లాభస్వరూపుఁడును, రఘువంశపురాజులకుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. లసచ్చంద్రకోటిప్రకాశాదిపీఠేసమాసీనమంకేసమాధాయసీతామ్,
స్ఫురద్దేమవర్ణాంతటిత్పంచభాసాంభజేరామచంద్రానివృత్తార్తితన్ద్రమ్
మ. ఘనజాంబూనదపద్మశోభితుని రాఁకాచంద్రకోటిప్రభా
నససందీపితు వామభాగధరణీఃబాతాసమాయుక్తురా
ముని నీహోత్పలసీలనీరదలసఃస్తూర్తి నివృత్తార్తితం
ద్రుని గాకుత్స్థకులాబ్ధిచంద్ర భజయింతుఁ నామనస్సిద్ధిన్. ౧౦౬

తా. ప్రకాశించుచున్న కోటిచంద్రులవెలుగుగల అదిపీఠమునందు, పుటము వేసినబంగారమువంటి శరీరకాంతిగలదియు, మెఱపులసమాహమయొక్క కాంతి వంటికాంతిగలదియు నగుసీతను తొడపై నుంచుకొని కూర్చున్నవాఁడును, నివర్తిం చినసీడలు, ఆలస్యము గలవాఁడును అగురామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. సదా భోగభాజాం సుదూరే వసంతం

సదా యోగభాజా మదూరే విభాన్తమ్,

చిదానందకందం సదా రాఘవేశం

విదేహోత్తజానందకందం ప్రపద్యే.

౧౦౭

మ. తతభోగానువిహారచిత్తులకుఁ బొందఁ దూర మై భక్తిసం

యుతయోగీంద్రుల కెల్లఁ దా పగుచు వేద్యుండై చిదానందుండై

క్షితిపుత్రీహృదయప్రమోదకరుఁడై † చెల్వొందు శ్రీరామునిఁ

సతతంబు శరణంబు వేఁడెదను మోక్షశ్రీసమాకాంక్షి నై.

తా. ఎల్లప్పుడును భోగముల ననుభవించువారికి మిక్కిలి దూరమునం దుండు వాఁడును, ఎల్లప్పుడును యోగ మనఁగాఁ జిత్తవృత్తులను నిరోధించి స్వాధీనమునం దుంచుకొన్నవారికి సమీపములోఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిదానందులకుఁ గందమును, జనకరాజుకూతురైన సీతయొక్క అనందమునకు బీజమును, రఘువంశరాజుకుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామునిగూర్చి సదా ప్రపత్తిని చేయుచుండును.

శ్లో. మహాయోగచూయావిశేషానుయక్తోవిభానీశలీలానరాకారవృత్తిః

త్వదానందలీలాకథాపూర్ణకర్ణా స్సదానందరూపాభవంతీహలోకే.

మ. లలితం బైనభవత్కథామృతము చాఁలం గ్రోలుచున్నట్టిని

శ్చలు లానందమనస్కు తాట కరయఁ † సందేహమా భక్తవ

త్సల లీలామనుజాకృతిప్రకృతియోఽమాయుక్త కాకుత్స్థవం
శలసద్వార్ధిశశాంక రామధరణీశా దేవదేవోత్తమా. ౧౦౮

తా. ప్రభూ! రామా! నీవు గొప్పదియగు యోగమాయసంబంధములయిన విశేషములతోఁగూడుకొన్నవాడవు గనుకనే లీలచేతనైన మనుష్యాకారముచేతను ప్రవర్తించినవాడవగుచుఁ బ్రకాశించుచున్నావు. ఆనందకరములయిన నీలీలలను గుఱించినకథలచేతను నిండింపఁబడిన చెవులుగలవారు—అనఁగా సదా నీకథలు వినువారు, ఎల్లప్పుడును, ఈలోకమునందు, ఆనందస్వరూపు లగుచుందురు.

శ్లో. యస్య ప్రాణనివారణావనకృతే స్యాతాం నిదానే విభో
రైంద్రేర్ధ్వాంతువతేః కృపాజలనిధేః కోపప్రసాదా ముదే,
భూయా ద్వాసవనీలసన్నిభతను ర్వామాంకసీదద్వధూ
స్సోఽయం దుష్టనిశాటపాటనవటు శ్శ్రీరాఘవో వ స్సదా. ౧౦౯

మ. పతిప్రాణావనశిక్షహేతు వయి కోపధ్వంసినసంబంధగ
ర్వితకాకాసురునందుఁ గ్రోధి యయి యిర్ధింపఁ బ్రసాదాత్ముఁడై
శతమన్యూపలవర్ణుఁడై సదయుఁడై ధిక్త్వాపుత్రికాయుక్తుఁడై
హతదుష్టాసురుఁడైనరాఘవుఁడు న ధి స్మశాంతముఁబ్రోవుతెన్.

తా. దయాసముద్రుడయిన యేప్రభువుయొక్క కోపము, అనుగ్రహము, వాలియొక్కయు, కాకాసురునియొక్కయు, ప్రాణములను హరించుటకొఱకును, రక్షించుకొఱకును కారణముగ నయినవో, ఆయాప్రభువు, ఇంద్రనీలముతో సమాన మయినశరీరముగలవాఁడు— ఎడమతోడపైని కూర్చున్నసీతాభామగలవాఁడు, దుష్టులయిన రాక్షసులను చంపుటయందు సమర్థుఁడు, శ్రీరఘువంశోద్భవుఁడు, శ్రీరాముఁడు సదా మీకు సంతోషముకొఱ కగుఁగాక.

శ్లో. దుష్టో వా కలుషాత్త కోఽపి పీశునో దుర్మార్గసంచారవాన్
మాతృఘ్నోపి పితృఘ్నవ ర్త్మనిరత స్సన్తానినిదాపరః,
యోఽదఃశుత్యమృతం హితం మధురసం వత్తాచశ్రోతా లిఖన్
స ప్రాప్నోతి నిరంతరై హికసుఖం నిర్వాణసౌఖ్యం తతః. ౧౧౦

మ. కలుషాత్తుండును మాతృతాతహుండు దుష్కర్తుండునుమానివ
ర్యుల నిందించునతండు దుష్టుఁడు మహాఃక్రోధాంధుఁడైనదినేటో
కులుకర్ణామృతము లిఖింప శ్రుతులఁగ్రోలఁబరింపఁమహి
గలకాలంబు సుఖంబులం గని మహాఃసందంబు నొందున్ దుదిన్.

తా. దుష్టుఁడయినప్పటికిని, కలుషమయిన చిత్తముగలవాఁడయినప్పటికిని, కొండెములు చెప్పి కొంపలు కాల్చువాఁడయినప్పటికిని, చెడుమార్గములయందు

శ్రీ రామకర్ణామృతము

సంసరించువాఁ డయినప్పటికిని, తల్లిని చంపినవాఁ డయినప్పటికిని, తండ్రిని చంపు
వారిహృద్గమనం దానర్థఁ డయినప్పటికిని, పండితులను మునీశ్వరులను నిందించుట
యం దానర్థఁ డయినప్పటికిని, ఎవఁడు తియ్యనిరుచిగలదియు, మేలుచేయునదియు
అనునీ క్రిరామకర్ణామృతమును పఠించునో, వినునో, వ్రాయునో అతఁడు, ఎడతెరపి
లేనియిహలోకసుఖములను పొందుటయేకాక, దేహాంతమున మోక్షసుఖమును గూడఁ
బొందుచున్నాఁడు.

మూలినీ. రఘుకులవరనాథో జానకీప్రాణనాథః

పితృవచనవిధాతా కీశరాజ్యప్రదాతా,

నిశిచరపతిసాశః ప్రాప్తరాజ్యప్రవేశో

విహితభువనరక్షః పాతు పద్మాయతాక్షః.

౧౧౧

*చ. రవికులవార్ధిచంద్రుఁడు, ధరాతనయాహ్వాదయేశ్వరుండు, తా

తపచనకారి, సారికి ముదంబుగ రాజ్య మొసంగినాతఁడ౯

దివిజవిరోధిరాఘని వధించి యయోధ్యఁ గృతాభిషేకుఁ డై

యవనిని బ్రోచినట్టి కమలాక్షుఁడు రాముఁడు మమ్ము నోముతన్.

తా. పఘమహారాజువంశమునందు శ్రేష్ఠుఁడయిన ప్రభువును, సీతప్రాణ
సంఘండును, తండ్రియగు దశరథమహారాజుయొక్కమాటను నెఱవేర్చినవాఁడును,
సుగ్రీవునికి వానరరాజ్యము నిచ్చినవాఁడును, రాక్షసులకుఁ బ్రభువైన రావణుని
నశింపఁజేసినవాఁడును, పొందఁబడిన రాజ్యప్రవేశము గలవాఁడును, అనఁగా రాజ్య
మునఁ బ్రవేశించినవాఁడును, చేయఁబడిన లోకరక్షణ గలవాఁడును, అనఁగా లోక
ములను రక్షించినవాఁడును, తామరతీసులవలెనే విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁ
డును అగుశ్రీరాముఁడు మమ్మును రక్షించుఁగాక.

మ. శివసామ్యుం డగు నాదిశంకరులు ముఖశ్రీ రామకర్ణామృతం

బవనిక సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేకూరి వం

శవరాల్గిండు ప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే శ్రద్ధఁ దెలింగించి రా

ఘవ! పూడండగ నిచ్చినాడఁ గొను మాకల్పంబుగాసత్కృపన్.

మ. ఇది శ్రీ రామపదారవిందమకరం దేచ్చాత్మసన్నతప

ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేఖపటలీప్రాప్త తమాంగోల్లస

న్నుదితాంతకరణుండు సిద్ధకవిమాతృశిష్యులమౌవనీ

శ్చదయాలోకనఁ జెప్పె నాలుగు శ్వాసం బిహితాపికిన్.

శ్రీ రామకర్ణామృతము సమాప్తము.

* ఈ పద్యము పురాణం - నూతన రామాయణము వ్రాసినది.